

VILÁGBINDALMAK ÉS VILÁGOK HARCA EGY ALTERNATÍV VALÓSÁGBAN

W. HAMILTON GREEN

00000
1910

W. Hamilton Green

Mars 1910

Ez a könyv a fantázia szüleménye, ennek megfelelően nem valóságosak a benne szereplő személyek vagy országok sem. A leghelyesebb úgy felfogni, hogy egy a miénkkel párhuzamosan létező világ leírását tartja kezében az olvasó.

W. H. G.

„A földi emberek legfeljebb azt képzelték, hogy a Marson lehetnek emberek, akik azonban alsóbbrendű lények náluk, és bizonyára örömmel üdvözölnének holmi hittérítő vállalkozást. Pedig a tér örvényein keresztül olyan lények irigy szeme tekintett a Föld felé, akik szelleme úgy aránylik a miénkhez, mint a miénk a veszendő barmokéhoz, és akik hatalmas, hideg, önző értelme lassan, de biztosan kovácsolta ellenünk a terveket. A XX. században nemsokára bekövetkezett a nagy kiábrándulás.”

H. G. Wells: Világok harca; Marslakók a Földön

bevezetés

Még a század vége előtt olyan fegyvereket fogunk készíteni, amikkel bárkit legyőzhetünk. Akár a mesebeli sárkányokat és a nem kevésbé mesebeli marslakókat is! (nevetés a hallgatóság soraiban)

Adam Hickman alezredes hozzászólása a West Point-i harceszköz-konferencián, 1905. szeptember 28.

* * *

– Kicsúszott a kezünkből, uram – mondta halkán Phil Donahue, és a szeme sarkából ránézett az őt figyelő férfira. A szobában szinte nem is voltak bútorok, csak megbízója előtt a szemmel láthatóan súlyos és régi asztal, meg az egyik sarokban feküdt egy masszívnak látszó, zárt fémláda, aminek tetején megcsillant a lámpafény.

Odafent, San Bernardino városában délután két óra lehetett, és a nap perzselő, merőleges pász mákban sújtott le az óvatlanul előmerészkedőkre. A csavargók a téglafalak árnyékába húzódva pihentek, egy önjelölt, a világ hamarosan eljövendő végét hirdető próféta, egy bizonyos Richard Temperton követői csendben gyülekeztek a főtéren, és a protestáns templom papja a befüggönyözött ablakok mögül nézte bágyadt mozgásukat, de egyelőre nem akart közbeavatkozni. Tombolt a hőség, ám ebből a General Gears Co. csődbe ment, bezárt és elárverezés előtt álló gyártelepén, a generátorállomás alatti, vasbetonnal bélelt szervizaknában semmit sem lehetett érzékelni. A levegő itt most is nyirkos és hideg volt, és Phil fázósan húzta össze magán könnyű nyári felöltőjét. A kalapját a csupasz földre tette le még beléptekor – legfeljebb a kezében tartogathatta volna, de ahhoz semmi kedvet nem érzett. Azt akarta, hogy mindig szabadon használhassa a kezeit, hiszen tapasztalatai szerint bármikor bármi megtörténhet. Mint „pisztoly”, azaz olyan ember, aki megfelelő fizetség ellenében hajlandó volt fegyver- és gyilkolási művészetét bérbe adni, hozzászokott a különös megrendelőkhez, különös helyzetekhez és még különösebb igényekhez. Számos, még a rettegett legfelsőbb pánamerikai nyomozó szerv, az NSO, vagyis a National Security Organization számára is kideríthetetlen bűntényt tervezett meg és hajtott végre a lehető legtokéletesebben három évvel ezelőtti munkába állása, 1908 óta. Persze ha csak egyet is rábizonyítanak, már rég nem lenne itt: az adott föderációs állam törvényeitől függően vagy gázkamrába, vagy villamosszékbe küldték volna.

A különböző akciók végrehajtása során a lehető legfurcsább helyzetekbe került, ám ez a mostani minden korábbin túltett: el kellett utaznia valahová a világ végére, Európába, egészen pontosan Lussinpiccolo szigetére, aminek már a nevébe is szinte beletört a nyelve. Persze Phil hajlandó volt megdolgozni a pénzéért, és másfél nappal a megbízást követően már fent is volt a Bostonból induló Deimos luxus-óceánjáró fedélzetén. Mivel pedig egy szót sem tudott szerbül vagy szlovákul vagy min, azon az istenverte, krákokós nyelven, ezért amíg az urak és hölgyek a fedélzeten korzóztak meg flörtöltek egymással, és annak a valószínűségét latolgatták, hogy Vilmos német császár végül beváltja háborús fenyegetéseit, a kapitány pedig a kormányhídról figyelte távcsővel, hogy feltűnnek-e a láthatáron a bombával megpakolt, szürkére festett Zeppelinek, addig Phil átrágtá magát az alapnyelvtanon és megtanulta a száz legfontosabb szót, mert Phil nem csak sokoldalú volt, de mindig ügyelt a részletekre is. Az unatkozó milliomos, aki kiruccan az Adriai-tenger partjára...! Összerándult a gyomra a dühtől, valahányszor az esetre gondolt.

– Higgye el, uram, minden tőlem telhetőt megtettem, de szerintem valaki figyelmeztette a fickót – folytatta valamivel határozottabb hangon. Nem volt ugyan teljesen biztos benne, hogy így történt, de utólag némiképp valóban gyanúsak találta a dolgot.

A tengeri átkelés ugyanis még zökkenőmentesen zajlott le, és Triesztben, ahol Kelet és Nyugat keveredett egymással, sikerült feltűnés nélkül kihajózni speciális „eszközökkel” teli bőröndjét is a Molo Audace-n. Aztán végeérhetetlen zötykölődés következett Európa leg-szeszélyesebben kiépített vasúthálózatának szárnyvonalain, a központi pályaudvar információs szolgálata szerint határozottan érdekesnek számító Kraljevica városáig. Mert Phil, miután batárban vitette magát keresztül a trieszti óvárosban és megcsodálta a Corso Cavour-t szegélyező, hatalmas fákat, látszólag pillanatnyi szeszélynek engedelmeskedve döntött úgy, hogy arrafelé veszi az útját.

A vonaton mindenesetre nyoma sem volt az európai mércével mérhető kényelemnek, így aztán Phil kénytelen volt egy fapados Pullmann kocsiban aludni, és ott költeni el változatosnak épp nem nevezhető étkezéseit is, ami több fajta nehéz és csak félig átsütött húsból meg valami zsíros helyi specialitásból állt. A kalauz megpróbált tehetségéhez mérten szolgálatkész lenni, és Phil unott mozdulattal nyújtott át neki a végállomáson egy helyi viszonylatban bizvást tekintélyesnek nevezhető összeget.

Ezután megtekintette a jó kétszázötven éve, az úgynevezett Frangepán-összeesküvést követően lerombolt vár vitathatatlanul festői romjait, és később önmaga számára is komikusnak tűnő módon megpróbált beszélgetésbe elegyedni az ottani halászokkal, akik soha nem hallottak Lussinpiccolo szigetéről. Vagy ha mégis tudták, miről van szó, hát konokul tagadták.

Hogy arrafelé mi van, uram? – kérdezték vissza Phil karmozdulatának irányát követve, egy majdnem érthetetlen nyelvjárásban. – Hát a tenger... És hogy még mi? Hát, gondolom, halak – tették hozzá. – Sziget? Hogy sziget? Igen, lehetséges, uram, hogy arrafelé van egy sziget, vagy netalán több is, de az minket nem érdekel, mivelhogy azokon nem lehet halászni...

Így aztán nem sokkal az est leszállta után, amikor a tyúkokkal együtt fekvő helybeliek hazabotorkáltak, és az utolsó, karcos dinári bort mérő kocsmá is bezárt, Phil fegyverrel a kezében mászott ki a Három Koronához címzett vendégfogadó, egy romladozó és feltehetően nagyon régi épület közvetlen hátsó udvarra nyíló ablakán, hogy a tengeren is körülnézzen egy kicsit.

A középkori földúton végigmenve hamarosan eljutott a halászkikötőig. Az ágasfákon foltozott hálók száradtak, halpikkely csillogott a holdfényben a földön, és Phil számára igazán nem jelentett nehézséget az egyik, éjszakára lelakatolt csónak eloldozása. Aztán már csak eveznie kellett, és bár a lapátok feltörték mindkét tenyerét, még így is éjfél előtt eljutott ahhoz a tengerből kiemelkedő, gyomokkal befutott szigetekcskéhez, ami térképe szerint csakis Lussinpiccolo lehetett.

És itt teljesen váratlan fordulatot vettek az események.

Ahogy szárazra húzta a ladikot és keresztülvergődött a görgetegköveken, lett volna ideje elgondolkozni azon, vajon miért is kell megölnie éppen egy csillagászt, egy bizonyos Leo Brennert (eredeti nevén Spiridion Gopericet), aki egyébként nemzetközi híró szélhámós is volt, és azon túl, hogy különböző publikációiban gyors egymásutánban adományozta magának a hercegi, doktori meg egyéb címeket, valamint hasonlóképp gyors egymásutánban megjelentetett néhány könyvet a Mars lakottságáról a megszállott amerikai, Percival Lowell teóriája nyomán, sőt, azt is ki merte jelenteni, hogy a gyakorlatban fogja igazolni az elméletét, végül pedig megszöktetett, teherbe ejtett, majd faképnél hagyott egy csúnyácska Habsburg-főhercegnőt, igazán semmi veszélyeset nem művelt. De hát – gondolta Phil gúnyosan, mi-

közben végighaladt az obszervatóriumhoz vezető, tüskés ördöggörővel benőtt ösvényen – megbízóm talán éppen a Marsot akarja gyarmatosítani, és nem kedveli a konkurenciát...

Ez persze meglehetősen értelmetlen ötletnek tűnt, és Philnek hamarosan elment a kedve a tréfálkozástól. Amint kibukkant a kváderkövekből rakott épületnél, és. 65-ös, némileg nehézkesnek látszó, de valójában tökéletesen megbízható Bergmann Bayard öntöltő pisztolyát szorongatva körbeosont, a saroktoronyhoz érve egy kivilágított, kétszárnyú ablakot pillantott meg. Odabent egy férfi ült háttal neki; a falon hatalmas marstérkép a Lowell által felfedezett és Brenner által részletesen megfigyelt öntözőcsatornák szövevényes pókhálórendszerével, a könyvespolcon pedig jó néhány vaskos és messziről is tudományosnak ható kötet. Ezek alapján volt teljesen biztos benne Phil, hogy Leo Brennert látja, és hogy még hajnal előtt elhagyhatja majd Kraljevicát és az egész istenverte környéket.

– Higgye el, uram – mondta most, és egy pillanatra sem vette le tekintetét megbízójáról –, higgye el, hogy váratlanul akkorát kaptam egy doronggal a szemem közé, hogy képes lettem volna összetéveszteni a szobában égő asztali lámpa fényét a Jupiterével. Csak hajnalban tértem magamhoz, félig a tengerben fekvő. Odabent egy leitatott csavargó holtteste hevert, természetesen az én fegyveremmel ölték meg. És természetesen hiába kerestem órákon keresztül, a tűző napon, és véreztem össze magam teljesen a bozótban, a pisztoly nem került meg. Ami azt jelenti, hogy bármikor kijátszhatják ellenem, mint a gyilkosság eszközét. Gondolom, maradt rajta néhány ujjlenyomat. Igazán finom megoldás volt, uram, és nem is számítottam rá egy ilyen istentől elrugaszkodott helyen, mint ez a Kraljevica, ha ugyan jól mondom ennek a tetűfészeknek a nevét, ahol az ember előbb-utóbb összetegeződik a szomszéd disznájával is, mert annyi időt töltenek együtt... – Phil legszívesebben kiköpött volna, ahogy felidézte magában az Antwerpenig tartó visszautat pénz és személyi okmányok nélkül. Több száz mérföldet tett meg egy marhaszállító vagon főtengelyébe kapaszkodva, és maga is tisztában volt vele, hogy amennyiben német nyelvterületen kapják el, az a biztos halál: statáriális bíróság elé állítják és kivégzik, mivel a térségben a Habsburgok néhány (feltehetően Vilmos császár által sugallt) taktikai átcsoportosítását és a Török Birodalom szintén taktikai ellenlépéseit követően igencsak elmérgesedett a katonai és politikai helyzet. A becsületes, rendszerhű állampolgárok olykor a legártatlanabb külföldiekben is ellenséges kémet véltek felfedezni; Grazban, Münchenben és Berlinben például napirenden voltak a lincselések. Felgyújtottak néhány szállodát is, Hamburgban pedig a karhatalomnak kellett véres közelharcban visszaszoritania a pályaudvarra támadó, feldühödött tömeget. Phil tehát igazán nem választhatott volna rosszabb időpontot ahhoz, hogy lerongyolódva és éhesen, a helyi nyelvjárásokat alig értve keresztülvergődjön a forrongó Kelet- és Közép-Európán.

De Antwerpenben végre rámosolygott a szerencse: teljesen véletlenül belebotlott egy korábbi üzletfelébe, és saját elveit sutba dobva félig könyörgésekkel, félig fenyegetésekkel rávette, hogy az hamis papírokat szerezzen neki, valamint nem kevés pénzért feljuttassa az angol zászló alatt hajózó, de valójában nemzetközi konzorcium kezében lévő Giovanni Virginio Schiaparelli szénszállítóra. Heteken keresztül lapátolta kazánfütöként a brikettet, és miközben kialvatlanul, véreres szemmel, testén lassan gennyedő fékeinkkel verejtékezett az alsó fedélzet vörösen izzó, pokoli hőségében, mindvégig tisztában volt vele, hogy ha mégis kirobbanna a háború, akkor a transzatlanti járatok felett látszólag céltalanul kóválygó Zeppelinek azonnal rájuk zúdítanák bombaterhüket, és éppen neki, a hajó gyomrában robotoló névtelen munkásnak lenne a legkevesebb esélye túlélni egy ilyen támadást.

De szerencsésen befutottak New Yorkba, és ott, utolsó összekuporgatott filléreire előreküldött üzenetének megfelelően, várt rá a jogásza, egy jellegtelenül öltözködő, középkorú brooklyni ügyvéd, hogy ellássa pénzzel meg új ruhával. De legfőképpen azért, hogy igazolja Phil amúgy hamis személyazonosságát a háborús feszültségek növekedésével párhuzamosan mind ide-

gesebbé és agresszívabbá váló bevándorlási tisztviselők előtt, akik már most az esetleg Amerikára zúduló európai menekültáradattól rettegetek.

Phil persze – hála az ügyvéd diszkrét közbelépésének – senki nem számította közénk, és így maradt jó pár napja, hogy legalább részben helyreállítsa a kondícióját, mielőtt találkozna megbízójával. Végigcsinált egy különösen kemény programot az egyik, csak kevesek által látogatott és japán mesterek által vezetett titkos edzőteremben Lynbrook környékén és felújította botvívási technikáját. Délelőttöket töltött azzal is, hogy bérelt partnereivel egymásra vadásztak egy majdnem teljesen elsötétített, földmélyi labirintusrendszerben valahol a Pennsylvania Station alatt, ahol olykor fűtőcsövek töltötték ki a lejtaknát és a legváratlanabb szögletekből rontottak rá az ellenfelei, hogy festékes hegyű ecsettel jelöljék be a testen az elért találatot, és ahol sokkal inkább támaszkodhatott megérzéseire, mint a józan megfontolásokra vagy megfigyelésekre.

Ezeknek a gyakorlatoknak köszönhetően Phil majdnem teljesen visszanyerte régi rugalmasságát, és ami legalább ilyen fontos, visszanyerte régi magabiztosságának legjavát is, és immár hajlamos volt pusztán balszerencsés véletlennek tekintem, hogy valaki annyira meg tudta lepni Lussinpiccolo szigetén. Sőt, arra is számított, hogy szembekerülhet minden bizonnyal elégedetlen megbízójával, és korántsem volt olyan védtelen, amilyennek látszott. Amint hűvösen és távolságtartón álldogált az íróasztallal szemben, sok emelet mélységben a General Gears elárverezésre szánt szerelőcsarnokai alatt, és kezeit szinte kihívóan üresen lógatta a teste mellett, felkészült az ellentámadásra. Jobb karjára, a könyökhajlat alatt, egy sín volt szíjazva, és ha nagy lendülettel rámutatott egy pontra, akkor a sínen végigcsúszott egy kis kaliberű, de közlőről halálos, hatlövétű Martina – egyenesen Phil nyitott tenyerébe. És mivel ütközésre állította be a fegyvert, még a ravaszt sem kellett meghúznia: elég volt, ha a pisztoly markolata köré fonódnak az ujjai.

– Nos, uram – zárta le a szűkszavú beszámolót –, így állnak a dolgok. Leo Brenner felszívódott, és nem hinném, hogy bárki eredményesebb lehetett volna nálam.

– Talán nem – bólintott rá az asztal mögött ülő, jellegtelen és kortalan arcú férfi. – De elég nagy baj nekünk, hogy elhibázta, Phil. Hosszú évek munkája mehet veszendőbe, ha az az örült továbbra is szabadon szaladgál, és az még nagyobb baj, hogy mostanra akár tisztában is lehet vele, hogy vadászunk rá – folytatta, egy láthatatlan porszemet söpörve le zakója széles hajtókájáról. – És, ami szinte megbocsáthatatlan, alkalmasint azt is sejti ez a gyanús származású szélhámos, hogy miért akarjuk elkapni. De mindegy, kevesen vagyunk, kevés az időnk, minden eszközt meg kell ragadnunk, és maga az egyik eszközünk, Phil. – A bérnyilkos kissé megfeszítette alkarja izmait, de még nem szánta el magát a támadásra, mert bár fenyegetőnek érezte a helyzetet, nem értette még, miről van szó. – Maga – tette hozzá a férfi némi gondolkodás után – alkalmas eszköz lenne a számunkra, ha kissé átprogramoznánk.

– Hogy mit? – kérdezte Phil idegesen. Most már szinte tapintható volt a fenyegetés a levegőben. Egy majdnem észrevehetetlen fejmozdulattal a háta mögött nyíló vasajtó felé sandított, de várakozásával ellentétben senki nem szegezett rá fegyvert.

– Mondom, ha törölnénk a személyiségét, és átprogramoznánk. Persze, persze, ez a szó, hogy programozás, csak évtizedek múlva lesz elterjedt, sőt, az is lehet, hogy akkor sem. Mi legalábbis mindent megteszünk azért, hogy ne legyen az... – Phil tisztán érezte az idegen hangjából áradó, hideg, személytelen és nagyon határozott fenyegetést. Hirtelen döntött: mit bánja a kialakult díjat meg az előleget, ki kell kerülnie innét! Keze megbízója bal szeme felé lendült, és a Martina tusa csattanva vágódott tenyerének, hogy aztán folyamatosan belelőhesse az összes golyót az előtte ülőbe. De még mielőtt feleszmélhetett volna, valaki szabályszerűen letaglózta egy, a csuklyás izmára mért ütéssel.

Zuhanás közben látta, hogy a szék üres, csak a fal porzik a mögötte becsapódó lövedékektől, és annyi ideje maradt csupán, hogy felrántsa a kezét, és az utolsót teljesen ártalmatlanul a mennyezetbe eressze. Nem hemperedett idejében odébb, és támadója rúgása elérte a lágyékát. Phil összegörnyedt a földön, és öklendezni kezdett.

– Egész jó – hallotta valahonnan nagyon magasról a hangot. – Többet mondok: figyelembe véve a földi körülményeket, egyenesen kiváló. – Phil megpróbált felkészülni a következő ütésre, és közben átvillant az agyán, hogy ahhoz képest, amit a másik tud a harcművészetekből, ő bizony kezdő. És kezdő is marad, amíg meg nem hal... márpedig néhány percen belül meg fog halni.

Volt megbízója, mintha csak őt akarta volna igazolni, olyan erővel sújtott le a gyomrára, hogy elakadt a lélegzete.

– Ahhoz képest, hogy milyen lassan jár az agyad – folytatta –, elég gyors a kezed. Na persze, ebből élsz. Volt valami elegancia abban, ahogy rám fogtad a pisztolyt. Kezdetől fogva tudtam, hogy fegyver van nálad, és amikor rám lőttél, már régen nem voltam itt... Tudod, nehéz lenne ezt röviden elmagyaráznom, meg aztán egy ilyen állatnak, mint te, minnek is magyaráznom? – Újabb, rettenetes erejű ütest mért Phil veséjére. – Tudod, egyszerűen átsétáltam valahová máshová, mondjuk egy másik világba, ahol az otromba golyóid nem érhetnek utol. Vagy úgy is fogalmazhatnék, hogy túl gyors voltam hozzád képest, mert pontosan tudtam, mi fog történni. Éppen eléggé behatóan tanulmányoztuk a hozzád hasonlóak viselkedését. – A következő ütés Phil orrcsontját zúzta össze. – Most pedig péppé verlek, és az nagyon fog fájni, mert értek hozzá. – Phil fuldokolni kezdett a saját véréből, ám annyi ereje sem maradt, hogy elfordítsa a fejét. – Szétverlek, aztán összerakunk, mert szükségünk van rád. És csak legvégül fogunk téged is kiselejtezni.

A földön fekvő férfi mostanra hihetetlen nehézségek árán kinyitotta a szemét, és megpillantotta megbízóját, akinek arcáról lefoszlott már minden emberi vonás.

– Ha most egy földi orvos kezébe kerülnél – folytatta monológját az idegen –, nem élnéd túl. De én – pillantott a sarokban álló fémládára – összeraklak téged. Hát igen, a földiek legendás küzdeni tudása – tette hozzá, Phil nyitott szemét figyelve. Nem túl okosak és nem is erősek, de nem adják fel, igaz? Hajlandóak küzdeni. Mindig mondtam, hogy ti, földlakók ezért vagytok veszélyesek.

Azzal tenyere élével lesújtott Phil torkára.

Phil Donahue számára ebben a pillanatban, 1910 május 18-án véget is ért a történet, vagy legalábbis nagyon úgy rémlett, hogy véget ér. Az, aki eddig megbízójaként lépett fel, most lefeszegette a görcsösen begömbülő ujjakat a kiürült tárú Martináról, odébb lódította az ernyedő testet, és a sarokban álló ládából olyan eszközöket vett elő, amiket a XX. század elejének embere biztosan nem tudott volna mire vélni: a XXI, XXII. – vagy még inkább a XXXII. – század technikáját felidéző számítógép-terminált, háromdimenziós projektort, lézervágót – és néhány olyan dolgot is, amire még ma sincs szó a földi nyelvekben.

Mindezek arra szolgáltak, hogy akaratának bábjává, tökéletes gyilkológéppé változtassák annak a férfinak a testét, aki még az utolsó pillanatban, tüdejébe levegő helyett vért belélegezve sem volt hajlandó feladni, és elhomályosuló öntudattal próbálta az emlékezetébe vésni ellensége egyáltalán nem emberi arcvonásait.

Aztán újraírták a memóriáját, új múltat, új személyiséget ültettek bele, és mikor alig egy órával később felült a saját véréből mocskos cementpadlón, már egy idegen és ellenséges hatalom ügynöke volt. Úgy vélte, tudja, melyik a jó oldal, és hogy ő is azon az oldalon áll. Emlékezett mindazokra, amiket az új személyiségével összhangban tudnia kellett, tökéletesen

regenerálódott teste pedig emlékezett mindazokra a gyilkolási technikákra, amiket előző életében sajátított el. Persze erre is megvolt a magyarázat, ha valaki utánaérdeklődne: papírjai szerint az US Naval Forces közelharckiképző-őrmestere volt a georgiai Savannah-ban, számos területi bajnokság győztese. Az idén pedig, alig egy hete, kilépett a hadsereg kötelékéből, mert rájött, hogy mindez csak álca, és neki megvan a maga kötelessége: őt a társai egy olyan cél elvégzésére küldték a Földre, aminek érdekében mindent meg kell tennie, és minden megengedhető.

Nem esett hát nehezére teljesíteni az első utasítást: felkapaszkodott a rozsdás vaslépcsőkön, és amikor becsapódott mögötte a gyár súlyos fémkapuja, hunyorogva lépett ki a késő délutáni napfénybe, hogy aztán hamarosan elvegyüljön a többi jellegtelen és szürke ember, a munkájukat befejező, könyökvédős kishivatalnokok, olajfoltos kezeslábásban hazafelé induló munkások meg a szegényesen öltözködő bolti eladók és utcai járókelők között.

Jóképű volt és magas, és ahogy végigment a poros főutcán, több lány is utánafordult, de Ő ügyet sem vetett rájuk.

– Kevés az időnk, nagyon kevés – mormogta maga elé félhangosan.

egy

– *A Halley-üstökös, uraim, arra gondolnak?*

Nos, ki kell jelentenem, hogy az Amerikai Föderáció polgárait a világűrből semmi-féle veszély nem fenyegeti!

Thomas Newcomb csillagászprofesszor beszámolója a Szenátus vizsgálóbizottsága előtt, 1910. május 12.

* * *

– Kevés az időnk! – mennydörögte Richard Temperton San Bernardino poros főterén 1910 május 18-án, nem sokkal napnyugta után. Hallgatósága vegyesnek tűnt: ott voltak köztük a „Szent Próféta, az Utolsó ítélet harsonája” fanatikus hívei, akik Föderáció-szerre odahagyták otthonukat, családjukat és munkahelyüket, hogy követhessék az Egyetlen Igaz Férfit, és vele lehessenek a Végső Perc eljövetelekor, amire már legfeljebb néhány órát kell várni – legalábbis szerintük, megértek szerint.

De ők voltak kisebbségben a csenevész bokrokkal szegélyezett Cuadraro Cabezán. A most összeverődött, több ezres tömegből legfeljebb néhány százan akadtak, akik vállalkoztak rá, hogy Tempertonnal, a hajdani távcsökészítővel együtt keljenek át a Mojave sivatagon. Előtte negyven napig táboroztak a szabad ég alatt a halántékukra ökölcsapásként lesújtó hőségben, és legfőbb parancsolójuk utasításait követve a megvilágosodásért könyörögtek, miközben az állandó szomjúságtól kicserepedett az ajkuk és kisebesedett a bőrük.

Többségükben szájtátiak, zsebtolvajok, rémült és megzavarodott emberek, gondolta Thomas Browne a kisváros egyetlen szállodája, a Hotel Eden faráccsal szegélyezett teraszán, egy csikos napernyő alatt üldögélve. A keze ügyébe oda volt készítve az ötcsillagos Chryse gabonapállinkát tartalmazó palack, de alig ivott belőle, és igazság szerint nem is Temperton szónoklata kötötte le a figyelmét. Nem tagadhatta, hogy a fickóban, aki arról beszél, hogy a Halley-üstökös csóvája másnap hajnalban végigsöpör a Földön, van valami magával ragadó. Akárcsak az elméletben, mely szerint a csóva megmérgezi a levegőt, és elpusztítja az összes élőlényt: a madarakat, halakat, négy lábúakat, és természetesen az emberiséget is.

Akkor – kiáltotta az önjelölt próféta – mindenki megmérettetik, és immár nem lesz irgalom, amikor a Legfelsőbb Hatalom elküldi hozzánk ügynökeit, hogy számadást kérjen tőlünk eddigi életünkről. Akkor nem lesz kegyelem és nem lesz enyhület sem; az idegen erő elsöpri az emberi faj írmagját is...

A prédikátor hangja végighömpölygött a megszeppent gyülekezet és az alacsony, palatetős házak felett. A hőség mostanra alábbhagyott, némi szél is támadt, és egy sivatagi madár rikkoltozva körözött a magasban. Browne természetesen felvilágosult ember volt, egy percig sem gondolta komolyan, hogy hamarosan véget érne az emberi történelem. A Kaiser Wilhelm Institutban töltött évei alatt pozitivista professzorai meg a laboratóriumi körülmények között, torziós mérlegek, precíziós ingák és Fraunhofer-féle színeképelemző készülékek segítségével számtalanszor megismételt kísérletekből származó tapasztalatok leszoktatták róla, hogy bármiféle misztikus hatalomban vagy befolyásban higgyen. A hadsereg pedig hamarosan megtanította arra is, hogy alá kell rendelnie magát az egyetlen földi hatalomnak: annak, amit a császár akarata képvisel. Ezért is üldögélt most ő, Németország valaha legkiválóbb kísérleti fizikusa az Amerikai Föderáció egyik poros és unalmas kisvárosában, ahol eddig soha nem történt semmi, és valószínűleg most sem fog.

Természetesen nem a saját nevéen jelentkezett be a szállodába – nem mintha feltételezte volna, hogy az NSO, a föderációs elhárítás vagy bármelyik másik potenciális veszélyt jelentő szervezet tudna az ittlétéről, de azért az óvatosság sosem árt. Apja a nyugati partról vándorolt ki a császár Németországába, úgyhogy Thomas gyakorlatilag ugyanolyan jól beszélt angolul, mint a helybeliek, és mindig odafigyelt rá, hogy mit mond.

Még akkoriban kérte fel „együttműködésre” a német titkosszolgálat, s volt kénytelen elsajátítani sok egyéb mellett az óvatos viselkedés szabályait is, amikor a Zeppelinek számára dolgozott ki egy új löelemképzőt, hogy azok még nagyobb pontossággal tudják célba juttatni több tonnás, tiszteletteljes csúfolódással kövér Fritznek nevezett bombáikat. Maga a beszerzés nagyon egyszerűen és prózaian történt: egy lovassági százados kereste meg és vonta félre Rödenauban, a léghajóhangárhoz ragasztott deszkairodában egy kis beszélgetésre ahogy az bajtársak között rendjén való, és ő hamarosan azon vette észre magát, hogy aláír egy csomó, hivatali titoktartással kapcsolatos papírt, meg egy riasztóan komor hűségesküt.

Aztán Jütland kopár szigetére került, ahol a háromszoros szögesdróttal körülkerített gyakorlóterén a hadsereg legkiválóbb oktatói vették át vele a fegyveres és a fegyvertelen közelharc elemeit: szuronyvívás, lövés fedezékből, mozgó célpontra és mozgás közben; lovaglás, gépkocsivezetés, túlélési gyakorlatok; hétköznapi eszközök felhasználása szabotázsakciók céljára, és így tovább. Browne számtalan dolgot megtanult, például azt is, hogy lehetőség szerint ne öljön, csak súlyos sebet okozzon, mert akkor üldözői arra kényszerülnek, hogy a sérültet kórházba juttassák, és ő talán éppen ezáltal nyer egéruat.

Ő pedig ez alkalommal is jó, sőt, kiváló tanulónak bizonyult, akárcsak korábban a Kaiser Wilhelm Institutban, majd pedig a hadseregben, és most, miközben kényelmesebben elhelyezkedett a fonott nádszékben a Németországtól sok ezer mérföldnyire lévő ország egy unalmas szegletében, és fél füllel a zsolozsmázással keveredő zokogást hallgatta, biztos volt benne, hogy eddig soha senkinek sem oltotta ki az életét. Akadtak persze néhányan, akik a szükségesnél nagyobb érdeklődést mutattak iránta; és olyan is volt, aki utána merészkedett a hamburgi dokkok mélyére, amikor éppen találkozóra sietett. Az illetőt eszméletlenül, törött csontokkal találta meg a kikötőőrség másnap hajnalban, de életben maradt, mint ahogy nem halt meg az a fickó sem, aki át akarta kutatni kabinját az előző amerikai útja során.

Nem halt meg, de süketen és vakon nem sok hasznát fogják venni megbízói.

Ha józanul mérlegelte a dolgot, Browne-nak be kellett látnia, hogy kezdi örömét lelteni a kegyetlenségben. Am rögtön mentséget is talált erre: csak a császár ellenségeit bünteti meg, azoknak pedig a halál sem lenne elég büntetés.

Az ügynök hátrasandított. A falon megkopott plakát hirdette az 1909-es esztendő „igazi szenzációnak” ígérkező gladiátorjátékát, egy szökött néger és egy többszörös gyilkos összecsapását. „A belépő mindössze 45 cent, fogadni a mérkőzés megkezdéséig lehet”. Mellette másik megfakult kép: a fülbevalós, vakítóan fehér fogsorral vigyorgó szerecsen „Hanussen” feliratú táblát tart a kezében – a századforduló óta ez a férfi volt a legismertebb és legtehetősebb rabszolga kereskedő.

Browne tekintete tovább vándorolt. A londiner, aki mindaddig egy falnál álló asztalnál lapozgatta a Phoenix's Digest kéthetes számait, most egészen a korlátig merészkedett; úgy látszott, pillanatokon belül őt is elkapja a tömeghisztéria. A Halley-üstökös hatalmas forradásként osztotta ketté az eget: valóban nyomasztó látvány volt, Browne-ra viszont a legcsekélyebb hatást sem gyakorolta.

Némi fagyott gáz, ammónia, metán, meg egy szikla... ennyi az egész, gondolta, és észrevétlenül a hátsó lépcső felé indult. Tíz- vagy százmilliószor ritkább a földi légkörnél.

Ehhez képest a Marsnak tekintélyes sűrűségű atmoszférája van, és miért is ne? Lehet, hogy ott is élnek értelmes lények, akik velünk együtt figyelik az üstökös közeledtét...

Elmosolyodott, s már vissza is tért a sokkal hétköznapibb és sürgősebb kérdésekhez. Miután meggyőződött róla, hogy a téren, illetve az esti égen folyó színjáték minden teremtett lélek figyelmét leköti, elhaladt az üres recepciós pult előtt, kilépett a megkopott díszítésű kapun, zajtalanul megkerülte a Hotel Eden épületét, és az ereszcsonnába kapaszkodva mászni kezdett felfelé. Jó erőben volt, és azt akarta, hogy ha bármi kiderülne, a nyomozók azt higgyék, kívülről törtek be.

Fél perc alatt ott volt az első emelet magasságában, és határozott mozdulattal megtaszította az egyik ablakot. A korhadt fa halk reccsenéssel engedett, és ő a következő pillanatban már be is ugrott a szobába. Kezét előrenyújtva tapogatta ki az asztalon a lámpa és a gyufa helyét – nem fenyegette az a veszély, hogy a szemközti házból észreveszik, mivel errefelé csak tűzfalak néztek.

Először a szék hátára ledobott zakót kutatta át, de semmi érdekes nem került elő. Egy használt vonatjegy Denvertől idáig, szögletes mexikói fémpénzek, néhány nagyobb címletű bankjegy és egy csekk a bostoni Herald Schuster Banktól – de Browne már eddig is tisztában volt vele, hogy az illető Bostonban él, hogy Denverben is eltöltött pár napot, s végül, hogy Mexikóba akar eljutni.

Nem hozott több sikert a szekrény négyzethüvelykről négyzethüvelykre történő átkutatása sem, ám a használt disznóbőr koffert kinyitva rámosolygott a szerencse: legfelül ott feküdt egy iratokkal teli tárcsa, melyből a Föderáció területén Thomas Browne-ként ismert császári ügynök sok mindent megtudott. Például azt, hogy miért állították rá erre az emberre.

– Menjen Bostonba, és kövesse egy bizonyos Thomas Nashe minden lépését – utasította összekötője három héttel korábban a fedőszervül használt National Geological Bureau vendégszobájában. Browne jó katona volt, nem kérdezett semmit, és csak most kezdett számára összeállni a kép. Thomas Nashe ugyanis egy meglehetősen furcsa levelet hordozott magánál.

„Kedves barátom” – állt a szövegben –, „nem akarok hosszan írni. Ha emlékszel még rám, pontosabban azokra a tervekre, amiket együtt szövögettünk még egyetemi éveink alatt a tudomány és a technika egyetemes és minden képzeletet felülmúló felvirágoztatásáról, illetve még most is hajlandó lennél egy, a maga nemében páratlan kísérletben való részvételre, akkor legyél egy bő hónapon belül (nem kell különösebben sietned), a mexikói Los Mochisban, és ott érdeklődj utánam. Errefelé mindenki ismer. Nem rossz hely, de készülj fel rá, hogy az emberek olykor elég vadak. Ha elszántad magad, akkor gyere: várlak. Gondolom, két-három hét elég lesz ahhoz, hogy elvergődj idáig. A viszontlátás reményében üdvözlök barátod, Bob Hassen.”

Browne találkozott már ezzel a névvel, és belátta, hogy feletteseinek igazuk volt: ez a nyom valóban értékes. Emlékezett rá, mikor hallott először Hassen-ről: a tempehoffi lőtérén hajtottak végre egy szupertitkos bemutatót 1907 őszén, melyre ő a különleges fegyverek fizikájának szakértőjeként kapott meghívást. A nevetséges, drótokból és falemezekből összetákolt szerkezet szinte el sem tudta hagyni a talajt. Aztán már vissza is döccent, a szárnyvég beakadt a földbe, a légszavar eltört, a pilóta pedig kizuhant a sárba – nagyjából ennyi volt az egész. Ismét bizonyítást nyert, hogy a levegőnél nehezebb repülőszervezeteknek nincs jövője a léghajóval szemben... és ekkor dobta be valaki Hassen nevét.

Addigra már a jól fűtött tisztai étkezdében üldögéltek, erős Olympos-konyakot iszogattak, miközben a tisztiszolgák a kályha körül puszogtak. Fejük felett ott függött Adalbert von

Mersgertenberg arcképe, a hőse, aki először repülte körül a Földet leszállás nélkül léghajóval, és az ideiglenes finn főváros, Oulu ostromakor esett el.

– Talán létezik egy másik megoldás a léghajó mellett – jelentette ki váratlanul egy cvikkeres, fiatal hadnagy, majd az ellenséges csendtől elbizonytalanodva így folytatta: – Persze ezt nem állítanám biztosan. De hallottam valami olyasmit rebesgetni, hogy a Tatár Birodalom oroszországi főkormányzóságában volt egy tanító, valami Ciolkovszkij, aki a hadiröppentyűket akarta olyan nagyra fejleszteni, hogy akár egy embert is elbírjanak, Amerikában pedig valami Hassen publikált hasonlóról, de a részleteket tényleg nem ismerem...

Azonnal lehurrogta, mondván, hogy amit meg lehet csinálni kicsiben, az nem biztos, hogy nagyban is megvalósítható, és jobban tenné, ha nem törné a fejét ostobaságokon. Elvégre a mai bemutató újfent igazolta, micsoda képtelenség levegőnél nehezebb szerkezettel repülni, és így tovább. De Browne alaposan megjegyezte a dolgot, és hamarosan utánaolvasott. Nem tudott meg túl sokat, de rádöbbsent, hogy ha egy állam képes emberszállításra alkalmas rakétákat kifejleszteni, akkor bármelyik légi nagyhatalmat legyőzheti. Bármelyiket, akár még Németországot is.

Írt egy memorandumot a biztonsági szolgálat vezetőjének, és úgy tűnt, ezzel el is aludt a dolog, neki pedig mindig ott volt az éppen aktuális feladata, de most, ahogy ujjai között Hassen sok hajtogatástól elrongyolódott levelét forgatta, odakint pedig a tetőfokára hágott az extázis és a hisztéria, belátta, hogy Németország akármelyik pillanatban nagy bajba kerülhet.

– Anglia a tengerek ura volt – mondta ki fennhangon a rég elcsépeelt frázist –, Németország pedig a levegőtengeré. – S közben nagyon jól tudta, micsoda veszélybe került a doktrína, melyre egy egész világhatalom épült kontinensnyi gyarmataival. Vékony, félig átlátszó hárttyát húzott elő a zsebéből, rásimította a levélre, és a lámpa felé tartotta – az így keletkező kép még legalább két-három óráig látható marad, úgyhogy ráér majd a szobájába visszatérve rögzíteni. Most az a legfontosabb, hogy mindent a helyére tegyen vissza. Az sajnós fel sem merülhet, hogy eltegye láb alól a fickót, és a nevében jelenjen meg, hiszen Hassen valószínűleg jól ismeri, arra viszont jó lesz, hogy elvezesse őt a rakétakísérletek színhelyére.

Az pedig egyenesen szerencse, tette hozzá magában, és elfűjva a lámpát, óvatosan kidugta a fejét az ablakon, hogy Mexikóba kell mennem, hisz ott lényegesen szabadabban mozoghatok: nem fognak a nyakamban lihegni az amerikai ügynökök. És az is nyílt titok, hogy az ottani kormány szívesebben kerülne baráti kapcsolatba a távoli Németországgal, mint a közeli Amerikai Föderációval...

Leszökött a földre, és megállapította, hogy nem látta senki. Aztán összerezett, mikor egy zömök mexikói toppant elé színes poncsóba burkolózva, és kihívóan elállta az útját. A fény megvillant a kezében szorongatott késen.

– Akad annyi pénz önnél, hogy megsegítsen egy szegény éhezőt, señor? – kérdezte. – Vagy talán – váltott hangot – kionsam a beledet, rohadt gringo?

– Erre semmi szükség – motyogta Browne, mint aki nagyon megrémült. – Nincs sok pénzem, de azt nagyon szívesen odaadom, ha...

– Elég a pofázásból, és ide a pénzt! – förmedt rá a mexikói. Browne orrát megcsapta a kaktuszpálinka büze, és teljesen előre rogyantotta a vállát. Szinte hallani vélte mimikai kiképzője hangját: „Tűnj minél elesettebbnek, és tartsd mélyen a súlypontodat! Az egész tested azt fejezze ki, milyen védtelen vagy!” Kiképzője elégedett lett volna teljesítményével, mert Browne ezekben a pillanatokban tényleg teljesen kiszolgáltatottnak tűnt.

Támadója még nem döntötte el, hogy csak kirabolja, vagy meg is ölje, és amíg ezen tétovázott, egy hajszállal lejjebb engedte a kés hegyét a kelleténél, Browne pedig azonnal akcióba

lendült. Egy szinte követhetetlenül gyors mozdulattal rávágott a mexikói alkarjának idegközpontjára, majd anélkül, hogy megtörte volna a lendületet, továbbvezette az ütést a bal vese felé, aztán visszarántotta közben összeháruló öklét, és az állkapocsra sújtva teljesen elkábította támadóját. Végül felvette a klasszikus támadóállást, mert oktatói belesulykolták, hogy egy másik ellenfél is ott lapulhat a sötétben. Ezúttal azonban már senki nem akarta megölni. Az adrenalin vadul száguldott az ereiben, és megint úgy érezte, mint minden verekedés után: hogy ez is művészet, és ugyanúgy a harmónia és egyensúly játékára épül, akár egy Goethe-vers.

A mexikói kiejtette a kezéből a kést, és kifordult szemmel teljes hosszában végigvágódott a földön. Thomas hallotta, hogy megreccsen a koponyája, amint nekiütközik a kerékvető kőnek, és mire letérdelt melléje, hogy kitapintsa a nyakán az ütőeret, már csak a halál beálltát állapíthatta meg, és ennek egyáltalán nem örült.

Nem mintha szánta volna a mexikóit – de attól tartott, hogy a gyilkosság nyomozást von maga után, mert a rohadt amerikaiaknak a rabszolgákon túl egyáltalán nincs érzékük a különbségtételhez, és nagyon szerencsétlen esetben ő is belekeveredhet az ügybe. Így aztán zsebkendőt húzott elő, megfogta vele a kést, és visszatűzte a halott övébe. Jütland szigetén szerencsére arra is megtanították, hogy a lehető legritkább esetben okozzon látható sérülést.

Miután végzett, nyugodt léptekkel megkerülte a szállodaépületet. A világ legközömbösebb arckifejezését öltötte magára, és csatlakozott a téren tolongókhoz. Temperton még mindig nem fejezte be, az eget óriási, fehérén izzó pallosként szelte ketté a Halley-üstökös, a zsebese pedig boldogan furakodtak embertől emberig. A templom lépcsőjén üldögélő koldusok előtt halmokban állt az aprópénz, az étel és a bor.

Browne számítása bevált. Kissé később néhány amerikai turista: egy üzletember, a felesége és fogadott fiúk visszaindult a szállodához, és ő beszélgetve csatlakozott hozzájuk.

Nem hiszek egy ilyen képtelenül késői időpontra tett világvégében – mondta könnyedén –, mert olyankor minden becsületes ember alszik, és ilyen szenzációs eseményről nem lenne szabad épp nekik lemaradniuk... Ezen aztán jól elélcelődtek, és reggelre kelve, mire Temperton utolsó híve is odébbállt, mert a Földön ezúttal mégsem söpört végig Isten Büntető Haragja, és a személyzet egy korán kelő tagja megtalálta a mexikói holttestét, már mindenki úgy emlékezett, hogy Browne egész este az amerikaiak mellett álldogált. A szállodai detektív valójában amúgy sem gyanakodott senkire, és szeretett volna mielőbb pontot tenni az ügy végére, hogy visszavonulhasson a szobájába, rikító borítójú ponyvától roskadozó polcai közé: ez volt az egyetlen szenvedélye. Valósággal falta a történeteket, melyekben elvetemült úrlények támadtak az emberiségre, és szélesen vigyorgott, valahányszor az Amerikai Föderáció zászlaja köré tömörült ellenállók győzedelmeskedtek felettük – pedig tudta, hogy kitaláció az egész.

kettő

Hűségesebb, mint egy kutya. Soha nem fogja cserben hagyni Önt!

a Karasin gépfegyver hirdetési szlogenje, Boston Herald, 1909

* * *

Thomas Browne látóterébe lassan beúszott egy félig homokba ágyazódott újság. Lehajolt érte, és miközben felvette, akaratlanul is vetett egy pillantást a címlapjára. „Támadás a San Bernardino-i légi támaszpont ellen... a robbanás... a halott léghajós hozzátartozói szerint... nagy erővel...”

Gyakorlott mozdulatokkal hajtogatott belőle csákót – ez valamennyire megvédi a perzselő hőségtől –, és már indult is tovább. A sínek között, talpfáról talpfára lépkedve haladt: ez még mindig egyszerűbbnek bizonyult, mint bokáig a homokba süllyedve vánszorogni. Attól nem kellett tartania, hogy elüti egy vonat: a menetrend szerint a következő napokban nem lesz semmiféle forgalom, és ha váratlanul mégis feltűnne egy katonákat szállító, nyitott vagonokból álló szerelvény, a halálosan csendes, sivatagi vidéken úgyis meghallja majd. Lesz elég ideje, hogy lehúzódjon, és eldöntse, kérjen-e segítséget tőlük, vagy inkább kerülje a feltűnést.

Hagyta, hogy a hús izzadság végigcsorogjon a testén. Csak az ostoba városlakók törlik le, és ő most igazán nem engedhette meg magának azt a luxust, hogy értelmetlenül viselkedjen. Még legalább öt-hat óra napnyugtáig, árnyékban is több mint negyven fok van, és sehol egy fa: legfeljebb helyenként tünedeznek fel a derékig érő, tüskés bozót, és a felforrósodott levegő olvadt üvegként rezeg a látóhatár fölött.

Browne határozottan úgy érezte, hogy nem jól alakulnak a dolgok. Pedig San Bernardinóban látszólag még minden rendben ment: a mexikói halálával kapcsolatban senki nem gyanakodott rá. Könnyűszerrel kiderítette azt is, mikor indul tovább Nashe, és ő is arra a napra váltott jegyet. Aztán csak lézengett a szálloda halijában a helyi lap, a San Bernardino Morning Herald összezsavart példányával a kezében. Végigböngészte az apró betűs híradást a polgármester báljáról, ahol a névsor szerint a helyőrség fiatal és méltán népszerű léghajó tisztjei is nagy számban képviseltették magukat; aztán megivott egy koktélt a bárban, a lustán forgó lapátú ventilátorok alatt. A tipikus amerikai turista életét élte, részt vett a mindennapok apró történései meg az ideig-óráig tartó szenzációk megtárgyalásában. Egy alkalommal hosszan fejtegette a környék legnépszerűbb kisvendéglőjében, miért is kellett Tempertonnak meghalnia.

– Egy fanatikus szélsőséges érzelmeket kelt, pozitívat és negatívat egyaránt – magyarázta, kényelmesen hátradőlve a durván ácsolt széken. – Csak mi, kívülállók engedhetjük meg magunknak, hogy mosolyogjunk rajta. Azzal este valóban lenyűgöző beszédet tartott, még én is többé-kevésbé a hatása alá kerültem. Végül, mikor a Halley-üstökös ártalmatlanul keresztezte a Föld pályáját, nem csak az ő próféciai nem teljesedtek be, hanem – vontta meg a vállát – a hívei is nevetségessé váltak önmaguk előtt. Azok a hívei, akik már amúgy is beletörődtek, hogy meg kell halniuk, és felkészültek az életük eldobására. Azaz a maguk és Temperton halálára egyaránt. Erre mi történt? A valóságban szó sem volt az Úr haragjáról meg bosszúálló angyalairól, akik lángcsóván ereszkednek alá az égből. Most aztán kereshetik a nyomozók a gyilkost, ha nincsen nyilvántartásuk az azóta szétszóródott gyülekezet tagjairól. Márpedig miért is lenne? Elvégre vallásszabadság van. Valószínűleg bottal üthetik a gyilkosok nyomát – fejezte be borospoharáért nyúlva, és nem tett említést arról, hogy egy önjelölt prédikátor feltűntekor minden szemfülesebb ország titkosrendőrsége sürgősen be

szokta építeni az ügynökeit, hogy aztán alkalmasint a saját céljaira használja fel a helyzetet. Ő is dolgozott egy ideig az akkor még független Hollandia területén, mivel egy ottani megszállott, valami Lymphert a világ végéről kezdett prédikálni és éppen ennek az örültnek az eltüntetésével sikerült aztán végzetesnek bizonyuló belpolitikai feszültségeket keltenie. Kezdetből gyanította, hogy ez a vidéki tanítócskából népvézérré magasztosult örült csak a wilhelmi Németország kreatúrája lehet. Vagyis a titkosszolgálat vezetői nem pusztán éltek a kínálkozó helyzettel, hanem ők maguk teremtették meg a szükséges feltételeket – ám sem lehetősége, sem kedve nem volt utánanézni a dolognak.

A kiképzés során a fejébe verték, meddig mehet el, és mi az, ami már nem tartozik rá. Korábban előfordult, hogy kíváncsiskodott: az egyik tiszt látszólag véletlenül elejtett egy megjegyzést a védelmi rendszer vakfoltjairól, miközben Browne-ba karolva sétált a háromszoros szögesdrót kerítésen belül, és az egyik ór néhány nappal utóbb részegen arról fecsegett a cimborájának, hogy őt bizony rá akarja valaki venni az árulásra, és az a valaki meglehetősen magas rangú személy. Browne kihallgatta a beszélgetést, ám ahelyett, hogy azonnal jelentést tett volna feletteseinek, a saját szakállára kezdett nyomozni. Elszánt volt, hiú, és minden áron karriert akart csinálni. Nem hátrálhatott hát meg, amikor a táboron kívül egy orvlövész a sötétben alig hibázta el, mint ahogy akkor sem, amikor vasárnapi kimenője végén Jütland egyetlen nagyobb települése, Koereg határában, a dülőutak találkozásánál verőemberek támadtak rá, és annyira helybenhagyták, hogy képtelen volt idejében visszavergődni a kiképzőbázisra.

De ő összeszorította a fogát, leülte a késésért kiszabott büntetést, és azt sem bánta, hogy ezt felvezetik a törzslapjára, mert immár teljesen biztos volt benne, hogy nagyon fontos dolog nyomára jutott. Úgy vélte, talán több is múlhat rajta, mint az elit kiképzésére szolgáló tábor biztonsága, úgyhogy minden idejét az ügy megoldásának szentelte. Végül a nyomok visszavezették a koeregi keresztúthoz és egy császári sasos pecséttel lezárt kazettához, és abban valóban benne volt a teljes összeesküvés dokumentációja. Részletes leírás egy, a legfőbb császári hatalom ellen irányuló terroristaszervezetről, aminek az élén a papírok tanúbizonysága szerint ő maga állt...

Browne soha nem említette az esetet senkinek, oktatói pedig nem is céloztak rá – valahol a háttérben egy nagyon jó emberismerő mozgatta a szálakat. Teljesen fölösleges lett volna nyilvánosan is megszégyeníteni: a leckét így is tökéletesen megtanulta. Újra és újra álmolta azt, hogy ott áll a kazettával a kezében, majd kutyaugatást hall, kézi reflektorok fénye vakítja el, amint rászegezett fegyverrel körülveszik a jütlandi Partvédelmi Alakulat gumiköpenyes katonái.

Ez az élmény végigkísérte egész életén, és alkalmassá tette arra, hogy mindig a kellő időben visszakozzon, illetve hogy erőszakosságát és céltudatosságát – a cél érdekében – képes legyen palástolni. A köznapi emberekkel ellentétben nem hitte, hogy bárminek a nevében felülbírálhatja egy nála nagyobb hatalommal rendelkező szerv döntéseit, így aztán éppen ő volt az, aki nem háborgott, amikor két-három nappal azután, hogy egy szatócsbolt hátsó udvarában egy mulatt cseléd megtalálta Temperton kivágott nyelvű, rituálisan megcsonkított holttestét, alkalmi ismerőseivel kikocsizott a városból, és egyszerre csak kék egyenruhások állták az útjukat. Az osztagot vezető tiszt udvarias volt, de határozott:

– Sajnálom – jelentette ki –, de nem mehetnek tovább.

– Hisz csak a léghajókikötőt akartuk megnézni – tiltakozott volna a Browne társaságában levő kövér, asztmarohamoktól szenvedő gyáros, Jonathan Hobbes. – Tudtommal a törvények nem tiltják, hogy odamenjünk, és...

- Sajnálom – ismételte a tiszt ujjait az övébe akasztva, és Browne már intett is a mexikói sofőrnek, hogy forduljon meg. Észrevette az úttól kissé távolabb, a poros lombú fák alatt felhalmozott homokzsákokat, és biztos volt benne, hogy további vitának nincs helye: teljesen felesleges bármiféle jogokra hivatkozni.
- Tudja – magyarázta a felháborodástól még mindig sápadt Hobbesnak a vendéglő felé tartva –, a törvények értünk vannak, és a katonák minket védenek. Ez világos, igaz?
- Igen – hagyta rá a gyáros kelletlenül, és még mélyebbre süppedt az ülésben.
- Amennyivel nagyobb a felelősségük, annyival jobban tudják, hogy mi a kötelességük – gondolom, ez sem vitatható.
- Nem, én is úgy gondolom, hogy a katonák felelőssége nagyobb, mint például az enyém, és...
- És ennek, felelősségüknek az arányában van nagyobb joguk látszólag felülemelkedni a törvényeken – zárta rövidre az érvelést Browne, és komolyan is gondolta, hogy így van. Nyugodtan folytathatta volna azzal, hogy ezek szerint a császárnak mindenhez joga van, hiszen, úgymond, az ő vállán nyugszik az állam egész terhe. És éppen ez az ideológia segítette Németországot ahhoz, hogy máris nagyobb területet kebelezzen be a világból, mint bármely más nagyhatalom.

A másnapi újságokból kiderült, hogy valóban helyesebb volt visszafordulniuk. A környéket akkor már évek óta nyugtalanította egy Moses nevezetű szökött rabszolga bandája: még az is előfordult, hogy ideig-óráig az ellenőrzésük alá vontak egy-egy kisvárost. A banda tagjai a mexikóiakat megvetették ugyan – de legalább nem bántották –, a fehéreknek viszont nem irgalmaztak. Ez a gyilkos düh persze csak halovány visszfénye volt annak a terrorhullámnak, ami még az 1870-es évek elején, a föderalista Lee elnök beiktatásakor söpört végig a vidéken: akkor a fehérek rendeztek kutyás hajtóvadászatokat errefelé.

A kormány természetesen nem nézhette tétlenül a „néger szabadcsapatok” ténykedését, azt pedig különösen nem, hogy megpróbáljanak a kezükbe kaparintani egy léghajókikötőt. A San bernardinoi lap riportere, miután beszámolt a kormányerők és a szökött rabszolgák bandájának összecsapásáról, azzal zárta tudósítását, hogy megállapította: bár a támadóknak sikerült felgyújtaniuk néhány hangárt, végül teljes vereséget szenvedtek, és Moses is elesett. Nem említette viszont, hogy a szökött rabszolgák közé beépült amerikai titkosügynök szerint valaki segítette őket: rendszeresen kézpénzt és kiváló minőségű fegyvereket juttatott nekik. És nem számolt be arról sem (de hát maga sem tudott róla), hogy a halott gerillavezér nyakában egészen különleges, ezüstkeretbe foglalt amulettet találtak. Valakinek hamarosan feltűnt, hogy annak anyaga nem is hasonlít semmilyen ismert fémre, és valóban: hiába próbálták rajta végig a legerősebb savakat is, azok nem tudták kikezdeni, és hiába szállították még az est leszállta előtt erős fedezet mellett a General Gears San Bernardinó-i öntödéjébe, megoldvasztani sem lehetett. Ekkor a szürke öltönyös kormányügynökök szikratávíron felvették a kapcsolatot az ország néhány legkiválóbb metallurgusával, majd továbbküldték a medált Los Angelesbe, mert nem lehetett kizárni, hogy valami kapcsolat van a különös anyag és a szökött rabszolgákat a háttérből támogató ismeretlen között. Elképzelhetőnek tűnt az is, hogy valamely más ország titkosszolgálatának a keze van a dologban, talán éppen a dél-amerikai hegemoniára törekvő Mexikóé – Mexikó hallgatólagosan különben is menedéket adott Moses bandájának, és emiatt nem egy diplomáciai jegyzékváltásra került sor az idők folyamán –, vagy a nagy rivális, a német Geheimdienst próbálja befolyásolni az eseményeket.

A szakértők persze Los Angelesben is tehetetlennek bizonyultak, hiába vitte a medált egy katonai gyorsléghajó a Sunset és a Hyperion Avenue sarkán álló, telekkönyvi bejegyzések szerint a Smith and Smith Chemical Polymershez tartozó laboratóriumba, ahol a XX. század elejének legkorszerűbb technikáival, spektrumanalízissel és különleges abszorpciók eljárá-

sokkal próbálkoztak. A jegyzőkönyvet vezető laborasszisztens azzal fejezte be a jelentést, hogy „ez az anyag semmilyen ismert földi anyagra nem hasonlít, és így feltehetően nem földi eredetű.” A kutatásért felelős professzor viszont kihúzta a megállapítás második, nem földi eredetre vonatkozó felét, mert úgy vélte, nem helyes megalapozatlan feltételezésekkel traktálni a megbízókat.

Így aztán a kutatás zsákutcába jutott, az anyagokat egy, a coloradói Alamosától nem messze, a Nagy Sziklás hegység alatt húzódó, éjjel-nappal őrzött labirintusban helyezték el, mert nem tűnt égetően sürgősnek a rejtély megfejtése. Ezer- és tízezer számra voltak itt eltűnt személyekkel, megismételhetetlen fizikai kísérletekkel és megmagyarázhatatlan természeti jelenségekkel kapcsolatos dossziék, dossziéval teli páncélszekrények és páncélszekrények végtelen soraiból létrejövő folyosórendszerek; itt halmozódott fel minden, amire nem sikerült magyarázatot találni, és Amerika fennállásának folyamán szinte elképzelhetetlen mennyiségű ilyen probléma akadt: ebben a földalatti városban megfelelő térképek nélkül el lehetett tévedni és szomjan lehetett halni. Ide került a jegyzőkönyv a Moses bandájára vonatkozó utalásokkal együtt, hogy csak az Amerikai Föderáció mindenkori elnökének írásbeli engedélyével lehessen ismét hozzáférni, és akkoriban még nem is sejtette senki, hogy nem sokkal később milyen megrázó körülmények között derül fény az igazságra.

Addig viszont még történnie kellett néhány dolognak, és ebből a szempontból annak a Thomas Browne-nak a sorsa sem közömbös, aki Nashe-sel együtt hagyta el a Hotel Edent, miután a boy-jal előreküldte a csomagjait az állomásra.

Ez a XIX. század második felében, az elképzelhetetlen méretű vasútpanamák idején jött létre, és San Bernardino jelentőségén messze túlmutató szerepet biztosított a városkának a közlekedésben. Ha a léghajózás elég olcsó lenne, gondolta Browne, miközben az előre megrendelt kocsira várt a szálloda előtt a hajnali ködben, és a földre szeszélyes alakzatokat rajzolgatott a sétatálcája hegyével, megszűnnének ezek a pályaudvar-városok. De hát a repülés a világ minden jelentős országában katonai monopólium, és valószínűleg jól is van így: máskülönben bárki szervezkedésbe kezdetne a Föld másik felén élő cimboráival a fennálló hatalom ellen. És Browne, bár jelen esetben éppen a fennálló hatalom, az Amerikai Föderáció ellen dolgozott, undorodva a porba köpött.

A sarkon máris bekanyarodott egy négyhengeres, ötven lóerős, gőzmotoros American Underslung, hogy a császár első számú titkosügynöke a mérgezett pengéjű tört rejtő sétatbotjával a kezében elhelyezkedjen benne, és meg sem álljon a túlméretezett pályaudvarig, ahol nem kevesebb, mint negyvenhat sínpár futott össze. A mellékvágányokon éjjel-nappal folyt a tolatás; zúzott vasércet szállító teher- meg élő állatokkal zsúfolt marhavagonokat kapcsoltak össze a régi típusú, fatüzelésű Pacific-gőzmozdonyokkal; hidraulikus daruk emelték át az egyik nyomtávrról a másikra a Pullmann kocsikat; csattogtak a váltók és vasutasok lengtették a különböző színű irányítózászlókat. Annak, aki soha nem járt még itt, szinte hihetetlennek tűnt, hogy egy ilyen porfészekhez, mint San Bernardino, ilyen hatalmas pályaudvar tartozzon. Nem véletlenül rejtőztek a központi csarnok négy sarka körül álcázóhálóval letakart légvédelmi ágyúk: egész Amerika megsínylette volna, ha egy ellenséges támadás komolyabb kárt tesz a sínekben.

A központi irányítóterem egyik sarkában szürke páncéllal borított fémdoboz állt: a harmincegy éves korában, 1908-ban tüdővészben meghalt zseni, Illich Carper által összetákolat elektromechanikus számítógép, ami mai szemmel nézve meglehetősen kis teljesítményű volt ugyan, mert házilag elkészített fogaskerekekből és durván megmunkált jelfogókból tevődött össze, de azért könnyedén elirányította a negyvenhat sínpár forgalmát. Primitív agyának üzenetei szikratávírókon keresztül, nyomtatott formában jutottak el az ügyeletes vasutasok

asztalaiig, és az emberek az évek folyamán megtanultak feltétel nélkül bízni benne, s kételkedés nélkül követni az utasításokat. Egyikük most akusztikus gigafont emelt a szájához:

– Hölgyeim és uraim – kiáltotta, – a Phobos-expressz fél óra múlva indul Mochis érintésével Orizaba felé a kettes vágányról. Kérjük, foglalják el helyüket! Felhívjuk kedves utasaink figyelmét, hogy csak az előre megváltott jegyek érvényesek. – Aztán a szikratávíron újabb utasítás futott végig, és egy másik vasutas már ugrott is, hogy átállítsa a meghatározott váltót. Carper számítógépe számára a létező világ kilencvenkét acélsínre, ezer váltóra, az érkező és induló szerelvényekre meg a hozzávetőleg másfél tucatnyi, egymással felcserélhető elemre, vagyis a kiszolgáló személyzetre redukálódott, és nem maradt benne hely az egyes utasok személyiségének: azok is csak egymással felcserélhető peremfeltételek voltak.

Nem valószínű persze, hogy az utasok is így éreztek: számukra – és ennek megfelelően Thomas Browne számára – önnön személyük tűnt a legfontosabbnak, úgyhogy a hordárokat nógatva törtettek a szerelvény felé, de hamar lecsillapodtak, mert kiderült, hogy alig néhány jegy kelt el, és egy-egy nyolcszemélyes kupéba legfeljebb két-három ember jut majd. Browne fülkéje is majdnem üres volt: vele szemben és a menetiránynak háttal mindössze egy magas, jóképű, fiatal férfi ült egy pályaudvari kioszkban vásárolt puha kötésű könyvet olvasva. Szemmel láthatóan lekötötte a történet, amiben egy külső bolygóról érkezett titkosügynökök szivárogtak be az Amerikai Föderáció területére. Az álnév mögé rejtőző szerző naprakész utalásokat is elrejtett az amúgy igen egyszerű történetben: azt állította például, hogy a San Bernardino légítámaszpontjára támadó, szökött rabszolgát, Mosest is az idegenek pénzelték...

Browne, aki fél szemmel odasandítva elolvasta a hátsó borító szövegét, csak mosolygott: elképesztő, hogy ezek a ponyvaszerzők milyen egyszerűnek képzelik a világot. Talán – kérdezte magában, amint a szerelvény enyhe rándulással lódult meg Phoenix és a nyílt térségek, a Gila-sivatag irányába – talán Temperton meggyilkolásáról is ők gondoskodtak?

Ezzel az erővel azt is feltételezhette volna, hogy földön kívüliek törnek az életére – mert hogy valaki el akarja tenni láb alól, az hamarosan nyilvánvalóvá vált. Phoenixig félálomban üldögélt a fülke sarkában, aztán még hosszú ideig nem volt kedve megmozdulni sem. Hallgatta a kerekek monoton zakatolását, végül pedig kiment a folyosóra elszívni egy szivart. Figyelte az óránként harmincöt mérföldes sebességgel hátrafelé sikló tájat, füstpamacsokat pöfékelt, és unottan tűnődött, Nashe vajon felismerné-e, ha összefutnának, amikor valaki könnyedén megérintette a karját. Sikerült idejében megfékeznie az izmait, és nem törte el fordulásból az illető orrcsontját, aki egyébként fülketársának bizonyult.

– Bocsásson meg – mondta az, látszólag mit sem sejtve a rá leselkedő veszélyről. – Odébb húzódna egy kicsit, hogy előremehessek az étkezőkocsiba?

Browne ekkor súlyos hibát követett el: leeresztette szivart tartó kezét, és hozzásimult a vagon külső ajtajához, hogy helyet adjon a férfinak.

– Persze, tessék csak – mormolta, de ennél tovább nem jutott: rettenetes erejű taszítást érzett, és még mielőtt fogódzó után kaphatott volna, kizuhant a vagon ajtaján.

Estében működni kezdtek reflexei, és sikerült félig keresztülfordulnia a levegőben. Bárki más halálra zúzta volna magát, de ő a jobb vállára érkezett, és azonnal át is fordult, majd lefelé kezdett gurulni a töltésen: egy töredékmásodpercre látta még fülketársa arcát, és próbálta megjegyezni, hogy soha ne felejtse el, aztán elcsattogott mellette a szerelvény vége, és ő zúgó füllel, sajgó tagokkal, a légkondicionált vonat hűvössége után a hőségtől szinte letaglózva és verejtékezve ott találta magát a Gila-sivatag közepén, legalább háromszáz mérföldre a legközelebbi lakott helytől.

A sínek két oldalán, a távolban hegyek magasodtak, néhol pedig satnya, mérges virágú növények nőttek. Browne a magasabb rendű életnek sehol sem látta nyomát: mintha egy

idegen bolygó teremtés előtti felszínére vetődött volna. Nem is a ragadozóktól kellett tartania, inkább a szomjhaláltól és attól, hogy a San Bernardino-i szóbeszéd szerint Moses bandájának maradéka erre a területre húzódott, mivel ide meglehetősen nehezen követhették őket a reguláris egységek. Nagy ritkán errefelé is feltűnt ugyan egy-egy járőrléghajó – Browne maga is látott néhányat, miközben talpfáról talpfára lépkedve haladt úti célja felé –, de soha nem ereszkedett kétezer lábnál alacsonyabbra, hogy mindig kívül maradjon a kézfegyverek hatáskörén. Browne az illendőség kedvéért megpróbálta felhívni magára a figyelmet, de nem járt eredménnyel, és az amerikai katonaság léghajói néhány perc után hangtalanul és közönyösen libbentek tova. Nemsokára csak egy pontnak látszottak csupán a látóhatár felett, aztán teljesen elenyésztek.

Ám ha a katonák nem is, mások idővel felfigyeltek rá. Addigra erői végén járt: legalább huszonnégy órája nem jutott folyadékhoz, szeme káprázott és csengett a füle, amikor a távolban porfelleget pillantott meg. Először azt gondolta, hogy hallucináció: már régóta nem érdekelte semmi, csak ment gépiesen, mert hajtotta a kötelességtudat. Már nem akart életben maradni, csak nem akarta feladni a feladat elvégzése előtt: kezdte azt képzelni, hogy ez is csak hosszú évekkal korábban lezárult kiképzésének a része, és mindjárt vége lesz: nemsokára a bajtársaival együtt fog sörözni Berlin legjobb kocsmájában, a Fremdében. De a káprázat nem foszlott szét, ehelyett a porfelhő tovább növekedett, és hamarosan egy ormótlan, rozsdafoltos páncélzattal borított, speciális sivatagi jármű bukkant elő. Széles lánctalpai megakadályozták, hogy elsüllyedjen a homokban, és a tetején a nap felé forduló, szinte izzó fémtükör fókuszálta a fényt egy adott pontra: a zárt rendszerű, folyadékvesztéségtől mentes gőzmotor szívére, a dugattyúházra. Browne hallott már róla, hogy egyes hadseregek kísérleteznek ilyen speciális, napenergiát hasznosító sivatagi járművekkel, és egy ehhez hasonlót nem különösebb sikerrel próbáltak ki a németek is a Szaharai Koncessziós Területen, de ez nyilvánvalóan nem valamelyik különleges katonai alakulathoz tartozott. Most alig haladt gyorsabban egy futó embernél, és amennyire ki lehetett venni, négerek ültek benne. Feltehetően Moses „szabadcsapatának” túlélői, és ez a fehér bőrű Thomas Browne számára csak egyetlen dolgot jelenthetett: a halált.

Mielőtt elrejtőzhetett volna, észrevették, ami nem is csoda, hiszen alakja kirajzolódott az égre. A jármű éles szögben feléje kanyarodott – a jelenet álomszerűségét tovább fokozta, hogy a motor szinte hangtalanul járt, és a délibáb miatt úgy tűnt, mintha legalább fél méter lenne a lánctalpak meg a talaj között. Browne meglátta az ágyú rá irányuló torkolatát, és a földre akarta vetni magát, de elkésett vele.

Mielőtt felkiálthatott volna, a lasszóvetőből kiröppenő kötél a karjai és a törzse köré tekeredett. Az erős rántástól egy pillanatra megbillent, de tudta, hogy ha elesik, vége van, és nagy nehezen mégis sikerült talpon maradnia. Addigra már teljesen melléje ért a terepjáró, megcsapta a páncélzattól feléje áradó hőség, hallotta a motor fojtott dohogását és a négerek spanyollal kevert nyelvű szitkait, és mostantól kezdve futnia kellett, ha nem akarta, hogy a lánctalpas húzza maga után a földön, amíg a homok teljesen le nem marja a húst a csontjairól, úgyhogy futott. Kizárólag erre koncentrált; a csípős veríték a szemébe folyt és majdnem megvakította, de nem tudott mit tenni. Ha egyetlen pillanatra lelassít, akkor elveszíti az egyensúlyát, és meghal; és meghal akkor is, ha megbicsaklik a lába és elesik. Futnia kellett, és a négerek épp erre számítottak: szerették volna hallani, ahogy a fehér ember fuldokolva és zokogva könyörög kegyelemért, mert akkor úgy érezhették volna, hogy sikerült törleszteniük valamit a régi tartozásból – de Browne nem pazarolta ilyesmire az erejét. Sikerült kihúznia addig, míg a nap lebukott a hegyek mögé, és a gőzmotor lassulni kezdett, majd teljesen leállt. Ekkor felnyílt az ökölnyi szegecsekkel kivert csapóajtó, és hatalmas termetű néger mászott elő késsel a kezében.

– Hombre – mondta gúnyosan –, csak nem fáradtál el? – Gyors mozdulatokkal elvágta a majdnem eszméletlennek tűnő Browne köteleit. – Egy kis séta, ugye, egy kis séta és kikapcsolódás? Tudod, mink csak állatok vagyunk, de mink is szeretjük az ilyet, úgyhogy adunk neked egy esélyt. – Lenézett a lába előtt fekvő fehér- férfira, és valami olyat látott annak a szemében, amit még soha senkiében, és rossz érzés kerítette a hatalmába, hiába tudta maga mögött némán köré gyűlő társait.

– Hombre – ripakodott Browne-ra. – Ember, felállni! És ne nézz így rám, mert kikanyarítom a szemed! – Önkéntelenül hátralépett, ahogy Browne feltápáskodott. Egyáltalán nem volt gyáva ember: hosszú évekig dolgozott a South-West Mining Corporation gyilkos módszereiről hírhedt bányájában Pahute Mesa mellett, mielőtt az ásójával megölt volna négy közelharcra kiképzett és állig felfegyverzett őrt, de még soha senkinek a szemében nem látta ilyen tisztán lobogni az elszántságot. Arra gondolt, hogy most az egyszer kivételt kellene tenni, hagyni a gladiátorviadalt, beleereszteni egy sorozatot a fehér ember agyába, aztán kész is, de nem akarta kockára tenni a Moses halála óta kivívott vezetői posztját azzal, hogy gyávanak vagy csak határozatlannak mutatkozik.

– Oké, idegen úr – folytatta tehát –, a játékszabályok a következők. Ezeknek a szegény srácoknak itten én vagyok a gyámolítója, és szerintem te azért jöttél el idáig, mert te bántani akarod őket. – Elfojtott kuncogást hallott maga mögül: vannak, akik soha nem unják meg még az ilyen gyenge vicceket sem. – Oké, de ekkor jövök én: ha bántani akarod őket, velem gyűlik meg a bajod. – A néger kihúzta magát, izomkötegektől duzzadó alakja fenyegetően magasodott Browne fölé. – Tehát megvívsz velem, mintha valami olyan gladiátorjáték lenne, amit ti szoktatok játszani az elfogott rabszolgákkal. De mi sportszerűek leszünk: itt én vagyok az ellenfeled, nem valami másik fehér féreg. És ha legyőznél, nos... – bökött a fejével egy hasonlóan robosztus alak felé –, akkor Pepével, az alvezéremmel találod szembe magad. Tizenketten vagyunk: vagy egymás után megölsz mindannyiunkat, vagy mi ölünk meg téged, és akkor még jók vagyunk hozzád, mert becsületes harcban halsz meg.

Browne tisztában volt vele, hogy a becsületes harc nem azonos az egyenlő feltételekkel folytatott harccal, és amíg néhányan kijelölték az arénául szolgáló kört, megpróbált kitalálni valamit. Az természetesen szóba sem jöhetett, hogy alkudozzon velük, mivel nem volt mit felajánlania, és az sem, hogy az egyiküket élő pajzsként használja, noha annak idején éppen a hasonló szituációkra számítva kiképezték túszedésre is. A többiek biztosan nem kímélnék foglyul ejtett társukat, ha ez lenne az ára a gyűlölt fehér ember megölésének. A helyzet teljesen reménytelennek látszott, de nem volt hajlandó feladni. Ha sikerülne olyan fegyvert szereznie, amivel az összesét elintézhethé...

Óvatos pillantást vetett egyik fogvatartójára, akinek a kezében a török hadseregben rendszeresített, Karasin típusú gyorstüzelő törpegéppuskát látott, amiről minden szakértő a lehető legjobb véleményen volt: tűzereje és találati pontossága egyaránt kiemelkedően jónak számított.

Közben szinte átmenet nélkül szállt le a sivatagi éjszaka. A férfiak lehelete fehéren gomolygott a levegőben, ahogy Browne tettetett elesettséggel a körbe lépett. Érezte, hogy a szomjúságtól teljesen kicserepesedtek az ajkai, de most nem ért rá ezzel foglalkozni. Majd ha győztem, hajtogatta magában, noha nem sokan adtak volna neki esélyt a hatalmas termetű négerrel szemben, aki hosszú pengéjű, kardnak is beillő kést tartott a kezében, míg neki csak kétarasnyi vasrudat dobtak a lábához, hogy legyen mivel védekeznie.

A néger első, elsöprőnek szánt rohamát olyan könnyedén háritotta, mintha az edzőteremben lenne megint, noha a fény hiánya inkább támadójának kedvezett. Hamarosan szerzett is egy vágást a bal csuklójára, de fel sem szisszent, csak hátrált tovább. Lassan fárasztotta ellenfelét: az kapkodva szedte a levegőt, amikor ő még mindig nem izzadt meg, és ha az utóbbi idő

megpróbáltatásaitól olyan fáradt volt is, hogy képes lett volna állva elaludni, azért minden idegszálával figyelt. Teljesen kiürítette a tudatát, hogy észrevehesse és kihasználhassa a megfelelő pillanatot – olyan tudatszabályozó eljárást alkalmazott most, amit a szakértők „minden-vagy-semmi” néven ismertek: amíg működik, a lehető leghatékonyabb, az ember teljes sötétségben is élesen lát és maga elé nyújtott tenyerével öt-tíz méterről is megérzi egy aktatáskánál nem nagyobb test hőszugárzását – aztán a folyamat legfeljebb tíz perc múlva minden előjel nélkül összeomlik, és a tudatszabályozó eljárás alkalmazója órákon vagy fél napokon át tartó eszméletlenségbe zuhan, és utána hetekig vagy hónapokig nem is próbálkozhat újból.

És máris eltelt két perc. Browne óvatosan eltáncolt a levegőt sziszegve szelő penge előtt. Tisztán látta az ellenfele arcán végighúzóató verejtékcsíkokat és hallotta, ahogy annak hatalmas szíve percenként százhusz dobbanással pumpálja a vért, de ez sem segített; még mindig nem voltak együtt a feltételek, és újabb perc telt el, mire a megfelelő helyre csalogatta a négert.

És onnantól kezdve felgyorsultak az események: egyetlen, mozdulat, és ő máris ott állt fegyvertelenül, a nagy erővel eldobott vasrúd pedig bezúzta a hatalmas termetű támadója halántékát, és a figyelem egy töredékpillanatra megoszlott a lassan összerogyó vezér meg Pepe, az alvezér között, aki az embereket félretaszítva, vérszomjas vigyorral ugrott a kör közepére, hogy felkapja a kést.

Browne oldalra vetődött, és közben a tudattágító technikának köszönhetően pontosan érezte, hogy ki hol helyezkedik el mögötte. Aztán már a földön fekvé elkaszáta a Karasint tartó fickó lábát, és még mielőtt a fegyver hozzáütődött volna a talajhoz, már ki is tépte a tulajdonos kezéből, és a fogás felvételével párhuzamosan előrepöckölte a szabályozókart az egyes lövésről a három golyós, rövid sorozatra, és még mindig félig fekvé meghúzta a ravaszt. A gépfegyver szabályszerűen felugrott a kezében, a torkolattúztól elvaskult, és egy öblös kispuska lövedéke a vállából egy darab húst kitépve belefúródott a homokba, mert ennyi idő az ellenségeinek is elég volt ahhoz, hogy megértsék, mi történik.

Browne ismét oldalra vetődött, és közben kétszer három lövéssel megölt két, a lánctalpas irányába menekülő embert, aztán fordulás közben még kettőt – ez volt az a különleges helyzet, amikor nem hagyhatott sebesülteket, hiszen azok egészen biztosan nem kímélnék meg az életét, amíg öntudatlanul hever. Browne nem tudta, hogy percek vagy csak másodpercek vannak-e még addig, amíg elveszíti az eszméletét.

A szeme sarkából emberi alakot vett észre, és megint meghúzta a ravaszt, aztán már nem számolta, hogy hányan vannak még, csak lőtt, amíg száraz kattánás nem jelezte, hogy a hevedertár kiürült. Fokozottan működő érzékszervei a tudtára adták, hogy most már tényleg egyedül van, és ahogy ledobta a fegyvert a földre, volt ideje megszámlolni a túsán lévő rovasokat: negyvenhat, tehát legalább negyvenhat embert öltek meg vele korábban...

Támolyogva indult a lánctalpas felé: arra gondolt, hogy ha a szabadban esik össze, akkor el fog pusztulni a tűző napon, de arra utólag nem volt képes visszaemlékezni, hogy miként emelte fel a csapóajtót, és mászott be a terepjáró belsejébe: életében most először hagyta cserben az emlékezete. És ugyanígy felmondta a szolgálatot a teste is: sokkos állapotban volt a szomjúságtól, a fáradtságtól meg a sebektől, és rázta a száraz zokogás, amikor hirtelen, minden előjel nélkül rázuhant a sötétség.

három

A szélsőséges körülmények szélsőséges alkalmazkodásra kényszerítik az életet. Szinte elképzelni sem tudjuk, hogy milyen szörnyek jöhetnének létre a tenger mélyén, több mérfölddel a felszín alatt vagy a Mars vörös porsivatagjaiban... De szerencsére mindez csak elméleti kérdés: játék soha meg nem valósuló lehetőségekkel.

Charles Darwin előadása a tűzföldi német kormányzó, báró Huffbauer szalonjában, 1905

* * *

A Phobos-expressz, amivel Nashe, illetve korábban Browne is utazott, utolsó két kocsjában csak csomagokat szállított. Az egyikben a szokványos dolgok, postaszákok, kereskedelmi ügynökök áruminta-kollekciói és hasonlók rejtőztek, a másik lepecsételve érkezett a Keleti Partról, és oldalán nagybetűs felirat hirdette, hogy az Eastern-Boston Network tulajdona, azé a vasúti hálózaté, ami az idők folyamán az amerikai tömegközlekedés harminc százaléka felett szerzett monopóliumot, mert képviselői ott ültek a felsőbb szintű törvényhozásban – nem egy kongresszusi képviselő és szenátor köszönhette ennek a mamutcégnak üstököszerű karrierjét.

A lepecsételt vagon az ajtaján keresztbe ragasztott, fakuló papírcsík szerint földmunkaszerszámokat vitt a mexikói Los Mochisba, de ennek ellene szólt, hogy a vasúti detektívek minden állomáson megkülönböztetett figyelmet szenteltek neki. Márpedig erre az ásók, lapátok, vödörök és talicskák biztosan nem szolgáltak volna rá. Amint a szerelvény megérkezett valahová, azonnal feltűnt két-három sötét öltönyös, olcsó cigarettát szívó férfi is, és mintha csak véletlen lenne, a továbbindulásig mindig ott lézengett valamelyikük a nehéz tolóajtó mellett.

A vasúti tolvajok szervezete természetesen hamar tudomást szerzett a dologról: megvoltak rá a módszereik, hogy rákapcsolódjanak az állami táviróhálózatra, és ingyen küldözgessék egymásnak a kívülállók számára zagyvának tűnő üzeneteiket, de ezúttal nem sokra jutottak. Bostonban, a Fort Point Channel partján levő pályaudvaron az egyik emberük utánajárt a dolognak, de a lepézelés és fenyegetőzés sajátos keverékét alkalmazva is csak néhány dolgot sikerült kiderítenie. Megtudta, hogy a szállítmány a bostoni Newburyporthoz tartozó Maritime Research Labtól indult el, és egy Edom nevű uszályon szállították a South Stationig, de azt képtelen volt kinyomozni, hogy a kutatóintézetbe honnét érkezett az áru.

A vasúti tolvajok valószínűleg akkor sem jutottak volna sokkal közelebb a megoldáshoz, ha felfedezik, hogy Nashe is ott dolgozott, mint kezdő oceanográfus. Őt magát hiába faggatták volna: semmit sem tudott, és alighanem elcsodálkozik, ha rájön, hogy létezik egy, az egész Föderációra kiterjedő szervezet, ami legalább olyan jól ismeri a menetrendet meg a vonatvezetés minden csínját-bínját, mint a legjobban képzett vasutasok, de ért a látszólag véletlenül bekövetkező események megrendezéséhez is.

Amikor például a Western Pacific néhány főmérnöke 1909 januárjában elhatározta, hogy lecsap a vasúti tolvajokra, és közönséges kirándulóként felszálltak a San Franciscóból induló Arcadiára, hogy tisztázzák a részleteket, a Mount Whitney közelében egy alázúduló lavina eltemette az egész járatot. A kutyás mentőalakulatok csak napok múlva tudták előásni a keményre fagyott holttesteket. A vasúti tolvajok sosem válogattak a módszerekben – most például azt fontolgatták, hogy kisiklatják az állítólag szerszámokat szállító szerelvényt valahol

Lexington és Nashville között. Sőt, azt is mérlegelték, hogy mellékvágányra irányítják az egészet, és a mozdonyt egyszerűen kilövik egy száztíz milliméteres Garate Anitua ágyúval, amit a mexikói katonaságtól loptak, és amit most a Stranger Point-i dombhajlatban állítanak fel.

De végül felhagytak a tervezéssel, mert vezetőjük, egy Sephen Levy névre hallgató, rosszul borotvált, szürke arcú, ötven éves férfi, aki vasúti fogalmazóként dolgozott a coloradói Springfieldben, nem akarta kockára tenni az egész szervezet biztonságát egy ilyen kétes vállalkozás miatt. Nem lehetett tudni, mekkora haszonnal járna a dolog, és ő már úgymint megtalálta saját számítását: több mint egy tucat titkosszolgálat vette fel vele a kapcsolatot az idők folyamán. Nagy pénzeket ajánlottak bizonyos információkért és néhány baleset megszerzéséért, úgyhogy Levy óvatosan, lépésről lépésre tapogatózva terjeszkedett – volt neki miből.

– Húsz év alatt sikerülne a vasutak mellett a hajóközlekedés jelentős részét is a befolyásom alá vonnom. Ötven éven belül megkaparinthatnám a léghajózás monopóliumát – gyözködtte magát kis irodája ablakán kibámulva. Eppen az előtte álló vasúti kocsis forgózsámolyaira látott rá, mivel munkahelye, a korábbi faraktár, félig a föld alatt volt. A homályos ablakon alig szivárgott be némi fény, és Levy telente nagykabátban ült a helyén, mert a szobát nem lehetett fűteni. De a vasutasok szerint nem is érdemelt jobbat: a fogalmazót senki sem szerette. Sőt, le is nézték és kiközösítették, ezért munkaidő után rendszerint egyedül iszogatót a pályaudvari resti egyik rosszul megvilágított sarkában. És mialatt részegen gajdoló kollégái egymás után zuhantak végig az összeköpdösött deszkapadlón, ő tébolyult terveket kovácsolt arról, hogy miként fogja ötven év múlva, vagyis százéves korában az egész bolygó közlekedésére kiterjeszteni hatalmát.

Igaz, ami igaz: alig tíz év kellett hozzá, hogy kiépítse ezt a földalatti világbirodalmat. Nem félt, hogy bárki el akarná foglalni a helyét: egyfelől nagyon kevés ember tudta, ki is ő valójában, másfelől mindenki számára nyilvánvaló volt, hogy a vezér halálával az egész szervezet darabjaira hullana szét. Levy soha semmit nem írt le: minden, a rendszer működtetéséhez szükséges adatot a fejében tartott kezdve azon, hogy hány váltó van Tyikszi, Kazacsje és Ambarcsik között a Tatár Birodalom sarkkörön túli területein, ahová az év tizenegy hónapján át súlyos prémekbe öltözve tevékenykedő emberei révén már szintén kiterjesztette működési körét; és befejezve azzal, hány köblábnyi első osztályú feketebrikett található a Rijekához közel eső nagy teherkikötő, Oraga tűzbiztos raktáraiban. És nemrég felfedezte magának a Carper által megépített mesterséges agyat is, illetve azt, hogy miként tudja felvenni vele a kapcsolatot egy közönséges táviróvonalon keresztül, és így bizonyos problémák megoldásához felhasználni. Remélte, hogy hamarosan minden nagyobb pályaudvaron ilyen gépek irányítják majd a forgalmat, mert akkor bőven elég lesz ezeket kézben tartania.

Ennek az általa kiépített, egyelőre embereken alapuló, s mindeddig tökéletesen működő rendszerek azonban volt egy alapvető hibája: Levy a közlekedést nem eszköznek, hanem célnak tekintette, és képtelen volt figyelembe venni, illetve befolyásolni az olyan külsőlegesen tűnő tényezőket, mint amilyen egy szenátusi vizsgálóbizottság döntése az utaszállítási hálózat átalakításáról. Ehhez egy még nála is örültebb és nagyobb zseni kellett volna, aki nem csak elvont értelemben fogja azonosnak tekinteni magát ezzel a földalatti birodalommal, hanem szó szerint is – valaki, aki meg lesz győződve róla, hogy a halála az egész Föld teljes járműállományának, a mozdonyoknak, tankereknek, vasúti kocsiknak, léghajóknak a tényleges és kataklizmaszerű megsemmisülését jelentené.

És ez az ember már meg is született. A XX. század első évtizedében még a Tajmir-félsziget vadászaival kóborolt együtt. Ezek a nomádok girhes lovaikon ülve újra és újra átcusszantak

földművelésre fogható férfiakat kereső tatár katonaság által felállított ellenőrző pontokon, és egy olyan távoli világról meséltek egymásnak, ahol az emberek mozgó házakban laknak. A hozzájuk csapódott kisfiú csak évek múlva tudta meg, hogy nem pusztán kitaláció az egész, és hogy tényleg létezik a vasút. És közvetlenül a halála előtt eljutott odáig, hogy a bolygók közötti közlekedésről kezdjen töprengeni. Időben persze nem is volt olyan nagy távolság aközött a pillanat között, amikor egy áfonyabokor csenevész ágai mögül a Transzszibériai Expresszt figyelve ráébredt a hivatására, és amikor negyven fokos lázzal, magányosan haldokolt egy férgektől hemzseggő kalmük kórházbarakkban Kandagacs mellett, és hallgatta, hogy a fagyos sivatagi szél hogyan döngeti az épület deszkából összerótt oldalait. Ez a két időpont azért esett ilyen közel egymáshoz, mert a kívülállók szemében soha nem volt több afféle csimbókos hajú falubolondjánál, aki még beszélni sem tud rendesen. Emiatt kellett alig huszonkilenc évesen elpusztulnia, de ez már egy másik történet, és most legfeljebb annyiban érdekes, hogy ez az árva burját fiú talán képes lett volna felfedezni a kapcsolatot az egymástól látszólag független események között. Talán rájött volna, hogy az EasternBoston Network lepecsételt vasúti postakocsijában speciális, a bostoni Maritime Lab műhelyeiben készített bűváruhákat találhatók, és használatukhoz Thomas Nashe is kiválóan ért, hisz néhány hete saját kezűleg szabályozta be valamennyi légzőrendszerét. Mert Nashe el sem tudta képzelni az életét az oceanográfia nélkül, anélkül, hogy különböző, a tengeralatti kutatók számára hasznos berendezések tökéletesítésével bíbelődne.

Még az egyetem alatt került kapcsolatba a Labeled: rosszul fizetett segédmunkákat vállalt, csak hogy ott dolgozhasson. Nyaranta reggel négykor kelt, és ötre az egyik oldalról a Charles River olajfoltos, döglött halakat himbáló vizétől határolt Storrow Memorial Drive-on végigballagva már ott is volt. Fertőtlenítőszerrel súrolta fel a kőlapokkal borított padlójú, tágas bemutatótermeket és letisztította a belső udvarra nyíló ablakokat. Az első időkben még nem bíztak benne annyira, hogy a nyilvánosság kíváncsi tekintetei elől páncélajtóval elzárt területekre is beengedjék, ahonnan zsiliprendszerben végződő, keramittéglával kirakott falú alagutak vezettek a kikötőn túl a tenger alá, hogy ott zavartalanul el lehessen végezni bizonyos, a Hadsereget is érdeklő kutatásokat.

A kívülállók nem hittek a halászoknak, amikor azok emberszerű, robusztus, tengermélyi szörnyetegekről kezdtek beszélni. Hiába hajtogatták, hogy a saját szemükkel láttak mindent, a Boston Monitor is legfeljebb uborkaszegzonban közölte le ezeket a homályos történeteket. Aki pedig mégis szentelt volna nekik némi figyelmet, az rendszerint tudta, miről van szó. Tudott róla, hogy a kutatók itt, az öblön túli óceánban azt tanulmányozzák, milyen hatással van a huzamosabb víz alatti tartózkodás az emberi pszichére, mert néhány katonai vezető titkos bázisokat akart telepíteni a német partok köré, hogy állandóan figyelemmel lehessen kísérni Nagy-Germánia hajóforgalmát. A feladatra alkalmas tisztak palaszínűre festett, egyszemélyes, az ellenséges megfigyelőrendszer számára méreteinél fogva láthatatlan tengeralattjárókban evickéltek volna el a megfigyelőpontokig, ahol aztán toronyszerű, betongyűrűkből emelt épületekben rejtőzve, kábelen keresztül tartották volna a kapcsolatot a külvilággal. Mármint abban az esetben, ha egyáltalán eljutnak odáig, és nem sodorják el őket a hiányosan feltérképezett, hideg vízű áramlatok.

A megfigyelőállomások kiépítése eleinte komoly lehetőségnek látszott, és mivel a száz láb mélységig végrehajtott kísérletek sikeresek voltak, bizonyos tudósok merészebbé váltak. Tervezgetni kezdtek, hogy nagyobb bázisokat, roppant üvegkupolával védett, minden elképzelhető kényelemmel felszerelt tengeralatti városokat fognak létrehozni az Atlanti-óceán fenekén, ezer vagy tízezer lábbal a felszín alatt. Közben fokozatosan kiépítik majd a mélyvízi kikötőket a különlegesen nagy hatósugarú bűvárnaszádok meg a torpedóvetővel felszerelt vadász-tengeralattjárók számára, hogy a hadsereg is megtalálja a maga számítását. És talán

lehet majd akkora tengeralattjárókat is konstruálni, valóságos úszó szigeteket, amik belsejében helyet kaphatnak a kisebb vadászléghajók...

– Ezek az öfenntartó víz alatti települések egy eljövendő világbirodalom pillérei lesznek – jelentette ki a Museum of Science rideg funkcionalitással berendezett tanácstermében egy szigorúan zárt körű szakmai tájékoztatón Joseph Hoerowitz, a program létrehozója. – Ha Anglia annak idején a tengerek ura volt, Németország pedig a közismert szólás szerint a levegőtengeré, akkor az Amerikai Föderáció a tengerek mélyét fogja uralma alá hajtani...! – És a hitetlenkedő közbekiáltásoktól cseppet sem zavartatva felvázolta, miként fogják meghódítani az amerikaiak oxigénpalackkal a hátukon, nehéz, páncélnak is beillő búvárruhájukban és ólomtalpú csizmájukban a mélységeket. Valahogy úgy, mint a pionírok a legendás Vadnyugat határvidékét annak idején. De most a hasonlóságok ellenére is sokkalta nagyobb és veszélyesebb vállalkozásról van szó, hiszen a körülmények ugyanolyan idegenek, mintha egy ismeretlen bolygó felszínét kellene felfedezni. Lenyűgöző és szuggesztív látomás volt.

– Természetesen olyan szörnyek is leselkedhetnek odalent, amelyeket el sem tudunk képzelni – jelentette ki Hoerowitz –, de ezek a bátor férfiak nem lesznek fegyvertelenek. Speciális, robbanófejes szigonypuskával lesznek felszerelve, és egy gombnyomással hangsebességnél gyorsabb, másfél hüvelyk hosszú mérgezett tüket lőnek majd bele bármilyen fenevad testébe. Külön laboratóriumok fognak gondoskodni a felszerelésükről. És a kaland mindent egybevetve is megéri a kockázatot: a hetedik kontinens kincsei gazdaggá teszik majd a Föderációt. Oda kell menni és meg kell szerezni: nem rettenhetünk vissza semmitől.

– De vajon nem lehetséges-e – szakította végül félbe Nashe, mert még nem vakították el a váratlanul feltáruló perspektívák –, hogy abban a mélységben, ahol minden négyzetinchnyi felületre tíz- vagy száztonnás vízoszlop súlya nehezedik, módosulnak a hétköznapi életből jól ismert fizikai törvények, és az ember sem ugyanazoknak a pszichológiai törvényeknek engedelmeskedik, mint itt fent? Hogy az embert a fizikai összeroppanástól megvédheti ugyan búvárruhája, ám pszichikailag összeroppantja a magány, a félelem és a sötét?

Nyomban lehurrogták, és nem is volt rá szükség, hogy Hoerowitz megcáfolja. Valahogy senkinek nem jutott eszébe megemlítem a kutatók között keringő pletykákat arról, hogy egyes fémtárgyak fizikai szerkezete milyen háttorzongatóan változik meg az igazán nagy nyomás hatására; hogy egyes nehézbúvárokat fejfájás, fáradékonyság és indokolatlan dührohamok gyötörnek a kétszáz lábnál nagyobb mélységekben; és hogy vannak még egyéb, rendhagyó jelenségek is... de a néhány beavatott nem volt itt, vagy nem volt biztos az igazában, Hoerowitz ragyogó szónoklata pedig mindenkit lehengetelt. Az előadás végére a lelkesedés magával ragadta a legkiegyensúlyozottabb embereket is, és körbe adtak egy ívet, amire a harmincöt évnél fiatalabb önként jelentkezők iratkozhattak fel. Ezt a látszólag spontán mozzanatot a hadsereggel szorosan együttműködő NSO lélektani hadviseléssel foglalkozó pszichológiai tanácsadója tervezte meg, mert a fegyveres erőknek megfelelő képzettséggel rendelkező tudósokra volt szükségük, így került fel a listára a korábban tamáskodó Nashe neve is, akinek a többiekhez hasonlóan fogalma sem volt arról, mire is vállalkozik.

Nem sokkal később a New England Medical Center tengerparton álló, sötét lombú fákkal körülvett orvosbiológiai pavilonjában vizsgálták meg.

– Uram – mondta neki az eredmények kiértékelése után a fehér köpenyes százados –, engedje meg, hogy gratuláljak önnek! Fizikai állóképessége példamutató, és ami még fontosabb – nézett végig a zavartan álldogáló fiatal oceanográfuson – az ön lelki alkatánál keresve sem lehetne jobbat találni egy ilyen vállalkozáshoz.

Nashe belepirult a büszkeségbe, mert sejtelve sem volt róla, hogy mindenkinek, aki megütötte a mértéket, pontosan ugyanezt mondták. És azt sem gyanította, hogy azokból az adatokból, amiket az eddigi merülésekről négy szemközt ismertettek a szakértők, gyakorlatilag semmi sem igaz. Egyszerűen nem akarták azzal elriasztani a jelentkezőket, hogy bevallják: bár a technikai felszerelés tökéletesen működött a túlnyomásos kísérleti kamrában, az óceánba lemerülő nyolcvan százaléka sosem bukkant fel többé a háromezer lábnál nagyobb mélységekből. Arról pedig maguk a szakértők sem tudtak, hogy a Museum of Science-ben nem Hoerowitz tartotta az előadást, hanem egy erre zsarolással kényszerített, lecsúszott brooklini jellemszínész. Az igazi tudós akkor már hónapok óta halott volt: állítólag otthonában követett el öngyilkosságot, és ha ezt tette, bizonyára jó oka volt rá.

Nashe – tájékozatlanságának köszönhetően – nem veszítette el lelkesedését a következő napokban sem. Sok százszor szétszedte és összerakta speciális bűváruháját, és egy feketére színezett vízű medencében próbálta megszokni, hogy kétezer wattos sisaklámpájával legfeljebb pár yardnyira lát, vagy még annyira sem.

– Próbáljon takarékoskodni a világítással! – tanácsolta oktatója az indulás előtt –, mert az rengeteg energiát fogyaszt. És próbálja megszokni azt is, hogy noha fegyverből valóban a víz alatti hangsebességnél gyorsabban repülnek ki a halálos mérgező fémhegyek, és a vízben a hangsebesség négyszeresére nagyobb, mint a levegőben, viszont legalább négyszer annyi időre van szüksége ahhoz, hogy ráirányítsa a kesztyűje ormótlan jobb mutatóujjába épített különleges pisztolyt a célra, és akkor még mindig alacsony a valószínűsége, hogy el is találja, olyan sajátosak az optikai viszonyok a tenger alatt. A lövedék pedig különben is teljesen lefékeződik harminc-negyven lábon belül. Szóval egyvalamit tehetünk: – fejezte be ferde kis mosollyal – remélhetjük, hogy a Hoerowitz professzor által megjósolt szörnyek pusztán a képzelet szülöttei, elvégre egyetlen oceanográfiai intézetben sem lelni fel kipreparált bőrüket.

Nashe-nak már nem volt ideje eltöprengeni ezen, mert indulnia kellett. Két altisztrel együtt haladt keresztül az Intézet olyan, a külvilágtól elzárt részein, ahová hosszú ideig őt sem engedték be. Egy pillanatra mindenütt megállt az élet: a laborasszisztensek gumikesztyűs kezükben kémcsövet vagy speciális szikét tartva fordultak utána, amint ólomtalpu cipőjében és többmázsás, hidraulikus erőátvitellel mozgatott bűváruhájában végigdübörgött a ragyogóra sikált kőlapokon, és odaért a 137-es akna nyílászárójához. Egy szemmagasságban villogó, piros lámpa jelezte, hogy a törpetengeralattjáró már ott várja az alagút másik végén.

– Utána iszunk valamit – mondta az egyik katona Nashe vállára csapva, de a hangja valahogy hamisan csengett. Túlságosan gyakran mondta el és túlságosan kevésszer váltotta be eddig ezt az ígéretet: öt esetből talán egyszer. – Tudja, az első rundot én fizetem... – És mielőtt Nashe válaszolhatott volna, bajtársával együtt sarkon fordult. Már a '92-es Kanadai Hadjárásban is részt vett, és most nem értett egyet a parancsnokaival, noha erre soha a leghalványabb utalást sem tette. Meg volt győződve róla, hogy odalent, a mélységek peremén túl nem lelkes amatőrök kellene, hanem a létező legkeményebb profik. Valójában katonai felderítő akciónak tekintette az egészet: olyan puhatolózásnak, amit előbb-utóbb biztosan háború követ. És abban is biztos volt, hogy az ellenség egyelőre ügyesebb, mint a föderáció emberei, noha nem tudta volna megmondani, hogy ki vagy mi is az idegen hatalom.

Erre a hullámtörőn kívül, a viharos szélről korbácsolt óceánon hánykolódó Yabanci nevű török hajó személyzete sem tudott válaszolni, pedig nekik éppen az lett volna a feladatuk, hogy kiderítsék, mi ellen irányul az utóbbi hónapokban ugrásszerűen megélnékült amerikai tengeralattjáró-forgalom. A fedélzet olykor veszedelmes szögben dőlt meg, az illesztések recsegték és az elszabadult tárgyak elöntötték a kabinokat – napirenden voltak a zúzódások, sőt, a csonttörések is. A törökök ennek ellenére kitartottak, noha egyelőre a legnagyobb igyekezettel is csak egy munkahipotézisig jutottak el: az elinduló és hamarosan visszatérő,

majd ismét kihajózó bűvárnaszádok száma alapján nagyarányú átcsoportosításokra gyanakodtak. Azt tervezték, hogy néhány nap múlva majd felszedik a horgonyt: közlik a kikötő-parancsnoksággal, hogy sikerült kiegyenesíteni a Parsons-turbina meggörbült lapátjait, és visszatérnek Európába – és addigra ott fog állni egy másik török megfigyelőhajó. A muszlim állam mindig is sajnálta kikötői illetékre fecsérelni a kemény valutát, így aztán most megvolt az ürügy arra, hogy éppen a Maritime Labból kivezető alagutak szája felett tartózkodjanak, és nem különösebben érdekelte őket, hogy a Föderáció titkosszolgálat nem nézi jó szemmel a dolgot. Arra persze biztosan odafigyeltek volna, hogy az éjszaka folyamán egy amerikai bűvár korong alakú fémtárgyat rögzített a Yabanci testéhez a kazánház mellett – de hát ezt nem vették észre.

És persze azt sem tudták megfigyelni, ahogy Nashe immár egyedül, a bűvársisakkal a hóna alatt eléri a külső zsilipet, és az óramutató járásával ellentétes irányban elforgatja a sárgarézről készült kereket. És már ott is állt a mattszínűre festett törpetengeralattjáró aránytalanul nagy tetsző bűvónyílása előtt.

– Szálljon be gyorsan, máris indulunk – sürgette a mélységi pilóta. Az amerikaiak évtizedekkel korábban felfedezték, hogy a tengeralattjáró meg a léghajó kormányzása mennyire hasonlít egymáshoz, és az éppen fellendülőben levő víz alatti kutatásokhoz szívesen alkalmaztak átképzett léghajósokat. – Na, szállj ön már be! – ismételte a férfi, aki szeretett volna már kint lenni a nyílt óceánon, ahol néhány öl helyett több mérföldnyi mélység felett lebeghet gépezetével egyedül és súlytalanul, ha majd letette alkalmi utasát az arra kijelölt platón. A többi nem érdekelte: sehol nem érezte magát olyan szabadnak, mint odakint, ahol, a léghajózással ellentétben, viharok sem fenyegették.

Előretolt egy kart, és az ajtó bezárult. Újabb kar: az elektromotor beindult, és a törpetengeralattjáró elszakadt az alagút szájától. A pilóta egy szelep finombeállítása révén a vízzel azonos fajsúlyúvá változtatta járművét, és most nem hallatszott más zaj, csak a motor surrogása, meg kettejük egyenletes lélegzetvétele, mintha csak levegőbuborékba zárva mérülneek egyre mélyebbre. De a nyugalom legfeljebb pár percig tartott: valami nagyot taszított a bűvárnaszádon, és az vad billegésbe kezdett.

– Mi volt ez? – kérdezte Nashe. Most szólalt meg először; egyre feszültebb lett, de szeretne volna eltitkolni: nem akarta, hogy a másik észrevegye a hangja remegését.

– Nem tudom – érkezett a válasz, és a pilóta igazított valamit az egyik karon. A műszerfalon zöld lámpa villant fel, hogy egy pillanatra kísérteties, földöntúli fénnel ragyogja be a kabint, de rögtön ki is aludt. – Talán valami víz alatti robbantás. Talán a fiúk egy újabb, még hatékonyabb fegyverrel kísérleteznek az olyanok számára, mint maga. – Hangjában árnyalatnyi lenézés csengett: szegény, ostoba állatok, pusztán lelkesedésből viszik vásárra a bőrüket. Ugyanígy nem sajnálta volna a török hajó legénységét sem, ha sejti, hogy a Yabancira szerelt tányérakna ebben a percben lépett működésbe, és mire a parti mentőhajók a helyszínre érnek, csak egy lassan szétterjedő olajfoltot fognak találni ott, ahol nem sokkal előbb még a török titkosszolgálat egyik legjobban felszerelt, legdrágább úszó laboratóriuma horgonyzott.

A pilóta mélyebbre ereszkedett, és az orrlámpák fényében most jól lehetett látni a fantasztikus színekben pompázó tengeri élőlényeket: a korallokat és a mérgező tengeri liliumokat, meg számtalan, üvegszerűen átlátszó halat, amint a roncsok között bujkálnak. Egy élet sem lett volna elég számba venni a Boston előtti self homokjába fűrődő hajókat. Árbocok és kémmények meredeztek mindenütt; a teljes hosszukban felhasított palánkozatot erdőként burjánzó kékmoszat nőtte be. Az üvegdarabok elkeveredtek a csillogó kvarchomokkal, a nehéz ágyúkat körömmnyi kagylók borították be, hogy lassanként elbontsák és saját fantasztikus színű, minden tengeri ragadozó által feltörhetetlen keménységű házukba építsék be a rezet, bronzot és acélt.

Nashe ámulva figyelt. Úgy érezte, nem is ismeretlen területre fog behatolni, nem oda, amit a beavatottak kissé szorongva a Mélység Peremén túli vidéknek neveztek, hanem tengeralatti kincses barlangba, és felmérhetetlen értékű, gyönyörű ékszerekkel jön majd elő – és ennek az útszakasznak éppen ez volt a célja. Ugyanolyan gyorsan elérték volna a céljukat akkor is, ha nem a fenék közelében haladnak, de a téma felelőse, egy magatartás-lélektannal foglalkozó őrnagy úgy vélte, ezáltal fokozni lehet az önkéntesek vállalkozó kedvét, és igaza lett. Még a pilóta is mindig újra és újra a látvány varázsa alá került. Nem unta el órákon át figyelni a tájat egészen, amíg meg nem érkeztek a kontinentális self peremére.

Ott egy percig még olyan vakító, semmihez sem fogható kék ragyogás vette őket körül, amire Nashe élete végéig emlékezni fog, aztán a szín elsötétült, és a törpe-tengeralattjáró egyre fokozódó sebességgel süllyedt a hideg vizű mélységek felé.

– És ez még csak az első szint – morogta a pilóta. A kabinban máris érezhetően lehűlt a levegő. – A torony a második szinten van, és az én gépem annál tovább nem is merülhet: az ott a Mélység Pereme. De magának le kell ereszkednie a harmadik szintre, ahol a víz olyan fagyos és sötét, hogy késsel lehetne vágni... Majd ha visszatér, talán elmeséli, mit talált ott.

Nashe nem válaszolt: összeszoruló szívvel figyelte, hogy lehetük dérként csapódik le az ablak belső felén. Aztán az inkább zuhanásra emlékeztető, rémisztő süllyedés lassulni kezdett, és a pilóta egy pillantást vetett a mélységmérőre.

– Azt hiszem, megérkeztünk – mondta. Gyorsan és rutinosan bedokkolt a toronyhoz, majd segített átmászni alkalmi utasának, hogy öt perc múlva már emelkedjen is felfelé. Nashe pedig ott találta magát kétezer lábbal a tenger színe alatt, egy rideg betonépületben, ahol élelem volt felhalmozva és életmentő felszerelések: csupa praktikus és a rá leselkedő veszélyre utaló dolog. Szinte érezte a falakra nehezedő irtózatosságot, és kezdte megbánni, hogy belevágott a kalandba, de nem volt visszaút.

Az energiatakarékos villanykörte fényénél, rémülettől kábultan járta körbe a cellaszerű belső teret, és egy pillanatig azt képzelte, megtalálta a menekülés útját: elég meghúznia a falon levő kart, és a mentőbója azonnal a felszínre emelkedik.

– Különleges kerámiából készült külső védőburka – emlékezett vissza a távközlési szakértő magyarázatára – felemelkedés közben egészen áttüzesedik a súrlódástól, és a víz fortyogva párolog el körülötte. Nincs az a csatahajó, aminek a fenékpáncélzata ellenállna egy ilyen sebességgel becsapódó lövedéknek, úgyhogy a bója mindenképpen eléri a felszínt. Ha ennek következtében bárki meghal, a Föderáció Hadseregének pénzügyi irodája hajlandó busás kártérítést fizetni... Nekünk mindennél fontosabb, hogy önök azonnal hírt adhassanak visszatértükről, és elindulhasson a mélyállomás felé a Nilokeras tengeralattjáró-hordozó. Attól a pillanattól kezdve, hogy a bolya beépített szikratávírója automatikusan sugározni kezd, legfeljebb két órán belül ott vagyunk. Ne feledje – tette hozzá megnyugtatón szánt hangon –, hogy a torony készleteit állandóan felfrissítjük: a levegőkészlete több mint egy hétre elég. Vagyis a legteljesebb biztonságban lesz.

Ekkor Nashe – oktatója megnyugtató szavaival ellentétben – hallotta, hogy valami hozzá-súrlódik a torony külső falához: félelmetes, idegen hang. Az egész épület megremegett kissé, és ő teljesen elveszítette a fejét: a hunyorogni kezdő lámpa fényében nagyot rántott a falból előremeredő karon, de nem történt semmi, csak egy betonba ágyazott felirat betűi villantak fel. „Ön véletlenül a visszatérési folyamat elindításához szükséges berendezést akarta aktivizálni. Kérjük, a továbbiakban legyen óvatosabb.”

Nashe káromkodni kezdett, de a szavai olyan kísértetiesen verődtek vissza a falakról, hogy azonnal elhallgatott. Ráadásul ismét hallotta, hogy valami odakint, a hideg és fekete vízben végigkarcolja az épület burkolatához. Csikorgó, magas hang volt, lúdbőrözni kezdett tőle, de

megértette végre, hogy a Hadsereg nagyon is felkészült a hozzá hasonló puhányokra, akik az utolsó pillanatban visszakoznának. Ha nem éri el a kívánt mélységet, akkor soha többé nem bukkan felszínre. Talán a bűvárruhájába szerelt mélységmérő bocsát ki egy bizonyos jelet, talán valami más, nagyon egyszerű módszert találtak arra, hogy kényszerítsék: mindenképpen hajtsa végre a kítűzött feladatot, mielőtt visszatér.

Hisztérikusan felnevetett, és a kinti zajra immár ügyet sem vetve légmentesen a helyére illesztette a bűvársisakot. Ezen ormótlan, ám teljesen biztonságos zár volt, hogy túlméretezett kesztyűjében is elboldoguljon vele. Aztán még egy mozdulat: egy kallantyú elfordítása, és áramlani kezdett az oxigén. Nashe-nak most már csak ki kellett zsilipelnie, és miközben a fantasztikus óriáslények kezéhez méretezett nyitószerkezettel bajlódott, kezdett megnyugodni. Ez az öltözék szinte mindentől megvédi: alig egy héttel korábban ő is jelen volt azon a harwicki bemutatón, ahol ólomtömbökkel megrakott teherautók hajtottak keresztül egy ilyen bűvárruhán, utána pedig Gatling-féle szórólövegéből nyitottak rá tüzet alig harminc lépésről, ám a benne lévő őrmester végül épen és mosolyogva bújt elő.

Megpróbált erre gondolni, ahogy a víz körülfolyta a zsilipkamrában, majd pedig amikor kilépett a nyílt óceánba. Azonnal felfedezte azt a kábelt, amit az övéhez kellett erősítenie, hogy visszataláljon, aztán elindult a plató pereme felé. A sötét, élettelen vízben nyomát sem látta a szörnynek, aminek a hangja annyira megrémítette az előbb, és reménykedni kezdett, hogy végül mégis jól alakulnak a dolgok. Először megtalálja a mélybe vezető, erős drótkötélből készült létrát. Aztán lemászik és megy, amíg a mesterséges köldökzsinór enged. Alig néhány mérföldet kell megtennie, és rengeteg ideje van rá. Aztán visszatér a toronyhoz, és...

Csak ekkor hasított bele a felismerés, hogy lett volna egyszerűbb megoldás is, például ha adnak neki valamilyen járművet, hogy maga emelkedhessen vele a felszínre. És ráeszmélt, hogy akkor nem tudnák rávenni a feladat végrehajtására. Abból viszont, hogy kényszeríteni kell, logikusan következik, hogy normális ember önként nem váгна neki, mert valami olyasmi lehet a mélyben, amitől...

Nashe lábai teljesen elgyengültek, de már oda is ért a szakadék pereméhez: nem volt számára visszaút.

Utólag nem sok részletre emlékezett a végtelennek tetsző leszállásból. Arca előtt élettelen, fekete víz kavargott: sehol egy hal, egy rák vagy akár egy plankton. A világ egyik legelhagyatottabb helye volt ez, és ennek megfelelően félelmetes. Az ember érezni vélte a legkeményebb ötvözeteket is felmorzsoló nyomást, és azt az ürességet, amivel legfeljebb a világűr hidege vetekedhet – vagy még azt sem, mert ott legalább csillagok vannak. De itt Nashe nem látott semmit, hiába villantotta fel néha sisakfényezőjét, és hallani is csak a fülében doboló vért hallotta. A félelemtől hányinger tört rá, de megpróbálta leküzdeni, nehogy megfulladjon a saját okádékától. És amikor mégis feladva a küzdelmet beletörődött a zuhanásba és a halálba, és elengedte a következő létrafokot, alig három lábnyit esett: tulajdonképpen már leért.

Vakon, kinyújtott kézzel tántorgott előre, de időnként még így is nekiütközött egy-egy sziklának. Aztán valami olyan erővel rántotta meg a derekára csatolt mesterséges köldökzsinórt, hogy hanyatt zuhant, és feltápáskodva rá kellett döbennie, hogy a világ legnagyobb szakítószilárdságú ötvözetéből készült kábele mégis elszakadt.

Nashe maga is csodálkozott, amikor rájött, hogy nem esett pánikba, hanem éppen ellenkezőleg: jeges nyugalom öntötte el. Gyors pillantás az oxigénmérőre: még majdnem huszonkét órára való levegője van, vagyis alig két órája hagyta ott a tornyot. Ha most azonnal visszaindul... de már fogalma sem volt róla, hogy merről jött, és találomra vágott neki. Sokáig

keringett körbe, és lassanként elveszítette a reményt: napok vagy talán hetek kellenének, hogy megtalálja a helyes utat, arra pedig nem készítették fel, hogy ilyenkor mit tegyen. Senkinek nem jutott az eszébe, hogy ez is előfordulhat.

És ott van még a biztonsági kábel is – mondták neki annak idején, amint a túlnyomásos tartály kémlelőablakához szorított arccal figyelte, hogy egyik társa milyen ügyetlenül mozog a búvárruhában. Mintha csak évekkal korábban történt volna a dolog. – Azt a kábelt egyszerűen lehetetlen elszakítani... – És nem is foglalkoztak tovább a kérdéssel, úgyszólván itt fog botorkálni, amíg el nem fogy a levegője, aztán nekitámaszkodik egy sziklának, és ott áll majd, és lassanként eltemeti a több mérföld magasságból, egy másik világból szitáló finom iszap néhány száz- vagy százezer év alatt. Talán, jutott az eszébe, ahogy megállt egy pillanatra, talán mások is tévedtek már el ugyanígy, és most megtalálom valamelyiküket...

És rövidesen beigazolódott a feltevése, noha sokkal furcsább körülmények között, mint sejtette volna.

Bekeveredett a sziklák közé. Biztosra vette, hogy idefelé nem kellett átvergődnie ezen a kőlabirintuson. Aztán arra is felfigyelt, hogy valahogy túlságosan is szabályos az egész, és még eltompult tudatával is rájött: olyan, mintha mesterséges lenne. Ha bekapcsolt reflektorral, nagyon közel hajolt a sziklához, láthatta, hogy a kőtömbök pontosan vannak megmunkálva, és fejszínük teljesen sík. Nashe szíve hirtelen vadul kalapálni kezdett, mert korábban sokat olvasott arról egy külön amerikai tudós, Percival Lowell könyveiben, hogy a Marson is élhetnek értelmes lények, és az érvelés tulajdonképpen meggyőzőnek hatott. Az viszont senkinek nem jutott az eszébe, hogy az emberrel együtt, ugyanazon bolygón élne egy másik faj, ami akkor sem lehetne idegenebb, ha egy másik naprendszerből érkezik, és neki most itt van a kezében a bizonyíték. Eléggé a vérében volt a kutatószendvély ahhoz, hogy úgy találja: mégsem volt hiábavaló az egész, és ezek után a halálának is van értelme, és felélénkülve haladt tovább. Hamarosan elérte az útvesztő középpontját.

Váratlanul bántóan erősnek tűnő fény vágott a szemébe, és ahogy előrelépett, már azt is látta, hogy mit világítanak meg a víz alatti lámpák: hat darab szabályosan egymás mellé helyezett, nagyon is ismerős típusú búvárruhát. Hátrébb egy emberderéknyi vastagságú szemekből álló lánccal a tenger fenekéhez rögzített fémgömb lebegett, aminek az aljához ormóttan csövek csatlakoztak.

– Ez nem lehet igaz! – kiáltotta Nashe, és önkéntelenül hátralepett. – Ez nem lehet igaz! Ezek feltalálták a léghajót, és most elindulnak, hogy felfedezzék a szárazföldeket... – Majd megsüketült a sisak belsejében dübörögve visszaverődő hangtól, és még mielőtt eldönthette volna, hogy mit tegyen, valami mozgást érzékelt baloldalt. Nehézkesen arra fordította a fejét, és a parányi szemnyílásokon keresztül belebámulva a tenger komor mélységeibe, egy föléje magasodó szörnyet pillantott meg. Nem tudta ugyan kivenni az arcát vagy a szeméit, és körvonalai is teljesen idegenszerűek voltak, de ebben a pillanatban mégis tökéletesen bizonyos volt benne, hogy ez építette a mélytengeri léghajót. Rettenetesen megrémült, jobb keze automatikusan előrelendült, mutatójával az idegenre szegeződött, de aztán az utolsó pillanatban sikerült visszafognia magát és nem lőtt bele néhány edzett acélból készült, arasznyi hosszú, mérgezett tűt.

Addigra már többen is voltak: félkörben vették körül, és némelyikük valamilyen fémtárgyat lóbált, mások víz alatt is égő, vegyi fáklyát – Nashe sötétséghez alkalmazkodott szeme számára fájdalmasan erős ragyogás volt.

Megfordult, és a szívében halálos rémülettel, vaktában kezdett rohanni. Keresztülzuhant egy alacsonyabb sziklán, de már fel is állt, és menekült tovább – hosszú idő múlva nyugodott csak meg legalább annyira, hogy hátra merjen nézni, de megint áthatolhatatlan éjszaka vette körül.

Nem lehetett benne biztos, hogy azok ölték meg a bűvárokat, és abban sem, hogy őt bántották volna, ha engedi, hogy közelebb érjenek hozzá, ám olyan rettenetes, állati félelem borította el az agyát, hogy tudta: soha nem lenne képes szembenézni velük, és bármit megtenne, hogy ne kerüljön a kezük közé.

De más, talán sokkal közelebb veszély is fenyegette: a fulladásos halál. Az oxigénmérő mutatója már belépett az utolsó két órát jelző, piros sávba, amikor kábultan és vakon nekitántorodott egy sziklának, és megérezte a függőleges sziklafalhoz hozzásimuló, vastag drótkötelet.

Továbbra is nyílt sebként lüktető rémülettel a szívében kapaszkodott felfelé, és a torony szintjét elérve első dolga volt, hogy a létrát lehajítsa a mélybe. Tudta, hogy ezért felelősségre vonhatják, de ez sem érdekelte. Nem érdekelte, hogy talán már annyi oxigénje sem maradt, amivel keresztülvergődne a torony zsiliprendszerén – egyedül az volt a fontos, hogy azok ne jöhessenek utána.

Ezért sürgette állandóan a Nilokerasról érte küldött törpe-tengeralattjáró vezetőjét is, noha látszólag már biztonságban volt.

– Gyorsabban – hajtogatta elkéült szájjal –, nem tud ez az átkozott gép gyorsabban emelkedni? – A pilóta látta, hogy nincs egészen magánál, úgyhogy nem is válaszolt neki. Végül a 137-es alagútnál értek partot, ott, ahonnet elindultak, és aminek külszilipe fölött már ott lebegett egy török halászhajó, az Uzay.

Nashe megfogadta, hogy soha többé nem merül le, és nem is gyanította, hogy milyen szerencsés: azon kevesek közé tartozik, akiknek módjukban áll így dönteni. Hetekig lábadozott a sokból a Nashua-i idegszanatóriumban a legkiválóbb katonarvosok felügyelete alatt. Utána írt egy jelentést, ami felkeltette a felsőbb vezetőség érdeklődését, és az egyik kora délután a kórterem ablakán kinézve egy feketére festett, nehéz és elegáns, gőzbefecskendezéses Dixi U/35-öt pillantott meg. Néhány perc múlva már a kórházigazgató XVIII. századi, csontházberakásos bútorokkal telezsúfolt társalgójában ült, szemben vele a biztonsági szolgálat néhány magas rangú, névtelenségbe burkolózó tisztje.

– Valóban biztos benne, hogy mindazt látta és átélte, amit leírt? – kérdezte egyikük, és érdeklődve előrébb dőlt. Keze szórakozottan játszott egy tömör aranyból készült öngyújtóval. Szívesen rágyújtott volna, de hát a kórházban tilos. – Nem lehet-e – folytatta pillanatnyi hallgatás után –, hogy nem is voltak ott semmiféle emberfeletti szörnyek?

– Nézze – felelte Nashe ingerülten –, én biztosan tudom, amit tudok. Nem akarok semmi mást, csak figyelmeztetni az emberiséget. Egészen pontosan önöket, mert tenni kell valamit, fel kell készülni a védekezésre, és...

– Oké – vágott közbe a rangidős ezredes. – Mindezt megértjük, és értékeljük az igyekezetét. De néhány dolgot tudnia kell. Először is: szó sincs hat eltűnt nehézbűvárról. – Megállt, és megköszönte a torkát: mint hivatásos katonatiszt, alapvetően irtózott a hazugságoktól. Még akkor is, ha ez csak lényegét tekintve volt hazugságnak tekinthető. Mert igazság szerint mire Nashe-ra sor került, már több mint harmincan tűntek el. – Ez az egyik dolog: elképzelni sem tudjuk, hogy honnet vette azt a hat bűvárruhát. Talán különös alakú szikladarabok lehettek, de tulajdonképpen mindegy is, mik voltak. Lépünk tovább – emelte fel a kezét, amikor látta, hogy Nashe tiltakozni akar. – Nézze, ez az egész nem logikus: maga nem lő rá a szörnyre, pedig az valóban rémisztő, és a szörnyek, sőt, szörnyeknek sem jut eszükbe, hogy magára támadjanak. Ha igaza lenne, és azok ott élnek lent, minden bizonnyal jobban alkalmazkodtak a körülményekhez, mint maga az ormótlan, hidraulikus bűvárruhájában, tehát gyorsabbnak is kell lenniük. Egyébként Darwin tanaiból is ez következne, és nincs kétségem afelől, hogy ismeri a természetes kiválasztódás elméletét... De maradjunk csak a tényéknél: van még egy

harmadik dolog is. Mi mindezek ellenére úgy gondoltuk, az ügy elég fontos lehet ahhoz, hogy komolyan vegyük, ha igaz.

Már fel is szereltünk egy tengeralattjárót, nevezetesen a Scandiát az ahhoz szükséges berendezésekkel, hogy akár több mérföld mélyre is lemerülhessen. Természetesen ezt már régóta tervezgettük, most csak behúztunk egy kicsit. – A beszélő elővett egy zsebkendőt, és megtörülgette a homlokát. – A Scandia tehát lemerült, és meg kell mondanom, hogy semmilyen életre, különösen értelmes életre utaló nyomról nincs szó a jelentésében – fejezte be a magyarázatot, de került a többiek tekintetét.

Egy Nashe-nál külön emberismerő rájöhetett volna, miről van szó: az ezredes megint nem közvetlenül, hanem csak áttételesen hazudott. A több hüvelyk vastag páncéllal és robbanófej és torpedókkal felszerelt, elsüllyeszthetetlenek és a saját közegében legyőzhetetlenek tartott Scandia nem bukkant fel többé, így nem számolhatott be a több mérfölddel a tenger színe alatt, a hideg és sötét vizek alján, a Mélység Peremén túl tapasztalt dolgokról sem.

négy

Bírd ki!

mongol nyelvű felirat a tebrizi kínzóközpont homlokzatán

* * *

Amikor Browne magához tért, kényelmetlen pózban feküdt a láncfal első ülésén, és a váll alatt a szövetet teljesen eláztatta a vér. Hallotta az odakint motoszkáló dögevőket, a tetőablakon keresztül pedig a csillagos eget látta maga fölött. Feje, talán a tudattágító eljárás utóhatásaként, rettenetesen fájt. Szája kiszáradt, nyelve megdagadt, sebei lüktettek: ez volt a szomjúság és a kezdődő sebláz eredménye. Nem sok esélyt adott magának arra, hogy megérje a másnapot.

Nagy nehezen feltápáskodott, és a hátsó raktérbe botorkált, mert a szomjúság pillanatról pillanatra jobban gyötörte. A kannák azonban üresek voltak, és nem talált semmit a szerteszét dobált kulacsokban sem. Több mint valószínű, gondolta, hogy akad valami táborhely a közelben. Miért is vágtak volna neki egy hosszabb sivatagi útnak innivaló nélkül? Aztán, amikor tapogatózó keze nedvességet érzett a még mindig langyos fémpadlón, megértette, mi történt: a Karasin egy eltévedt golyója kilyukasztotta a víztartályt.

Visszavánszorgott a vezetőüléshez, és addig kotorászott a túlméretezett kesztyűtartóban, amíg gyufát nem talált. Megpróbálta szemügyre venni a műszerfal nagyrészt ismeretlen rendeltetésű kijelzőit. A számok összemosódtak a szeme előtt, de annyit azért felfogott, hogy az akkumulátor teljesen le van merülve, és nem indulhat tovább napfelkelte előtt. Amúgy sem nagyon tudta volna megállapítani, hogy hol van: világosságra lett volna szüksége, könnyen azonosítható tereptárgyakra és egy jó felbontású térképre.

Ez utóbbi nemsokára elő is került: a sok forgatástól rég elkoszolódott, de így is több volt a semminél. Valaki – feltehetően Moses – vastag ácsceruzával olyan erősen jelölt be rajta bizonyos pontokat, hogy átszakadt a papír. Hullámvonal jelölte a vizet; az elnagyolt körök valószínűleg a táborhelyekre utaltak. Browne csak a látszólag szabálytalanul elhelyezkedő, egymással összekötött csillagocskák értelmét nem tudta megfejteni, de igazság szerint nem is nagyon törődött velük.

Lassanként egész tudatát a szomjúság töltötte ki. Rövid időre az eszméletét is elveszíthette: az egyik pillanatban még a kormánykerékre dőlve ült, a következőben már a terepjáró nedves padlójáról próbálta felnyalni duzzadt és repedezett nyelvével a maradék nedvességet, majd minden elsötétült előtte. Ismét váltás következett: valahonnét egy ócska sörétes puska akadt a kezébe, és arra tért magához, hogy azt méregeti, hol sebezze vele meg magát, hogy aztán a saját véréig igya meg.

Ekkor mintha riasztócsengő kezdett volna el szólani a fejében, és hirtelen rádöbbsent, hogy rosszabb állapotban van, mint eddig gondolta, hiszen amire készül, az kész öngyilkosság. Elhajította a puskát, és végigvágódott a padlón. A tarkója fájdalmasan csapódott oda a durálacélhoz.

– Minden élőlény testének nyolcvan-nyolcvanöt százaléka folyadék – motyogta félhangosan.
– Minden élőlény... a tengeri állatok kilencvenöt százaléka... – Képzletében szökőkutak törtek a magasba, a levegőt hús permet töltötte meg, és hallotta a vízcsobogást. – Víz – motyogta. – Víz... – De nemsokára elhallgatott, mert elviselhetetlenül kezdtek égni az ajkai.

Most egy kancsó vizet látott a durván ácsolt asztalon, és magát, amint éppen belépett, hogy mohón inni kezdjen. Túlélte a Szaharát, és most a víz végigcsorgott az állán. – Víz – kiáltotta oda a szolgájának –, még vizet! – És összerándult a kintől a lánctalpas hátuljában fekve. – Víz...

Ismét magához tért, és érezte, hogy a teste szinte sűt a láztól. Kínlódva hasra fordult, de túl gyenge volt hozzá, hogy felkeljen. Emlékezett rá, hogy az előbb már tudta a megoldást, és most csak arra kell rájönnie, mitől ilyen gyenge. Most még pihen egy kicsit, igen, nem sokat, csak néhány percet, aztán felkel, és azt teszi, amit tennie kell. Addig megpróbálja kitalálni, hogy mi is legyen az, vagy nem is, inkább csak behunyt szemmel fekszik.

Megint látta maga előtt a sivatagi helyőrség fehérre meszelt falú szobáját, és az üres kancsót az asztalon. Talán nem véletlen, hogy ezekben a percekben éppen ez az emlék idéződött fel benne, hiszen társa, akivel az egész túlélési gyakorlatot végigcsinálta, Heinrich Spietzel, a trónörökös szárnysegédje a legjobb, sőt, tulajdonképpen az egyetlen barátja volt. Alig néhány órával azután, hogy visszatértek a mecheleni légi támaszpontra, már nem élt: a testével fogta fel egy belga szeparatista diák által a trónörökösre lőtt golyót.

Browne most Spietzelre gondolt, és az jutott az eszébe, amikor a Szaharában Spietzel kezdetben jelentéktelennek látszó lábsebe a homoki legyek csípéseitől annyira begyulladt, hogy neki kellett a vállára vennie, pedig már régen nem volt mit inniük. Helytelenül becsülték fel az előttük álló távolságot, és Browne biztosra vette, hogy ha feladnák, a fejük felett nagy magasságban keringő léghajók nem sietnének a segítségükre. És természetesen igaza lett: az ötven indulóból tizenkilencen soha nem érték el a célt.

– A természetes szelekció – jelentette ki a gyakorlatot vezető altábornagy, még mielőtt Mechelenben behajóztak volna a legújabb, háromszázhusz személyes Zeppelinbe, ami több mint kilencezer láb magasságba tudott emelkedni, és nagyobb volt a tűzereje, mint egy Dreanaught osztályú páncélosé. – A természetes szelekció csak az arra érdemeseket engedi életben maradni. Most el fog válni, hogy ki is az: a modern tudomány szerint ki kell érdemeim az elithez tartozás jogát. – Darwin nevét véletlenül sem mondta ki, mert míg az angol tudós munkáját az évek folyamán mind nagyobb tisztelet övezte, neki magának végül el kellett rejtőznie a különböző szélsőséges vallási szervezetek fenyegetései miatt. A török Yenilemek fanatikusai például kijelentették, hogy Darwin nézetei nincsenek összhangban a Koránnal, és még az evolúciót tárgyaló könyvek olvasása is halálos bűnnek számít. Az ebben a megállapításban lappangó burkolt fenyegetésektől a külföldi egyetemeken tanuló török orvosok annyira megrémültek, hogy nem mertek hazatérni, sőt, attól kezdtek félni, hogy még így is különítmények fognak rájuk vadászni Európa nagyvárosaiban. Párizs, Bonn és Oxford egyetemeit tucatjával hagyták ott a török állampolgárságú orvosjelöltek, hogy veszélytelenebbnek látszó szakokon fizikát vagy csillagászatot tanuljanak.

A mereven vallásos olasz tartományokban „majomprófétáknak” nevezték Darwin követőit, és nem egy középiskolai biológiatanárt a rendőrök szeme láttára löttek le – de a tettesek a német hatóságok erőteljes beavatkozását követően sem kerültek elő. A reggiói Renato Catena plébános XIV. Kalixtusz pápa áldásával szervezett a környékbeli gazdák gyermekeiből Katolikus Svadront – márpedig amennyiben egy katolikus szervezet nem ért egyet Darwin tanaival, még ha elvakult tizenévesek bandájáról van is szó, akkor azt a felfogást Németország, a „Katolicizmus Oszlopa”, nem támogathatja hivatalosan. Egy felelős beosztású tisztviselő annak ellenére sem hivatkozhatott a nevére a nagyközönség előtt, hogy nyílt titok volt: Darwin a világtól elzárt patagóniai német kolónián talált menedéket 1901-ben, tíz évvel fő műve megjelenése után.

– Szóval Darwin – súgta oda Spietzel Browne-nak a gyakorlatot vezető altábornagy beszéde alatt, és később is visszatért a témára a túlélési gyakorlat során.

– A sivatag a legalkalmasabb hely az elit kiválasztására – jelentette ki –, nagyon jól kitalálták ezek, hogy a sivatagba küldenek minket. Figyeld csak meg, itt százszorta életképesebb minden állat, mint másutt, mert itt mindenért meg kell küzdeniük: az élelemért, a kevés elfoglalható életterek egyikéért, a szaporodási lehetőségért és a vízért is. A sivatagi civilizációk is életképesebbek az elpuhult tengerparti vagy folyóvízparti kultúránál, hiszen semmi nem hat serkentőbben a találékonyásra, mint az, amikor minden talpalatnyi földet halálos harcban kell elhódítani a természettől. Növényt természetesen itt nem annyit jelent, hogy elülteted a magot, aztán várod az aratást. Itt locsolni kell, csatornák szükségesek, hogy ide vezethesd a vizet. Ahhoz viszont össze kell fognod a többiekkel, mert a sivatag nem ad ingyen semmit: újra és újra meg kell küzdened a túlélésért...

Szóval a sivatag. A túlélés. Túl kell élni, jutott most Browne eszébe a lánctalpas padlóján fekve. Odakint már-már hajnalodott.

Megpróbálta legalább résnyire nyitni a szemét, de megint rázuhant a sötétség. Talán nem is volt teljesen öntudatánál, amikor négykézláb mászva megkereste a sörétes puskát, és kinyitotta a csapóajtót.

A prérifarkasok még ott marakodtak a hullák körül. Véres pofával fordultak feléje, Thomas Browne pedig, Vilmos császár legkiválóbb titkosügynöke, aki szemrebbenés nélkül gyalogolt ötven mérföldet teljes menetfelszerelésben, a hátán egy sebesült bajtársával, annyira legyengült a láztól, a szomjúságtól és a vérvesztéstől, hogy volt egy pillanat, amikor azt képzelte, soha nem lesz ereje meghúzni a ravaszt. Talán évek vagy évtizedek múltán fognak csak rábukkanni félig lerágott, mumifikálódott tetemére az elrozdásodott terepjáró mellett. Vagy azok a dögevők fogják széthordani a csontjait, akik közül most egyet mindenképpen le kellene terítenie.

Még jobban koncentrált, de továbbra sem látott tisztán. A tárgyaknak elmosódott, homályos körvonalai voltak. Lehet, hogy meg fogok vakulni, suhant át az agyán, de a dörrenés magához térítette: mégis sikerült elsütnie a fegyvert, amit már ki is ejtett a kezéből. A lövés hangjára a legtöbb dögevő szétfutott, csak egy maradt ott szétroncsolt hátsó lábbal, vonyítva.

Browne mászni kezdett feléje, jobb kezében egy földről felszedett kést szorongatott. Utólag képtelen volt visszaemlékezni rá, mikor találta meg, mint ahogy arra sem emlékezett, mikor veszíthette el ismét, de csak eljutott a sörét ütötte sebekből vérző prérifarkashoz, és pusztá kézzel próbálta megfojtani. Az persze vadul harapva védekezett, és egy ideig úgy tűnt, hogy ő fog felülkerekedni, ám Browne-nak végül mégis sikerült átfognia a torkát, és annak a szemében kilobbant a fény.

Aztán Browne csak feküdt a hideg homokban, amíg eszébe nem jutott, hogy innia kell a mellette heverő dögevő véréből, ha fel akar még kelni, és egyáltalán nem érzett undort.

Végül sikerült annyira összeszednie magát, hogy napkelte után visszatámolyogjon a lánctalpashoz, és addig nyomogassa a különböző gombokat, amíg a gép lassan mozogni nem kezdett. Browne délkelet felé indult, és remélte, előbb-utóbb eléri a vasutat, vagy egy felismerhető tereppontot, ám órákon át haladt egyenletes sebességgel, a lenyelt vér ízétől émelyegve, és a táj változatlan maradt: halálos, víztelen és kopár. A lánctalpak meg-megdöccentek, amint keresztülgázoltak a földből alig kiemelkedő kőhalmokon: a történelem előtti települések romjain. A babonás parasztok azt képzelték, az őslakók visszajáró szellemei miatt lakhatatlan a vidék, és az ő rosszindulatuk okozta azt is, hogy olyan nagy áldozatok árán lehetett csak megépíteni a vasutat: azt mondják, minden egyes talpfa alatt egy mesztic, egy néger vagy egy mulatt van eltemetve. Ezekkel az ártó szándékú holtakkal hozták kapcsolatba azokat a nagy ritkán, éjszaka aláereszkedő fényeket is, amik a legbátrabbakat is halálra rémítették.

Browne természetesen ismerte ezeket a szóbeszédet, de nem vette komolyan őket. A császár szolgálatában eltöltött évek egy nagyon fontos alapigazságra tanították meg: arra, hogy mindig az emberektől kell tartania. Soha nem támadtak rá istenek vagy isteni képességekkel rendelkező lények – annál többször gyűlt meg a baja az árulókkal, kisztílú orgyilkosokkal és az ellenséges titkosszolgálatok embereivel, vagy olyanokkal, akiknek személy szerint nem is vele volt bajuk. Mint például ezek a négerek... Égő szemmel bámult ki a golyóálló szélvédőn. A látóhatárt szegélyező kaktuszcserejék teljesen szárazak voltak: szinte hamu nélkül lobbantak volna el, ha meggyújtja őket valaki.

Browne mégis jobban érezte magát, mint az utóbbi egy-két napban bármikor. Még arra is futotta az erejéből, hogy kiderítse, miként tudja célra irányítani a lánctalpas orrából előremeredő Sauer-John ikergéppágyút, amiből a kijelző szerint háromezer hatszáz lövést adhat le tárcsere nélkül. Ilyen tűzerővel szabályszerűen ketté lehet vágni egy gyengén páncélozott gépkocsit, és Browne fel volt rá készülve, hogy védekezni fog, ha megtámadják. Erre pedig számítania kellett: ha még az Amerikai Föderáció területén van, akkor semmi jó nem vár rá. Elvégre a járművet megpillantva mindenki azt fogja képzelni, hogy a fosztogató négerek bandája tért vissza. Nem valószínű, hogy időt hagyának a magyarázkodásra.

Lakott vidékre érve annyival azért könnyebb lesz a dolga, hogy felkeresheti a német titkosszolgálat területi rezidensét, és az akár egy kisebb mangánhadsereget is a rendelkezésére bocsáthat, ha arra van szükség. Ez viszont idővesztéssel jár: napok, vagy hetek telhetnek el, mire felveszi vele a kapcsolatot. – Nem – döntötte el, miközben szédülve kapaszkodott a kormányba –, ez az út nem járható.

Úgy érezte, a lehető legkisebb késlekedést sem engedheti meg magának. Egy jó orvossal kitisztíttatja a sebeit, kap a csuklójára és a vállára is egy-egy steril kötést, és már eredhet is megint Nashe nyomába. És nem szabad megfélemlenie arról a fickóról sem, aki lelökte a vonatról – egyelőre elképzelése sem volt róla, hogy ki lehet és kinek dolgozhat, pedig mielőtt átkelt volna Amerikába, majd' egy hetet töltött azzal, hogy a hamburgi archívum legújabb fényképeit átnézze és memorizálja. De nem baj, vele is leszámol, hiszen biztosan össze fognak még akadni, és most már nem lehet majd meglepni: várni fogja a találkozást. Végül eljut a célig, mindent megtud Hassenről, és jelentést tesz. Azaz vagy visszautazik Európába, vagy behatol egy postahivatalba, ártalmatlanná teszi a távirászt, és felad egy rejtjelezett üzenetet. Az adás persze gyenge lesz ahhoz, hogy az óceán túloldalán is fogni lehessen, de bizonyos német utasszállító hajók, például a Helioconicus vagy a Sidis fedélzetén egy rejtett kamrában valaki éjjel-nappal fülhallgatóval a fején figyel, nem érkezik-e az éteren keresztül egy meghatározott kezdetű jelszó, amit majd felerősítve átjátszik a berlini Friedrichstrasse egy komor palotája felé. Browne-t jó érzés fogta el, mikor arra gondolt, hogy szerte a világon hányan segítik a munkáját, és ezt az érzést az sem keserítette meg, hogy jelenleg semmit nem tudnak tenni érte.

– Ebből most egyedül kell kimásznom – mondta magának alig hallhatóan. Meredten figyelt előre, és hamarosan meg is pillantotta jobb kéz felől a vasúti töltés sötét sávját. Balra kormányzott, mert nem akart túl közel kerülni hozzá. A szerencse ezúttal melléje szegődött: gyakorlatilag belebotlott az egyik, a térképen hullámos vonalakkal jelzett helybe.

Szinte mellbe vágta a tomboló hőség, ahogy kiszállt a lánctalpasból. Odabent, ha akadozva is, de működött a légkondicionálás – idekint viszont olvadt, vakító, kibírhatatlan ragyogás ömlött végig a tájon. Emberfeletti erőfeszítésre volt szüksége, hogy félrekotorja a homokot, és felemelje a csikorgó sarokvasakon elforduló fémlapot, majd megpróbálja felhúzni a vödröt. Számított rá, hogy nagyon mélyen lehet a víz, most mégis meglepődött, hogy meg sem bírja mozdítani a láncot. Sürgősen ki kell találnia valamit, ha nem akar napszúrást kapni és szomján pusztulni a kút mellett.

Visszatámolygott a lánctalpashoz, és leroskadt az árnyékába. Az alapján, hogy a kút egy olyan olajvezeték-darabbal volt kiboltozva a homok ellen, ami legalább kétszáz láb hosszú szokott lenni, felételezhette, hogy a víz is legalább olyan mélyen van. Akkor viszont a négerek számára is nehézkes lett volna kézi erővel felhúzni a vödört. Tehát... A talaj egy pillanatra meglódult alatta, s bár nem ájult el, rettenetes bűz csapta meg az orrát: vállsebének vékony hege ismét felfakadt, nedvedzeni kezdett.

– Mindegy, most nem ez az érdekes – hajtogatta magának. – Vízet kell szereznem, vízre van szükségem minden áron. Az orvos ráér, most nem ez az érdekes... – Ez már a fizikai gyengeség újabb hullámvölgye volt, de azért csak odamanőverezett a kút mellé a terepjáróval, és hozzákötötte a láncot az első lökhárítóhoz. Lassan, óvatosan, lépésről lépésre tolatni kezdett.

Idővel hatalmas, százgallonos vödör pereme bukkant elő, és Browne megállította a terepjárót. Valóban ésszerűtlen lett volna, ha az ilyen mélyen levő kútból egyszerre csak néhány liter vizet lehet felhúzni, hiszen egy portyázó csapatnak sok folyadékra van szüksége – ez a megoldás viszont azt jelentette, hogy ha valaki egyedül, megfelelő jármű nélkül bukkan rá a kútra, akkor akár szomszárja is halhat.

A térkép önmagában kevés, állapította meg Browne, miután apró kortyokban, hosszan ivott, és érezte, hogy fokozatosan az egész teste lehül. Hamarosan visszatérhet a lánctalpashoz, és indulás. Eszébe ötlött, hogy ha a négerek nem fogják el, most meg lennének számlálva hátralévő percei. Mennyi ideig is bírja ki az ember mindenféle folyadék nélkül? Ilyen körülmények között legfeljebb három-négy napig. Édeskevés a legközelebbi település eléréséhez, ha valakinek gyalogolnia kell. Nem, egyáltalán nem valószínű, hogy végig tudta volna csinálni. Persze vannak különböző túlélési technikák, de valamikor aludnia is kell, valahogy védekeznie kell a ragadozók támadásai ellen, és így tovább. Az, aki kilökte a vonatból, nagyon is tisztában lehetett azzal, mire képes – épp ezért akart végezni vele. Azért, mert német titkosügynök. A támadó tudhatta, hogy szélsőséges körülmények között is képes életben maradni, ha rákényszerül, és ennek ellenére feleslegesnek találta, hogy előhúzza a revolverét. Különös, roppant különös...

Egy órára rá Browne elnehezülő szemhéjai alól figyelte a sivár vidéket. A kutat rég maga mögött hagyta, a lánctalpas most egyenletes sebességgel haladt, és az ügynöknek nem sok dolga akadt a kormányzással. Ha a terepjáró időnként nem zökken egyet, azt képzelhette volna, hogy repül.

A sebláz ismét kezdte elővenni, és egymásra vetült a két valóság: az akkori, amikor valóban egy léghajó fedélzetén állva nézte az elsuhanó tájat, meg a mostani, melyben gőzkocsin haladt célja felé. Browne persze nem veszítette el az önkontrollját annyira, hogy eltöprengjen, melyik az igazi. Ezt parancsnokai mindenkor el is várták tőle: a német ügynökök a világ legjobbjai közé számítottak, rajtuk legfeljebb a tatárok tettek túl: még jobban bírták a megpróbáltatásokat és a fizikai fájdalmat. Browne is ismerte a szóbeszédet, mely szerint a tatár ügynököket a kiképzés során megtanítják az összes lehetséges fájdalom elviselésére. A Tatár Birodalom 1867-ben, az oroszok legyőzését követően hivalkodó pompával újjáépített fővárosában, Tebrizben állítólag kínai hóhérok kínozták meg a jelölteket, és végül csak azt avatták fel, aki mindent némán tűrt. Márpedig a kínai hóhérok nagyon értették a dolgukat. Beszéltek azt is, hogy egy kiválóan felkészített töröknek sikerült beszivárognia, ám hamarosan megtört: a leendő tatár titkosügynökök számára kötelező kínzások hatására mindent bevallott, még mielőtt istenigazából kezelésbe vették volna.

Browne-t bajtársai nem egyszer nevezték szeretetteljes gúnnyal „Tatár”-nak, de senki számára nem volt kétséges, hogy fizikai tűrőképességét illetően még ő sem vehetné fel a versenyt az igaziakkal. Ezt ő is tudta, és nem is csodálkozott rajta, amióta olvasta egy német fiziológus,

egy bizonyos dr. Karl Luffsteidt tanulmányát a schönefeldi leszállópálya meghitt hangulatú tisztai társalgójában. A kandallóban pattogva égtek a fahasábok, odakint, nedves, nagy pelyhekben szállingózott a hó, az ég pedig hideg és palaszürke volt. A cikk arról szólt, hogy a tatárok idegrendszerének ingerületátvivő rostjai másmilyenek, mint a szokványos embereké. Egyszerűen kevésbé érzékelik a fájdalmat, mint például egy török vagy egy német.

A tanulmány egy kizárólag zárt körben terjesztett, „Streng vertraulich”, szigorúan bizalmas pecséttel ellátott folyóiratban jelent meg. És ugyanítt látott napvilágot az az írás is, ami annak idején talán még jobban felkeltette Browne érdeklődését, mivel egy új gyógyszerről, az ingerületátvitel erősségét radikálisan fokozó Schmerz 04-ről szólt. „A páciens” írta a dr. Schmerz név mögé rejtőző, a titkosszolgálat laboratóriumában dolgozó biokémikus – „már a leggyengédebb érintésre is elviselhetetlen fizikai fájdalomként reagált. Egy tompa ceruza nagyobb fájdalmat okozott neki, mintha tüzes vasat nyomtam volna a bőréhez...” Browne arra gondolt, hogy ennek az új csodaszemek remélhetőleg a tatár ügynökök sem fognak tudni ellenállni. Azaz – állapította meg aranygyűrűs Scamander-szivarra gyűjtve – a fizikai adottságokat a szellemi fölényel ellensúlyozni lehet.

A folyóiratot eredetileg unalmában kezdte lapozgatni, mert órákon át várt a felszállási engedélyre, de a felhőzet csak nem szakadozott fel. Végül le is fűjták az egész akciót, és csak napok múlva, éppen karácsony előtt került sor az általa tervezett légi löelemképző kipróbálására.

Aznap reggel Browne arra ébredt, hogy a tisztiszolgája dörömböl a hálósobája ajtaján. Odakint még teljes volt a sötét, de a hősés már elállt.

– Uram – mondta a tisztiszolga –, a most érkezett gyorsfutár szerint két órán belül felszállás: az idő meg fog javulni.

– Köszönöm, Johann, majd csengetek érted, ha szükségem lesz rád – válaszolta kikászálódva az ágyból. A mellette fekvő, fiatal és szőke nő alvást színlelt, de nagyon is ébren volt. Mire Browne felöltözött, megreggelizett és négyhengeres, feketére festett Dürkoppjával kihajtott a repülőterre, már ő is jelentést tett.

– Nem – válaszolta a repülőtéri biztonsági tisztnek –, semmiről nem fecsegett. Inni is nagyon mértékletesen iszik. Szerintem tökéletesen megbízható. – És igaza volt: Browne soha, egyetlen pillanatra sem ingott meg. Egyforma elkötelezettséggel szolgálta Vilmos császárt egy hamburgi kocsmárosszul megvilágított ivójában, ahol egy magát szénszállító hajón dolgozó matrónának álcázó, ellenséges titkosügynököt kellett ártalmatlanná tennie a kiprovokált verekedés alatt; a halálosan kihalt Gila-sivatagban, ahol a helyében bárki más feladta volna vagy éppenséggel az Oxus nevű léghajó fedélzetén, ahol az általa tervezett készülék segített még nagyobb pontossággal célba juttatni a bombát.

– Számos tényezőt figyelembe kell venni – magyarázta felszállás után az első tisztnek, amikor már ékszerdobozzá zsugorodott alattuk a karácsonyi díszekbe öltözött Schönefeld –, mert ha egyetlen paraméterről is elfelejtkezünk, akkor kárba vész a bomba. – Mindketten ott álltak a kormányos mellett, a nyitott drótketrecben: a pilóták meg voltak róla győződve, hogy csak akkor tudják megfelelően kormányozni gépüket, ha közvetlenül a testükön érzik a levegőt, és nem zárt tér veszi őket körül. Browne ugyan babonának tartotta az egészet, de tisztában volt vele, hogy úgysem lehet rajta változtatni. A léghajósok minden egyes Zeppelint olyan önálló és élő személyiségként kezeltek, aki alacsonyabb rendű ugyan az embernél, de magasabb rendű az állatoknál, és szentül hitték, hogy aki irányítani akarja valamelyiküket, annak mintegy azonosulnia kell vele. Éreznie kell, hogy egy felhőbe merülve, a hideg hatására mennyire csökken a felhajtóerő; hogy egy hirtelen széllelés hogyan téríti ki a hajót a

menetirányból és a gomolyfelhők fölé, a napsütésbe emelkedve miként tágul ki a gáz a ballontartályokban.

Ez persze nagyon nagy magasságokba emelkedve óhatatlanul problémákat okozott. A felső légkör határán repülve, alig karnyújtásnyira a világűr légüres, halott mélységeitől, a pilótának oxigénmaszkot kellett viselnie és speciális, izzószállal fűtött ruhát, ha nem akart megfulladni és halálra fagyni néhány perc alatt. További problémát jelentett, hogy tíz-tizenöt mérföld magasságból szinte lehetetlenné vált a kitűzött célpontok eltalálása. Egy emberi szemmel észrevehetetlen eltérés is azt eredményezte, hogy a bomba haszontalanul robbant fel a céltől több száz yardnyira.

A gondokon elvileg többféleképp lehetett volna segíteni. Felmerült például, hogy olyan méretű bombákat kell előállítani, amik több négyzetmérföldes körzetben úgyszólván elpusztítanak mindent, és így lényegtelen lesz, pontosan hová esnek – de hamar nyilvánvalóvá vált, hogy ez drága megoldás lenne. A Szcecinre ledobott, nagy hatósugarú bomba ugyan porig rombolta az egész várost, de a költségek megengedhetetlenül magasnak bizonyultak. Például speciálisan kialakított és más feladatokra nem alkalmazható teherszállító léghajókra volt szükség, és ráadásul nem csak az ellenséges katonaság pusztult el, de a polgári lakossággal együtt a különféle értéktárgyak is.

Hosszú távon nem jelentett megoldást az „élő bomba” kifejlesztése sem, amit az orrában elhelyezett ember irányította célba. A feladat végrehajtása az erős idegek mellett komoly előképzettséget is igényelt, elvégre meg kellett tanulni az irányítómechanizmus kezelését és a célpont felismerését egyaránt. Ráadásul egy nagyobb háború esetén nem lett volna elegendő emberanyag az állandó veszteségek pótlására. A kutatásokkal megbízott stuttgarti laboratórium végül azt javasolta, hogy ilyen „élő bombákat” csak kis számban képezzenek ki, és kizárólag a stratégiaileg legfontosabb célpontok ellen vessék be őket. Így vált hamarosan megszokottá a nagyobb felszállópályák mellett az éjjel-nappal fegyveresek által őrzött, fekete kereszttel jelölt és a föld alá vezető csapóajtó látványa. A legtöbben, beleértve az öröket is, csak találgatni tudták, hová vezetnek a lejáratok. Kevesen gondolták volna, hogy a mindig bevetésre kész, az adott körzetből felszálló léghajók potenciális célpontjaira ráhangolt „élő bombák” várták három éven keresztül, éjjel-nappal az indulási parancsot abszolút biztonságos körülmények között, a teljes összkomforttal felszerelt bunkerrendszerben. Aztán szigorú titoktartás mellett abbahagyhatták a szolgálatot, felvették a több százezer márkás jutalmat, és családjukkal együtt elköltöztek valamelyik világtól elzárt, a hadsereg által szigorúan őrzött déltengeri szigetre: a Phoenix-vagy a Latek-csoport egyik tagjára.

Egy a tizenhéhoz volt a valószínűsége, hogy bevetésre kerülnek. Ebben az esetben a családjuk hatalmas összegű életjáradékot kapott utánuk – feltéve, hogy eltalálták a kitűzött célpontot. Három éven keresztül várták a föld alatt, hogy felgyulladjon az ágyuk felett a piros lámpa, és közben a létező legszebb nőket kapták meg, a legfinomabb dohányt szívták és a császári főszakács konyhájáról került ki az ételük. De inni nem ihattak, és hiába sétáltak szeretőikkel a földalatti kertekben a mindig virágzó gyümölcsfák között, az idegeik egyre jobban tönkrementek. Törvényszerűen elkövetkezett náluk az a pillanat, amikor már nem tudták élvezni a testi gyönyöröket, és csak azt számolgatták, hány hónap, hány nap, hány óra és hány perc van hátra a szabadulásukig, és bizony megtörtént, hogy végül nem állták meg a helyüket. Minden „élő bombát” szállító Zeppelin személyzete látott olyat, hogy a légi torpedó kioldás után azonnal eltért a céltől, és pörögve, irányítás nélkül zuhant le, hogy egy ritkán lakott részen, jelentéktelen károkat okozva robbanjon fel, mert a belsejébe zárt embert az utolsó pillanatokban nem a családjára váró vagyon érdekelt, hanem az, hogy kijusson valahogy ebből a halálos csapdából, és megpróbálta pusztá kézzel felfeszíteni a kívülről rácsavarozott páncélzatot.

Ezért gondolta Browne, aki Vilmos császár akaratának engedelmességgel jó pár földalatti bunkerrendszert végiglátogatott az idők folyamán, hogy a löelemképző lenne a tökéletes megoldás – elvégre annak valóban egyszerű a használata. Ezért állt ki az elképzelése mellett az „élő bombák” alkalmazását támogató öreg törzskari tábormagokkal szemben, és szervezte meg ezt a bemutatót is az Oxus nevű Zeppelin fedélzetén.

– Ezzel a tárcsával – magyarázta az első tisztnek a léghajó sebességét kell beállítani, majd a távcsövet a kívánt célpontra irányítani, és meghúzni a ravaszt, ezt itt... Mintha csak ágyúból lőnénk ki, ámbar a puskaerőt a Föld gravitációja helyettesíti. Az előretartást a tárcsa által betáplált érték hozza létre, miközben a készülék megméri a léghajó célpont feletti magasságát. Szóval – fejezte be a Zeppelin aljához rögzített fémkeret rácsaiba kapaszkodva, és szinte üvöltve, hogy a vasrudak között zúgó, fagyos szél ellenére is hallani lehessen a szavait – ez a lehető legegyszerűbb és legbiztosabb technikai megoldás. És ennek megfelelően a legtökéletesebb és legkorszerűbb is. – Ez persze szigorúan véve nem volt igaz, és erről ő is tudott. A törökök egyik Afyon melletti titkos magashegyi laboratóriumukban primitív és olcsón előállítható mesterséges élet létrehozásával kísérleteztek mechanikus kapcsolók és fogaskerekek, jelfogók és ellenállások megfelelő összeillesztésével. Azt remélték, hogy a „mesterséges öntudat” segítségével a lövedék korrigálni tudja az esetleges eltérést, és akkor is alkalmazni lehet majd, ha mondjuk egy gyorsan mozgó és állandóan irányt változtató teherautót akarnak eltalálni.

Igazán jelentős eredmények a német ügynökök szerint egyelőre nem születtek, és Browne úgy vélte, a közeljövőben nem is fognak. Törökország katonai jelentősége persze egyik napról a másikra megváltozna, ha egy egész ember nélküli hadsereget tudnának kiállítani – márpedig ez a fejlődés várható útja. Mert ha egyszer a bombát elláthatják ilyen irányítással, akkor egy lánctalpast vagy akár egy léghajót is felszerelhetnek vele. De amellet, hogy őszinte elismeréssel gondolt a muszlim tudósokra, a többi szakértővel együtt hajlott arra a feltételezésre, hogy túl nagy fába vágják a fejszájukat. Száz év alatt sem jutnak semmire... a löelemképző viszont máris kész.

Meghúzta a ravaszt, és a bomba görbült parabolapályán kezdett zuhanni a kijelölt célpont felé. A hadsereg megfigyelői látták, amint hajszálpontosan az előre meghatározott helyen fúródik a földbe, de nem robban fel – ezúttal homokkal volt megtöltve, hogy utólag minél pontosabban meg lehessen állapítani a becsapódás helyét.

Néhány perc múlva a híradós tiszt lépett oda Browne-hoz, aki addig távcsövön keresztül figyelte a bomba körül apró rovarokként nyüzsgő, szürke egyenruhás katonákat.

– Most kaptam meg az első részjelentést, uram. A találat a lehető legpontosabb – akkor sem született jobb eredmény, amikor élő bombával, „szárazon” csináltuk hadgyakorlaton... vagyis amikor az élő bombát is robbanóanyag nélkül dobtuk le.

– Köszönöm – válaszolta Browne kurtán. Bár biztosra vette a sikert, most mégis megkönnyebbülést érzett, és végre szabadon átadhatta magát a repülés gyönyörének. A különleges engedély birtokában bármikor utasíthatta a kormányost, hogy adja át neki az irányítást, és most élni kívánt a lehetőséggel. Mindig lenyűgöző élmény volt a számára, hogy ez a hatalmas, szinte élő gépezet milyen könnyedén engedelmeskedik a legkisebb mozdulatának is, és legfőképpen az, hogy mennyire nem állja az útját semmi. Mintha csak sivatagban lennék, gondolta. Mintha egyedül lennék az egész világon.

Csavart egyet a botkormányon, érezte, ahogy a kormány szerkezet dróttjai megfeszülnek, és a léghajó kanyarodni kezd. Ha kedve támad, akármelyik repülőtéren leszállhat: az Oxus törzsén látható fekete kereszt minden körülmények között elsőbbséget biztosított számára a többi géppel szemben. A személyzetet természetesen még a szokásosnál is gondosabban válogatták

össze, hiszen nagyon megbízhatónak kellett lenniük: az ilyen, fekete kereszttel jelölt Zeppelinek szállították az élő bombákat, és ennek megfelelően a legénység is tudott mindenről. Browne nem bízott ebben a megoldásban, hiszen ha az élő bombákat egy távoli szigeten kell elrejtetni nyugalomba vonulásuk után, akkor a mindennel tisztában lévő léghajósokra is legalább ugyanannyira kellene vigyázni. Eddig nem szivárgott ki semmi – az amerikaiak például meg voltak győződve róla, hogy a németek az időnként tényleg hátborzongató találati pontosságot valamilyen kifinomult technikai segédeszköz alkalmazásával érik el.

Browne elégedett volt, amikor eszébe jutott, hogy mostantól még nagyobb lesz a német légi fölény... de nem időzött sokáig ennél a gondolatnál, mert hirtelen nagyon furcsa érzés kerítette hatalmába.

Valami olyasmi, amiben a szigorúan racionalista alapokon álló, porosz tudós nem hihetett: miközben megemelte az Oxus orrát, egy percig tökéletesen biztos volt benne, hogy alig néhány év múlva a Gila-sivatagban, egy ismeretlen gyártmányú terepjáró kormányánál ülve fog visszagondolni ezekre a pillanatokra, és ez akkor éppen olyan valós tudásnak hatott, mint a löelemképző általa kiszámított paraméterei. De aztán megrázta a fejét: ostoba képzelődés, biztosan elfáradt – és mire a kormányos az intésnek engedelmeskedve ismét átvette a léghajó irányítását, már el is felejtette az egészet, hogy csak most jusson az eszébe ismét, amikor valóban az a kiüresedett és élettelen, kopár és forró táj vette körül: az a Gila-sivatag, amit a Zeppelin irányítófülkéjében képzelt maga elé.

A széles lánctalpak alatt is pontosan úgy surrogott a homok, és a fájdalom is éppen annyira kínozza szétroncsolódott válla miatt, de még mindig nem hitte el, hogy igaz lehet a dolog – hajlott arra, hogy a sebláz vagy a tudattágító technika következményének tekintse. Inkább feltételezte, hogy képzelete most, utólag alkotja meg a történetet, semmint beletörődjön, hogy ilyen titokzatos és a tudomány számára megmagyarázhatatlan dolgok történnek vele. Kiképzése során éppen elégszer elmondták neki, hogy tökéletes titkosügynök nincs, mivel tökéletes ember sem létezik, és tudta, hogy neki is megvannak a saját korlátjai, csak azt nem tudta, mik is azok. Olyannyira nem, hogy önnön vegytiszta racionalitását legfőbb erényei közé sorolta, hiszen mindeddig roppant hatékony volt. Mindeddig sikerült az összes csapdát kikerülnie, és túlélnie a legkilátástalanabb helyzeteket is. Ahhoz, hogy kudarcot valljon, az eddigiektől tökéletesen eltérő körülmények közé kellett kerülnie – és most éppen a legjobb úton haladt efelé.

Sürgős szüksége volt egy orvosra, aki legalább annyira rendbe tenné a sebeit, hogy azok ne akadályozzák a szabad mozgásban. Ezért is határozta el, hogy bemegy a legközelebbi faluba: azóta, hogy rábukkant a kútra, elegendő támpontja volt a tájékozódáshoz. A térkép alapján most kiválaszthatta a hozzá legközelebbi, majdnem pontosan az amerikai-mexikói határon fekvő települést, Valle de Olivost, és még naplemente előtt oda is ért.

Egy nagyobb bucka fedezékében leállította a motort, felemelte a csapóajtót, és szinte megtántorodott a kinti hőségtől. Vastag talpú cipőjében is érezte, milyen forró a homok, és utólag alig értette, hogy miként bírta elviselni azokat a végtelenül hosszú órákat: a gyaloglást a sínek mentén, meg mindazt, ami utána következett. De most nem akart erre gondolni, és fáradtan, fizikai teljesítőképességének végére járva megindult a falu felé.

Az egyetlen, poros és satnya fákkal szegélyezett utcácskán nem találkozott emberrel: feltehetően mindenki sziesztázott. A puha homokban teljesen nesztelenül haladva hamarosan elérte a falu középpontját, de hiába olvasta végig a rozsdás cégtáblákat; egy vegyeskereskedés, egy kocsmá, hátsó udvarában néhány roskatag asztallal, és egy félig lehúzott redőnyű, szemmel láthatóan üres takarmánybolt – ez volt minden. Aztán a különben is szegény falu még szegényebbik fele következett: zöldséges ládából és hullámpalából

összetákolt viskók. A levegőben a nyitott szennyecsatornák bűze terjengett, de még mindig nem mutatkozott senki.

Nem is biztos, gondolta Browne, amint visszafordult, hogy van itt hivatásos orvos. Az emberek talán maguk kúrálják a kisebb nyavalyáikat, mert az olcsóbb, a nagyobbakkal meg felutaznak a városba. De talán akad valami népi gyógyító, aki segít rajtam... A szállongó por máris sárrá állt össze a szájában, és ő a földre köpött. Némi habozás után találmra lenyomta az egyik kilincset: az ajtó csikorogva nyílt ki.

Browne félig előhúzott pisztollyal várta, nekiugrik-e egy kutya, de nem történt semmi, úgyhogy óvatosan beljebb lépett. Csodálkozva tapasztalta, hogy az egész ház üres: lakói láthatóan fejvesztve menekültek, és a legszükségesebbeken kívül nem vittek magukkal semmit. És ugyanígy a második, a harmadik és a tizedik házban is. Bevetetlen ágyak; az asztalokon romlott étellel félig teli tányér és fölötte zümmögve keringő bársonylegyek; a szögletes mexikói aprópénz halmocskái a jobb módúak szekrényében. Browne-nak időnként minden erejét össze kellett szednie, hogy folytatni tudja a kutatást, és alig egy óra elteltével már tudta, hogy Valle de Olivosban rajta kívül tényleg senki nincs. Addigra tüzes karikák táncoltak a szeme előtt a fáradtságtól, és végül összeszedett némi ennivalót, hogy utána bevegye magát a főtér közelében álló, viszonylag jó állapotban lévő épületek egyikébe.

Az éjszakát is ott töltötte, noha eredetileg csak fél órát akart pihenni: a lánctalpasban nagyobb biztonságban lett volna. De nem volt elég ereje ahhoz, hogy felkeljen, sőt, a kezében szorongatott tustáras Mausert sem lett volna képes használni, ha rátámadnak.

Félig fekvő helyzetben hevert az ágyon: a háta mögé párnákat tett, hogy szemmel tarthassa az ajtót, de figyelme minduntalan elkalandozott, és olykor már összefüggéstelen, nyomasztó lázálmái voltak. Nem kellett különösebb orvosi tudás annak megjólásához, hogy szervezete legfeljebb fél napon belül úgy fog lejárni, mint egy elhasználódott, ócska óraszerkezet, és hogy ezúttal tényleg csak a vak véletlen segítheti meg.

És a vak véletlen ezúttal még Thomas Browne császári titkosügynök segítségére sietett: zavaros képzelgéseiből hajnaltájt arra riadt, hogy egy fiatal mexikói hajol föléje.

– Nézd csak, Juanito – hallotta –, egy gringo, de már a végét járja, sőt, tán már meg is halt...

– A szaga alapján nem is ma – válaszolta egy másik hang. Browne nagy nehezen megmozdította a fejét.

– Élve többet érek nektek – mondta alig hallhatóan.

– Mit tudsz felajánlani, gringo, amit ne tudnánk elvenni tőled? – kérdezte különösebb érdeklődés nélkül az egyik. A lámpa fénye most a kezében tartott késre esett. Browne megpróbált a tudattágító technikához folyamodni, de egész testét hideg veríték öntötte el, és egy örökkévalóságnak tűnő pillanatilag kihagyott a szíve.

– Valamit, amit nem találhatok meg magatoktól – suttozta, amikor ismét levegőhöz jutott. Úgy érezte magát, mintha egy óriás pörölye sújtotta volna le.

De a mexikóiak érdeklődését már sikerült felkeltenie. Némi habozás után belecsavarták egy pokrócba, és magukkal vitték a banda gyülekezőhelyére, a főtérre. Browne csak most értette meg, hogy nem a lakosság tért vissza, hanem fosztogatókkal van dolga, akik kihasználják, hogy a falu üres, és az elcsípett mondatfoszlányokból hamarosan sikerült legalább valamiféle homályos elképzelést kialakítania a történekről. És nemsokára orvos elé került: egy erős negyvenes, alkoholtól felpuffadt arcú, borostás angol, egy bizonyos dr. Higgins foglalkozott a banda sebesültjeivel. Már napkelte előtt részeg volt, és trágár szavakkal szidta az útjába kerülő mexikóiakat, ám azok csak nevettek rajta, és egymást bökdösték: nem vették

komolyan. A sebekhez, különösen a lőtt sebekhez viszont tényleg jól értett, ami nem is csoda, hiszen pályafutását az Anglia sorsát eldöntő Croydon-i csatában kezdte, és csak később, a sokévi ivás következtében züllött odáig, hogy előbb otthagyja a sereget, majd pedig hajlandó legyen fosztogató martalócoknak dolgozni, ha azok gondoskodnak számára alkoholról. Nemigen érdekelte, kicsoda Browne, és hogyan sebesült meg, csak annak örült, hogy van valaki, akivel angolul beszélhet, és miközben kitisztította, majd meglepő precizitással átkötötte az ügynök számtalan kisebb-nagyobb sebet, mondott pár szót a falu elhagyatottságának okáról is.

– Tudja – magyarázta a földre terített pokrócon fekvő Browne-nak –, ezek barbárok, azok bizony. Talán nem is volt igaza Darwinnak, én néha azt hiszem. Ezek itt olyan sötétek – mutatott körbe a kisebb csoportokba tömörülve beszélgető, egymás közt kakaskodó mexikóiakon –, hogy itt meghalnak a hasonlatok. Tudja, dolgoztam én már mindenütt, beutaztam mindegyik kontinenst és találkoztam magával Darwinnal is, ott lent, a legdélebbi részen, a hely neve most valahogy nem jut eszembe, de szerintem nem is lényeges... és ha akkor tudom ezt, akkor szemébe mondom magának a nagy Darwinnak is, hogy nincs igaza. Ezek nem származhatnak a majomtól, és ha engem kérdez, akkor a disznó is túl jó nekik. Hát a svábbogár... nem is tudom, lehet, hogy azoktól ered a családfájuk. Most itt van ez az üres falu, képzelje el. Hát hol élnek ezek, a huszadik században, vagy a legsötétebb középkorban? És ez rendszeresen előfordul: egyszerre csak felröppen a hír, hogy most le fognak szállni az istenek, és akkor mindenki fejvesztve menekül. Merthogy még mindig azt hiszik, hogy a csillagok tulajdonképpen istenek. Valamiért meg vannak győződve róla, hogy az nagyon rossz dolog, ha az istenek leszállnak a földre. Hogy akkor mindenki meghal, és az állatok is elbujdokolnak, meg mit tudom én. Most pedig biztosan nem fog semmi történni, mert legutóbb én terjesztettem el a hírt: tudtam, hogy közeledik a Halley-üstökös. Egészségére, Sir Edmund! Az ő sírjánál is jártam... Korábban az a nyomorult Moses riogatta ilyesmivel a környékelieket – igaz, abban azért lehetett valami, mert olykor valamiféle száraz villanásokat lehetett látni, de hát foglalkozzon vele a meteorológus, én inkább a sebészknél maradok – lenézett nagy és remegő, duzzadt ízületű kezeire. Thomas Browne pedig arra gondolt, hogy Valle de Olivos éppen a Moses térképén csillagocskákkal körülzárt terület közepén fekszik.

öt

Mindmáig biztosra veszik, hogy egyszer majd visszatérnek a csillagistenek...

Francisco Wisner missziós atya feljegyzése a guarani indiánok hiedelmeiről, 1892

* * *

– Hogy micsoda? – nevetett fel erőltetetten Fernando Ribera. – Azt mondja, hogy bűvárruhák itt, Los Mochisban? Na de ember... ember, tudja maga azt, hogy itt nem vízbe fulladni, hanem szomján halni szoktak? – Megint végigmérte az előtte álló, olajfoltos, szakadt zubbonyt és a tűző nap ellen vörös homlokkendőt viselő férfit, aztán továbbvándorolt a tekintete a Phobos-expresszre. A mellékvágányra állított szerelvény körül szerszámmal a kezükben nyüzsögtek a munkások, a talpfák között élénksárgán virágzott a gyom, és az egészen Orizabáig utazók az állomás restijében itták a felvizezett nádpálinkát. Ribera rosszkedvűen legyintett, és belekortyolt az asztalra tett kávé pohárba. Személyi kérdezője mindeddig némán állt az ablakmélyedésben, mintha csak nem is rá tartozna a dolog, de most feléje fordult.

– Hihető a dolog, Fernando? – kérdezte. Ribera lassan bólintott.

– Oké, hiszek magának, Paolo – válaszolta a munkáskülsejű férfinak címezve szavait –, csak hát olyan megfoghatatlannak tűnik a dolog. Gondoskodjon róla, hogy a szállítmány sértetlenül megérkezzen a rendeltetési helyére... és arról is, hogy legalább egy emberünk a címzett nyomában maradjon! Még szerencse, hogy nálunk nem olyan aktívak azok a mocskos vasúti tolvajok, mint odaát, a Föderáció területén, mert máskülönben ennyi idő alatt lába kelt volna a poggyásznak. De hogy éppen bűvárruhák... Tényleg nem értem.

Újabban egyre több dolog volt, amit nem értett. Néhány évvel ezelőtt feltűnés nélkül érkezett Los Mochis-ba: ő volt a mexikói titkosszolgálat, a Seguridad új területi rezidense, és nem arra volt szüksége, hogy a város határában rezesbanda meg fehér ruhás szüzek fogadják. Ennek megfelelően miután személyi kérdezőjével, egy jó ötvenes, szikár fickóval, egy állítólagos borkereskedővel együtt lakást bérelt a pályaudvarhoz közeli Calle Supremacián, megpróbálta útját állni az amerikai ügynököknek, akik akkoriban fényes nappal, útlevelüket lobogtatva érkeztek, mert úgy gondolták, nincs mitől tartaniuk. Pedig megkísérelhették volna, hogy Ciudad Madero, Tuxpan, Tecomán, Mazatlán vagy bármely másik tengeri kikötőn keresztül szivárognak be, ahol a forgalom miatt nehezkesebb az ellenőrzés. De nem volt különösebb okuk az óvatosságra: a mexikói elhárítás nem tartozott a világ élvonalba... sőt, még a középmezőnybe sem. Úgy tűnt, a Föderáció pillanatokon belül bekebelezi Mexikót, és legfeljebb az erődített német kolóniák tudják majd lelassítani a terjeszkedését valahol Dél-Amerika túlsó csücskében, de lehet, hogy még ott sem, és a gringók meg sem állnak az Antarktiszig.

Ám egyik pillanatról a másikra minden megváltozott, és ennek többé-kevésbé maga Ribera volt az oka. Az a Fernando Ribera, aki tizenhét éves koráig az isten háta mögötti Concepción del Oro mellett, egy névtelen hegyi falucskában élt, és még olvasni sem tanult meg, mint ahogy hosszú élete során később is alig jutott el oda, hogy legalább a helyi újság nagybetűs szalagcímeit kisilabizálja. De nem is volt szüksége rá: neki elég volt az, hogy az útjába kerüljön a környék leggazdagabb földbirtokosának, dón Fernando Talzasnak, aki fővárosi barátait éppen a matematika valószínűség számítási ágazatán alapuló trükkökkel szórakoztatta Concepción del Oro egyetlen elviselhető bájában.

– Most pedig – mondta a Guadalajára Egyetemet végzett Talzas volt évfolyamtársainak azon az egész Mexikó történelmét befolyásoló napon –, kellene valaki, akinek fogalma sincs

semmiről, aki azt sem tudja, hogy létezik a valószínűség számítás... – Kibámult az utcára a légyiszkos ablakon át. A nap majdnem merőleges pászmákkal söpörte végig a város sikátorait.

– Legyen mondjuk az a mélék? Vagy inkább az a köpcös indió? – Valaki ötletszerűen az utóbbit javasolta, a pincérfiú már ugrott is, és Ribera, zsírpecsétetes sombreroját zavartan forgatva, fél perc múlva ott állt a gazdag urak előtt. A délután folyamán sikerült némi zöldséget eladnia, és már hazafelé készülődött, amikor behívták a Hotel Ajeno tíkfa lambériás különtermébe.

– Fej vagy írás? – kérdezte tőle Talzas.

– Mi az, hogy fej vagy írás, uram?

– Ne is törődj vele. Csak annyit mondj, hogy melyik.

– Hát, nem is tudom, uram – felelte Ribera. – Nem is tudom. Mondjuk, írás... – És valóban írás volt, és Ribera a következő, több mint ötszáz alkalommal mindig eltalálta, hogy mi lesz a kísérlet kimenetele, pedig az egyre inkább megzavarodó urak tényleg mindent megpróbáltak. Például angolul tették fel neki a kérdéseket, vagy franciául vagy németül, amire ő csak annyit mondott, hogy:

– Hát nem is tudom, uram, mert nem értem ám a kérdést... De ha választani lehet, akkor inkább az első. – És akkor tényleg az első eset következett be, és Ribera csak az ötszáz tizennyolcadik esetben hibázott, de addigra olyan fáradt volt, hogy remegtek a lábai. Aztán feljutott bőven kétezer fölé, mielőtt elkövette volna a második hibát, noha az urak már méregerős brazil kávéval itatták, hogy nyitva tudja tartani a szemét.

Másnap reggel pedig a Hotel Ajeno számára elképzelhetetlenül fényűzőnek tetsző szobájában ébredt, ahová nem hallatszott be az utcai forgalom. A parkettára puha fénypászmák hullottak, az ablakokat vastag, fakuló brokátfüggönyök fedték, az ovális tükör, forradalom előtti kis asztal mellett pedig egy szürkén öltözködő, alacsony, sápadt és látszólag jellegtelen férfi üldögélt arra várva, hogy magával vihesse a Guadalajára egyetem Alkalmazott Matematikai Tanszékére, mert Talzas az éjszaka folyamán kétszáz szavas, abszolút sürgősségi jelzésű szikratáviratot küldött volt professzorának, Frederico Lopeznek az eset leírásával, az pedig rögtön értesítette az egyik, Concepcion del Oroban élő tanítványát.

A tanszék kockadobógépekkel és mechanikus véletlenszám-generátorokkal telezsúfolt kísérleti laboratóriumában, miután hagyták, hogy kipihenje a számára igazi szenzációnak számító, több napon át tartó vonatkozás izgalmaival egy sebtében kiürített, piszkos kis mellékszobában, komoly kísérletsorozatba kezdtek vele. A tanársegédek naponta nyolc-tíz órán át bombázták kérdéseikkel, hogy kiderüljön, vajon csak a véletlenek nagyon valószínűtlen halmozódásáról volt-e szó Concepcion del Oroban, vagy valami egészen másról, és a professzor végül nagyon is meghökkenítő eredményre jutott.

Ribera természetesen egyáltalán nem volt tévedhetetlen – nem, közlőről sem volt az. Bizonyos kérdésekre egyáltalán nem tudott válaszolni: ha azt kérdezték tőle, van-e Isten, csak a vállát vonogatta.

– Hát, nem is tudom. Attól függ, hogy mit ért alatta az úr. Olyan megfoghatatlan az egész... olyan homályos, tudja... – És ennél többet nem lehetett kihúzni belőle. Faggatói még abban sem lehettek teljesen biztosak, hogy nem tudna határozott választ adni, ha nagyon akarna, az viszont szemmel látható volt, hogy elzárkózik az ilyen jellegű kérdésektől – úgy viselkedett, mintha nagyon unná az egészet. Amennyiben azonban arra kellett válaszolnia, hogy a Biblia második könyve „a” betűvel kezdődik-e a spanyol fordításban, akkor habozás nélkül rávágta a

helyes megoldást. És ez ellentmondott annak az elméletnek, amit még Talzas dolgozott ki az első napokban.

– Ez a Ribera – magyarázta volt professzorának, miközben a Guadalajára egyetem fantasztikus formájú, barokk szörnyekkel díszített parkjában, a Suefióban sétáltak az egymásba karoló, világos ruhájú lányok meg a szerelmespárok között –, ez a Ribera szerintem nem látja előre a bekövetkező eseményeket. Amikor azt mondja, írás lesz, akkor az ő döntése következtében esik a pénz arra az oldalára. Miatta történnek úgy a dolgok. Talán kalaplevéve kellene beszélünk vele – tette hozzá némi töprengés után, ironikus mosollyal –, elvégre esetleg egy afféle kisebb hatalmú helyi istenséggel van dolgunk, aki...

– Nem, nem – tiltakozott Lopez professzor –, helytelenül gondolod. Ha ez az írástudatlan indiós válaszolni tud arra a kérdésre, hogy a Szentírás egy adott fejezete egy meghatározott betűvel kezdődik-e, akkor hiba lenne feltételezni, hogy ez az eredmény az ő elhatározásán múlik... – És hosszas fejtegetésbe fogott a Riberával kapcsolatos jelenségekről. Mint elmondta, látszólag szó sincsen arról, hogy különleges képességei lennének: annyiban tér csak el egy átlagembertől, hogy egymás után elképesztően sokszor hibáz rá a helyes megoldásra. De csak akkor, ha a kérdést egyszerű igennel-nemmel lehet megválaszolni, és maga a kérdés is viszonylag egyszerű.

– Noha – folytatta szokásához híven szélesen gesztikulálva –, nehéz lenne meghatározni, hogy mit is jelent az, hogy egy kérdés egyszerű. És még valami, lehet, hogy a legfontosabb: attól is függ, hogy ki kérdezi. Ribera azért nem fedezte fel már jóval korábban ezt a képességét, mert az önmaga számára feltett kérdésekre képtelen ugyanilyen helyesen válaszolni. Egy közvetítő kell hozzá, és az sem mindegy, hogy kicsoda: te a pénzfeldobás játékban kétezer fölé tudsz menni, én nyolcvan – kilencvenet is alig csíholok ki belőle... az egyik tanársegédemnek viszont máris tízezer felett van az átlaga.

Ekkor még sem Talzas, sem a professzor nem sejtették, hogy hamarosan milyen furcsa fordulatot vesznek az események. Ribera az egyikük számára érdekes szórakozás volt csak, a másikuk számára forradalmi jelentőségű matematikai probléma, ám nem több. Ha valaki figyelmezteti őket, hogy a Seguridad a parkbeli beszélgetés minden szavát feljegyzi, mint ahogy sellakkal bevont hengerre rögzítette az összes többit is, talán el sem hitték volna, pedig ez volt az igazság. És az is ehhez az igazsághoz tartozott, hogy Lopeznek a témával foglalkozó cikkei egy idő után nem jelentek meg, mert a tudományos folyóiratok szerkesztői látszólag megnehezteltek rá. A fővárosi bulvárlapok szennykes kis történeteket szellőztettek a magánéletéről, és végül a rektor hivatalos hangú levélben szólította fel, hogy mondjon le a tanszék vezetéséről, mert kompromittálja az egész Guadalajára Egyetemet.

Ezzel párhuzamosan támadtak nehézségei Talzasnak is. A mexikói titkosszolgálat ugyan egyáltalán nem tartozott a jók közé, de azért nem volt kíméletesebb sem, mint bármelyik másik országé. Talzas újonnan alkalmazott intézője tehát előbb a csőd szélére sodorta a birtokot (az előző rejtélyes körülmények között tűnt el), majd megszökött gazdája maradék készpénzével, egy kóbor banda pedig teljesen elpusztította a még lábon álló termést. A következő néhány évben don Fernando Talzas minden erejét felemésztette, hogy megpróbáljon valahogy a víz színén maradni. Nagyobb összegű kölcsönt kellett felvennie uzsorakamatra a Banca Recursótól, és nehéz szívvel bár, de túl kellett adnia bizonyos földjein is, úgyhogy nem ért rá arra, hogy Riberával foglalkozzon, aki Lopez eltávolítása után amúgy is kikerült látóteréből. Minden bizonnyal az Ayer y Hoy című újság sem jutott a kezébe, amiben az utolsó előtti oldalon, a rendőrségi hírek között alig három sorban egy Fernando Ribera nevű indiós megkéseléséről számoltak be.

Neki azonban nem volt semmi baja. A titkosszolgálat hegyektől körülzárt, szinte bevehetetlen vanegasi támaszpontján vizsgálták a németországi Kaiser Wilhelm Institut kurzusát elvégzett

mexikói pszichológusok és pszichofiziológusok, hogy magyarázatot találjanak rendkívüli képességeire. Megállapították például, hogy eredményeit semmiben nem befolyásolja, ha fémpántot szorítanak a homlokára és gyenge áramot vezetnek bele; hogy mindegy, vajon kialvatlan-e éppen és jóllakott-e vagy alig lát az éhségtől; és hogy a szomjazás, a hideg, a mesterségesen előidézett láz sem befolyásol semmit. És az sem számított, hogy rokonszenves-e neki, a kérdező. Egyáltalán semmiféle kimutatható tényező nem számított, és ebből a szempontból teljes kudarcba fulladt a kísérletsorozat, és ezt senki nem is tagadhatta.

– Másfelől viszont komoly sikereket mutathatunk fel – jelentette ki a programért felelős orvos-alezredes egy zárt körű tudományos tanácskozáson, mialatt a tisztiszolgák üdítőket hordtak körbe, és a golyóálló üvegű ablakokon át rá lehetett látni a sziklás és kopár, meghódíthatatlannak tetsző hegycsúcsokra, ahol az állandó jégkéreg alatt alig egykét vörösbarna zuzmó vegetált. – Sikerült egy olyan tesztet kidolgoznunk, ami ugyanúgy alkalmas a Riberához hasonló képességek gyors kiszűrésére, mint ahogy lehetővé teszi a hozzájuk legjobban illő személyi kérdezők meghatározását is. Márpedig ez utóbbi legalább ugyanolyan fontos – hisz nélkülük mit sem ér az egész.

– Ez tehát azt jelenti, hogy mostantól kezdve össze tudjuk gyűjteni az ilyen képességgel rendelkező embereket, és a lehető legideálisabb párokat hozhatjuk létre belőlük? – vágott közbe egy magas rangú tiszt.

– Igen, tábornok úr – válaszolta tiszteletteljesen előrehajolva az alezredes –, most ez következik. A kívülállók persze nem fognak észrevenni semmit. Megbízottjaink vásári mutatóványosként járvák az országot, és ha valaki válaszolni tud arra, hogy a kalapban két golyó van-e, vagy három, kisebb pénzüsszeget nyerhet, ha pedig egymás után ötször találja el a helyes megoldást, akkor valamivel nagyobbat. Azt hiszem, világos a dolog mechanizmusa. És ez azt is jelenti, hogy hosszú távon megnövekednek az esélyeink, és most esetleg felülkerekedhetünk, mivel immár nem nyers erővel, nem fegyverekkel akarjuk legyőzni a Föderációt.

És a módszer valóban működött. Az évek folyamán mintegy ötven párost sikerült összeállítani és kiképezni az égbe nyúló hegyek közé zárt támaszponton, hogy mindig éppen a megfelelő helyeken tartózkodva döntéseket hozzanak, kiderítsenek bizonyos kérdéseket és megerősítsenek bizonyos válaszokat. Érdekes módon az indiók közül került ki a legtöbb tehetséges válaszoló, a kérdezők viszont egyenletes szórást mutattak, és lehettek meszticek, mulattok vagy fehérek is. De mindvégig vitán felül állt, hogy Ribera messze a legtehetségesebb, és arra is sokan gyanakodtak, hogy a képességeit, és különösen a mögötte rejtőző természeti törvényt ennél jobban is ki lehetne használni.

Ribera tehát az érdeklődés fókuszpontjába került, eközben azonban senkinek nem jutott eszébe, hogy legalább némi figyelmet szenteljen annak az apró játéknak, amit tulajdonképpen felfedezője, a látszólag öngyilkosságot elkövetett Lopez professzor rosszul bebútorozott lakásán találtak a helyi milícia tagjai, amikor a szomszédok értesítették őket, mert Lopez – „a hóbotos Lopez”, ahogy a környékbeli kistisztviselők pedáns feleségei nevezték – már hat napja nem nyitotta ki az ajtót, hogy reggelenként bevegye a küszöbéről a tejet és a moriellát, ezt a kelt tésztaból sütött kenyérféleséget.

„A professzor a jelek szerint végső elkeseredésében akasztotta fel magát: erre kényszerítették teljesen kilátástalan körülményei, amit azonban kizárólag magának köszönhetett” – szögezte le néhány órával később a jelentést író őrmester, és tekintettel a laktanyaparancsnokától kapott előzetes instrukciókra, nem tartotta szükségesnek megemlíteni a mellékes körülményeket. Sem a koszlott szőnyegen éppen csak kivehető, idegen cipőnyomokat, sem a különben teljesen üres íróasztalon álló, alig félarasznyi szerkezetet: a fegyveracélból készült tengelyen lassan forgó, tömör fémkorongot. Amikor a tizedes felhívta rá a figyelmét, hogy motornak

nyoma sincsen, a másik csak legyintett: – Ugyan, biztosan valami trükk. Az én unokaöcsém, hát mondhatom, az tud ám csak igazi kunsztokat! – És hosszasan ecsetelte, hogy milyen tehetséges kis kölyök is az: csak úgy elővarázsolja a nyulat a cilinderből. Meg a kártyát is, meg minden. – Az az igazi, mert az mindenkit érdekel, barátom, ha lámád, hogyan tájtják a szájukat még a meglelt emberek is – fejezte be a mellén keresztbefutó fegyverszíjat babrálva bő negyedóra múlva, és a furcsa masina ott maradt a haláleset miatt lepecsételt lakásban, amíg csak az új főbérő, egy gyomorhajos agglegény válogatás nélkül ki nem dobta a professzor összes holmiját úgy másfél év múlva.

Addigra a vanegasi támaszponton jó néhány további vizsgálatot végeztek el az úgynevezett R-képességű emberekkel kapcsolatban. A német módszereket követve elitélteken kezdtek kísérletezni és attól kezdve a környéken nem számított ritka látványnak a meredek hegyi szerpentinén köhögő motorral felfelé kapaszkodó, terepszínűre festett és páncélozott Laurin & Klement gőzteherautó, az oldalhágcsókon kapaszkodó rohamsisakos, gépkarabélyos örökkel. Nekik kellett biztosítaniuk, hogy az elkábított kísérleti személyek mindenféleképpen megérkezzenek a célállomásra: még akkor is, ha valamelyik befolyásos mexikóvárosi bandához tartoztak, aminek a főnöke jó kapcsolatokkal rendelkezik a kormányzatnál. Sőt, esetleg magánál II. Pedronál is, aki a szóbeszéd szerint akkoriban már hosszú ideje készült rá, hogy leszámol a katolicizmussal, és visszaállítja a guarani és hivaró-indiánok csillagisten-vallását, és ebből kifolyólag neki magának is szüksége lett volna az ősi templomok oltárain feláldozható életekre. A csillagisten-vallás ugyanis eredeti formájában elképzelhetetlen az égből alászálló, felsőbbrendű lényeknek bemutatott emberáldozatok nélkül.

De a Seguridad, ez az „állam az államban” nem csak a fegyveres rablócsapatok torzsal-kodásainak állt felette – II. Pedro császár teológiai tévelygései sem befolyásolták, és a szállítmányok mindig időben befutottak. Az orvos-alezredes erre különösen nagy hangsúlyt helyezett, és hasonlóképpen nagy jelentőséget tulajdonított volna a gyors sikereknek is, amióta egyezsége jutott a hadsereg egyik fiatal és hatalomra éhes tisztjével, Paero tábornokkal, aki már régen kacérkodott egy katonai hatalomátvétel gondolatával.

E titkos megállapodás szerint neki előbb meg kell találnia az utat az R-képességek mester-séges befolyásolására, majd egy nem ötven, de legalább ötezer párosból álló csoportot kell létrehoznia. Utána pedig kiépítenie egy olyan rendszert, ahol az egyik kérdezőnek adott válasz befolyásolná a következő kérdését, az pedig a következőét, és így tovább.

Az embereket a tervek szerint a vanegasi támaszpont alatt húzódó barlangrendszer legna-gyobb termében helyeznék el, és az előzetes elképzelések szerint a párosok feje fölött húzódó pallórendszeren sétáló matematikusok gondoskodnának a kérdések megfelelő formában való feltételéről, illetve dolgoznák ki a válaszok alapján felteendő további kérdéssorozatok algorit-musát. Aztán az eredmények egy hatalmas kijelzőtáblára kerülnének fel, hogy immár a végső válaszok alapján meghatározott kezdőkérdésekkel lehessen újratekdeni a folyamatot újra és újra, amíg csak el nem érik a kívánt eredményt.

Ez az orvos-alezredes a maga torz módján a XX. század kiemelkedő lángelméje volt, és azt remélte, hogy ezáltal sikerül majd áttörni a „gátat”. Vagyis amíg egy R-képességű személy gyakorlatilag csak nagyon egyszerű igen-nem kérdéseket tud eldönteni, addig ez a hatalmas R-komplexum nem csupán a tőzsdei árat tudja majd nagy pontossággal megjósolni, hanem esetleg egészen új elveken működő fegyverek tervezésére is alkalmas lesz – márpedig e két dolog segítségével akár az egész világot is meg lehet hódítani. Ehhez a célhoz képest igazán alacsony árnak tűnt számára, hogy az elitéltek, a rablógyilkosok vagy piti piaci tolvajok a legkegyetlenebb kínok között pusztultak el, mert a koponyacsont alá beültetett elektródákkal vagy közvetlenül az agyba fecskendezett vegyszerekkel akarták serkenteni az R-képességeket. És miközben az orvos-alezredes újra és újra kudarcot vallott, állandóan érezte, hogy alig

karnyújtásnyira van az eredménytől, és az áttörés valóban korszakos jelentőségű lenne, hiszen a Seguridad már alig ötven páros segítségével is jelentős eredményeket ért el.

Ezekhez egyébként jelentős mértékben hozzájárult a szintén az ő nevével fémjelzett hálózat kidolgozása is: a párosokat nagyjából egyenletesen osztotta el Mexikó egész területén, hogy egy oldalkocsis Parimmel bárhonnét nagyjából hat órán belül el lehessen érni valamelyiküket. Akkor az ember a megfelelő engedélyek birtokában bekopogott egy ajtón, és a biztonsági okokból elsötétített szobában feltette a kérdést: „Amerikai ügynök-e az a magas, jóképű férfi, aki tegnap érkezett a Phobos-szal? Netán a németeknek dolgozik?” Közben nem kellett látnia a páros egyik tagját sem, elvégre jobb, ha minél kevesebben ismerik őket arcról. Elég volt, ha megkapta a választ, és már térhetett is vissza a megszokott munkájához. Így történhetett, hogy a Föderáció legjobban felkészített hírszerzői kezdtek eltűnedezni. Az egyiküket Coxcatlán ezer láb mély szakadékában találták meg: a teste teljesen péppé zúzódott a zuhanástól, és a washingtoni Titkosszolgálati Iroda munkatársai el sem tudták képzelni, hogy a kapott feladattal ellentétben miért merészkedett ilyen mélyen a félvad indiánok által lakott hegyek közé. A másikat a hideg vízű Balsas folyó sodorta a tenger felé a görgetegkövek között, amikor egy rákász rábukkant, a harmadiknak elromlott a gőzbefecskendezéses Decauville-je, és szomján pusztult a Gila-sivatagban, miközben hazafelé tartott, a negyedik bozóttűzben veszett oda Olinalá ördögszekérrel, sárga farkasfogkaktusszal és boszorkánykóróval borított fennsíkján, és így tovább. Szinte lehetetlen volna felsorolni mindazokat a halálnemeket, amik a természet erőinek képében, a természeti törvények kérlelhetetlenségével pusztították az amerikai ügynököket, és ha nem volt matematikai valószínűsége annak, hogy Ribera ötszáz tizenhétszer helyesen válasszon, akkor ugyanígy annak sem volt valószínűsége, hogy ilyen nagy számban érje őket szerencsétlenség. Elvileg ugyan a Mexikóban uralkodó anarchia számlájára lehetett volna írni egy-két esetet, és az amerikaiak titkosszolgálati kezdetben tényleg hajlott is rá, hogy úgy gondolja: ahol a fegyveres bandák időnként nem csak a pénzbeszedést veszik át a milíciától, de a rendfenntartást is, ott valóban előfordulhatnak fatális véletlenek. De az áldozatok mindegyike alapos kiképzést kapott, és igazán nem volt nagy valószínűsége sem annak, hogy néhány machetékkal és ócska mordályokkal felszerelt, festőién öltözködő mexikói százhős megszorítsa őket, sem pedig annak, hogy ne vegyék észre idejében a veszélyre utaló jeleket.

Ezért a washingtoniak megpróbálták rábukkanni arra a „lékre”, amin keresztül kiszivárogtak megbízottjaik személyi adatai, és sikerült is felfedezniük néhány megfordított és másoknak dolgozó vagy kettős ügynököt: ezek testét korán kelő rabszolgák találták meg kifacsarodott tagokkal, arcukon sötét grimasszal Memphis, St. Luis, Phoenix, Kansas City vagy egy másik amerikai nagyváros négergettőjének sikátoraiban. De az idegen kémek jelenlétében nem volt semmi meglepő: a föderációsok is igyekeztek minél több helyre beépíteni az embereiket, akik aztán egy-egy nagyobb tisztogatáskor elkerülhetetlenül lebuktak. Inkább az volt a furcsa, hogy a szálak egyetlen esetben sem vezettek a Seguridadig: a mexikóiak e nélkül is éppen eléggé hatékonyak voltak, és az Iroda washingtoni főhadiszállásán, a Columbia Island magasságában a Potomac folyó alá épített betonbunkerekben falra rajszögezett térkép immár évek óta fehér foltként ábrázolta Mexikót, mert egyáltalán nem voltak róla friss adatok. „NO INFORMATION” – hirdette az egész területen keresztülfutó, piros betűs felirat, és kisebb betűkkel az is oda volt írva, hogy egy esetleges háború esetén a Föderáció hadserege különleges fontosságot fog tulajdonítani a mexikói célpontok megsemmisítésének. Hiszen semmit nem lehet tudni Mexikóról, és ebből kifolyólag potenciálisan veszélyesebb, mint bármilyen konkrét fenyegetés.

Ezen előzmények ismeretében érthető hát, hogy felkeltette az érdeklődést, amikor kiderült: a bostoni Maritime Labból nehézbűvár-felszerelés indul a mexikói Los Mochisba egy bizonyos Bob Hassen megrendelésére. Egy hivatalnok pedig felfigyelt rá, hogy Los Mochisba fog

utazni a Phobos expresszen egy bizonyos Thomas Nashe is, akinek viselt dolgait vastag aktacsomók tartalmazták a Potomac alatti, tűzbiztos pánccéltermekben, amióta a Scandia tengeralattjáró nyomtalanul eltűnt a mélységek peremén túl.

Elsőre még az is felmerült, hogy kicserélik az oceanográfust a saját emberükkel, de aztán elvetették a tervet, mert teljesen nyilvánvalónak tűnt, hogy a kísérlet csak ügynökük halálával végződhet. Akkor már egyszerűbb volt Nashe-sal beszélni: egy szociomérnökségben, vagyis az emberekkel való bánás tudományában járatos megbízott csöngetett be a tudós Beacon Street-i lakásának ajtáján.

– A Boston Heraldnak dolgozom – állította néhány perccel később, a vendégszobában ülve. Innét rálátott a Charles Riverre, amin éppen egy szénnel megrakott uszály haladt lefelé. – Úgy tudom, hogy Ön, oceanográfusi végzettsége mellett, vagy inkább annak ellenére a bűvárruhák fejlesztésével foglalkozik. Információim szerint különösen arra helyezi a hangsúlyt, hogy azok bármilyen körülmények között használhatóak legyenek, és akár egy forró vizű gejzír szélsőséges körülményeit is el lehessen viselni bennük.

– Igen, mostanában a biztonság érdekel leginkább. Ezeknek a bűvárruháknak a tűrőképessége az abszolút nulla fokos vákuum hidegétől addig terjed, hogy a lángtengeren is keresztül lehetne sétálni bennük. Speciális termoelemek gondoskodnak az egyenletes hőmérsékletről, és hőálló kvarcüveg borítja a szemnyílásokat, ami persze fölösleges óvatosságnak tűnhet, ám szerintem jobb minden eshetőségre felkészülni. Szeretnék biztos lenni benne, hogy az alámérülőket nem fenyegetheti semmi veszély. De én magam nem merülök többet, és...

– Igen, igen, tudom. Nem is gondolná, mi mindennel vagyok tisztában: elvégre Ön a bostoni szellemi élet egyik kiemelkedő alakja. Kérem, higgye el, az Ön tevékenysége iránt nem csupán a szűkebb értelemben vett szakmai közönség érdeklődik: mindannyian szívesen gondolnánk úgy Bostonra, mint a tengeralatti világ kapujára. – Az állítólagos újságíró látta, hogy Nashe elpirul a büszkeségtől, és ettől fogva könnyű dolga volt.

Nashe készségesen aláírt egy szerződést, amiben kötelezte magát, hogy részletes beszámolókat küld utazásáról a Boston Herald számára, és a legteljesebb titokban tartja a részleteket.

– Tudja, a konkurencia – magyarázta az állítólagos újságíró. – Az Observer meg a Boston Morning – és Nashe megértően bólintott. Aztán, amikor feladta az első szikratáviratot a riasztóan lepusztult coloradói Denverből, és a válaszban azt közölték vele, hogy mégsem fog megjelenni cikke a vasárnapi mellékletben, mert könyv formájában minden bizonnyal még nagyobb siker lesz, akkor madarat lehetett volna fogatni vele. A lehető leggondosabban írta le a déli országrész romos kéményű, bezárt gyáróriáit, amiket a fosztogatóktól szögesdrót meg az Iparosok Szövetsége által bérelt fegyvereseknek kellett megvédeniük addig is, amíg újrakezdődik a fellendülés, írt a csonttá-bőrré aszott, felszabadított négerekről is, akik számára a szabadság az éhhalált jelentette, mert immár senki nem volt hajlandó gondoskodni róluk, és most ott pusztultak el a nagy forgalmú főútvonalak mentén, noha alig néhány yardra tőlük zárt konvojokban vonultak a lövegtoronnyal felszerelt országúti vasutak. A pótkocsik sorát húzó, sok tonnás Boehmerland-erőgépek óránként tíz mérföldes sebességgel vontatták az árut a nagyvárosok piacaira. Ott pedig a tér négy sarkában elhelyezett deszkadobogókon álló géppuskások gondoskodtak róla, hogy a mindig éhes csöcselék ne okozhasson zavart.

Nem biztos, hogy Nashe útirajzai tetszettek volna az amerikaiaknak, akik számára ugyanúgy hozzátartoztak az élethez a rabszolgaság intézményéből fakadó előnyök, mint az utóbbi években a gépkocsi, de a Titkosszolgálat azért bőven megtalálta a számítását. Az írások ugyanis nagy számú, látszólag jelentéktelen részletet tartalmaztak arra vonatkozóan is, kikkel

utazott együtt az oceanográfus, és melyek azok az arcok, amik ismételt felbukkantak körülötte.

Nem mintha Nashe igazi jelentőséget tulajdonított volna ezeknek az apróságoknak, de igazi természettudósként, megszokta, hogy a leglényegtelenebbnek látszó dolgokat is feljegyezze, így szereztek tudomást a Titkosszolgálat szövegelemzői egy magas, jó arcú férfiről, illetve arról is, hogy Nashe egyik útítársa eltűnt a Gila-sivatagban: valószínűleg kilökték a vonatból. Valószínűleg, állapították meg, a vele egy fülkében utazó magas, jóképű férfi lökte ki.

Nashenak sejtelve sem volt róla, hogy Washington egyik málló vakolatú, piszkos sárgára festett külvárosi bérházában, amit egyébként a semmitmondó nevű, ám hivatalosan bejegyzett Isdis Régio Co. bérelt, külön „játéktermet” rendeztek be az általa küldözgetett jelentések elemzésére. A módszert már évekkel korábban kidolgozták, de csak most került sor szélesebb körű alkalmazására. Még mielőtt egyáltalán kitette volna a lábát Beacon Street-i lakásából, már térképeket szereztek az összes számításba jövő városról és megépítették kis léptékű terepasztalokon a Mochisig vezető teljes útvonalat is minden hegyével, dombjával és elhagyatott majorságával. És a lehető legrészletesebb jelentéseket kérték a Nashe-t a Föderáció területén figyelő, egymást rövid időnként váltó titkosügynököktől is. Így össze tudták vetni a különböző leírásokat a térképekkel meg makettekkel, aztán átadták az egészet egy huszonnyolc éves, epileptikus mulattnak, a Haiti szigetéről származó Gilberto Gabachónak, aki megpróbált behelyezkedni Nashe lelkivilágába, átélni ugyanazt, mint ő – és feltárni mindazt, ami véletlenül vagy szándékosan elsikkadt a jelentésekben. Sikerült például felfedeznie egy kocsmai verekedésről készült leírás sorai mögött egy régóta körözött rablógyilkost – a bűnözőt a washingtoni szikratávirat adatai alapján hamarosan el is fogták a Colorado Springs-i milícia nyomozói. A mulatt egy másik alkalommal azt olvasta ki a részletekből, vagyis a frissen befutott szövegből, meg a szálloda 1 : 25 méretarányú modelljének beható tanulmányozásából, hogy a Lubbock-i Hotel Montane éjszakai portása vagy tolvaj, vagy idegen hatalomnak dolgozik, és ismét igaza lett: a Katonai Parancsnokság pincéjében a kövér, halálra rémült férfi az elektrosokkos vallatás során tényleg bevallotta, hogy a törökök ügynöke.

Gabacho módszere váratlanul sikeresnek bizonyult, és akadtak, akik feltételezték, hogy a Seguridad hasonló módszert alkalmaz. Tulajdonképpen nem is jártak messze az igazságtól.

– Leginkább talán arra emlékeztet a dolog – magyarázta a mulatt egy titkos kongresszusi vizsgálóbizottság előtt évekkel később, amikor már szabad emberként végzett szolgálatokat a Föderációnak –, leginkább olyan, mint amikor az ember eljátszik egy szerepet. Leülök, behunyam a szemem, és megpróbálom magam elé képzelni a színhelyet és az eseményeket. Attól kezdve én vagyok az, akivel a különböző dolgok történnek: amikor felnézek, látom, hogy valaki az ajtó mögül figyel... Máskor meg inkább a fotóelemzésre hasonlít: a szövegekből, a modellekből meg persze a saját képzeletemből egy képet rakok össze, és nagyítóval fogom szemügyre venni. Aha, mondom magamnak, az az elmosódott, sápadt folt egy arc lesz, nézzük csak meg közelebbről, nagyítóval! És mintha lenne valami a kezében. Csak nem egy pisztoly az? De persze semmire nem jutok, ha a forrásadatokat szolgáltató megfigyelő ügyet sem vetett a legfontosabb jelekre; ha egy vadvirágot fényképez, miközben ott köröz a magasban az ellenséges Zeppelin.

Mindent egybevetve Gabacho módszere korántsem volt tökéletes, és bár segítségével fontos részletekre derült fény, éppen a legfontosabbakra nem. Nashe jelentésében például szó sem esett Riberáról, noha az alaposan megnézte magának a vonatból kiszálló oceanográfust, és addig követte a tekintetével, amíg el nem tűnt az alacsony, fehérre meszelt állomásépület mögött.

– Amerikai titkosügynök? – fordult hozzá személyi kérdezője.

– Nem, nem az – felelte Ribera. Talán máshogy alakultak volna a dolgok, ha akkor azt kérdezik tőle, hogy Nashe a föderáció titkosszolgálatának dolgozik-e, de így nem eredtek a nyomába hivatásos kecsua bérgyilkosok, akik képesek balesetnek álcázni a merényletet, és Nashe zavartalanul bejárhatta Los Mochis központját. Szemügyre vehette a hivalkodóan színes díszítésű, gyarmati stílusú főkormányzói palotát, és keresztülvághatott a pálmákkal beültetett paseón, az árnyas sétahelyen, ahol a város előkelősége korzózott a poros virág-ágyások között. A házak lapos tetejűek, vastag falúak és egyemeletesek voltak: Los Mochisban nemigen akadt látnivaló, úgyhogy hamarosan Nashe is elunta magát.

Találomra beült az egyik, nem túlzottan bizalomgerjesztő vendéglőbe, a kifeszített, színes vászontető alá. A sarokban kóbor kutyák marakodtak az eldobált csontokon, ő pedig bőséges ebédet rendelt magának a zavarba ejtően egzotikus nevű fogásokat felvonultató étlapról, melléje könnyű mexikói sört. Természetesen ügyet sem vetett arra a zsiros hajú, köpcös indióra, aki beléptekor már javában kanalazta a frijoles-levest: Ribera emberei ellenőrzésük alatt tartották az összes, külföldiek által is látogatott helyet.

– Senor Bob Hassen – mondta Nashe a vendéglősnek, miután mindent megevett. – Őt keresem. Meg tudná mondani, hol találom meg?

– Igen, senor, minálunk általában mindenki ismer mindenkit – A férfi sunyi pillantást vetett a magányosan üldögélő indió felé. Igazat mondott: tudta, hogy a köpcös a Seguridának dolgozik, és hogy jobb lesz nem ujjat húzni vele. – Természetesen én is ismerem senor Bob Hassent, de gyalogosan nehezen fog ám kijutni a birtokára.

– Talán akad egy busz, vagy bérelhetnék egy kocsit...

– Nem, senor, errefelé semmi ilyesmi nincsen. De talán mégis segíthetek... Pedro, figyelj csak! – intett az indiónak.

Az komótosan felállt, mert nagyon is jól látta azt a titkos kézmozdulatot, amivel a besúgóknak és ügynököknek szokta tudtára adni a személyzet, hogy nekik való csemegére bukkant. Természetesen nem a hatalom iránti lekötöttségéből tesznek így: alkalomadtán majd számítanak az ellenszolgáltatásra.

– Miben segíthetek, senor? – mérte végig Nashe-t tetőtől talpig, majd végighallgatva a kocsmáros magyarázatát, bólintott. – Senor, én a Hassen-majoron túl lakom – mondta, ami természetesen nem volt igaz –, és én is úgy terveztem, hogy még ma hazaindulok. Ha gondolja, tartson velem. – És gögösen visszautasította a borraalót. A véletlen úgy hozta, hogy az oceanográfus egyszerre érkezzen meg Los Mochisba a Hassennek szóló rakománnyal, és annak, aki tisztában volt ezzel, mi sem volt egyszerűbb, mint feljuttatni őt a pályaudvarról tovább induló teherszállító fedélzetére. Így aztán Nashe visszasétált az indióval az állomáshoz, és az elviselhetetlenül erős délutáni napsütés elől egy halom talpfa árnyékába menekülve figyelte, ahogy Pedro szakadt munkászubonyba öltözött férfiakkal tárgyal, majd dohánnyal kínálja őket. Már ebből is sejteni lehetett, hogy létrejött a megállapodás. És valóban, a következő pillanatban odakiáltottak neki:

– Jöjjön csak, senor, mindjárt indulunk! – És miközben Nashe keresztülvágott a síneken, az egyik, hatalmas, szálfákból összerótt fészertároló kitért, hogy csikorogva, dübörögve, tizenkét yard magas, emberfejnyi dudorokkal recézett lánctalpain előgördülhessen egy RAF-FW 25-ös univerzális teherszállító. Nashe korábban azt képzelte, hogy évtizedekkel ezelőtt elbontották az utolsó ilyet is, annyira ormóttan, annyira túlméretezett, annyira ösvilági volt az egész. Az oldalán öles betűk hirdették, hogy Reichenberger Automobil Fabrik, Liberec, 1885, és az egész géptestet erőszakos és fenyegető vörössel mázolták be. A két collos páncélzata kabin olyan magasan volt a föld felett, hogy az ember nem is látta a vezető arcvonásait – és

ehhez járult az a szinte elviselhetetlen, dobhártyaszaggató dübörgés, amit a két, egyenként ezerkétszáz lóerős, teljes fordulatszámú járó Compound-gőzgép okozott.

Nashe most nagyon is könnyen elhitte, hogy amikor először vetették be Auxerre mellett, a franciák ellen, egyszerűen megállíthatatlannak bizonyult, és olyan mélyen hatolt az útakadályokat, spanyolbakokat és lövészárkokat legázolva az ellenséges területre, hogy a gyalogság képtelen volt lépést tartani vele. Úgyhogy amikor elfogyott az üzemanyaga, ott állt nehéz géppuskákkal felszerelt, bevehetetlen erődként mérföldekkel az arcvonaltól mögött, amíg csak tíz-tizenkét nap múlva egy a hátszárzból előreszállított óriásmozsár lövedéke fel nem robbantotta. És most egy ilyen gigász fordult meg lomhán az udvaron, miközben lánctalpai alól záporoztak a mogyoróhéj gyanánt összeroppantott kövek. Az indiánok nevetve húzódtak félre a szilánkeső elől.

– Ne féljen, señor – csapott Nashe vállára egyikük, és Nashe orrát megcsapta az avas zsír meg az izzadság büze. – Jámbor jószág ez, csak nagyot kell kerülni vele, mert ugye, a városon keresztül mégsem mehetünk. Señor Hassen birtokához nem vezetnek utak, egy gyengébb gépezettel talán el sem lehetne vergődni odáig. Gyalog meg, ugye, veszélyes lehetne a dolog – köpött a földre a bozótban lappangó rablók iránti megvetése jeléül. – Igen gazdag úr az – tette hozzá majdnem kiabálva –, aki ki tudja ezt fizetni: csak a tüzelőanyag egy egész vagyon lehet. Egy egész erdő, ha fával tüzel, és mostanában van úgy, hogy hetente kétszer is megfordulunk. – Elismerően pillantott fel a vontatóra, és tekintetét követve Nashe is elolvasta a gép nevét: Gemmatas.

Néhány perc múlva pedig már fent ült a vezetőfülkében, és azt a pokoli morajt figyelte, ami itt, belül, a gőzgépek működése ellenére hallható volt: az azbeszttel bélelt tüztérben lobogó lángok suhogását. Az jutott az eszébe, hogy a legegyszerűbben úgy lehet eltenni valakit a láb alól, ha belökik oda. Semmi nem marad belőle, hiszen azon a hőmérsékleten néhány perc alatt a legjobb minőségű fegyveracél is megpuhul.

Nem volt ugyan gyáva, ám különösebben kalandvágyó sem, és nem érezte megnyugtatónak, hogy itt ül a föld felett néhány emelet magasságban, és négy piszkos rongyokba burkolózott, hallgatag és egymástól megkülönböztethetetlen indián veszi körül, és bármelyikük az életére törhet. Ráadásul megfájdult a feje a zajtól, és a gyomra is felkavarodott a jármű imbolygásától – néhány óra múlva már egészen rosszul érezte magát. Megpróbált behunyt szemmel pihenni, de olyankor azonnal magán érezte az indiák jéghideg és mérlegelő tekintetét.

– Csak nemhogy megérkeztünk? – kérdezte, amikor hirtelen elhalkult a dübörgés, és a RAF megállt. Odakint késő délután volt, és a kilátást sziklás hegyoldal fogta el előlük. Nashe-nak csengett a füle.

– Nem egészen, amigo, nem egészen – felelte félig feléje fordulva a sofőr. Unokatestvéreivel együtt nemrégén érkezett Ocampoból, ahol egy német érdekltségű vegyi üzem építésénél tanulta meg az univerzális teherszállító kezelését. Nem tudott viszont valami sokkal fontosabbat: nem tudta, hogy kicsoda Pedro, úgyhogy nyugodtan, színtelen hangon folytatta: – Csak te meg a barátod, amigo, csak ti érkeztetek meg; úgysem vár titeket senki a gazdag ember birtokán. Szóval most csak vetkőzzetek le szépen, és adjatok mindent ide nekünk, és akkor ígérem, nem fog fájni a halál. Máskülönben... nos, máskülönben nagyon rossz lesz nektek, és az után fogtok sóhajtozni, hogy bárcsak soha, de tényleg soha ne születtetek volna meg. Alázatosan fogjátok csókolgatni a kezemet, csak hogy öljelek már meg titeket, és én azt tényleg élvezni fogom. – Intett az egyik unokatestvéreinek. Már nem járt a motor, és a nullán állt a gőznyomás mutatója is. Hallani lehetett, ahogy odakint a forró szél füttyül.

Nashe azt kezdte mérlegelni, hogy vajon elérné-e egyetlen ugrással az ajtót, és ha igen, akkor több emelet magasságából lezuhanva életben maradna-e, és lenne-e bármi esélye elmenekülni – aztán a kérdések mindegyikére határozott nemmel válaszolt.

Rettenetes, sötét félelem öntötte el. Hajlandó lett volna bármire, csak hogy ne kelljen meghalnia: hogy csak egyetlen napot élhessen még, de a kormánynál ülő indió őt figyelő szemében nem látott mást, mint állati gonoszságot és fekete közönyt, s ekkor – fülsiketítő dördülés rázta meg a kabint. A vastag csövű Schwarzlose ismétlőpisztoly higannyal töltött lövedéke a sofőr fejében robbant fel, és agyvelődarabkákkal szórta tele az ülések szövetszerítését meg a műszerfalat, de Pedrónak nem maradt ideje újra tüzelni, mert már ki is verték a kezéből fegyvert. A három indián a földre zuhanva, némán, lihegve dulakodott a szűk helyen, és beszennyezte őket a halott vére, és úgy tűnt, hogy az unokatestvérek fognak felülkerekedni. Sikerült megsebesíteniük Pedrót, és ő pusztán erejével és ügyességével próbálta távol tartani magától a borotvaéles késeket – aztán, kihasználva az unokatestvérek támadásainak pillanatnyi lanyhulását, egy váratlan mozdulattal, bal kézzel rántotta elő törboxerét, hogy végighasítsa előbb egyik ellenfelének mellkasát és gyomrát, majd ugyanazzal a mozdulattal a másik alhasába szúrjon. Nashe-nak ha akart volna, sem maradt ideje közbeavatkozni, és azok, akik az előző percben még az életére törtek, máris holtan vagy haldokolva heverték a földön.

Lenézett arra, amelyik még lélegzett, és látta, hogy annak pillantása még most is ugyanolyan kemény és könyörtelen és akkor sem változott meg az arckifejezése, amikor Pedro föléje hajóit, hogy elvágja a torkát. Nashe öklendezni kezdett a kiállt rémülettől meg a sugárban spriccelő vér látványától.

– Azt gondolja talán a senior – kérdezte Pedro fel sem tekintve –, hogy jobb lenne, ha mi feküdnénk itt a padlón, mint a letaglózott barmok? Mert én nem gondolom úgy. Ezek rossz emberek voltak, és csak azt kapták, amit érdemeltek. Ki tudja, hány élet szárad a lelkükön? Nézze, jobb lesz, ha inkább segít eltakarítani a halottakat. Talán dobjuk őket a kazánba, aztán majd holnap elmondhatja senior Hassennek, hogy ők támadtak ránk, mi csak védekezünk. – Megérintette a ruhája alatt lógó szerencsehozó amulettet, ami meggyőződése szerint hozzásegítette, hogy legyőzze ellenségeit. Az amulettre az volt ráírva latin betűkkel, de guarani nyelven, hogy „A csillagistenek színe a vörös: a vörös pedig vért és háborút jelent”.

hat

Azzal vádolólok Önt, Mr. H. G. Wells, hogy mindazokat a szörnyűségeket, amiket a dr. Moreau szigetében leírt, a valóságban is végrehajtotta. A létező legsúlyosabb büntetést fogom tehát Ön ellen kérni, mert beleavatkozott az Isteni Teremtés rendjébe!

Az ügyész vádbeszéde a londoni Grand Jury előtt, 1897

* * *

Nashe lehajolt, hogy közelebről is megnézzen a gyenge fényben egy vörösesbarna zuzmót, majd továbblépett egy üvegszerű, groteszk módon törékenynek ható, ám nagyon is szívós bokorhoz. A talajba alig arasznyi táblácska volt beleszúrva a növény latin nevével, az ágyások szabályos rendben helyezkedtek el, közöttük keskeny öntözőcsatornák futottak, odakint pedig, az üvegház feszített acélvázasa, nyomásálló falain túl a gőzkompresszor teljes kapacitással dolgozott. Egy könnyű és rugalmas csőrendszeren keresztül pumpálta az oxigént a Nashe és a társai fejét borító, alulról nyitott, plexivédős sisakba, mert az itteni atmoszféra sűrűsége lényegesen kisebb volt a földinél, ami egy magashegyi araukán vagy tóba indiánnak a legcsekélyebb gondot sem okozta volna, de az átlagember szervezetét erősen próbára tehetné. Ilyen körülmények között persze nem volt éppen egyszerű beszélgetni, hisz a ritka levegőben a hang is rosszabbul terjedt, és a sisak még nehezebbé tette a kommunikációt: szinte kiabálniuk kellett, ha a mellettük állóhoz akartak szólni. Kezükön az alacsony nyomás következtében kiduzzadtak az erek.

Miután alaposan szemügyre vették a földihez csak nagy vonalakban hasonlító vegetációt, Bob Hassent követve a következő terembe mentek át, és az orrfacsaró bűzben viszolyogva figyelték a farkasméretű, vörös szemű ragadozót, ahogy az a jöttükre acsarkodva esett neki a vastag acélrácsnak.

– Ez a dög – mondta hangosan és tagoltan Hassen –, egészen olyan, amilyenné kétmillió év evolúciója tenné, ha egy, a miénknél kisebb tömegű, sivatagos bolygón kellene élnie, ahol ráadásul ritkább az atmoszféra. Megnagyobbodott tüdő és sokkal gyorsabban verő szív; a nyakon látható bőrlebernyegek pedig alkalmasak arra, hogy közvetlenül a levegőből is kivonják az oxigént. A végtagjai hosszabbak és vékonyabbak a földi farkasénál... és iszonyatosan vad, afféle gyilkológép, máskülönben nem maradhatott volna fenn ennyi időn át. De most már elég volt belőle – és egy zsilipkamrán áthaladva hirtelen ismét a megszokott környezetben találták magukat. Szívük ismét egyenletesen vert, fülükben szabályosan dobolt a vér, és Nashe hajlamos volt azt képzelni, hogy a suttogás is mérföldekre elhallatszik. Szinte érezni vélte a földi atmoszférát, amint az sűrű, viszkózus folyadékként folyja körül a testét. Hirtelen mozdulattal lekapta a fejről a sisakot, ledobta a földre, és a többiek is ugyanezt tették. Az oxigén még néhány másodpercig sziszegve áramlott a csöveken át, mielőtt elhalkult a kompresszor moraja.

– Nos – kezdte Hassen immár a könyvtárszobában ülve, és végigtekintve kétfőnyi hallgatóságán: Nashe-on és Leó Brenneren –, ezt tekinthetjük afféle ízelítőnek is, mert ilyen vagy ehhez nagyon hasonló lesz maga a Mars. Gondosan ügyeltem rá, hogy az összes fizikai paraméter: a légnyomás, a páratartalom, stb. pontosan megegyezzen a Vörös Bolygóéval. Elképzelhető, hogy ilyen farkaszerű állatokkal is találkozhatunk majd, bár én sokkal valószínűbbnek tartom, hogy régen levadászták őket, mert szabadon kóborolva túlságosan veszélyesek lehetnének bármilyen értelmes lényre nézve. Ezt egyébként az én megrendelésekre

készítette egy Battle Creek-i biológus: nem csinált mást, mint újraolvasta Darwint meg Lowellt, aztán elővette a sebészkést, amivel tényleg ügyesen bánik. Mindemellett ennek a fenevadnak meg vannak számlálva a napjai: hamarosan el fog pusztulni, mert túlságosan nagy számára a földi nehézkedés, és nem fogja bírni a szíve. Tökéletes munka, bizvást állíthatom, és az üvegház kivitelezése is majdnem tökéletes. A gravitáció az egyetlen kivétel: azt bizony egyelőre nem vagyunk képesek utánozni, de nem is olyan sokára majd mindenki tapasztalhatja, hogy odaát – intett a mennyezet felé – képes lesz helyből húsz láb magasra felszökkeni. Mindenki, aki velem tart. – És körbejáratta a tekintetét a könyvtár berendezésén. A helyiség falait tömör fa könyvespolcok borították, rajtuk az aerográfia, a Mars tudományának minden fontosabb műve. Ott volt Giovanni Virginio Schiaparelli első, marscsatornákról szóló beszámolója olaszul és angolul, 1877-ből; Flammarion költői leírásai a Vörös Bolygó lakóiról; Leó Brenner jegyzőkönyvei a marsi szélviharok időtartamáról és Percival Lowell összes művei: eszme-futtatások a marsiak államrendszeréről, gazdaságáról és tudományáról. Ott voltak a kevésbé ismert angol, perui és finn csillagászok által összeállított hőmérsékleti táblázatok is; kimutatások a páratartalom ingadozásáról és az évszakok hosszúságáról, a hegyek becsült magasságáról és a csatornák szélességéről meg mélységéről. A beugrók falán térképek sorakoztak: Richard Proctor kézzel színezett térképeitől Green elmosódott tájakat ábrázoló vízfestményein keresztül Maunder hihetetlenül részletes rajzaiig és Ottó Lampland 1904-ben készült fotóiig meg Cerulli 1910-es aerográfiai atlaszáig bezárólag az összes jelentősebb ábrázolás. Nashe a könyvtárszoba hűvösében még mindig nem tért teljesen magához. Túlságosan váratlan és éles volt a váltás – nem csupán a szimulált Mars rideg, oxigénszegény világa, valamint a süppedő szőnyegekkel borított padlójú és hallgatag szolgálkkal benépesített udvarház belseje között, de a mexikói banditák által ellenőrzés alatt tartott, görgetegköves és mérgező sátánszívvvel benőtt hegyoldalak meg a fennsík háromszoros szögesdróttal körülvett, mintaszerűen megszervezett majorsága: Bob Hassen birtoka között is, ahol a kerítésben éjjel-nappal halálos feszültségű áram keringett, és a világ legjobb szemű lövészei, a mocsika indiánok pásztázták a terepet.

Majdhogynem mellbevágó volt számára ez a biztonság és rendezettség azok után a végeérhetetlennek tűnő órák után, amiket Pedróval együtt töltött az univerzális szállító kabinjában, az ismeretlen rendeltetésű műszereket figyelve, miközben az indiós kötésén újra és újra átütött a vér. Minden pillanatban attól tartott, hogy némán és látszólag közönyösen szenvedő társa meg fog halni, és ő egyedül marad anélkül, hogy ismerné a Los Mochishoz vissza, vagy a majorsághoz előre vezető utat. Akkor nem tehetne mást, mint hogy vakon bolyongana ezzel az özönvíz előtti monstrummal, amíg csak ki nem fogy az üzemanyag. Utána pedig ott kuporogna a vezetőülésben, az úrméret alatti Schwarzlose ismétlőpisztolyt szorongatva, és várná a halált.

Nem csoda hát, hogy mérhetetlenül megkönnyebbült, amikor a hajnal előtti, hegyvidéki ködön keresztül megpillantotta egy toronyreflektor villanását. Aztán már mászott is felfelé egy sötét gyapjúruhát viselő indián a Gemmatius külső vaslétráján, hogy átvegye az irányítást az utolsó fél mérföldre, és alig néhány perccel később a fáradtságtól kábult és a félelem verítékétől még mindig büzlő Nashe már bent is volt a védett udvaron: a két Compound gőzgép forgása lassulni kezdett, majd megállt.

– Ez a majorság sem volt mindig a béke szigete – jegyezte meg Hassen komoran, miután végighallgatta idegösszeomlás szélén álló barátja viszontagságait. A XVIII. századi intarziával burkolt vendégszobában beszélgettek, és Nashe egy nagy bögre forró kávéét kortyolgatott. Nem, eleinte szó sem volt ilyesmiről. A nyugalom sokáig itt is ismeretlen fogalom volt.

Mint az elbeszéléséből kiderült, Hassen a kezdeti időkben személyesen ügyelt rá, hogy minden rendben menjen az építkezésen, és egy alkalommal a saját munkavezetője akart kést döfni a torkába, mert szerinte tiszteletlenül viselkedett a helyi istenekkel, így aztán ki kellett ellene állnia, és igazán csak a jószerencsének köszönheti, hogy a verekedés végén nem az ő véréit itta be a poros talaj.

Később néhány hetvenkedő bandavezér, a brazil származású Rojas, a félvér Lauro meg maga a gonoszságáról hírhedt Semana is megesküdött rá, hogy a földdel teszi egyenlővé a telepet, és lakóit válogatottan kegyetlen kínzások közepette végzi ki, mert az engedélye nélkül telepedtek le az ő területén. De az ilyenek örülhetnek, ha maradt annyi idejük, hogy belássák: hibáztak. Hiába tervezték el részletesen, miként fogják felkoncolni a személyzetet és hagyják szomján pusztulni a tűző napra kikötözött, betolakodó fehéreket: a Steyr-nehézgéppuskák egyszerűen lekaszálták őket, azokat pedig, akik az első roham után életben maradtak, egyenként vadászták le a terep legapróbb egyenetlenségeit is kiválóan ismerő védők. Bob Hassennek meggyőződése volt, hogy nem szabad kíméletet mutatni azok iránt, akik nem kímélnek téged.

Számításai tökéletesen beváltak: nem telt el egy év, és már senkinek nem jutott eszébe zaklatni a majorságot. A dögevők által kikezdett, még mindig az elrozsdásodott csövíű Flobert- vagy Console puskát szorongató, mumifikálódott holttestek színes rongyokkal feldíszítve és póznához rögzítve intő jelként álltak a legkülső védelmi vonalon túl.

– Néhány törvényen kívüli dúvad megölésével elértem, amit akartam – magyarázta a meleg pokrócokba bugyolált, kialvatlanságtól vacogó Nashenak. Azt is hozzátette, hogy hajlandó lett volna ennél lényegesen nagyobb árat is fizetni, mert a nyugalom mérhetetlenül fontos volt, hogy zavartalanul végezhesse a kísérleteit, amik a világ bármely más részén felkeltették volna a besúgók figyelmét. Nem is veszélyességük – hisz nem voltak azok –, inkább érthetlenségük miatt: mert mi haszna lehet például annak, hogy valaki hetvenkét, nyolcvannégy vagy százhatvannyolc órát tölt bekötött szemmel egy földalatti lyukban?

– De hát lesz még alkalmunk erről beszélni – fejezte be hirtelen észbe kapva a házigazda –, most túlságosan fáradt és elgyötört vagy hozzá. Később mindent részletesen elmondok.

És nemsokára valóban sor került a magyarázatra.

– Nos – vágott bele az üvegházi látogatást követő délutánon a könyvtárszobában Nashe-ra nézve –, a most melletted ülő Leó Brenner még Lussinpiccolo szigetén, vagyis mielőtt komoly veszélyek közepette, kalandos úton elvergődött volna idáig, abból indult ki, hogy az emberi szem a létező legérzékenyebb műszer. Képes már egyetlen foton érzékelésére is, nincs az a német katonai fénymérő berendezés, ami felvehetne vele a versenyt. Több levelet váltottunk a témában, úgyhogy 1909-ben, a telep alatt amúgy is meglévő barlangrendszer kimélyítésével és egyes üregeinek elfalazásával földalatti csillagvizsgálót hoztam létre: egy ólommal borított falú cellát több mint kétszáz lábbal a felszín alatt. Az ember eltölt odalent három napot vagy egy hetet – mondhatom, sajátos élmény. Én már negyvennyolc óra után érezni kezdtem azt az iszonyatos földtömeget, ami minden irányból a cella falára nehezedik, és lélegezni is alig mertem. Ki tudja, mi van a falakon túl, milyen járatok és milyen teremtmények? – kérdeztem magamtól. Néhány nap alatt teljesen kikezdte az idegeimet a félelem. A szememet sötét bőrkötés fedte, nem láthattam semmit, de az arcomat azért arrafelé fordítottam, amerről a fenyegetés áradt felém, és éreztem, ahogy a bőröm bizsereggni kezd... – Egy pillanatra elhallgatott, és végigsimította a homlokát. Zavarodottnak, rosszkedvűnek és esendőnek látszott: Nashe-nak az jutott róla az eszébe, hogy ő milyen halálosan rémült volt, amikor visszatért a Mélység Peremén túlról, de sürgősen elhessegette a gondolatot.

– És – folytatta Hassen egy korty víz után, immár valamivel nyugodtabban – letelt a hét, én pedig a felszínre jöttem. Holdtalan éjszaka volt, mégis szinte elvakított az a világosság, amiről azt szoktuk képzelni, hogy az a tökéletes sötétség. Levették a szememről a kötést, és én felpillantottam az égre – nem hinném, hogy egészen pontosan le tudnám írni az élményeimet, az érzelmeimet pedig egészen biztosan nem. Láttam persze rengeteg csillagot is, számításaim szerint talán százötven- vagy kétszázszor többet, mint a legnagyobb távcsővel, de nem is ezen van a hangsúly. Mert láttam a Marsot is – és nem csupán tudtam, de érzékeltem is azt az irtózatosságot, amit elválaszt minket tőle. A tér sok millió, sötét és élettelen mérföldje ugyanolyan kézzelfoghatóvá vált számomra, mint a most köztem meg a bejárat között lévő távolság. Ezt a távolságot kell megtennünk, és amennyire magabiztos voltam korábban, annyira nem tudom azóta, mire számíthatunk. Van ugyanis valami, amiről még soha nem számoltak be a távcsöves észlelések során. Bizonyos, a huszadrangú csillagoknál is halványabb, a Marstól mifelénk mozgó fénypontokra gondolok, és teljesen megfoghatatlan az egész. Ezek után azt kell mondanom – fordult ismét Nashe-hoz –, hogy ha akarsz, még visszaléphetsz.

Ez a megjegyzés nyugtalanná tette Nashe-t, és nem nyugtatta meg az öblös bőrfotelben ülő Leó Brennert sem, pedig az nem most hallott először a dologról. Csak a súlyos sebesülésből lábadozó Pedro ült látszólag közömbösen, félig lehunyt szemmel a fal mellett: nyilvánvalóan sokkal jobban foglalkoztatta az ablakon bevetülő lágy, színes fénypázmák bőrét simogató melege, mint bármi más. Olyan öntudatlan mint valami állat, suhant át Leó Brenner agyán.

– Ennek, ha jól értettelek, legalább egy éve – mondta ki Nashe hangosan mindannyiuk gondolatát –, vagyis biztosan ide kellett már érniük. Mert afelől nem igazán lehet kétségünk, hogy a Föld felé tartó marsi űrhajókat láttál. Akkor viszont érthetetlen, miért nem tudunk róluk...

– Több magyarázat is elképzelhető – válaszolt Leó Brenner Hassen helyett. – Talán szerencsétlenül jártak a világűrben, noha ezt nehéz feltételezni ilyesmit egy mérhetetlenül fejlett technikáról... vagy rögtön leszállás után elfogta őket valamelyik nagyhatalom katonasága, mert a tábornokok azt remélik, hogy a marsi technika segítségével még tökéletesebb fegyvereket készíthetnek. Ennek viszont az mond ellent, hogy biztosan védekezni tudnak számukra gyermekjátéknak ható, primitív puskáink ellen. És az sem lehetetlen, sőt, tulajdonképpen az a legvalószínűbb, hogy egyszerűen nem tartanak minket eléggé fejlettnek a kapcsolatfelvételhez, és várnak. Hogy itt vannak, és figyelnek. Ha viszont ez az igazság, nem tudom, érdemes-e megzavarnunk őket – éppen eleget töprengtem a dolgon, de nem jutottam semmire. Még az is lehet, hogy leszállás előtt visszafordítanak minket. „A Marson – idézte – rend és fegyelem uralkodik. Az ottaniak tökéletesen kiegyensúlyozott életet élnek, amióta sikerült legyőzniük a mind mostohábbá váló természetet: a minden bolygóra és minden civilizációra egyaránt leselkedő elsivatagosodást, amikor a víz mind nagyobb kincs lesz; a kultúrnövények visszaszorulnak, és fokozatosan vékonyabbá válik a légkör is.

Ehhez természetesen össze kellett fogniuk, és olyan társadalmat kellett kialakítaniuk, ahol mindenki jól érzi magát, mert máskülönben az egyén nem lesz hajlandó teljes erejével a köz javán munkálkodni. Márpedig a Marson uralkodó zord körülmények között nem engedhető meg, hogy bárki is lanyhán dolgozzon, amikor a marsi év nyolc hónapján át porviharok dühöngenek, és hideg tájfunok szaggatják le a házak tetejét...”

Nashe annak idején barátja, Hassen tanácsára olvasta el Lowell műveit, és rá is nagy hatással volt egy olyan idegen világ leírása, ahol nem dúlnak véres háborúk, és a történelem nem csupán a fegyverrendszerek meg világbirodalmak története, hanem a civilizáció fokozatos és megállíthatatlan fejlődéséé; afféle távoli, de az emberiség számára az eljövendő századok vagy évezredek alatt megvalósítható modellnek tekintette az olykor költői szépségű

leírásokat. És ezzel az elképzeléssel nem volt egyedül: 1895-ben az amerikai csillagász első művét, a Marsot épp ezért támadták és dicsőítették annyira.

Egy konzervatív alsóházi frakció például azt követelte az akkor még független Angol Parlamentben, hogy tekintsék a könyvet szocialista felforgató irodalomnak. A szervezett chicagói munkások viszont épp az ellenkezőjét, az imperializmus szálláscsinálóját látták benne, ami azt tanítja, hogy a természetes kiválasztódás eredményeképp előbb-utóbb úgymint beköszönt a Kánaán, és addig már nem is érdemes harcolni a munkások jogaiért. A perui Trujillóban prédikáló Antonio Estebez atya pedig nyílt levélben szólította fel a világ katolikus közvéleményét, hogy ne engedjen a Sátán incselkedésének, és nehogy elhiggye, hogy az ember nem a teremtés koronája, hanem létezik nála magasabb rendű élőlény is. Mint minden botrányművet, Lowellét is sokan védték és még többen támadták, de alig néhányan olvasták el figyelmesen.

Limában, Bolíviában, Olaszországban, a Kanadai Unió területén és még jó pár helyen végül még a századforduló előtt be is tiltották, Németország pedig egészen sajátos megoldást választott. A császár személyesen adott engedélyt a mű kiadására, de csak a brémai Gruithuisen Verlagnak, alacsony példányszámban, és még mielőtt az első kikerülhetett volna a nyomdagép alól, egy jelentéktelen külsejű megbízottja az összezt felvásárolta a hadsereg könyvtárai számára, ahol azonnal a „Bizalmas – csak századosi vagy magasabb rangú tisztek számára” felirattal látták el őket.

Volt egy időszak, mikor az emberek az utcán vitatkoztak Lowell tanairól, de a szenzáció alig néhány hónap alatt lecsengett. A szakmabeliek egyetlen pillanatig sem vették komolyan, úgymint második művének már alig volt visszhangja, a harmadikra meg kiadót is alig talált. A figyelem akkor irányult ismét rá, amikor idő előtt megöregedve, majdnem vakon, anyagilag belerokkanva abba, hogy a saját költségén próbálta kiadni újabb és újabb munkáit, váratlanul meggyilkolták.

1905 május 18-án, pontosan tíz évvel a Mars megjelenése után fekete, négyhengeres De DionBouton húzott el a bostoni Federation Park egy csendes mellékutcájában található, görög tulajdonú Xanthe-vendéglő mellett, ahol Lowell mindig ebédelni szokott, és valaki bombát hajított a teraszra. A robbanás rajta kívül nyolc embert ölt meg: csupa még nála is jelentéktelenebb csodabogarat: nyugdíjazott gimnáziumi fizikatanárokat és olyan, fantasztikus kozmogóniai modellek kiagyalóit, melyek szerint a bororó indiánok teremtésmítosza a valóságos események költői átfogalmazása, vagyis lényegében igaz.

A merénylet után Lowell életműve egy-két napra ismét az érdeklődés homlokterébe került, különösen, mivel a legkülönbözőbb dolgokat lehetett hallani a merénylettel kapcsolatban. Némelyek szerint dél-amerikai vallási fanatikusok keze volt a dologban; akadtak, akik biztosra vették, hogy Lowell csak ártatlan áldozata volt egy valaki más ellen irányuló támadásnak; sőt, rebesgették azt is, hogy a rendőrség is belekeveredett az ügybe. A nyomozás meglepő lagymatagsága valóban erre utalt, és Nashe-sel együtt mások is gyanúsítást találtak akkoriban, de semmit sem tehettek. Két nap múlva pedig már Nashe is a Munroe Bank kirablásáról beszélt: a támadók szokatlan technikai trükköket alkalmaztak, hogy összezavarják a nyomokat.

Akkoriban őszintén elcsodálkozott volna, ha akkor közlik vele, hogy öt évvel később egy erődszerűen kiképzett, másfél tucat mocsika indián által védelt majorház könyvtárában azt fogja latolgatni, hogy részt vegyen-e egy marsutazásban, vagy visszalépjen. Öt évvel ezelőtt biztosra vette volna, hogy levegőnél nehezebb eszközökkel fizikai törvényekbe ütköző képtelenség repülni, léghajóval viszont nemhogy a Marsra, de a Holdig sem lehet eljutni. Most viszont...

Úgy döntött, vár a végső elhatározással. Sétál még egyet a majorság fehér kavicsal felszórt útjain, vagy olvasgat a könyvtárban, a sárgaréz cilinderes, nyugalmat árasztó gázlámpa fényénél, és egyáltalán: élvezi azt a jólétet és gazdagságot, amit a Föderáció legnagyobb rabszolga-kereskedőjének fia, Bob Hassen nyújtani tud vendégeinek. Mert a barátja valóban hihetetlenül gazdag volt.

Már hosszú évek óta ismerték egymást, mikor erre fény derült. Együtt laktak a Cypher Sreet-i zsákutca ócska főbérletében, ahova éjjel-nappal behallatszott a Bostonba befutó teherszállító vonatok dübörgése; együtt kávéztak reggelenként, az átdorbézolt éjszakától kiszáradt szájjal és fájó fejjel az utca torkolatánál található Corax kávéházban, és együtt jártak könyvtárba a vizsgaidőszakban. Évek óta egy percre sem váltak el egymástól, mikor Bob végre elárulta neki, hogy a Hassen tulajdonképpen a Hanussen rövidítése.

Nashe-t természetesen mélyen megrázta a dolog: valószínűleg nem volt olyan írni-olvasni tudó állampolgár a Föderáció területén, aki akkoriban ne ismerte volna az északi származású Knut Hanussen nevét. Ha az ember kinyitott egy újságot, biztosan megtalálta benne a Hanussen Import hirdetését, egy mosolygó, átfúrt orrú szerecsen képét és alatta a szöveget: „Garantáltan a legjobb minőség! Fiatal, erős, egészséges! Házimunkásra van szüksége? Forduljon hozzánk! Nincsen, aki vigyázna gyermeke testi épségére? A Hanussen Import boldog lesz, ha a szolgálatára állhat! Szórakozásra vágyik? A Hanussen Import által kínált nők fiatalok, tiszták és kívánatosak...” és így tovább. Hassen aznap este, a bostoni North End Park tenger felé néző mólóján elmondta Nashe-nak, hogy rá minden pillanatban legalább nyolc-tíz testőr vigyáz. A szennyes tajtékú hullámok félig elrohadt haltetemeket görgettek maguk előtt, és csapzott szőrű kóbor kutya turkált a hulladékhalmbokban.

– Az ott – mondta Hassen –, az a dokkok tövében fekvő csavargó valójában kiválóan képzett ügynök, és engem véd. És engem véd a Corax egyik felszolgálója is – a kávéház kirakata mögül szemmel tudja tartani az egész utcát. Nem hinném, hogy értelme lenne az összes testőrömet bemutatnom neked. – És Nashe-nak hamarosan be kellett látnia, hogy gyanújával ellentétben barátja tényleg nem ugratja őt. Egy holdtalan éjszakán ugyanis arra ébredt, hogy valaki rázza a vállát.

– Hé – suttogta egy hat láb magas árnyék –, ébredjen már, az istenit! – Hangtompítós Sauert nyomott az oldalába. – De nehogy kiabálni kezdjen...!

Nashe utólag nehezen rakta össze az eseményeket. Csendben kellett felöltöznie, az utcán járó motorral várta egy sötétre dukkózott Böhmerland, hogy a Rhode Island Narragansett-öböl felé néző oldalán, egy ütött-kopott, vízparti házikóban lefoglalt szállásra vigye. Hassen pedig évekre eltűnt a szeme elől. Az egyetlen, lepecsételetlen postai levelezőlap, amit az után az éjszaka után kapott, annyit tudatott csak vele, hogy jól van, és még tanulmányait sem kellett félbeszakítania.

Az újságok pedig hetekig tele voltak a rabszolgapiacot ellenőrzésük alatt tartó csoportok véres összecsapásaival. Egy, a dokkövezetből kilőtt elektromos Luppis-torpedó elsüllyesztette a négyezerkétszáz elsőosztályú guineai feketét szállító Irist közvetlenül a New York-i partok előtt, és a viharos óceánon még a fehér személyzetet sem lehetett megmenteni. Bomba robbant New Orleans-ben, a Les Petit Theaterben is, amint az egyik jó nevű, konkurens rabszolgakereskedő éppen a színház tizenkilenc éves, ünnepezt szépségét akarta felköszönteni egy csokor különlegesen ritka Cyclodes Densiflorummal, amiért indián orchideavadászok tucatjai haltak meg az Amazonas feltérképezetlen őserdeiben, és a személyzet egy megvesztegetett tagja, egy szomáliai rabszolga mérget kevert Knut Hanussen italába, aki csak a csodának köszönhetően élte túl a gyilkossági kísérletet. Ellenfelei semmitől nem riadtak vissza, mert a remélt győzelem köznapi halandó számára elképzelhetetlen gazdagsággal kecsegtette őket.

Ez a magyarázata a majorság kirívó jólétének is, gondolta Nashe visszatérve a valóságba. Elgémberedett tagokkal tápáskodott fel a könyvtárszoba foteljéből. Odakint már alkonyodott: a mocsika indiánok nesztelen léptekkel, lövésre kész gépkarabélyokkal járták körül a telepet.

Nashe feje még mindig tele volt az utazás részleteivel: a tervezett időtartam; a segédberendezések és a szkafanderként is használható nehézbúvár-ruhák, amikre csak abban az esetben lesz szükség, ha valami meghibásodik az űrhajó fedélzetén; a spektrométerek; a szárított élelmiszerek és az ivóvízes palackok lehető legbiztonságosabb elhelyezése és a speciális felfüggesztő hevederek elkészítése a gyorsulás biztonságos elviseléséhez: megannyi kérdés, amit pénz, még hozzá nagyon sok pénz nélkül lehetetlen lenne megoldani. Hassenen kívül tehát, állapította meg magában, senki más nem lett volna képes megszervezni ezt a bolygóközi utazást. Már csak azért sem, mert senki nem lehet egyszerre elég gazdag és a megfelelő tudományokban is elég járatos ahhoz, hogy kiépítse ezt a magashegyi telepet, és eljuttassa ide a szükséges anyagokat, gépeket és embereket a bostoni Maritime Labból, Battle Creekből, egy szinte kimondhatatlan nevű Adriai-tengeri szigetecskéről meg ki tudja, honnan még... Felsőhajtott. Nehéz volt elhinnie, hogy egy ilyen jól előkészített expedíció kudarcba fulladhat, ám ugyanilyen elképzelhetetlennek tűnt az is a számára, hogy sikerül majd elhagyni a Föld légkörét. Valószínűleg hosszú ideig tartott volna, mire döntésre jut: akár arra, hogy marad, akár arra, hogy belevág ebbe a kétséges kimenetelű kalandba, de végül nem neki kellett határoznia.

Mialatt ugyanis Hassennel és Leó Brennerrel beszélgetett a kaland lehetséges kimeneteléről vagy egyedül böngészgetett a könyvtárszoba ritkaságai között, Los Mochisban egy magas, jóképű férfi nyomozott a Hassen-majorsággal kapcsolatban, és ügyet sem vetett rá, hogy utána fordulnak a mulatt asszonyok. Néhány nappal korábban az egyik rozsdásodó pályaudvari víztartály árnyékából figyelte, ahogy a Gemmatius elindul Hassen birtoka felé, és azóta sok mindent sikerült kiderítenie. Megtalálta például azt az öreg német bevándorlót, aki annak idején a telep transzformátorházát elkészítette, és gondoskodott a kábelek tűzbiztos szigeteléséről meg az elektromos riasztók elhelyezéséről. Az öreg a városon kívül, egy omladozó kéményű, nyeregtetős kőházban lakott, és a jajveszékeltését nem hallotta meg senki. Megcsonkított és összeégetett, bomló hullájára tíz nap múlva talált rá egy hegyvidéki indián, és hiába vonták be végül Riberát is, ő sem tudott segíteni.

– Nem – válaszolta –, nem rablógyilkosság. Nem bosszú. Egyetlen ismert ország titkosügynökeihez sincsen köze a dolognak... – És legalább olyan tanácstalan volt, mint személyi kérdezője. Ha rögtön az elején tudomására jut az újabb, brutális gyilkosság, akkor sem lett volna képes kideríteni, ki fejezte le a szó szoros értelmében a Los Mochis-i alvilágot – de hát ez az állambiztonságtól ugyancsak távol eső kérdésnek tűnt. A beavatottak mindaddig lappangó hatalmi ellentétet sejtettek a dolog mögött: ha ugyanis megrajzolta volna valaki az Észak- és Dél-amerikai alvilág térképét, és satírozással jelzi, hogy milyen fontos egy-egy város, akkor Los Mochist egészen feketére kellett volna színeznie. A gyilkosok, a kurvák és a zsebtolvajok számára lényegesen nagyobb jelentőséggel bírt, mint amit a lélekszáma indokoltá tett: fekvése alapján joggal tekintették Dél-Amerika kulcsának és a bűnözők Mekkájának. Jelentős hagyományai voltak itt az emberkereskedelemnek, lopásnak, csempészsésnek, orgazdaságnak és okirathamisításnak, a két kontinens közötti áruforgalom megvámolásának és szabályozásának, sőt, az indió gyilkosokat is itt lehetett felbérelni.

Ezért számítottak sokan a hatalmi viszonyok jelentős változására és tippeltek arra, hogy valamelyik konkurens banda megbízottja rendezett vérfürdőt. De mindenki rosszul gondolta: az újonnan érkezett, magas, jóképű férfi volt az, aki egy nádvágó késsel a kezében belopózott a környék legnagyobb hatalmú bandavezérének bunkerré alakított, csapdákkal felszerelt és

öles termetű zsoldosokkal védett rezidenciájára, hogy vele együtt a szeretőjét is lenyakazza. Utána mindkettőjük fejét személyesen vitte el az alvezérnek, Rodriguez Ventajosónak.

Az még éjjel négykor is az Amenthes szálloda fűrészporról felszórt padlójú, nehéz falócékkal berendezett söntésében ivott, ám azonnal felnézett, amikor valaki megérintette a vállát. Még mindig nagy volt a ricsaj, de néhányan már kezdtek elszállingózni az igényesebb és drágább bárókba, és a sarokasztalnál cigarettázó szajhák fáradt arcán a festékréteg ellenére is jól látszott a koruk.

– Senor – mondta az alvezérnek a pincér –, valaki beszélni óhajt Önnel. – Bőre hamuszürke volt a félelemtől. – Ott áll az utca túloldalán, a vegyesbolt lehúzott redőnyének dőlve, és azt mondja, személyesen Önnel akar találkozni...

Ventajoso közlelről sem volt józan, de annyira részeg sem, hogy kimenjen, ezért előreküldte egyik bérgyilkosát, egy lányos arcú, vékony meszticet. Tökéletesen bízott embere képességeiben, és nem tudta mire vélni, hogy az több mint fél óra múltán sem tért vissza, hogy könnyű mosollyal jelezze: minden rendben, ez a fickó sem fog többet alkalmatlankodni. Ehelyett az előbbi pincér csúsztatott oda neki egy borítékot:

– Senor – mondta mentegetőző és rémült arckifejezéssel –, ezt ugyanaz küldi Önnek, aki már az előbb is üzent. – És pengve hullott a földre két véres aranykarika, ami nem régen még a mesztic füleit díszítette. Ventajoso megfordult, és a nyitott ajtón át azonnal megpillantotta az idegent.

– Várjatok itt – szólt oda némi habozás után embereinek, és lassan elindult kifelé. Egy pillanatig sem tételezte fel, hogy az alkudozáson kívül bármilyen esélye lenne az életben maradásra, és amikor az idegen két, véres rongyokba bugyolált, emberfejnyi csomagot nyomott a kezébe, már biztos volt benne, hogy helyesen mérte fel az erőviszonyokat.

– Jobb lett volna – mondta a magas, jóképű férfi közönyösen –, ha egyből magad jössz. – Már majdnem teljesen világos volt, és a munkába igyekvők inkább átmentek az utca túloldalára. Ventajoso látta a porban heverni a kicsorbult pengéjű kést, de nem tudta – hóimét is tudhatta volna? –, hogy az legalább két inch mélyre hatolt a meglepetten felnéző idegen mellébe, aztán földi fogalmak szerint elképzelhetetlenül kemény fémbe ütközött és elpattant, a mesztic bérgyilkos pedig anélkül halt meg, hogy megérthette volna: ellensége nem ember, legalábbis a szó köznapi értelmében nem az. Nincs szüksége ételre és italra, a mellkasa csak azért emelkedik és süllyed egyenletesen, hogy meggyőzőbb legyen a látszat, és fájdalmat sem érez, csak vézscsengők szólalnak meg az agyában, ha testének kültakarója károsodik. Amennyiben a belsejét felépítő alkatrészek földi kutatók kezébe kerültek volna, az emberi technika több száz éves szakadékot ugorhat át. Ezért a szerkezet önmegsemmisítésre volt programozva, de erről az agy mit sem sejtett. Ugyanígy nem emlékezett arra sem, hogy San Bernardino előtt, mielőtt megbízójával egy bezárt gyártelep földalatti szobájában ismét találkozott, Phil Donahue-nak hívták, és azért fizettek neki, hogy próbálja megölni Leó Brennert. Ha valaki rákérdezett volna, azt válaszolja, hogy soha nem is hallotta ezt a nevet, és nem hazudik: semmilyen valóságos emléke nem volt az azt megelőző pillanatról, hogy kilépett a General Gears Co. kapuján. Abban is különbözött a többi embertől, hogy bizonyos kérdések ugyanúgy nem léteztek a számára, mint ahogy mások nem tölthettek volna el napokat minden védőfelszerelés nélkül a világűrben.

Tisztában volt vele, hogy végeznie kell Bob Hassennel és a társaival, de azon töprengeni, hogy miért, és hogy ki bízta meg ezzel, az eszébe sem jutott. Neki nem az volt a dolga, hogy gondolkodjon, hanem az, hogy a mochisi alvilág minden erejét a majorság ellen összpontosítsa, mert máskülönben soha nem lenne képes elfoglalni. Ennek a célnak az érdekében kellett megölnie négy embert, és ezért kell most kapcsolatba kerülnie azzal, aki végre fogja

hajtani az utasításait. Úgyhogy most kíváncsiság nélkül, várakozóan nézett Ventajosóra, az pedig hamarosan lesütötte a szemét, és alig hallhatóan felsóhajtott. Tisztán érezte az oldalához simuló, ütött-kopott Savage súlyát, de nem látta értelmét, hogy próbát tegyen: a mesztic keze sokkal gyorsabb volt az övéénél, mégsem jutott semmire.

– Miről van szó? – kérdezte végül, és közben sok mindenre felkészült, csak arra nem, hogy azt az átkozott, távoli, háromszoros szögesdróttal körülvett telepet kell megostromolni.

– Nem csak fegyveresekre lesz szükségem – mondta az idegen, ügyet sem vetve az alvezér elsötétült arcára. – Olyan járművek kellenek, amikkel eljuthatunk oda, és azt akarom, hogy az országos lapok ne hozzanak az eseményről előzetest. Jól fizetek – meg fogsz lepődni, milyen jól, de – intett a rongyba bugyolált csomagok felé – nem kell együtt dolgoznunk, ha nem akarsz.

Másnap az alvezér mintegy ötven nevet sorolt fel neki az Amenthes söntésében, miközben a néger takarító a távolabbi asztalok körül söprögetett, és ő az asztallapba vésett jeleket nézte. A barnára pácolódott deszkát egymásra követő generációk karistolták tele trágár feliratokkal.

– Rendben – mondta végül az, aki valaha Phil Donahue volt. – Most pedig égesd el a papírt! Nem akarom, hogy bármi nyom maradjon.

Inkább ötszörös árat fizetett, de nem engedte, hogy Ventajosó a saját embereit küldje az ometepeci katonai támaszpontra, ahonnét reggelre négy alacsony építésű, könnyű Culebra terepjáró hiányzott a beolvasztásra váró anyagok: kiselejtezett úszótalpas lövegek, mocsári körülményekhez kifejlesztett, de éles helyzetben soha be nem vetett Carecolok és használhatatlanná vált, fölrobbant csövű ágyúk, mozsarak meg gránátvetők közül. Eltűnésük egyelőre senkinek nem szűrt szemet.

A lopott járműveket a nyomornegyed szerelői vették kezelésbe, és a hulladék deszkákból összeeszkábált, legyektől és taknyos gyerekektől hemzsegő ideiglenes garázsokban addig babráltak rajtuk, amíg azok tizenkét pár, külön kormányozható, páncélozott kerekükkel ismét a lehető legkisebb körben tudtak megfordulni, a testüket pedig azzal a speciális, szintén hadi célokra forgalmazott német festékekkel vonták be, ami majdnem teljesen elnyeli a fényt.

Ezek a különleges terepjárók, népszerű nevükön a „kígyóvonatok”, a bennük fekvő katonákkal alig egy lábnyira magasodtak a talaj fölé, és nem voltak sokkal szélesebbek sem. Képesek voltak viszont hetvenöt-nyolcvan fokos emelkedőn is felkapaszkodni, és a vezető szükség esetén periszkópon keresztül figyelhette az utat, miközben a kisméretű zongorklavíatúrára emlékeztető billentyűket, a kormányberendezést kezelte.

Hosszú évekig tartott, míg valaki annyira megtanulta a Culebra irányítását, hogy valóban úgy tudott vele siklani a legzordabb terepviszonyok között is, mint névadója, a kígyó. Előfordul azonban, hogy valakit eltávolítanak a hadseregből, mert garázda volt, mert duhajkodott vagy lopott – vagy mert éjszaka járőrszolgálatban ellenséges törzshöz tartozó indiánnal találkozott. Ennek is megvolt a maga rituáléja: ilyenkor mindketten derékig vetköztek, kört rajzoltak a földre, és a szuronyt késként használva vívtak meg, aztán a győztes felöltözött, és reggel jelentette, hogy bajtársát útonállóként ölték meg. A parancsnokság többnyire nem látta értelmét, hogy haditörvényszék elé állítsa a vétkest – elég büntetés volt annak, hogy csomagolhatott és mehetett haza valamelyik víztelen, kopár hegyi faluba, és attól kezdve sokkal keményebben kellett dolgoznia, mint a seregben, ahova nagy erőfeszítések árán küzdötte be magát. És minden laktanyában akadt egy századírnok, aki eltávozáskor beülve kedvenc kocsmájába, megemléltette a cimboráinak:

– Még nem is mondtam, hogy a Juanitót, tudjátok, azt a Puente de Ixlába való srácot elbocsátották. Nem, semmi különös, csak a megszokott történet: egy tukuna indiánnal akadt össze

a sötétben, tudjátok hogy vannak velük a hivarók... Kár érte, mert remekül elvezette a kígyóvonatot. Most aztán mi lesz, ha megindulnak ellenük a gringók? – És ilyenkor biztosan akadt, aki fizetett neki még egy pohárral, hogy ne legyen annyira szomorú.

A szemfülesebb bandák napra kész adatokkal rendelkeztek, és amikor Los Mochisban valaki azt szerette volna tudni, kik értenek a Culebrához, viszonylag olcsón kapott egy listát, és küldöncöket meneszthetett öt emberért. Azok hamarosan befutottak: nem is gondoltak rá, hogy otthon maradjanak, hiszen nagyon nagy pénzt ajánlottak nekik.

Hiába, állapította meg Ventajoso a készülődést figyelve, a telepet korábban támadó Rojas vagy Semana kiváló lehetett a maga szakmájában, abban, hogy az éj sötétjében elkapja a fegyvertelenül mászkálókat, de a stratégiát nagyjából úgy képzelhette el, hogy üvöltve, fegyverét rázva rohant a szögesdrót felé a csürhéjével, és remélte, hogy a bent lévők félelmükben szétszaladnak a géppuskáik mellől...

Az alvezérnek az utóbbi időben volt min töprengenie, és hajlott rá, hogy arra fogadjon: az idegen igenis be fogja venni a Hassen-majorságot.

Akkor, morfondírozott tovább, nekem is lesz hozzá egy-két szavam, mert csak az ostobák hiszik, hogy Rodriguez Ventajosónak büntetlenül parancsolgathatnak.

De még korai lett volna szembeszállnia az idegennel. Engedelmesen utánajárt a megbízásoknak, és kapcsolatait kihasználva gondoskodott róla, hogy a Föderációból érkező fegyvercsempészek csak a legjobb minőségű árut rakják partra a mazatláni szabadkikötő homokos partján. A következő feladat a szállítás megszervezése volt. Ráadásul igyekezniük kellett, mert ha Ometepecben felfedezik a Culebrák hiányát, akkor az egész országra kiterjedő razziák kezdődnek, és reguláris alakulatok fognak átfésülni minden talpalatnyi helyet. Hiszen ezekkel akár erődítmények ellen is lehet vonulni: ez már messze túlmegegy a nehézfiúknak elnézhető játszadozáson.

A kitűzött napon minden együtt volt, és Ventajoso még egyszer végignézett a bedeszkázott ablakú külvárosi vaskereskedés hátsó udvarában összegyűlt embereken. Meszticek, mulattok, indiók, sőt, még két néger is – fehér egy sem volt közöttük. A hármas számú kígyóvonat emberei közül néhányan az ő külön megbízására vékony, de nagyon nagy szakítószilárdságú acélhálót rejtettek el a jármű hátuljában, és azzal is tisztában voltak, kinek a levágott fejéért hajlandó a legtöbbet fizetni az alvezér. Kora reggel volt, és már most érezni lehetett, hogy a hőség meg fogja gyötörni a kiszikkadt földeket.

– Rendben – mondta Ventajoso. – Mindannyian belevaló fickók vagytok, és pontosan tudjátok, mi vár rátok: kincsek és szabad rablás.

Ám addig még el kellett foglalniuk a Hassen-majorságot, úgyhogy bepréselődtek a helyükre. Válluk a falhoz szorult, és a kezüket sem tudták mozgatni, mert automatikusan rájuk csukódott az ajtó. Aztán örült száguldás kezdődött: a prizmák bevetítették a kétoldalt elsuhanó táj panorámáját a járművek belsejébe, hogy a katonákat kiszálláskor ne érhesse meglepetés, de óránként huszonöt mérföldes sebességnél összemosódik a közeli tárgyak képe a tapasztalatlan szem előtt, és szokatlan a perspektíva is: nem minden nap nézi az ember fél láb magasságból a világot. A sivatagos terepen por kavarog, és belső hűtés ide vagy oda, a fémburkolat irtózatosan felhevül. Mindehhez hozzájön még, hogy a kígyóvonat valamelyik ízülete minden pillanatban meghajlik, és pár perc múlva már a legtapasztaltabbak is elszédülnek, és nem tudják, hogy valójában merre is haladnak. A kerekek közvetlenül az ember füle mellett kattognak, néhányan rosszul lesznek és hányni kezdenek, de ha nem akarnak belefulladásba a saját okádékukba, nem szabad elájulniuk – ezt nagyon is a fejükbe verték indulás előtt. Pihenésre csak a megszabott időközökben kerülhet sor – a hadsereg filozófiája szerint jobb egy halott vagy tébolyodott a kígyóvonatban, mintha nem érnek oda

idejében, és mindnyájuknak el kell pusztulnia, mert nem kapják meg a megfelelő tűzérési támogatást, úgyhogy a vezető vérekes szemekkel figyelni az utat, és az ujjai szakadatlanul táncolnak a kormánybillentyűkön: mire megérkeznek, több kilót fog fogyni. A periszkópon át néha vet egy pillantást a többi Culebra felé, hogy nem maradtak-e le, de nem, minden rendben; a vezetők pontosan tartják magukat a seregben tanultakhoz.

A támadók naplementére megérkeztek a kijelölt gyülekezőhelyre egy alacsony hegyhát mögött. Az emberek fegyvereiket magukhoz szorítva, hörögve és szitkozódva gördültek ki a szabad levegőre, és figyelték, amint az oldalsó hűtőbordák gőzölögve hűlnek. Lopva vetettek egy-egy pillantást az idegen felé is, akit egyáltalán nem viselt meg az utazás, és most a speciális hidegvágókat ellenőrizte. Mindannyian tartottak tőle: volt benne valami élettelen és fenyegető.

Csak az éj leszállta után kellett visszamászniuk, és ott várniuk, hogy az idegen áramtalanítsa a szögesdrótot, és egy kígyóvonal számára elegendő nagyságú nyílást vágjon rajta, miközben tudja, hogy ha rossz helyen fog hozzá, menten a levegőbe repül. Az alvezér nem értette, miként lehet leküzdeni ezeket a nehézségeket, de a pattanásig feszült idegekkel várakozó fegyveresek egyszerre csak azt látták, hogy egy jelzőrakéta nappali fénybe borítja a tájat, és megvilágítja a kerítésen tátongó, kör alakú nyílást is.

A vezetők felcsapták a homlokpajzsot, és teljes sebességre kapcsolak: a Culebrát pontosan erre a feladatra tervezték, arra, hogy az ellenség védelmében nyíló kis résen hatoljanak keresztül, mielőtt az felocsúdhatna. A páncél természetesen véd valamennyire a lövedékektől, de az ízületek nem olyan ellenállóak, és a gránát vagy a nehézlövedék is végzetes lehet, úgyhogy a legbiztosabb a gyorsaság.

Ezért a négy kígyóvonal teljes sebességgel rohant a szögesdróton tátongó rés felé, ám a mocsikák védelme már fel is állt: egy nehézgéppuska sorozata vert végig az első járművön. A vezetőjének csupán annyi ideje maradt, hogy félrekormányozza az útból, és már füstölni is kezdett a motor. A gombnyomásra feltárló csapóajtók mögül előbújó embereket újabb sorozatok kaszálták le, mielőtt lövésre emelhetnék volna a fegyverüket.

A következő Culebra azonban már bent is volt az udvaron, és személyzete tűzzel árasztotta el az őrtornyokat. A fényszórók felrobbantak, a lövedékek jégesőként kopogtak a visszavonuló védők körül, de senki nem kiáltott fel a fájdalomtól, és senki nem könyörgött kegyelemért, pedig a harmadik és a negyedik kígyóvonal végleg eldöntötte a harc kimenetelét. Az utolsó mocsika éppen a majorság főépülete előtt esett össze, és testével eltorlaszolta a bejáratot.

– Ne hagyjatok életben senkit! – kiáltotta a sötétből váratlanul előbukkanó idegen. Az alvezér rajta tartotta a fél szemét harc közben is, és meg mert volna esküdni rá, hogy több lövést is kapott, de ugyanolyan gyorsan és kiegyensúlyozottan mozgott, mint mindig. – Senkit! – ismételte meg.

Ventajoso intett embereinek, hogy várjanak a megfelelő alkalomra, de most már ez sem számított: a telep minden kincse az övék, és utána jöhet a bosszú.

– Be az épületbe! – parancsolta, és kezében hevedertáras Karasint lóbálva ő is megindult, hogy ott legyen az idegen közelében, de ekkor az egyik mesztic rémulten felkiáltott, és a telep középpontja felé mutatott.

Mintha hatalmas lángvörös virág szökkent volna szárba a föld alól, és a hőség végigperzselte bőrüket. A tompa moraj máris sivítássá fokozódott, és többen ösztönösen a földre vetették magukat – de már össze is zárult fejük felett ismét az éjszaka, és ott maradtak a hideg porban, döbbsen és mozdulatlanul. Tíz másodpercig sem tartott az egész. Az idegen még mindig megbabonázva bámult felfelé.

– Elkéstem – mondta, és Ventajoso most hallott először érzelmeket a hangjában: olyan határtalan és sötét kétségbeesést, mint a világtér fekete mélységei. Úgy gondolta, hogy nem várhat tovább, és fegyverét előrelendítve belelőtt három rövid sorozatot ellensége hátába. Az megrándult és előrebukott, de már fel is egyenesedett, és lassan, egyenletes léptekkel megindult támadója felé.

– Vége – mondta közönyösen.

Ventajoso ismét tüzet nyitott, és látta, hogy vér fröcsköl az idegen melléből, de az csak közeledik tovább rendületlenül – és addig húzta a ravaszt, amíg kattanás nem jelezte, hogy kifogyott a tár. Az idegen pedig ott állt tőle alig három lépésre.

– Meneküljtek! – kiáltotta valaki. – Meneküljtek, ez nem ember; meneküljtek, mert egy bosszúálló démon van itt!

– Igen, igen... a csillagistenek küldték, és mi halottak vagyunk. – Az alvezér látta, hogy az acélháló suhogva nyílik ki az idegen felett, és lerántja a földre. A speciális biztosítózsem a helyére pattant, és ő, ha elég hosszú ideig él még, minden bizonnyal bátorságához méltó gazdagsággal jutalmazta volna azt az emberét, aki ahelyett, hogy pánikba esett volna, a hálót vette elő, és most az idegen fogoly, igen, az, és kénye-kedve szerint elbánhat vele. A hideg veríték végigcsorgott a hátán: legfeljebb három perccel ezelőtt még a kígyó vonat belsejében várta a jelet, most pedig megint csend van és sötét. Valaki a háta mögött, görcsösen, szárazon köhögött, valaki más hirtelen felnyögött. Egy haslövéses sebesült halkán, szinte suttogva könyörgött vízért, és Rodriguez Ventajoso lassan felemelte a kést, amit az idegen ejtett ki a kezéből.

– Most pedig – mondta, és föléje hajolt – megnézzük, milyen vagy belülről. – Maga is elcsodálkozott hangja remegésén, aztán találkozott a tekintete gyűlölt ellenségével. Az minden érzelem nélkül nézett vissza rá – és egy szemvillanással utóbb Bob Hassen majorságát elsöpörte a föld színéről egy hangtalan robbanás.

hét

Akár a halálból is visszatérek, hogy teljesítsem a császár parancsait!

részlet az átdolgozott német Tiszti Eskü szövegéből, 1901

* * *

Browne félrehajolt, és a kés pengéje alig egy hüvelyknyire suhant el a torkától. Juanito még izzadni sem kezdett: könnyedén eltáncolt az ellentámadás elől, ő viszont máris zihálva szedte a levegőt, a haja csimbókokban tapadt a homlokához, és egész teste veritékben fürdött. Noha Higgins, az angol orvos mindent megtett érte, sebei még mindig nem gyógyultak be teljesen. És különben is: amióta belépett a porba rajzolt, rituális körbe, többször is átsuhant az agyán, hogy Juanito, a bandavezér még akkor sem volna túlságosan könnyű ellenfél, ha ő teljesen egészséges lenne. A tudattágító technika birtokában persze alapvetően megváltozna a helyzet, de hát amikor még az összecsapás előtt, a piszkos katonai sátorponyván, az árnyékban fekve megpróbálta felidézni magában speciális képességeit, azonnal émelygés fogta el, és rájött, hogy ezúttal legfeljebb a saját reflexeinek gyorsaságára és azokra a különleges fogásokra kell támaszkodnia, melyeket még Jütland szigetén, a kiképzés során sajátított el.

– A lényeg az – magyarázta neki oktatója, egy bélelt zubbonyt viselő, sebhelyes arcú bolíviai annak idején –, hogy mindig védve legyenek a létfontosságú szerveid. Kaphatsz persze sebeket, sőt, fájdalmas sebeket is – egy levágott ujj például nem túlzottan kellemes, de vagy végzel az ellenfeleddel, mielőtt elvéreznél, vagy amúgy sem volt érzéked a késhez, és akkor jobb lett volna, ha inkább porszívóügynöknek mész. – Browne most szinte maga előtt látta kiképzője gúnyos mosolyát, amint könnyedén kitér egy halálosnak szánt szúrása elől, és azt mondja:

– Ezt kell megtanulnod, e nélkül nem maradsz életben, ha egyszer kést vettél a kezébe. Láttad, az előbb hogyan háritottam? Nem volt semmi ellentmondás vagy diszharmónia a te támadásod meg az én védekezésem között: mintha csak az előbbinek szerves része lett volna az utóbbi, mintha az egyikből törvényszerűen következne a másik... – És Browne-nak most eszébe jutott mindaz, amit oktatójáról a „Szigorúan bizalmas, csak a Biztonsági Szolgálat őrnagynál magasabb rangú tagjai számára” feliratú dossziében olvasott. Most tisztán emlékezett rá, hogy a fickó valahol Bolívia hegyvidékén, egy névtelen, alig tucatnyi házból álló faluban született a múlt század nyolcvanas éveinek elején, ahol lámák kéröztek a primitíven megfaragott vulkáni tufából felépített istállóknak, és ugyanúgy ösztönösen értett a késhez, mint mások a sakkhoz, a színjátszáshoz vagy az íráshoz. Páratlan zseni volt, aki a késvívást az önvédelem vagy támadás szintjéről az igazi művészetek közé emelte, és már tizenöt éves kora előtt számos győzelmet tudhatott maga mögött. A Guaporé és Mámoré folyók közötti, tüskés pokolvirággal benőtt és még marhalegeltetésre sem alkalmas vidéken mindenütt ismerték a nevét, mert végiglátogatta a településeket, kihívta a legjobbakat, s bár eleinte előfordult, hogy megszorongatták – hisz korábban sosem kellett megvívnia erős és tapasztalt felnőttekkel –, azok, akik csak egyszer is látták harc közben, többet nem fogadtak ellene: túlságosan egyértelmű volt számukra, ki fog győzni.

Ellenfelei legfeljebb eszközként használták fegyvereiket, a kosárvédős markolatú angol tengerésztört vagy az áttelepült finnek három élű fegyverét, neki teljesen mindegy volt, mi van a kezében. A kés egyszerűen hozzátartozott, ahogy hozzátartoztak a végtagjai is, és az ezáltal szerzett fölényt kihasználva mintegy keresztülvágta magát az éhezéstől és korrupciótól, a szegények rozsdás sarlókkal és tűzben edzett hegyű botokkal felfegyverkezett,

kegyetlenkedő bandáitól meg a helyi katonai parancsnokok basáskodásától sújtott kontinensen az Atlanti-óceán felé. Egymás után küldte a túlvilágra a kocsmai késelések rettegett hőseit, amíg csak fel nem figyelt rá egy, a térségben tevékenykedő német titkosügynök, Paul von Gruttensheimer, aki vette a fáradságot, és végignézte az akkor már négy-szín nyomásos plakátokon hirdetett viadalt Montes Charos városában. A császár megbízottja sosem fogja elfelejteni azt a napot, sőt, még azt sem, hogy az utcán, az ütött-kopott homlokzatú színházépület előtt egy trópusi bőrbetegségekben szenvedő, öreg és kövér rab-szolga kapaszkodott a karjába:

– Senior – kiáltotta –, senior, ez az ember Krisztus utolsó reinkarnációja, eljötté pedig az Utolsó ítélet, enyhítsen hát a bűnein azáltal, hogy megvált engem gazdám gonoszságától! – Könyörgő, tébolyodott tekintettel nézett a németre, de az lerázta magáról, és belépett az álklasszicista előcsarnokba, hogy elvegyüljön a viadal kimenetelét latolgató helyi nobilettákkal. Túl sok ember bolondult vagy halt meg azokon a rossz talajú vidékeken a nélkülözések miatt, csak a németeknek ment jobban, de ők is állandó feszültségben éltek: behúzódtak fegyveres örökkel védett udvarházaikba, és napról napra azt várták, hogy látszólag ártalmatlan szövegű szikratávirat érkezzon az egyik komor berlini palotából. Akkor ők a mindaddig gondosan rejtgetett fegyvereket kézbe véve elfoglalnák a főbb stratégiai pontokat: a postákat, a folyami átkelőhelyeket és a vasúti teherpályaudvarokat. A németbarát Brazíliában Gruttensheimer feladata lett volna összehangolni az anyaországból érkező léghajók hadmozdulatait a földi erők, a felfegyverzett és fanatizált telepések előrenyomulásával, de hiába várt hosszú éveken keresztül, a támadási parancs soha nem érkezett meg. Vilmos császár végül arra a következtetésre jutott, hogy elhamarkodott dolog lenne a Föderációtól karnyújtásnyira háborúba keveredni, és a helyi kiskirályokkal kiépített kapcsolatok lassanként elveszítették korábbi jelentőségüket... ám a vezérkari tisztek azért nem hagytak fel a tervezéssel. Utasították diplomatának álcázott embereiket, hogy továbbra se lankadjon a figyelmük: legyenek ott minden jelentősebb eseményen, mert bármikor szükség lehet rájuk. Gruttensheimer ennek a rendelkezésnek eleget téve ment el aznap este a Montes Charos-i színházba is.

– Ez a fickó aranyat ér – mondta éppen egy sovány, brazil földbirtokos, ahogy belépett az előcsarnokba. – Mindent tud, amit a késről tudni lehet. Azt beszélik róla, hogy sebezhetetlen, és a szegénynegyedek lakói messiásként ünneplik a győzelmeiért. Megjelenésében a csillagistenek visszatérésének jelét látják. Örömtüzeket gyújtanak a tiszteletére, és...

– Túlságosan fiatal, és nem elég robbanékony – vetette közbe valaki –, és az Olajos Tomás ellen semmi esélye a győzelemre. Láttam egyszer egy kocsmai késpárbaját, és esküszöm, hogy Tomás a jobb.

Paul von Gruttensheimer, az alkormányzó személyes barátja előrefurakodott a tömegben, hogy mégis a vézna bolíviai fiúra fogadjon. Aztán a viadal befejeztével, legújabb és egyben utolsó nyilvános győzelme, a százharminchetedik után felkereste az öltözőjében, ahol az éppen az este bevételét számolta össze: azt az ezerkétszáz cruzeirót, amiből nem tudott volna kifizetni egy rendes vacsorát a berlini Alexander Platz felkapott éttermeiben.

Néhány nap múlva eljött érte a legnagyobb, álcázószínekkel befestett Zeppelin, az Utópia. Dörgő motorral ereszkedett alá éjszaka a Montes Charos városán túli, gyommal felvert kőbánya mellett, és a hatalmas propellerek szelében olvashatatlanra rongyolódott, spanyol nyelvű újságok keringtek. Némelyik cikk a „Carlos, a bolíviai villám” fantasztikus karrierjét tárgyalta. És szó, ami szó, valóban egyedülálló pályát futott be: rajta, a késpárbajok írástudatlan hősen kívül tényleg nagyon kevés civilnek adatott meg, hogy egy nehézfegyverzettel felszerelt hadiléghajó fedélzetén utazzon. És még ennél is kevesebbeknek, hogy személyesen fogadja a hadsereg császárnak közvetlenül alárendelt főparancsnoka, Alexander von Huttel,

Poroszország legnagyobb földbirtokosa és nyolcszázezer leigázott lengyel jobbágy pallosjogú ura. Berlinben, a Friedrichstrassén berendezett főhadiszálláson találkozott vele, mielőtt megkezdte volna útját egy másik léghajó fedélzetén Jütland felé, ahol jó pénzért a közelharc elemeit kellett oktatnia a Paul von Gruttsheimer és a hasonló, kiöregedően lévő titkosügynök helyébe lépő fiataloknak. Így lett a tanítványa Browne is, aki most ezen a Los Mochis melletti, különös formájú sziklával teleszórt fennsíkon, a kábító hőségben neki köszönhette, hogy Juanito még mindig nem ölte meg. Tőle tanulta, miként tudja higgadt-sággal ellensúlyozni a másik nagyobb technikai felkészültségét, és miként tarthatja távol magától támadóját az idő legnagyobb részében, még ha ez alatt ő sem tudja megölni, akkor is.

Igazuk volt azoknak, gondolta, miközben az indió könnyed mozdulata a mellkasától a köldökéig hasította az ingét, de a testét nem sebezte meg, akik azt állították, hogy a hadseregnek új típusú ügynökökre van szüksége. Gruttsheimer talán jó volt arra, hogy tárgyalásokat folytasson a magashegyi kiskirályokkal, és nevetséges előnyöket csikarjon ki a német telepesek számára, de egymagában nem maradt volna életben, és képtelen lett volna keresztülvinni az akaratát. Nem, neki segédcapatok kellettek: végrehajtók, árulkodó házicselések és besurranó tolvajok, és ezáltal túlságosan nehézkesnek és sebezhetőnek bizonyult. Igaza volt von Huttelnek, amikor Darwin elolvasása után arra a következtetésre jutott, hogy a túlélésért folytatott harc mind kíméletlenebb lesz, és néhány évtized vagy pár száz év múlva csak a legkiválóbbak fognak életben maradni... Browne az utolsó pillanatban tudott csak elhajolni egy rafinált szúraskombináció elől, és bármennyire kilátástalan volt a helyzete, őszinte elismeréssel adózott Juanito technikájának.

Annak idején ő is olvasta azt a nagy port felkavart tanulmányt, amiben a Darwin mellé háziorkosként kirendelt tiszt, Eugen von Ertzberger azt fejtegette, hogy emberanyagukat tekintve az indiók a legjobbak: jobbak még a németeknél is. És noha akkoriban tisztársaival együtt ő is mérhetetlenül felháborodott azon a feltételezésen, hogy ezek a magashegyi vagy sivatagi falvakban, félállati sorban tengődő, zsíros hajú fickók felülmúlnák a harcban a germánokat, mostanra kezdte belátni, hogy lehet a dologban valami. Néhány nappal korábban, mialatt sebláztól kábultan, a részeg angol orvos motyogását hallgatva feküdt az indió martalócok táborában, már meg is fogalmazott magában egy jelentést főnökei számára – az állt benne, hogy nem a telepesekre, hanem az őslakókra támaszkodva kell támadást indítani Amerika ellen.

De ahhoz, hogy ezt megírhasssa, előbb ebből a kutyaszorítóból kellett kikerülnie. Percek óta bágyadságot színlelt – valóban fáradt volt, és némileg bizonytalanul bánt a késsel, de azért nem ennyire –, és várta az alkalmat. Hagyta, hogy Juanito egymás után mindkét vállán megsebezze: könnyű, de látványos sérülések voltak. A vér előntötte a karjait, és a harcot figyelő indiók mindkét alkalommal elégedetten kiáltottak fel. A legtöbben az első perctől kezdve ösztönös, már-már állati ellenszenvvel viselkedtek Browne iránt, és most, hogy az éjszaka leple alatt rátámadt az örre, hogy visszaszerezze a lánctalpast, legszívesebben azonnal végeztek volna vele. Browne-t véletlenül arra kószalók fegyverezték le: azok az indiók, akik most úgy gondolták, hogy nem tisztességes eljárás az, ha valaki, akinek megmentették az életét; valaki, akit ápoltak, egyszerre csak fogja magát, és megpróbálja eltenni a láb alól egyiküket.

Juanito azonban szinte barátságosan viselkedett vele, és még azt is hagyta, hogy pihenjen valamennyit az összecsapás előtt. A legtöbb indióhoz hasonlóan ő is hiú volt késművészetére, és mindeddig úgy tűnt, hogy igaza lesz. A gringo nem volt igazi ellenfél: egy kezdőnek talán az lett volna, de nem neki. Könnyedén védte a gyomra felé irányuló csapást, és azonnal ellentámadást indított.

Ott kellett volna hagyni a fickót a Valle de Olivos-i házban, hadd haljon meg magától, jutott közben az eszébe ismét, de hát a dolgot már nem lehet meg nem történtté tenni. Ráadásul a terepjáró tényleg jól jött, állapította meg már a következő támadást fontolgatva. Browne védelmén több lyuk is tátongott, és hirtelenjében nem tudta eldönteni, hová csapjon le. Azt viszont már elhatározta, hogy nem játszik tovább: megöli, aztán továbbállnak.

Ismét egy bágyadt támadás, amit csuklója félkörös mozdulatával könnyedén visszavetett, és a mozdulatot folytatva teljes súlyával előredőlt, hogy szíven szúrja Browne-t. Ekkor könnyű ütést érzett a mellkasán, hőhullám csapott át a testén, és döbbenet láta, hogy a fakókék nappali égbolt elfeketedik. Annyi ideje sem maradt, hogy felfogja, mi történik vele, és már halott is volt – a rituális körön kívül álló indiók értetlenül meredtek Browne-ra, aki még mindig nem engedte le a markolatáig véres kést. Az erőfeszítés teljesen kimerítette: tudta, hogy másodszor nem lett volna alkalma próbálkozni, ha az elsőt elhibázza.

– Most pedig – mondta rekedten –, idehózzátok nekem a terepjárót, hátrahúzódtok, és megvárjátok, míg elmegyek. Utána felőlem el is temethetitek ezt itt – bökte meg cipője hegyével Juanito holttestét –, de előtte senkit nem engedek a közelébe. Ne is próbálkozzatok semmilyen trükkel: ne feledjétek, hogy legyőztem, és csak rajtam múlik, milyen sorsa lesz a túlvilágon.

Az egyik indió futva távozott, hogy teljesítse a parancsát. Browne már alig várta, hogy beszállhasson a lánctalpasba, és meg sem álljon Hassen majorságáig. Talán az lesz a legegyszerűbb, ha kissé átköltve ugyan, de mindent elmesél, kezdve azon, hogyan lökték ki a vonatból, és befejezve azzal, hogy miként segítette egy jólelkű angol orvos megszökni az indiánok fogságából. Igen, ez egészen hihetően hangzik, a kiállt szenvedésekről pedig sérülései tanúskodnak. Mint fehér ember a fehértől fog segítséget kérni – akkor biztosan beengedik, utána csak ki kell várnia a legjobb pillanatot.

Fél szemmel az ellenséges, komor arcú indiókra sandított, de leginkább csak megszokásból: a halott főnök lelkének kijáró tisztelet úgyszólván meggátolja őket a támadásban. Addig pedig egyenesen szent és sérthetetlen, amíg ki nem lép a porba rajzolt körből. A távoli hegycsúcsok haván szikrázott a nap.

– És én? – rezzentette föl gondolataiból Higgins. – Mi lenne, öreg cimborá, ha én is veled mennék? Unom már ezt a piszkos csúrhét. – Az indiánok fel sem vették a gyalázkodását: teljesen hozzászoktak már.

– Nem is tudom – felelte Browne, de magában máris eldöntötte: hadd jöjjön az angol. Orvosra bármikor szüksége lehet, később pedig majd csak megszabadul tőle. A szeszkezés arra is jó, hogy hitelesebbé tegye a történetét. Elgondolkozva méregette az előtte álló férfit. – Rendben – biccentett végül –, de én leszek a főnök, te semmibe nem szólsz bele.

Néhány perc múlva pedig már bent is voltak a lánctalpas légkondicionált hűvösében, és Browne indított. Odakint dühöngött a sivatagi hőség, a horizont felett vibrált a levegő, és nagyon magasan felettük egy sivatagi madár lebegett kiterjesztett szárnyal, mozdulatlanul.

– Nem lenne túl kellemes az elkövetkező ezer évben ismét találkozni velük – jegyezte meg az orvos, és az ülés alatt kezdett kotorászni, majd egy félig teli tequilás üveget húzott elő. – Bosszúálló népség ez. Hidd el, nem lenne jó.

– Persze. – A motor zümmögni kezdett, és a lánctalpas nehézkesen balra kanyarodott. Browne teljesen előretolta az egyik kart, és figyelte, ahogy az indiók a feljükk közeledő terepjáró irányába fordulnak. Jütland szigetén megtanították neki, hogy ha csak megsebesít az ellenségei közül néhányat, azzal jobban megnehezíti az üldözést, mint ha megöl egyet-kettőt... de arra is megtanították, hogy mindössze egyetlen szabály van, amihez mindenképpen tartania

kell magát: az, hogy a császár mindenképp előtt. Eddigi tapasztalatai szerint itt, a Föderációtól délre eső területeken az emberi életet korántsem tartják olyan becsben, mint Európában, és nem akarta, hogy a hátában vele szemben ellenséges fegyveresek maradjanak. Különben is megvetette őket, mert engedelmességek az ostoba hagyományoknak ahelyett, hogy azonnal fölkoncolták volna. Inkább átengedték neki a terepjárót, csak menjen már, és hagyja őket békén, hogy elvégezhessék a temetési szertartást, és közben el sem tudták képzelni, hogy valaki a maga módján ne legyen ugyanolyan tisztességes, mint ők. És ez hiba volt, végzetes hiba.

– Hé, mit művelsz? – kiáltotta Higgins az üveget leeresztve. – Csak nem...

Browne egy másik kart fordított el, és dőndülve csapódtak le a Sauer-Sohn ikergéppuskákat az időjárás viszontagságaitól védő páncéllapok. Az orvos a keze felé kapott, de Browne már meg is húzta a ravaszt, és egyetlen hosszú sorozattal lekaszált a még mindig egy csoportba tömörülő indiánokat. És a terepjáró már el is dübörgött: láncfalpai alól por szállt fel, és csikorgóit alatta a föld.

– Ez közönséges tömegmészárlás volt – morogta Higgins. – Ezek ugyan csak emberformájú állatok, de azért... – Browne egyetlen pillantással belé fojtotta a továbbiakat. – Ha te úgy gondold – vont a vállát, és ismét az üveg után nyúlt. Elvégre nem az ő dolga. Szemernyi kétsége sem volt, hogy Browne akkor is meghúzta volna a ravaszt, ha ő is ott van az indiák között, és bár elhatározta, hogy lehetőleg vigyáz magára, egyáltalán nem látta fényesnek a jövőt.

– Azt mondják, valaha igazi világbirodalom volt itt – mondta hosszú hallgatás után. – A guarani, igen, az volt az, egyesítette az összes indió törzset. Megvolt minden, ami egy magasabbrendű civilizációhoz kell: városok, utak, vízvezeték, csillagvizsgálók, jól szervezett hadsereg meg a hasonlók, és a mai Valle de Olivos helyén állt a fővárosuk: még belegondolni is furcsa. Ma nincs ott más, csak homok, homok és homok. Tudod, egészen különös dolgokat olvastam fiatalabb koromban, mármint amikor még egyáltalán olvastam valamit... Akadt a föderációsok közt egy történész, a nevére már nem emlékszem, aki azt állította, hogy egészen máshogy is alakulhatott volna a történelem, mert ezek már kész voltak arra, hogy meginduljanak és elfoglalják az egész világot: már össze is gyűjtöttek egy hatalmas hajóhadat valamikor az 1300-as évek végén. És ha akkor jönnek, aligha ütköznek komoly ellenállásba: a fekete halál, a pestis épp elnéptelénítette Európa nagy részét. Hát tudod, nem valami sokra mentünk volna ellenük a kezdetleges tűzfegyvereinkkel: ahogy ezek harcolni tudnak...

– És – kérdezte Browne – hogyhogy nem jöttek mégsem? – Hirtelen nagyon különösnek, szinte nevetségesnek találta a gondolatot: egy gyarmatosított Európa, ahol az indió földesurak fölözik le a hasznot, és a guarani a hivatalos nyelv. Valószínűleg átvették volna a puskaport, és ők hódítják meg egész Afrikát meg Ausztráliát, nem a németek. – Kíváncsivá tesz.

– Nos, a dolog meglehetősen bonyolult, és szerintem senki sem tudja a pontos választ, de a lényeg az, hogy az egyik napról a másikra egyszerűen eltűntek a vezetőik meg még sok ezer ember... már amennyire hinni lehet a leleteknek és a Calvillo mellett előkerült feliratos köveknek. Ezekben egyébként az áll, hogy az istenek személyesen jöttek el értük az égből: a csillagistenek vitték magukkal őket rabszolgának, és hogy ismét vissza fognak térni, méghozzá nem is egyszer, hanem többször is. Ha jól emlékszem, mostanában is esedékes lenne a dolog, a Halley-üstökösrel egy időben.

– Ugyan már – legyintett Browne. Ezek az indiók hihetetlenül szívósak, és olyan tüdejük van, mint a kovácsfűjtató, de a legújabb tapasztalatok tükrében úgy tűnt, gyakorlatilag használhatatlanok. Ha az ember nem mondja meg nekik, mit csináljanak, vakon mennek a babonás fejük után, és bár megfelelő képességgel kiváló harcosokat lehetne belőlük faragni, rabszolgának

például annyira alkalmatlanok, hogy ebbe még a föderációs emberkereskedők is beletörődtek. Ha elfogsz egyet, gondolta, és munkára akarod kényszeríteni, akkor egyszerűen lefekszik a földre és meghal. Csak a vezetőinek engedelmeskedik, de azoknak vakon és tűzön-vizén át. A műszerfalhoz erősített térképre pillantott, és megállapította, hogy perceken belül eléri Hassen udvarházát. – Most pedig – fordult az orvoshoz –, ígérd meg nekem, hogy nem mondasz mást, mint én. – És részletesen előadta kívülállóknak szánt történetet, mely szerint egy neves német cég, a Gyndes Mineral geológusaként érkezett Mexikóba, de a konkurencia le akart számolni vele. Már a szomjhalál szélén állt, amikor az indiánok elfogták. – Attól pedig nem kell félned, hogy bárki meghazudtol: tényleg kiválóan értek az ásványokhoz.

Végül mégsem lett szüksége a fedőtörténetre, mert Hassen majorságának helyén holdbéli táj fogadta őket. A homok és a sziklák több négyzetmérföldnyi területen fekete, üvegszerű anyaggá olvadtak össze, és a valahai udvarháznak semmi sem mutatta nyomát. És az életnek sem volt semmi nyoma: sehol egy fűszál, egy madár, egy rovar.

A terepjáró lánctalpai meg-megcsúsztak a tükörsima felületen, aztán a szemközti, tizenötezer láb magas hegy mögött lebukott a nap, és a jármű lassulni kezdett, majd néhány percen belül megállt. Browne még mindig nem javította meg az akkumulátorokat, úgyhogy most mozdulatlanságra kárhóztatva kellett várniuk reggelig.

– Félelmetes látvány – mondta az orvos, kikémlelve az ablakon. – Nem tudom, miféle katasztrófa sújthatta ezt a területet, de az biztos, hogy szegény ördögök nem sokat szenvedtek. Soha nem láttam még hasonlót. Valószínűleg olyan volt, mintha egy parányi nap robbant volna fel valahol a közelben. Tetszik vagy sem, azokra az előjelekre kell gondolnom, amik a guarani mítoszok szerint a csillagistenek megjelenését előzik meg. Ostobaság persze, most mégis olyan érzésem van, mintha lenne a dologban valami.

– Na igen – válaszolta Browne. – Talán. – Őt is lenyűgözte az a hatalmas és kérlelhetetlen erő, ami végigpusztította a területet, de máris azon kezdett töprengeni, lehet-e ez Hassen gyanús kísérleteinek eredménye, és ha igen, vajon véletlenül történt-e így. Fontosabbnak tartotta, mint valaha, hogy elkapja a gazdag rabszolgakereskedő fiát, mert az a jelek szerint – és feltéve, hogy életben van még – olyan fegyvert juttathat Németországnak, aminek birtokában a császár mindörökre legyőzhetetlenné válna. A lánctalpas üresbe tett, hidraulikus sebességváltójával babrálva maga elé képzelte a Zeppelineket, amint ilyen bombákkal megrakodva repülnek be New York, Mexikóváros vagy Vancouver légterébe a légvédelem zárótüze felett. És elég lesz meghúzni a bombakioldó kart, hogy egy pillanatra százmillió fokon lángoló nappallá változzon a sötétség. – Kíváncsi lennék, ki vagy mi okozta ezt.

– Én is. – Az orvos az egyik percről a másikra teljesen kijózanodott, és vérekes szemekkel figyelte, amint odakint előrenyomul az éjszaka. – És nagyon nem szívesen találkoznék veje.

Mégis ő volt az, aki előbb vette észre a függőlegesen aláereszkedő, hideg és halvány fényeket. Láta, hogy az állócsillagok közül néhány megindul a Föld felé, de még mielőtt megszólalhatott volna, sápadt fény öntötte el a terepjáró belsejét, és annyi ereje sem maradt, hogy védekezően a szeme elé kapja a kezét.

Az apróbb fém tárgyak a levegőbe emelkedtek, a tájat fülsiketítő dübörgés töltötte be, és Browne is mozdulatlanságba dermedten ült a helyén, miközben a fejük felett gigantikus úrhajó lebegett. Azt követően indult el a Holdról a földi csillagászok által Mare Desideriinek, Álmodók tengereinek nevezett terület alatti kiépített bázisról, hogy vették a jelzést, mely szerint itt semmisült meg az egyik kiborg, aminek különleges megbízatását csak néhány beavatott ismerte.

Természetesen időbe telt, amíg beléphettek a Föld légkörébe: felszállás előtt az úrhajó sötét fémötvözetből készült testét az utolsó szegecsig ellenőrizni kellett. Minden eshetőségre

számítva különleges fegyverekkel meg utasításokkal látták el a személyzetet; nagy mennyiségű élelmiszert és ivóvizet szállítottak a fedélzetre – vagyis olyan alaposan felkészíttek, mintha nem csupán az alig pár százezer mérföldnyire levő kék bolygóra akarnának eljutni, hanem legalábbis a Naprendszer határain túlra, ahol a legapróbb hiba is végzetesnek bizonyulhat, mert nincs, aki a bajba kerültek segítségére siessen. Kétmillió, a túlélésért folytatott harcban, és pár tízezer világűrben töltött év egyaránt arra tanította őket, hogy semmit ne bízzanak a véletlenre, mert csak az marad életben, aki minden eshetőségre számít.

És a marsiak tökéletesen megtanulták a leckét, miután több egymást követő, váratlanul száraz év félmillió esztendeje majdnem elsöpörte civilizációjukat. Megtanulták azt is, hogy a világűr még kegyetlenebb és kiszámíthatatlanabb, mint a Mars óceányi kiterjedésű, vörös por-sivatagai, amikor egy könnyelmű vállalkozás során majd' egész flottájuk odaveszett a Jupiterhez vezető út meteorfelhőiben. Soha többé nem engedték meg maguknak a kapkodást: egy olyan világ számára, ami jelenleg alig huszonöt-harminc űrhajóval rendelkezik, mindegyik felbecsülhetetlen értékűnek számít. Ezért, bár a Hold-Föld távolságot néhány óra alatt is megtehetnék volna, napokig tartott, míg felkészültek a landolásra.

A véletlen úgy hozta, hogy Browne és Higgins nem sokkal előttük ért oda a terepjáróval, és ők különleges berendezéseiknek köszönhetően úgy láttak keresztül annak másfél inch vastag páncélján, mintha az üveg lenne. Különösebb kíváncsiság nélkül vették szemügyre a megbénított, alsóbbrendű teremtményeket: jó pár, hozzájuk képest rövid életű ember megöregedését és halálát látták már.

– Felvenni, törölni a memóriát vagy megsemmisíteni? – kérdezte a fedélzeti számítógép az emberi fül számára gyorsnak és célratörőnek, ám dallamtalannak ható, füttyülésre emlékeztető marsi nyelven. Ez a nyelv szinte kizárólag magas hangokból állt, mert azok jobban terjednek a ritka levegőben.

– Felvenni – válaszolta a rangidős pillanatnyi habozás után. Alaposabban megnézve némileg rendhagyónak találta ezeknek a földieknek a bőrszínét és testfelépítését. A mindedig a Dél-Amerika magashegységei között tevékenykedő begyűjtőkkel dolgozva hallott ugyan arról, hogy más emberfajták is élnek a kék bolygó kontinensekkel és tengerekkel tagolt felszínén, de most találkozott először fehérekkel. – Felvenni és megvizsgálni – egészítette ki a parancsot, és máris a zsilipkamra felé fordult, hogy figyelje, amint a gépkarok beemelik az űrhajó belsejébe a nehezen lélegző, sápadt, nyitott szemű embereket, és a falból fémlapok csúsznak ki: az automatikus vizsgálóasztalok.

– Idegi blokkolás oldva. A vizsgálat kezdetét veszi – mondta a számítógép, amikor a foglyok már szilárdan le voltak szíj ázva. Higgins hunyorogva figyelte a pár lépéssel odébb álló idegeneket. Úgy tűnt neki, hogy azok végtagjai természetellenesen hosszúak, túlságosan nagyok a szemeik és feltűnően széles a mellkasuk is: ilyen hatalmas tüdejű példányok legfeljebb a hegycsúcsok közelében élő bororó indiánok közt akadnak.

– Ne! Kérem, ne tegyék! Nagyon kérem! – kiáltotta guaraniul, amikor látta, hogy egy szike megindul a teste felé. Legszívesebben sikoltozni kezdett volna: néhány órával ezelőtt békésen iszogatótt, most pedig itt fekszik gúzsba kötve valami pokolbéli laboratóriumban, ahol elevenen fogják felboncolni. Ez túlságosan borzalmasnak tűnt ahhoz, hogy elhiggye, tényleg megtörténhet. Nem, ez egészen biztosan valami félreértés, igen, egészen biztosan az. – Higgyék el, nem akartunk semmi rosszat, éppen csak elvetődünk errefelé, de már mennénk is tovább, és...

A számítógép analizálta a hangokat, és megállapította, hogy az egyik legelterjedtebb indió nyelven elhangzott tiltakozásról van szó. A robotkar végéhez rögzített kés égető fájdalmat

okozva csapott le, de nem fröccsent ki a vér, mert azonnal automatikus érszorítók lendültek előre, és Higgins, bár borzalmas kínokat kellett kiállnia, életben maradt. Többször elájult a fájdalomtól, és most értette csak meg, hogy a halál valóban megváltást jelenthet, de egy örökkévalóságnak tűnő óra múlva ismét ép volt a teste. A szétroncsolódott felületekre a valóditól megkülönböztethetetlen, szintetikus bőr került, az ereket gondosan összeillesztették, az átvágott inakat nagyon vékony és nagyon erős kapcsokkal rögzítették egymáshoz, és ő még jobban meg volt rémülve, mint eddig. Vagy nem is a rémület a megfelelő szó: immár minden porcikájában rettegett attól a hatalomtól, ami ezt a gyötrelmet rá mérte, mert megértette, hogy pusztán egy, a kísérleti alany érzéseivel mit sem törődő, embertelenül közömbös vizsgálót hajtottak végre rajta.

A fájdalom mellett az volt a legrettenetesebb a számára, hogy mint orvos, tisztában volt vele: ugyanezeket a vizsgálatokat úgy is tökéletesen el lehetett volna végezni, ha elaltatják őket.

– Ezek egyszerűen nem vesznek minket emberszámba – súgta oda Browne-nak valamivel később egy sötét cellában, a földinél jóval ritkább levegőben zihálva. A csupasz fémpadlón feküdtek, és egész testükkel érezték a gyenge lüktetést: mintha gigantikus motor dolgozna a távolban. – Kísérleti állatok vagyunk számukra, nem pedig értelmes lények...

– Valóban – hagyta rá Browne oda sem figyelve. A fizikai fájdalom őt is megviselte, de egyáltalán nem rémült meg: az ember sok mindent kibír. Ahelyett, hogy sebeit nyalogatta volna, megpróbálta fogvatartói helyébe képzelni magát, és ő is arra a következtetésre jutott, hogy csak azok bánhatnak így velük, akik számára egy ember kevesebbet jelent, mint a gazdag föderációs számára rabszolgája élete. Váratlanul megértette, hogy mire megy ki a játék: szembe találta magát a tökéletes célszerűségeen alapuló társadalom legfontosabb törvényével: ne tégy semmit, ha az nem szolgál az előnyödre.

Nem mozogni, és nem pazarolni a drága energiát. Nem mutatni kíméletet senki iránt. Nem foglalkozni azzal, hogy kevesebb fájdalmat okozz, ha így is eléred a célot, mert az fölösleges, és csak egyetlen cél létezik: a túlélés. Túlélés minden áron, mert semmi más nem számít – és Browne beleborzongott, ahogy azon töprengett, milyen zord körülmények között fejlődhetett idáig egy kultúra. Érthetetlen volt a számára, hogy soha nem hallott még egy ilyen magas technikai tudással rendelkező civilizációról, mert abban biztos volt, hogy nem az amerikaiak vagy a törökök fejlesztették ki ezeket a szerkezeteket.

– Talán – latolgatta a lehetőségeket – valamelyik magashegység világtól elzárt völgyében, a hóhatár felett éltek évszázadokon vagy évezredekken keresztül, és most bukkannak csak elő, hogy egyből elfoglalják az egész világot. – Tenyerével végigsimított az acélfalon, és biztos volt benne, hogy igaz van: ilyen fémeket egyetlen ismert nagyhatalom gyáraiban sem állítanak elő.

– Micsoda gigantikus léghajó – suttogta mellette az orvos. – Legalább egy órája emelkedünk. Milyen magasán lehetünk? Száz mérföld, kétszáz vagy ötszáz, ki tudja; talán valahol a felső légkör határán, ahonnan az egész bolygó öklömnyi golyóbisnak látszik. Talán meg sem állunk a napig, a Holdig, a Marsig és a csillagokig. – Szavai motyogásba fulladtak, ahogy a kimerültségtől sötét, dermesztő álomba zuhant.

Browne is érezte, hogy le akarnak ragadni a szemei: bármennyire ellenálló volt a szervezete, a sivatagi bolyongás és az állandó küzdelem őt is halálosan kifárasztotta, és most azt súgta neki egy belső hang, hogy zsákutcába került, ahonnan nincs kiút. Semmi értelme a sorsa ellen lázadoznia: akkor jár a legjobban, ha feladja, hiszen legalább kipihenhetné magát a rá váró kínok és fáradalmak előtt. Az előtt, hogy fizikailag is összeroppanva végleg elveszítené az immár szinte az egész világ ellen folytatott, igazságtalan és magányos háborút. Ezt a magatartást sugallta neki fogvatartói tökéletesen érzelmentes és hatékony filozófiája is: ha

sikeresebb akarsz lenni a többiekénél, ne törődj semmivel, hanem küzdj tíz körömmel az életedért... és Browne biztos volt benne, hogy egy olyan világ felé tartanak, ahol mindenk fölött ez a felfogás érvényesül.

Ám, noha hajlandó lett volna lelkifurdalás nélkül feláldozni céljai érdekében a mellette alvó orvost vagy bárki mást, úgy gondolta, egy dolog még mindig megkülönbözteti az állatoktól: az, hogy ő nem önmagáért harcol vagy követi el az árulást, hanem a császárért. Vagyis neki nincs joga feladni. Mielőbb meg kell szabadulnia, hogy figyelmeztethesse Németországot az új és minden eddiginél veszélyesebb ellenfélre. És Thomas Browne, Vilmos császár legkiválóbb ügynöke megfogadta, hogy küzdeni fog, és bárhogy alakuljanak is a dolgok, mindent megtesz érte, hogy végül ő kerekedjen felül.

Amikor elaludt, sejtelve sem volt róla, hogy járművük félúton jár a Hold felé, és személyzete már ki is elemezte a Hassen-major helyén található nyomokat. A speciális hullámhosszon dolgozó kamerákkal készített felvételek alapján meg tudták állapítani, hogy az udvarházat támadás érte, és felfedeztek egy sokkal meghökkentőbb tény is – azt, hogy alig egy perccel a kiborg önmegsemmisítő programjának beindulása előtt egy űrhajó hagyta el a Földet.

Azonnal jelentést küldtek a Mare Desiderii mélyén található központba, ahol egy gigászi számítógép legalább harmincezer éve gyűjtötte a Földre vonatkozó adatokat. A periodikusan ismétlődő, pusztító meteoritzáporok ellen, mint hatalmas, nehéz szemhéjak, acélkupolák védtek az óriástávcsöveknek az egymástól emberi mértékkel mérve érzékelhetetlenül lassan távolodó kontinensek felé irányuló lencséit. Ezek a földrészek évszázadonként fél inchnyi vagy még annál is kevesebb utat tettek csak meg. Még egy marsi élete is rövid volt hozzá, hogy odalent, a hőmpölygő felhőtakaró alatt érzékelhető változások játszódjanak le: nagy néha tüzet okádvá és minden irányba forró köveket szórva kibukkant az óceán hideg vizű mélységeiből egy vulkán, aztán sokáig ismét nem történt semmi; az Álmok tengerének földalatti járataiban egyenletesen ketyegtek a mérőműszerek és a mechanikus intelligencia által szabályozott óraművek állandóan a kijelölt területre irányították a távcsöveket. A számítógép pedig várta, hogy korszakonként egyszer, ezerévenként vagy még ritkábban feltűnjön egy marsi űrhajó, és a karbantartók végigjárják a memóriaegységeket egymással összekötő szűk alagutakat. Utána pedig kezdődött az új visszaszámlálás: a várakozás az anyabolygóról érkező szerelőkre, és csak a tartalékvilágítás pislákol a folyosókon. A szinte az örökkévalóság számára épített, a marsi technika egyik csúcsteljesítményének számító és mozgó alkatrészeket egyáltalán nem is tartalmazó komputernek az eredetileg tervezettnél lényegesen kevesebb idejét vette igénybe a Földön zajló geológiai változások megfigyelése és értékelése, és ráért olyan mellékprogramokat is végigfuttatni, amiket, ha értelmes lényről lenne szó, gondolatoknak nevezhetnénk.

Ezek egyike volt az, hogy lennie kell egy nála is mérhetetlenül hosszabb ideig létező teremtménynek, akinek vagy aminek a Földön lejátszódó geológiai korszakok nem tűnének hosszabbnak, mint számára a két karbantartás között eltelt idő. És amikor egyszerre csak az ő léptékével mérve villámgyors átalakulások játszódtak le: ezer láb magas gúlák meg a marsi csatornákra emlékeztető, több ezer mérföld hosszú, keskeny és sötét sávok jelentek meg a távcsövek látómezejében, a legközelebbi látogatás alkalmával felhívta az anyabolygóról érkezők figyelmét a változásokra – feltételezte ugyanis, hogy az alacsonyabb rendű, ám értelmes élet nyomairól van szó.

A marsiak eredetileg azt tervezték, hogy megfelelő idő múlva, amikor a földi körülmények kedvezővé válnak számukra, majd átköltöznek ide, most viszont felmerült, hogy addig is kihasználhatnák az idegen bolygó erőforrásait: az alacsonyabb rendű, de némi értelemmel azért rendelkező fajok kiválóan megfelelnek a Mars ércbányáiban. Vagy a csatornák karbantartásánál, vagy az útépitésnél vagy bárhol másutt: egyszóval mindenütt.

Másfelől viszont meglepőnek, sőt, fenyegetőnek tűnt számukra az oxigéndús, párás levegő-óceán mélyén zajló fejlődés üteme. Hamarosan eljutottak arra a pontra, ahol immár nem elégedhettek meg azzal, hogy rabszolgákat szerezzenek. Úgy gondolták, nem engedhetik meg az emberek terjeszkedését, mert előbb-utóbb az egyik fajnak úgyis le kell számolnia a másikkal. És ha ez bekövetkezne, akkor a küzdelemnek egyetlen kimenetele fogadható el: az, hogy a kék bolygó ismét magányosan, a magasabb rendű élet nyomai nélkül forog tovább a számítógéphez kapcsolt távcsövek lencsési előtt. Ebben persze nem láttak semmi rosszat: olyan érzelmekkel viseltettek az emberek iránt, mint az a kertész, aki felfedezi, hogy hernyók vonulnak gyümölcsfája zsenge hajtásai felé, és most el akarja pusztítani őket, még mielőtt jóvátehetetlen károk keletkeznek.

Ehhez viszont megfelelő előkészületekre volt szükség, és ha lett volna a marsiakban valami, ami legalább távolról emlékeztet a földiek humorérzékére, legalábbis mulatságosnak találták volna a gondolatot, hogy a kék bolygóról származó rabszolgák százezrei dolgoznak erejük végső megfeszítésével azokon a csataúrhajókon és azokon a legkeményebb sziklákat is porrá omlasztó, fekete páncélba burkolt sugárvető-monstrumokon, amik majd elpusztítanak minden földi életet. A marsiak terveiben egy olyan Utolsó Ítélet szerepelt, amiben a fél eget betöltő, komor harci gépek minden várost a földig rombolnak és minden embert kiirtanak. Ha szükséges, utána még évezredekig fognak járőrözni a sivataggá változtatott szárazföldeken, de semmiképpen nem engedik meg, hogy ez még egyszer előfordulhasson.

Ám ehhez még idő kellett: földi szemmel nézve nem is kevés idő. És most, még mielőtt befejeződött volna a felkészülés, a Holdon elhelyezett óriás-számítógép arra a következtetésre jutott, hogy egy földi szerkezet egyenesen a Mars felé tart.

Hasonló helyzetben egy ember vagy egy ember tervezte gép talán utasítást adott volna a Holdra visszatérő űrhajónak, hogy induljon Hassen járműve után. A marsiak azonban mindig kevesen voltak, és ezért nem csak fejlődésük volt lassabb a földinél, de nem is szoktak hozzá a gyors döntésekhez, az érzelmek vagy az intuíció vezérelte elhatározás pedig teljesen hiányzott belőlük. Igen, talán ez volt a legnagyobb gyengeségük az emberekkel szemben, és ennek egyik jele volt az is, hogy hagyták, hogy a Browne-t és Higginst szállító gép hadd folytassa az útját.

Ha ott lent nem sikerült megállítani őket, gondolta a Hold legnagyobb számítógépe, akkor jussanak csak el a Marsra! Ott majd rabszolgaságba vetik őket vagy végeznek velük. És mivel a Földről visszatérő űrhajó már be is lépett a Hold vonzási övezetébe, összekapcsolódott annak fedélzeti számítógépével, majd óvatosan elkezdte lefelé vezetni. Browne és az orvos pedig arra riadt, hogy gyenge rándulással bedokkoltak a földinél hatszorta kisebb gravitációban, a Maré Frigoris, a Hidegség tengere központi leszállópályáján. Itt az utóbbi évtizedekben állandóan nagyszámú személyzet: mérnökök, nyelvészek és katonák tartózkodtak, hogy szükség esetén minél előbb lejuthassanak a Földre. És innét indultak el a rabszolgavadász-expedíciók is.

– Nem értem, mi történt – mondta Higgins, amikor fel akart állni, és a lendülettől csaknem a mennyezetig ugrott. – Teljesen olyan, mintha... de nem, ez egyszerűen lehetetlen! Egyszerűen nem lehetünk a Holdon, biztosan álmodom vagy hallucinálok!

Browne sem volt kevésbé tanácstalan. Felkészült rá, hogy az első adandó alkalommal megszökik, de ha most igaznak bizonyul, amit végiggondolni sem mert... túlságosan is pontosan emlékezett még az egyetemi előadásokból, hogy mekkorának kellene a holdi gravitációnak lennie, és bár Hassennel kapcsolatban már felmerült a levegőnél nehezebb repülés lehetőségessége, most egy pillanatig egyszerűen nem mert szembenézni azzal, hogy valaki ennyire maga mögé utasíthatta az egész német tudományt. Azzal ugyanis ő is tisztában

volt, hogy ha el lehet jutni a Holdra, akkor a legkorszerűbb, nagy tűzerejű Werder gépágyúkkal felszerelt Zeppelin is száználmas játékszer csupán.

– Nem – ismételte meg az orvos szavait –, ez egyszerűen lehetetlen.

De hamarosan be kellett látnia, hogy egyáltalán nem az. Amikor kinyílt az ajtó, és óvatos mozdulatokkal átevíckéltek a másik kabinba, az ablakon keresztül a pokoli nappal fényében ragyogó, meteoritkráterekkel szabdalt Hold felszínét pillantották meg. Lehetetlen volt bármivel összetéveszteni.

Browne hunyorogva nézett körül. Máris sikerült kihevernie a sokkot: egyszerűen úgy döntött, hogy nem vesz tudomást a tényekről, és attól kezdve kizárólag a menekülésen járt az esze.

– Ha szólok – súgta oda Higginsnek –, ugorj előre, és ne törődj semmivel.

– Miért? – kérdezte az.

– Ne törődj semmivel, csak tedd, amit mondtam! – Az ügynök már is a terem belső elrendezését kezdte figyelni. Teljesen valószínűtlennek tartotta, hogy ne lenne fegyver valahol a közelében, és arra gondolt, amit még Jütland szigetén tanítottak meg neki: egy fegyver, hacsak nincs álcázva, mindig elüt a környezetétől, mert funkciótlan: ha nem ölesre használják, szemmel láthatóan nem is jó másra. Browne most nagyon remélte, hogy oktatóinak ezúttal is igazuk lesz.

A szoba túlsó végében, neki félig háttal ott ültek elrablói, és most olyan furcsának tűnt az alakjuk, hogy bizonytalanul és homályosan mégis megérezte: nem valami magashegyi civilizáció az ellenfele.

Ha a helyükben lennék, tért vissza már is a legfontosabb kérdéshez, a kezem ügyében tartanám a fegyvert, de mégsem szorongatnám állandóan. Nézzük csak: azon a konzolon nincs semmi mozdítható, és a közvetlenül a székek mellett sem. És kissé hátrébb? Nem, az sem lehet az, hacsak...

Majdnem felkiáltott örömeiben: megvan, csak az lehet az! A falon ugyanis, az átellenes oldalon, egy vízszintesen elhelyezett rudat pillantott meg.

– Ugorj már! – förmedt rá az orvosra, aki határozatlanul előrelendült, aztán Browne minden erejét beleadva hatalmasat taszított rajta. Számítása tökéletesen bevált: egy töredékmásodpercig lekötötte a fedélzeti számítógép teljes kapacitását, hogy kiszámítsa Higgins esésének útvonalát, és megállapítsa, hogy az egyik marsi felé zuhan, majd megindítson egy manipulátort feléje. Csak ezután tudott volna Browne-nal foglalkozni, aki viszont közben egyetlen ugrással a szoba túlsó oldalán termett, és megragadta a tompán csillogó fémből készült, nehéz és rövid rudat.

Elég volt a cső végét a konzol felé fordítania. Füst szállt fel, aztán elhalványult a világítás és megszólalnak a vészcsengők. Browne-nak kétszeresen is szerencséje volt: nem csupán azért, mert véletlenül nem magára fogta a fegyvert, de azért is, mert első mozdulatával akaratlanul is sikerült megsemmisítenie a fedélzeti számítógépet, noha azt sem tudhatta, hogy létezik ilyen. Még a mindig óvatos marsiak sem voltak felkészülve a véletlenek ilyen halmozódására, ezért most az egyikük tehetetlenül nézte, hogy társa ordítva hemperedik a padlóra, és bal keze helyén már csak elszenesedett csonk meredezik, de a következő pillanatban rá is lesújtott a hősugár, és a fájdalomtól elájult.

Browne az ajtó felé lendült. Szeme sarkából látta, hogy a manipulátorkar még mindig vadul hadonászik, Higgins pedig mozdulatlanul fekszik a padlón, aztán már bent is volt a zsilipkamrában.

Feltépte az ajtót és hosszú ugrásokkal rohanni kezdett előre a széles, ezüstös fémmel borított folyosón – nagyon régen nem érezte ilyen könnyűnek és szabadnak magát. Időnként egy-egy kerek ablakon keresztül megpillantotta a sivár holdbéli tájat, a tüdeje égett, és a szeme előtt színes karikák táncoltak, és már kezdte volna remélni, hogy legalább némi egérutat nyert, amikor meghallotta maga mögött a futó lábak robaját.

Hamarosan teljesen sarokba szorították: üldözői tökéletesen ismerték az állomás minden zugát, míg ő találmra fordult be az egyes kereszteződésekben, és nem jött rá, hogy tudatosan szorítják egy meghatározott irányba. Futás közben arra sem akarta pazarolni az idejét, hogy hátrafordulva megpróbáljon leszedni közülük néhányat, és most egyszerre rá kellett döbennie, hogy csapdába került. Itt már nem voltak elágazások, és az utolsó erejével tépte fel az előtte levő ajtót, és tolt rá a túlsó oldalról a biztonsági retest. Csak ekkor jött rá, hogy legyőzték.

Már menekülés közben észrevette, hogy egyre mélyebbre jut a felszín alá – egyre jobban eltávolították a sebezhető és értékes középponttól. Nem hagyták azt sem, hogy újabb marsiakban is kárt tegyen, inkább addig kergették, amíg ki nem menekült az évezredek vagy évtízezredek óta használatlan tárnákba, ahol nincs víz, nincs világítás... és legfőképp nincs levegő.

nyolc

Mivel az ember a teremtés koronája, azt kell mondanom, hogy szükségképp a legjobb harcos is. Az ördög legfeljebb a beleegyezésével győzheti le őt.

Frederico Sahtander pápai nuncius beszéde a Kaiser Wilhelm Institut megnyitáskor, 1891

* * *

Nashe megpróbált felülni. Fájdalom nyilallt a testébe, és sötétség meg zúgás vette körül. Csak valahol magasan a feje fölött pislákolott egy fény. Maga elé nyújtott, tapogatózó keze hirtelen szegecsekkel borított, hideg fémfalba ütközött... s ekkor egy csapásra minden az eszébe jutott.

– Itt kell lennie valahol a létrának – motyogta. A nyelve száraz volt és repedezett: fájdalmat okozott megmozdítania. Rettenetes szomjúság gyötörte. Persze ha lett volna időnk, most másképp lenne – folytatta magában, mialatt teste mintegy öntudatlanul kezdett felfelé kapaszkodni a vaslétrán. Az utóbbi napokban – vagy hetekben; már régóta nem tartotta számon, mennyi ideje van még hátra – automatizmussá vált ez a mozgássor, amire már oda sem kellett figyelnie. Ha több időnk lett volna, gondolta, Hassen gondoskodik a megfelelő készletekről...

Hassen.

Hirtelen a gyűlölet olyan hulláma öntötte el, hogy maga is meglepődött. Az az átkozott örült, mindenről ő tehet! Bostonban legalább biztonságban volt, hiszen elhatározta, hogy soha többet nem merül, most meg... El kellett volna felejtenie, hogy egyáltalán ismerte azt az alakot. Igen, ott kellett volna maradnia a Maritime Labban, és kifejleszteni egy még tökéletesebb búvárruhát. És ehelyett? Hassen csak úgy, hipp-hopp magához rendeli, és részesévé teszi a világ legelképezetőbb és legkilátástalanabb kalandjának. Minden miatta történt, igen, mindenről ő tehet!

Nashe dühe ezen a ponton önsajnálamba csapott át; kis híján felzokogott. Itt ül a Földtől, a melegtől, a fénytől, levegőtől és víztől millió és millió mérföldnyire, egy hatalmas vaskapszulába zárva, ami megállíthatatlanul repül a Mars felé... Hassen pedig, az az átkozott Hassen mindössze egy bomló tetem a szomszédos kabinban: már nem mondja meg, mit kell tennie, hogy az űrhajót visszafordíthassa.

Felért a létra tetejére, és a hidegtől összeborzongva kezdett mászni a víztartály felé. Minden csontja fájt, az egész utat lázalmokkal átszótt kábulatban tette meg. Néha megtörtént, hogy elvergődött az élelmiszerraktárig, és dagadt ízületű, nehezen mozgó ujjával felbontott egy konzervet: nem is érezte az étel ízét. Máskor hosszú időn át ki sem mozdult a kabinjából, csak feküdt, és hallgatta, ahogy a Hassen által tervezett hajtóművek egyenletesen működnek – mintha csak egy hatalmas, öntöttvas korong fordulna körbe percenként hétszázszor a csapágyazott acéltengelyeken.

Tisztább pillanataiban tökéletesen emlékezett rá, hogy tényleg valami ilyesmiről van szó: a váratlan indulás előtti utolsó délutánon Hassen egy állványra szerelt, alig arasznyi kereket tett le a könyvtárszoba asztalára.

– Ennyi az egész – mondta, és most, félúton a víztartály felé, a hideg fémfolyosón előrearszolva Nashe-nak kínzó élességgel jutott az eszébe, hogy eközben odakint, az ablakokon túl milyen ragyogóan sütött a nap, és hogy az ég felhőtlen volt, a hőségtől szinte

fakó. – Látszólag magától mozog, de hát ez lehetetlen, mert sértené az energia-megmaradás tételét, és különben is: ennél lényegesen bonyolultabb dologról van szó. A sokat vitatott Hall-féle fizika egyik alapelve, hogy minden pillanat döntések következménye: lehetséges az is, hogy ez a pohár itt, a kezemben, ép marad, vagy a következő pillanatban a földre esik és összetörik. – Hassen elengedte a poharat, és Nashe is, Brenner is összerezsent, amikor az szétzúzódott a padlón. Csak Pedro üldögélt közömbösen, összefont karral az egyik beugróban: mintha meg sem hallotta volna a zajt. – Ez persze feltételezi, hogy minden pillanatban, minden eseménnyel kapcsolatban döntés születik, és...

– ...és hogy lennie kell egy felsőbbrendű lénynek, egy nálunknál tökéletesebb, szinte isteni hatalmú teremtménynek – vágott közbe Brenner izgatottan, miközben ültében előredőlt, és Hassenre szegezte tekintetét. – Valakinek, aki végtelenül hosszú ideig él, és így mindenről tudomása van, sőt, bármivel kapcsolatban dönthet.

– Na igen, látszólag. Általában véve mégis elég annyit feltételeznünk, hogy a legtöbb esemény vagy bekövetkezik, vagy nem. Ennek a látszólag triviális kijelentésnek a bizonyítása nem is olyan egyszerű, mint gondolnánk, de nekem megérte, hogy lépésről lépésre végigragjam raja magam. – Hassen elmosolyodott. – Rájöttem ugyanis, hogy az egyik peremfeltételként bevezetett egyenletrendszerből bizonyos módosításokkal az következik, hogy minden lehetséges eseménynek meg kell valósulnia. Nem feltétlenül itt, hanem esetleg valahol máshol. – Mély levegőt vett, és végignézett hallgatóságán. – Valahol, egy párhuzamos világban, nem ejtem le a poharat, és miután egy a világúrból érkező támadás megsemmisíti az egész földi civilizációt, egyedül ez marad meg belőle. Hangsúlyoznom kell, ez nem pusztán elvi lehetőség. Ez a korong itt addig forog, amíg csak el nem kopik gyémántnál is keményebb ötvözetből készült tengelye, mert egy alapjában véve roppant egyszerű szerkezettel megcsapoltam egy ilyen, velünk párhuzamosan létező világ energiáját. Nincs ebben semmi csodálatos: egy hegyi patak vizét egy közönséges deszka segítségével is el lehet téríteni, hogy egy malomkereket meghajtva az ember erejéhez képest hatalmas munkát végezzen el... – Kezdett belemelegedni, ahogy a feltáruló lehetőségekről magyarázott. Arról beszélt, hogy az általa tervezett űrhajó ugyanezen az elven fog működni, miután a rakéták néhány másodperc alatt a megfelelő sebességre gyorsították. És nem ez az egyetlen lehetséges módszer Hall eredményeinek kihasználására: nem elképzelhetetlen az sem, hogy valaki ki tudja választani azt a párhuzamos világot, amiben már bekövetkezett az adott esemény... vagyis előre lehet tudni, hogy bizonyos körülmények között a lehetséges kimenetek melyik kombinációja valósul meg.

– Ha lehetne ilyen gépet építeni, márpedig én is meg fogok próbálkozni vele – mondta – ; tehát ha lehetséges volna elkészíteni, akkor ez a szerkezet felelni tudna az egyszerű igen-nem kérdésekre. Eljut-e az űrhajónk a Marsra? Igen. Pontosan olyan körülményeket találunk-e ott, amilyenekre számítottunk? Nem – és így tovább. Még az is lehetséges, hogy az evolúció folyamán valami nagyon hasonló képesség fog kifejlődni az emberek között... – Ha bármelyikük Pedro felé pillant, biztosan észreveszi, hogy az most milyen figyelemmel hallgatja a beszélgetést. Hisz Ribera személyes beosztottja volt, és egyedül ő értette, pontosan miről van szó.

Ám azok hárman túlságosan el voltak foglalva saját gondolataikkal. Magával ragadta őket a tervezgetés, és most Nashe-nek összeszorult a torka a kétségbeeséstől, ha arra a kiáltó ellentétre gondolt, ami az akkori remények és a mostani helyzet között feszült. Számára semmivé foszlottak a tudomány hatalmába vetett remények, és a Hassen által megígért fantasztikus erőgépekkel felszerelt, ésszerű, új világ helyett az űrhajó pislákoló vészvilágítású folyosóján találta magát, ahol fel sem tudott egyenesedni. És alig pár inchnyire tőle a világűr

abszolút nullfokos végtelensége kezdődött, és benne elérhetetlenül, drága, nedvdús gyümölcsként keringtek a lakott bolygók.

Nem lett volna szabad annyira bízni a tudományban, suhant át az agyán, ahogy fáradt mozdulatokkal haladt a csap irányába. Ha vannak párhuzamos világmindenségek, akkor ez minden bizonnal a komor és gonosz lehetőségek egyike: erőszak, rövid, szenvedéssel teli élet és nyomor mindenütt. Fenyegető, mély vizű óceánok, mérgező gyomokkal borított, megműveletlen, kopár hegyoldalak, az egyik világrész a másik ellen fegyverkezik... Néhány másodpercre elveszíthette az eszméletét, de öntudatlanul is tovább kúszott a folyosó vége felé, és amikor ismét kinyitotta szemét, alig karnyújtásnyira járt a falhoz láncsal rögzített pléhbögrétől.

Elfordította a csap speciális zárszerkezetét, és várta, hogy lassanként, csepről csepre félig megteljen az alája tartott edény – jobban nem tölthette meg, mert annyira remegett a keze, hogy biztosan kilötyintette volna a felbecsülhetetlen értékű vizet.

Lenyelt egy fogsajdítóan hideg, fémízű kortyot, majd még egyet és még egyet, amíg csak vacogni nem kezdett, aztán visszafelé indult. Egyszerűbb lett volna állandóan itt tartózkodnia, de nem bírta elviselni a hideget: egyedül a kabinokban volt valamivel melegebb, és feltételezte, hogy a többiek is csak nagy néha jönnek elő. Biztosat azonban nem tudott, mivel régóta nem találkozott sem Pedróval, sem Leó Brennerrel. Egészen pontosan azóta nem, hogy bevitték egy üres kabinba a néhai Bob Hassen felfüggesztő-hevederekben élettelenül lógó testét. Ő akkor értette meg, hogy lezárult egy korszak, és egy még komorabb kezdődött. Éppen ezért nem fogja soha elfelejteni a borzalmak kezdetét megelőző délután egyetlen pillanatát sem: például azt, hogy miután a Boston Herald számára megfogalmazta és a telep szikratávíróján feladta hosszadalmas beszámolóját, Hassenel sétált, és azt magyarázta neki, milyen apróbb átalakításokat kellene még tenni a bűváruhákön, hogy tökéletesen megfeleljenek a világűr támasztotta követelményeknek. Az egyik egy erősebb fűtőberendezés beszerelése lett volna.

– Persze, igazad van – helyeselt Hassen, barátságosan a karjára téve a kezét –, és talán nem ártana egy fényvédő rostélyt sem beépíteni. Tudod, ha a fickó, mondjuk te vagy én, odakint, a világűrben egyetlen pillanatra belenéz a napba, azonnal megvakul. A bűváruhák egyébként már bent vannak az űrhajóban, de majd szólok az indióknak, hogy találjanak ki valamit: elképesztő, micsoda technikai érzékkel rendelkezik egyik-másikuk, még akkor is, ha a legbonyolultabb szerkezet, amit életükben láttak, egy használhatatlan töltőtoll volt. Időnként olyan érzésem van, hogy nagy titokban, valahol a hegyek gyomrában ki tudja, milyen szenzációs masinák vannak elrejtve, és egyszer majd valami olyannal rukkolnak ki, amivel megdöbbenik a világot. Persze – pillantott Nashe-ra – nem gondolom igazán komolyan. – Visszakanyarodott a ház felé. A kerítés fölé magasodó őrtornyokban a mocsika mesterlövészek most is éberen fürkészték a kopár vidéket, de nem mozdult semmi. – Gyere ebédelni; a részleteket holnap is tisztázhatjuk.

Erre azonban már nem került sor, és immár nem is fog rá sor kerülni, mert aznap éjszaka Nashe arra ébredt, hogy valaki rázza a vállát. Kinyitotta a szemét. Odakint minden nappali fényben úszott, pedig az asztalon álló óra szerint sötétnek kellett volna lennie.

– Ébredjen, senior! – sziszegte Pedro, és Nashe hallotta, hogy nem messze tőle egy gépfegyver kezd kelepelni. – Ébredjen, senior, térjen magához gyorsan – ismételte Pedro türelmesen, de határozottan –, mert legfeljebb két percünk van, aztán megölnek mindannyiunkat. Senior Hassen senior Brennerrel előrement, de én visszajöttem a seniorért. – És szinte vonszolni kezdte maga után Nashe-t, aki még mindig nem tért magához kábult és nyomasztó álmaiból, melyekben ismét a Mélység Peremén túlra kellett eljutnia.

Amit átélt, mintha a lidércnyomás folytatása lett volna: lába szinte nem is érte a földet, Pedro olyan sebesen ragadta magával. Rosszul megvilágított folyosókon haladtak, végül pedig leértek a pincébe, és ő csak az indió szaggatott lihegését hallotta közvetlenül a füle mellett.

– Gyorsabban, senior, még gyorsabban! – És már meg is pillantották maguk előtt a botladozva futó Hassen meg Brenner. – Még egy forduló, és ott vagyunk.

Itt, a föld alatt nem hallatszott a lövöldözés zaja. Nashe el sem tudta képzelni, mi történhetett, de végtelenül nyomasztónak találta ezt a néma menekülést, és mikor az indió lazított szorításán, elveszítette az egyensúlyát. – Mindjárt ott vagyunk, senior, gyorsabban, gyorsabban, nincs már időnk! – Ha Nashe gondolkozni tudott volna, biztosan meglepődik rajta, hogy a súlyos sebesüléséből lábadozó Pedrónak honnét van ilyen hatalmas ereje. – Már itt is vagyunk senior, megérkeztünk...

A kanyar mögül előbukkant az űrhajó bejárata. Hassen a félelemtől sápadtan állította be a számkombinációs zárat, és teljes súlyával nehezedett a vaskos fémajtónak.

– Befelé – kiáltotta. – Befelé; ezek mindannyiunkat meg akarnak ölni! – Ujjai végigsiklottak a központi konzol kapcsolóin, és az egyik elektromechanikus képernyőn egymás után gyulladtak ki a feliratok: „Hajtómű aktiválva”; „Zsilip lezárva”; „Cirkulációs rendszer első készütségi fokon”, „Légnyomás megfelelő”; „Élelmiszer és ivóvíz; elégséges”.

– Kössétek be magatokat – szólt hátra. – Pokoli lesz, ami most következik.

Nem túlzott: amikor meghúzta az indítókart, az egész űrhajó remegni kezdett. Hassenen kívül egyikük sem látta még teljes nagyságában, de most érezték, hogy tényleg hatalmas lehet: tíz-egynéhány emelet magas. A világítás vörösre váltott, a rezgés amplitúdója egyre növekedett, s mikor már úgy érezték, megsüketülnek az ultrahangba csapó sivítástól, emelkedni kezdtek. Egy töredékmásodpercig ott ingadozott a gigantikus fémhenger lárvaként beléje zárt utasaival a lángoszlop végén, és elég lett volna valami egészen apró impulzus, hogy kitérjen az egyik vagy másik irányba, és iszonyatos robajjal, maga körül mindent összezúzva, a talajba mély árkot vágva dőljön el – ám a maximumra kapcsolt hajtóművek csakhamar legyőzték a földi gravitációt, és a gyorsulás szabályszerűen belepréselte az embereket a hevederekbe. Szívük kétségbeesetten pumpálta a vért a két-, öt-, tíz-, majd negyvenszeres gravitáció alatt, a szemük előtt elsötétült a világ, a fülük csöngeni kezdett, bőrükben megpattantak a hajszálerek. Tüdejük nem tudta kipréselni magából a levegőt, de mielőtt létfontosságú szerveik végleg felmondták volna a szolgálatot, már ismét csak a szokásos egy g nehezedett rájuk.

Elsőnek Pedro szedte össze magát annyira, hogy kioldozza a szíjakat, és odamenjen a furcsa testhelyzetben fekvő Hassenhez. Az ő szeme is bevérzett, akárcsak a többieké, de remélte, hogy ez a majdnem teljes vakság csak időleges, mert máskülönben... nos, nagyon is jól maga elé tudta képzelni a némán sodródó űrhajót, melynek világtalan utasai, ha az utolsó falat élelem is elfogyott, tapogatózva, előrenyújtott kézzel fognak egymásra vadászni, amíg csak egyikük marad életben, és végül az sem.

– Meghalt – érintette meg Hassen nyakán a verőeret. – Ha lett volna ideje rendesen bekötni magát, talán életben marad, de így nincs mit tennünk. Senior Brenner – fordult a még mindig mozdulatlan, nehezen lélegző tudós felé –, tudja Ön, miként lehet az energiatakarékos vészvilágítás helyett a rendeset bekapcsolni? Meg a fűtést, mert úgy érzem, az se működik.

– Nem – felelte halk és színtelen hangon Brenner –, bár szó volt róla, hogy Hassen megtanít rá.

Erre azonban az indulásig nem került sor, és így az egész utat a legsúlyosabb nélkülözések között kellett megtenniük. És még az a tudat is nyomasztotta őket, hogy elég lenne

elfordítaniuk néhány kapcsolót ahhoz, hogy a hajó visszatérjen a kiindulóponttra. Pár nap múlva Brenner, akinek látása úgy ahogy helyreállt, elbotorkált a központi teremig, és óvatosan szemügyre vette az irányítókonzolt, de sok gomb mellé nem volt odaírva semmi: még nem szerelték fel a feladatuk rövid ismertetőjét tartalmazó fémlapocskákat. Brenner némi kísérletezés után ki tudta nyitni az orr ablakait védő hópáncélt, és ámulva nézte a vastag kvarcüveg túoldalán csillámló világegyetemet, ám az óvatos próbálkozások nem vezettek további eredményekre. A kabinok védett szigetecskéin kívül mindenütt meglátzott a leheletük, és a fémtárgyakat zúzvara lepte el: állandó gondot jelentett a hideg.

Ezzel a problémával egyedül Pedro birkózott meg viszonylag könnyen. Élete első felét a magasán a hóhatár felett, a Tonalá és Zapopán között található arikena falvakban töltötte, és gyakran aludt pokróc nélkül a fagyos és távoli csillagok alatt. Az állandó bezártság azonban, amihez még nem volt alkalma hozzászokni, ugyancsak meggyötörte. Noha az ő ajka is állandóan cserepes volt a szomjúságtól, mégis szívesebben vette volna, ha kevesebb víz és élelem jut neki, csak ne lenne állandóan négy fal közé zárva. Végül elhatározta, hogy rövidebb úrsétát tesz: így legalább arról is meggyőződhet, hogy az űrhajó teste mindenütt sértetlen. Jobb lett volna persze, ha Nashe a segítségére van a beöltözésnél, de az teljesen elhagyta magát: még mindig nem tért magához a drámai indulás okozta sokkból.

– Remélem – mondta Brennernek az indió, miközben az rácsatolta a hátára az oxigéntartályt –, hogy senior Nashe előbb-utóbb összeszedi magát. Olyan, mintha nem is ezen az űrhajón utazna: magára zárja a kabinja ajtaját, és nem enged be, ha kopogtatok. El tudom képzelni, hogy senior Nashe számára mostanában milyen sötét és sivár hely lehet ez a világmindenség.

Lehetséges persze, hogy egy párhuzamos univerzumban Hassen életben maradt, és azoknak odaát most semmi problémájuk, gondolta, és belépett a légzsilipbe. Egy másikban pedig talán mindannyian elpusztultunk.

Hallotta, ahogy kattant a biztonsági zár, utána légmentesen a helyére illesztette a sisakot, és egy percig csak a saját lélegzetvételét meg a szívdobogását figyelte. Aztán zümmögni kezdett a ruhába beépített termoelem, tagjait kellemes meleg öntötte el és a meteor becsapódások ellen is védő páncélozott kapun keresztül kilépve szembe találta magát a világmindenség végtelen és közönyös mélységeivel: mintha csak az örökkévalóság komor vizei felett lebegett volna egy vékony kábellel az űrhajó acéltestéhez rögzítve. Azonnal elfeledkezett róla, hogy hetek óta nem lakott jól, és hogy állandó szomjúság gyöttri, és legalábbis kétséges, milyen sors vár rájuk a Marson. Gyanúja szerint egy felsőbbrendű civilizáció előtt nem maradhat titok, hogy értelmes élet fejlődött ki a Földön. Akkor pedig vagy végtelenül közömbösnek vagy egyenesen gonoszak kell lennie, ha hajlandó ölbe tett kézzel végignézni mindazt a szörnyűséget, amit nap nap után elkövetnek egymás ellen az emberek. Pedro a jövőt illetően egyáltalán nem volt bizakodó, de most elfelejtkezett az összes problémáról, és lenyűgözve figyelte a világűr, ezt a fekete tükrű, végtelenül mély, nyugodt és hideg óceánt, amihez képest elhanyagolhatóan és parányinak érezte nem csak önmagát, és nem is csupán a Földet szeszélyes partvonalú kontinenseivel, de az egész Naprendszer és azokat a feltételezett, csillagközi birodalmakat is, amikről gyermekkorában a harsány borítójú ponyvaregényekben olvasott.

Mert meg lehet hódítani egy egész galaxist, gondolta, mozdulatlanul függve az űrhajóhoz kapcsolt köldökzsinór végén, és úgy lehet felgyújtani meg lekapcsolni a csillagokat, ahogy a gyerek játszik a színes villanyégőkkel. Aztán eltelik tíz- vagy százmillió vagy néhány milliárd év, és a végtelen világmindenség egy másik szegletében lobban fel az értelem, és ha nagyon szerencsések, akkor talán eljutnak a fejlettségnek egy olyan szintjére az ottaniak, hogy kiléphetnek az űrbe, és érezhetik, amint a minden létező felett álló időtlen nyugalom körül fogja őket. Hosszú ideig meg sem moccan, hagyta, hogy a világűr földinél száz- vagy

ezermilliárdszor ritkább tengeráramlatai körülfolylak, aztán hallotta az oxigénmérő jelzőjét, és a csuklójára erősített műszerre pillantva észrevette, hogy alig negyedórára elegendő levegője van. Mindegy, legfeljebb három perc alatt eléri a zsilipet – ám mielőtt megfordulhatott volna, hogy visszainduljon, a biztosítókábel nagyot rántott rajta.

És már kint is lebegett az üres világmindenségben, és az űrhajó lassan, mint valami álomban, távolodott tőle. Elúszott előtte, alig pár lábnyira kinyújtott karjától a mikrometeoritok állandó bombázásától rücskös hajótest, és Pedro kínzó élességgel látta, mialatt lassan körbefordult, hol csapódott be egy-egy darab kozmikus törmelék és olvasztotta meg maga körül az anyagot; hogy hol szántott bele barázdát, és hol égett össze a fém a földi légkörből való kilépkör.

A biztosítókábel vége szabadon kígyózott mellette. Pedro helyzetében mindenki más pánikba esett volna: Brenner ott kuksol bent, és eszébe sem jut, hogy a segítségére siessen, pedig lenne rá ideje. Nyolc perc alatt egymaga is beöltözhet; utána két perc a légszilip, és három percei később már ott is van a póttartállyal – de hát Brenner nem gondolhat rá, hogy az elszakíthatatlannak tartott kábellel történhet valami. Pedro egész testét hideg veríték öntötte el, de mély levegőt vett, és pillanatokon belül megnyugodott. A tizenötezer láb magas hegyek között volt alkalma megtanulni, hogy csak annak van esélye, aki nem esik pánikba. Megrémülni persze vitathatatlanul kényelmes dolog: az ember már ki is adja a kezéből a vezetést, és hagyja, hogy ősi és tompa ösztönei irányítsák. Most az a legfontosabb, hogy ne veszítse el a fejét... hiszen még mindig van tizenhárom perce visszajutni az űrhajóba. Ha pedig mégsem, nos, valamikor meg kell halni, és különösen az ő szakmájában mindig számítani lehet rá, hogy elkövetkezik az utolsó pillanat. Ennél szebb helyet úgysem találhatna: addigra az űrhajó is fekete fémhüvellyé zsugorodik, és elmerül az ég sötét mélységeiben.

De addig mindent meg kell próbálnia. Először is meg kell állítania teste forgását, mert hamarosan teljesen el fog szédülni és elveszíti a tájékozódó képességét. A világegyetem legtávolabbi ködhalmazaival és galaxisaival együtt percenként hatszor fordult meg körülötte, mintha csak az Univerzum középpontjában lenne, vagy ő volna a Hassen-féle hajtómű főtengelye – és miközben ezek a gondolatok átcikáztak a fején, arra lett figyelmes, hogy valami sötét és formátlan tömeg mozdul feléje. Majdnem teljesen beolvadt az égbolt feketeségébe, és ha a nap felől közelít, Pedro nem is veszi észre, mert arrafelé fordulva mindig behunyta a szemét. De így időben megpillantotta, és arra is volt ideje, hogy jobb kezét felemelje, megcélozza a sötét árnyékot, majd másodpercenként nyolcmérföldes sebességgel belelője a nehézbúvárok védelmére rendszeresített, arasznyi hosszúságú acéltűt.

Mivel a fegyver elsütésének pillanatában nem volt hol megvetnie a lábát, pörögni kezdett. Émelyítő sebességgel rohantak körbe a csillagok, szemébe éles üvegszilánkként hasított a nap ragyogása, és hatalmasat taszított rajta a feléje bukdácsoló, sötét tömeg. Pedro utólag nem tudta volna megmondani, milyen is lehetett az a teremtmény, ami képes volt elszakítani a mindenki által eltéphetetlennek hitt kábelt, mert egy ösztönös mozdulattal már el is lökte magától a még mindig vergődő testet, és mindketten magányos kisbolygó gyanánt, külön-külön folytatták az űrhajótól egyre távolabb vezető útjukat.

Ha ismerték volna a földi biológusok ezt a különös, csak felerészben élő teremtményt, feltehetően annak a bizonyítékának tekintik, hogy az evolúció a szervetlen anyagok világában is működik, és megteremti a saját kreatúráit a Hold kietlen, levegő nélküli fennsíkjain is, és ezek a kemény értelemekért folytatnak élethalálharcot, miközben keresztül-kasul fűrják a Föld kísérőbolygójának belsejét, hogy valóságos tárnarendszert hagyjanak maguk után, ahova majd egyszer, a sok millió évvel későbbi jövőben a marsiak szuperszámítógépet telepíthetnek.

De ők addigra már régen elfelejtették, hogy a Holdról származnak: a földi értelemben vett intelligencia teljes hiánya ellenére is feltalálták az űrutazás egy, Hassenéhez hasonló

módszerét, és örökre elhagyták a Holdat. Néhányan meteorként léptek be a Föld légkörébe, és vörösizzásig hevülve hamvadtak el; mások lejutottak a felszínre, sőt, végül még mélyebbre, a Mélység Peremén túlra, ahol fajuk eddigi legkülönösebb mutációja alakult ki: társadalmat kezdtek kiépíteni az eltelt évtízezredek során, és feltaláltak néhány roppant primitív és nagyon hatékony eszközt is: a görgőt, az egyszerű emelőt, a kereket. A felszínre azonban képtelenek voltak feljutni. Hiába készítettek tengeralatti léghajókat, az egy mérföldnél kisebb mélységek alacsony nyomásán a lenti körülményekhez tökéletesen alkalmazkodott testük egyszerűen felrobbant, és közöttük is ugyanolyan fantasztikus mendemondák kaptak lábra a magasban leselkedő gonosz és legyőzhetetlen erőkről, mint a halászok között a viharok által Boston környékén időnként partra vetett, rémületet keltő roncsokról és maradványokról, amiknek sejteni sem lehetett az eredetét.

Ezeknek a mélytengeri lényeknek egyelőre leküzdhetetlen nehézséget jelentettek a felszín közelében uralkodó viszonyok. Előbb-utóbb azonban fel fogják ismerni a víznyomás jelentőségét, és végül majd szilárd acélgömbből készítik el a kabint. Aztán egyszerre csak felszínre jutnak a Bostonhoz közeli partokon, és ormóttan bűváruhájukban bekalandozzák a szárazföldeket. A faj nagyobb része viszont – azok, akik továbbra is az abszolút súlytalanság állapotában lebegve éltek, a világűr szintén végletes körülményeihez alkalmazkodtak. Ők voltak a darwini evolúció tökéletes túlélői, mert bárhol fennmaradtak: évmilliókon és újabb évmilliókon át keringtek háborítatlanul, egyre táguló spirálison a Hold és az egész Naprendszer körül. Élő bizonyítékai voltak annak a tételnek, mely szerint az értelem csak a sokféle evolúciós stratégia egyike, és nem is biztos, hogy hosszú távon a legcélravezetőbb. Ez a kérdés persze mindeddig nem vetődött fel, mert az értelmes lények előtt ismeretlenek maradtak: a marsiak túl kockázatosnak tartottak volna egy űrsétát, ha pedig tudomást szereznek a Pedróval történekről, bizonyosan saját álláspontjuk igazát látják benne, és ismét megállapítják, hogy a világűr igenis ellenséges közeg: mielőbb meg kell tenni a kiindulási pont és a cél közötti távolságot.

Pedro azonban, bár egy pillanatra halálra rémült, továbbra sem gondolta így. Ormóttan kesztyűjében nehézkesen tapogatózva kicsavarozta az oxigéntartályt a sisakkal összekötő csövet – ehhez mintegy két percre volt szüksége. A biztonsági szelep azonnal zárt, úgyhogy legalább a maradék levegő nem szökött ki a szkafanderből; ekkor messzire eltartotta a testétől az oxigénvezeték végét. Újabb három percnyi levegő, és a forgás lassulni kezdett – újabb egy percnyi, és sikerült arccal az apró pálcikává zsugorodott űrhajó felé fordulnia. A tartályban legfeljebb nyolc percre elegendő oxigén maradt.

A szeme előtt már színes karikák táncoltak, teste hideg verítékben úszott, de csak most engedélyezett magának ismét néhány szippantásnyi levegőt – aztán ismét a tompa és lüktető, vörös oxigénhiány, amikor a szív kétségbeesett gyorsasággal pumpálja a vért, hogy az agyat el tudja látni oxigénnel: Pedrónak sikerült nagyon lassan, a kieresztett levegő reaktív erejét kihasználva az űrhajó felé közelednie.

A füle pattogni kezdett, és rápillantott a csuklójára szerelt mérőkészülékre: már csak öt percnyi oxigén, már csak négy, három. Világosan ki tudta venni az űrhajó alakját a bársonyos sötétség háttéré előtt. Még két percre elég – ismét egy szippantás, és le kellett győznie görcsösen megfeszülő izmait, nehogy még egy értékes korty levegőt önmagára pazaroljon – pedig olyan egyszerű lett volna az utolsó két percet nem fuldokolva leélni! Minden sejtje tiltakozott, de elvette a sisakcsatlakozótól az oxigénvezetékét, és az űrhajót kezdte keresni. Most érezte csak, hogy milyen rettenetesen fáj a feje. Igen, ott van. Alig bírta nyitva tartani a szemét – ha behunyná, talán enyhülnének a kínjai, nulla, a mutató a nullán állt, de Pedro homályosan emlékezett rá, hogy valamikor nagyon régen valaki azt mondta neki, hogy ilyenkor még legalább fél percnyi szokott lenni a tartály legalján. Ha szerencséje van...

Még egy utolsó lélegzet, és a hosszúkás fémhenger kitöltötte a látóterét. Aztán érezte, hogy zuhanni kezd, és még a légszomja is enyhült valamennyire: elájult, de magához tért, még mielőtt a hajótörzs közelébe ért. Most már egyetlen csepp levegője sem maradt, és vakon kezdett a hevederkioldók után kaparászni. Majdnem megsüketült saját érdes és hörgő lélegzetvételének hangjától: tüdeje kétségbeesetten küzdött, szíve vakon és üresen zakatolt. Még legalább ötven lábnyira volt a zsilipről.

Majdnem öntudatlanul talált rá arra a kombinációra, ami leválasztotta az üres oxigéntartályt a bűváruhárról. Teljes erejével ellökte: tudta, hogy ennél többre nem képes, és látta, ahogy alig másfél lábnyira tőle lassan hátrafelé sodródik az úrhajó, de túlságosan messze van: kinyújtott kézzel sem éri el. Egy nagyon kicsit, talán csak egy századfoknyit kellett volna csak másik irányba lendítenie a légpalackot – még mindig az öntudatánál volt valamennyire, noha az ő helyében egy hétköznapi ember már régen elvesztette volna az eszméletét. De ő nem, mert a hegyi indiánok sokkal szívósabbak, így aztán láthatta, amint kitérül a zsilip, és egy ormótlan, ősvilági acélpáncélzatba öltözött lény bukkan elő, hogy az utolsó pillanatban megragadja és bevonszolja az úrhajó belsejébe, amikor ő már csak azt sajnálta, hogy látóterét nem a csillagok, hanem a gigantikus fémtörzs pókhálófinomságú repedései töltik ki. És még mielőtt elkékült ajkakkal meghalt volna, Brennernek sikerült leszednie róla a bűvársíksakot is.

Napokig tartott, amíg kiheverte az ürséta következményeit, de egyáltalán nem bánta, hogy így alakult. Az ő helyében Nashe vagy akár Brenner is örökre meggyűlöli a kinti világot, az öntudatlan és ellenséges teremtményekkel benépesült világmindenséget, ám ő teljesen rendjén valónak tartotta, hogy az embernek mindenütt küzdenie kell a fennmaradásért.

– Nem hinném – mondta Brennernek, miközben az orr kvarcüveg ablakán keresztül a távolban lebegő, túhegynyi, vörös pontot, a Marsot figyelték –, nem hinném, hogy bármelyik párhuzamos univerzum olyan lenne, ahol mindig kellemes idő van, az idegen fajok mindegyike barátságos és elég eső jut a növényeknek is. Mármint nem hinném, hogy elképzelhető lenne egy olyan hely, ami mintegy tökéletesen az ember szája ízének megfelelően van kitalálva.

– Lehet valami abban, amit mondasz – válaszolta Brenner –, de tulajdonképpen, és persze csak elvileg, meg is lehetne győződni az igazságról. Itt van ugyanis a Hassen-féle hajtómű, ami látszólag a semmiből nyeri az energiát, és mint ilyen, kézzel fogható bizonyítéka a párhuzamos világmindenségek létezésének. Márpedig, ha energia juthat át az egyik Univerzumból a másikba, akkor akár szilárd testek is átférkőzhetnek. El tudom képzelni, hogy a Föld bármelyik állama hihetetlen összegeket fizetne ki ennek az ötletnek a megvalósításáért – tette hozzá eltöprengve, és sejtelve sem volt róla, hogy pár nappal korábban egy mexikói titkosügynök életét mentette meg, amikor látta, hogy az túl régen van kint a világűrben, és ebből kifolyólag most egy mexikói ügynöknek magyaráz. Pedro pedig a minimális odafigyelésnek azzal a nehezen elsajátítható arckifejezésével nézett rá, ami a beszélőt arra ösztökéli, hogy folytassa, de eszébe sem jut, hogy a másikat milyen mérhetetlenül érdekli a dolog.

– Képzeld el, hogy egy páncélozott harcjármű megkapja a támadási parancsot, aztán eltűnik, hogy az út nagy részét egy párhuzamos világban tegye meg. Ez esetleg csak abban különbözik a miénktől, hogy itt a Föld felszíne kihalt, és évmilliók óta csiszolják a szelek meg az esők a kopár domboldalakat. Ezen a tájon gördül most végig. Nem hallatszik más zaj, csak a motoré, és sehol egy fűszál, egy rovar vagy egy madár. Aztán megjelenik az ellenséges harcállások mögött, és a kívülállónak úgy tűnik, hogy a semmiből felbukkanva nyit tüzet a meglepett katonákra. De ugyanígy fegyveres osztagokat is elindíthatsz vagy egész hadseregek menetelhetnek láthatatlanul, hogy rajtaüssenek egy városra vagy felkoncolják egy bunkerrendszer védőit, és a titkos ügynökök immár nem egyetlen, hanem végtelenül sok világban gyűjthetik az adatokat. Elképzelhető, hogy valamelyik nagyhatalom, mondjuk Németország,

megszáll egy ilyen párhuzamos világot, és Afrika meg Ausztrália után a Marsot is gyarmatosítja annak alacsonyabb rendű lakóival együtt. Mert azok alacsonyabb rendűek is lehetnek, ha jól választod meg az adott univerzum paramétereit.

– De akkor – vetette közbe Pedro – miért nem szálltak meg még minket is? Miért nem lebegnek a nagyvárosok felett földi fegyverekkel elpusztíthatatlan, sötét fémből épített űrhajók, hogy ellenőrzésük alatt tartsák Kalkuttát és Konstantinápolyi, Mexikóvárost, Bostont és Oklahoma Cityt? Elvégre valamelyik párhuzamos síkon biztosra vehető, hogy már lényegesen előrébb tart a fejlődés. Ha megjelenének annak a világnak a lakói, isteneknek képzelnék őket. Mit gondol erről a senior? – És lopva megérintette az inge alatt lógó, guarani felíratos talizmánt.

– Hát azt, hogy ugyanúgy, ahogy megfelelően nagy időintervallumot választva minden folyamat disszipatív és az entrópia növekedése irreverzibilis... mindegy, úgysem értheted – szakította félbe magát Brenner, pedig Pedro nagyon is pontosan értette. – Képzeld inkább azt, hogy egy latin betűs könyvet lapozgatsz, és ha bárhol kinyitod, értelmes szót fogsz benne találni. Feltéve persze, hogy balról jobbra olvasod. Ha azonban jobbról balra, akkor elenyészően kicsiny valószínűsége van ugyanennek, mivel a könyvnek megvan a maga kitüntetett olvasási iránya. Talán hasonló lehet a helyzet a Hall-féle párhuzamos világegyetemekkel is: számunkra átjárhatóak a különböző univerzumokat elválasztó falak, mások számára pedig nem.

– Vagyis az ember kiválasztott faj?

– Nem, ezt azért nem mondanám, hiszen a kiválasztottság csak megfogalmazás kérdése. A guaraniul beszélők sem kiválasztottak, pedig rajtuk kívül senki nem beszél guaraniul. Mindegy, hagyjuk – legyintett Brenner, és elfordult az ablaktól. – Egyelőre sokkal fontosabb a számunkra, hogy túléljük valahogy a Marssal való találkozást. Mármint ha nem csupán elsuhanunk mellette, ahogy te is majdnem a zsilip mellett. Mert ha igen, akkor utána a külső óriásbolygók következnek: abban az övezetben talán még életben lennénk, de azt már persze nem érnék meg, hogy több ezer év múlva az űrhajó még mindig járó motorral belépjen egy közeli csillag rendszerébe. Számításaim szerint viszont még mindig működne a vészvilágítás: Hassen szinte az örökkévalóságnak építette ezt a járművet. Inkább arra lennék kíváncsi, hogy ha mégis a Marson kötünk ki, lesz-e valami, ami lefékez minket, mert egyelőre bizony meglehetősen gyorsan haladunk... – Hosszasan fejtegette a lehetséges kimeneteket, s nem utoljára: ahogy közeledtek a célhoz, a fékezés, illetve a landolás problémája is mind gyakrabban vetődött fel.

A Hassen által konstruált motor most percenként mindössze tízszer fordult körbe acéltengegyén, a Mars pedig egyre nagyobbak látszott. Fenyegetően figyelő, vörös szemgolyó volt, majd vörös gyümölcs: vérnarancs, majd pedig az egész ablakot kitöltő, rőtes ragyogás. A vörös a háború és a vér színe, jutott Pedro eszébe napjában többször is, és mindkettejük nyomasztó álmaiban ott lebegett a Mars a szemhatár felett.

Csak Nashe nem vett tudomást semmiről: elzárkózott saját egyszemélyes, ellenségektől fenyegetett univerzumának legmélyére, és az sem tudta visszazökkenteni, amikor minden folyosón megszólaltak a vészcsengők, elhalványult a biztonsági világítás, és a központi hajtómű ellentétes fázisban kezdett dolgozni. A rögzítetlen tárgyak a levegőbe emelkedtek, és nekivágódtak a szegecselt acélfalnak, ahogy az űrhajó fékezni kezdett, és a Mars körüli, nagy sugarú pályára kanyarodott.

Brenner kabinjában zizegve szóródtak szét a párhuzamos világmindenségek fizikai sajátosságait tárgyaló, kézírásos jegyzetek; Pedro, akit szintén váratlanul ért a gyorsulás megváltozása, teljes erővel kapaszkodott a kvarcüveg ablak alatti korlátba, és pattanásig feszültek az

izmai. Volt egy pillanat, amikor – 5, majd – 8, – 11, – 20 g hatott rá, de aztán már helyre is állt a szokásos nehézkedési erő.

Nashe összetörte magát, de nem volt hajlandó tudomást venni semmiféle zavaró tényezőről.

– Minden rendben van – hajtogatta kabinjában fekvve, miközben szétroncsolódott orrából folyt a vér –, minden a legnagyobb rendben van, és én tökéletesen érzem magam. Nem, nem fenyeget semmiféle veszély, és nem eshet bántódásom: bárki másnak talán igen, de nekem soha...

Ezalatt a Mars két mesterséges holdja, a Phobos és a Deimos, a Félelem és Rémület már meg is határozta az űrhajó keringési pályájának várható pályaelemeit. Ezeket a szabálytalan alakú, a meteorok becsapódásának is ellenálló fémpáncélból és élettelen mesterséges intelligenciából felépülő műholdakat földi időszámítás szerint az 1870-es évek elején állították pályára. A Hold Mare Desiderii nevű területe alatt elhelyezett szuperszámítógép tökéletesített változatai voltak, és majdnem, hogy saját személyiséggel rendelkeztek. Így például képesek voltak arra, hogy szinte bármilyen, programozók által előre nem látott esemény bekövetkeztekor megvédjék magukat: megváltoztatták a stratégiájukat és átalakították saját logikai áramköreiket, ha úgy hozta a szükség. A marsiak mintegy a saját képükre alkották meg ezt a két mikrogitestet, és ezek a gépek hajlandóak voltak bármi áron megvédeni magukat, és noha az ilyen fejlettségű földi rendszerek feltehetően hajlottak volna bizonyos fokú önfeláldozásra, az általuk – illetve programozók által – fontosnak tekintett célok megvédelmezésére, bennük nyoma sem volt effélének. Amúgy nem sokáig maradtak ismeretlenek az emberek előtt: egy Ashab Hall nevű föderációs csillagász már 1877-ben megpillantotta őket nagy felbontású távcsövén keresztül a Sziklás Hegység Pike's Peak-i obszervatóriumából.

A műholdak most kielemezték az általuk vezérelt teleszkópok lencséire vetülő képet: felismerték a külső keringési pályára álló idegen űrhajót, és rádióüzenetet küldtek a földi asztronómusok által Edennek, Chryse-nek és Xanthenak nevezett területek marsi kupolavárosaiba, ahol éjjel-nappal állig felfegyverzett különleges alakulatok várták a jeladást. Jóval több mint százezer évvel ezelőtt, amikor a vörös bolygó lakosai először döbbsentek rá az otthonukat körül folyó úróceán végtelenségére, speciális osztagokat állítottak fel, amik majd megvédik őket a betolakodóktól, és most első alkalommal volt rájuk szükség: a katonák futólépésben tették meg az utat a kilövőállványon tornyosuló rakétaig. Aztán dübörgést hallottak, miközben szorosan lehunytt szemmel várták, hogy elszakadjanak a talajtól. Aztán a fizikai elviselhetőség határáig fokozódó túlterhelés, és utána a megkönnyebbülés: percek alatt máris a súlytalanság állapotában lebegtek, és a számtalanszor begyakorolt módon ellenőrizték fegyvereiket. Egy mozdulat, és helyükre kerültek az automata táruk, egy pillantás az oxigénpalackok kijelzőjére: minden rendben. Az arcvédő lecsapva, a testpáncél ép.

– Rajta! – kiáltotta a tiszta, aki bármelyiküket büntetlenül lelőhette volna, ha úgy találja, hogy nem engedelmessé válnak elég gyorsan. – Rajta, előre a Marsért! – és feltárult a légzsilip. – Rajta, előre! – kiáltotta a tiszta magas hangon, és miközben a fekete, hővédő anyaggal bevont űrsikló hozzácsapódott a földi űrhajóhoz, a gyémántnál keményebb vágópengék máris dolgozni kezdtek: végighasították az idegen rakéta törzsét.

Odabent riasztócsengők szólaltak meg, az automatika lezárta a sérült folyosókat, de nem volt elég gyors: máris újabb lécek keletkeztek, és sivitva, fehér párafelhővel szökött el a maradék levegő, de a marsi kommandósok nem hallottak semmit a saját lihegésükön és a talpuk alatt megdöndülő fémlapokon kívül, ahogy mágneses csizmáikban végigdübörögtek az ellenséges hajó testén, és betódultak a több láb széles réseken. Fegyvereikkel végigpásztáztak az üres folyosószakaszt. Az első, akinek homlokán merev pillantású szemként ragyogott a Phoboshoz kapcsolt kamera, előrebótladozott ormótlan védőruhájában, a második fedezte az előrenyomulást. Tudták, hogy ha most nem csapnak le az ellenségre, akkor az fogja megsemmisíteni

az egész, évmillió marsi civilizációt: felforgatja a rendet és lerombolja a sivatagi porviharoktól védő kupolaépületeket.

– Előre! – kiáltotta a hátuk mögött a tiszt kibiztosított fegyverrel a kezében –, előre! – és a beépített sisakmikrofon bántó élességgel rikoltotta a fülükbe a parancsot. – Előre; te nézz be abba a járatba, te hátrafelé figyelj! – És máris megtalálták Nashe fekhelyét, de Nashe nem volt sehol: mielőtt lezárult volna a folyosó végén lévő biztonsági ajtó, már odaért az irányítóterembe.

– Itt vannak – kiáltotta a tanácstalanul megforduló Brenner felé –, ugyanazok, akik már a Földön is... Nincs hová menekülnünk, elvesztünk, ez a vég, és...

A marsi vágószerszámok keresztülhatoltak az utolsó páncélrétegen, és innét is süvítve szökött meg a levegő. A mechanikus biztonsági berendezés egy pillanatnyi mérlegelés után úgy döntött, másodpercenként több napi oxigént fog feláldozni a nyomás fenntartásának érdekében, és az a mindaddig lezárt csöveken keresztül olyan sebességgel tódult ki, hogy izzani kezdtek a fém zárógyűrűk.

– Ne mozduljatok – mondta halkán, de határozottan Pedro, amikor a marsi rohamosztagosok tengermélyi szörnyekre emlékeztető szkaferandereikben betódultak. – Ne mozduljatok, mert azonnal megölnék bennünket! – Látta, hogy a fegyverek – az ezüstszerű, rövid fémrudak – egyik vége feléjük irányul. A Phoboshoz kapcsolt kamera végigpásztázta őket, a digitalizált jelek rádióhullámok formájában jutottak el a számítógépig, ami már ki is értékelte az adatokat.

– Fegyvertelenek. Elfogni, leszállítani – hallotta a tiszt a gép személytelen utasítását. – Ismert faj, alacsonyabb rendű civilizációalkotó. – A tiszt intésére hálót dobtak az emberekre, és végighurcolták őket a folyosókon. Nashe-ék elakadó lélegzettel kapkodtak levegő után, mire bejutottak az űsíkkló földinél sokszorta ritkább atmoszférájú utasterébe, és Brenner kétségbeesetten gondolt rá, hogy hátralévő életét esetleg fulladozva, fájó fejjel, kábultan kell leélnie. Nashe csökönyös, elutasító arckifejezéssel feküdt mellette a csupasz fémpadlón, Pedro pedig máris azon töprengett, miként tudnának megszökni.

Várni kell, állapította meg némi latolgatás után. Előbb az derüljön ki, hogy odalent milyen körülmények vannak. Beigazolódni látta az idegen civilizációval kapcsolatos korábbi félelmeit, és ahogy a marsi gép belépett a légkörbe, majd ereszkedni kezdett, és alattuk kitarult a vasoxidtól vörösre színeződött táj, tovább fokozódtak ellenérzései. Vitathatatlanul az emberénél ősbibb kultúra építette ki a szabályos út- meg csatornahálózatot, de a panoráma mindenütt nyomasztóan egyforma volt. Egyforma városok egyforma kupolái és alattuk vörös téglás épületek; egyformán vörös, szélfutta homokbuckák mindenütt, és a városok határain túl az irdatlan nyílt színi fejtések: a bolygó kérgének soha be nem gyógyuló sebei. A mélyben látszólag ideiglenesen összetákolta, de a valóságban évszázadok óta álló bádogviskók: a Földről származó indiánok lakhelyei.

A rabszolgákat nem őrizték fegyveresek, de erre nem is volt szükség. A kupolával védett marsi városokba úgysem tudtak bejutni, másutt pedig éhen és szomján haltak volna már az első napokban. Élettelen porsivatag vette őket körül: az utolsó vadállatot, egy vérengző, farkasszerű ragadozót már jóval azelőtt kiirtották, hogy a Földön megjelentek az első emberek. A sivatagban végképp nem maradt életben semmi, ezért igazán nem lett volna értelme oda menekülni – máshova pedig egyszerűen nem lehetett, így aztán a marsiak nem foglalkoztak a részletekkel: nem érdekelte őket, hogyan élnek a rabszolgák, vagy hogy mindannyian dolgoznak-e. Nekik csak az számított, hogy naponta megkapjanak egy bizonyos mennyiségű ércet, és ha ez nem történt meg, akkor egyszerűen elzárták a vizet és beszüntették az élelmiszerszállítást. Ezzel a módszerrel bármilyen munkára rá tudták kényszeríteni az

indiókat: azoknak térdig, derékig vagy nyakig a csatornában gázolva kellett a medret tisztítaniuk; vagy földalatti gyárakban ismételték éveken keresztül ugyanazt az egyetlen mozdulatot. A marsiak helyesen számítottak: a természetes evolúció, a túlélésre való törekvés valóban kitermelte azt a vezetői réteget a törzsfőnökök utódaiból, ami vakon végrehajtatta az isteneknek tekintett, emberfeletti lények akaratát. Még akkor is megkívánták a feltétlen engedelmességet, amikor már régen elfelejtették, hogy mi a célja az egésznek.

Sok település lakói már anyabolygójukra sem emlékeztek, csak homályos és zagyva elképzeléseik voltak egy másik világról, ahol az emberek nem a hajdanvolt tengerek kiszáradt fenekén élnek, és olyan sűrű a légkör, mint valami folyadék. Az éjszakai égbolton már nem ismerték fel a Földet, és nem foglalkoztatta őket, honnan került közéjük egyik pillanatról a másikra a három idegen. Nashe-nek, Brennernek és Pedrónak pedig egyszerűen nem volt választása: meg kellett próbálniuk az indiánok kései leszármazottai közt élni.

A legalább tíz lábbal a föld felszíne felett üvöltő motorral, mozdulatlanul függő úrsiklóból egy marsi kommandós lökte ki őket, de az alacsonyabb gravitációnak hála nem zúzták halálra magukat.

– Lefelé – kiáltott rájuk a katona gigafonon keresztül, leromlott guarani nyelven. – Lefelé, mászni! – A zaj még fülbántóbbá vált, arcukba felkavarodott por zúdult és apró kavicsok, és az ég már üres is volt a fejük felett. Most már le tudták fejtem magukról a húrukba vágó acélhálót, és borzongva léptek a meredély széléhez. A távoli és sápadt nap alig adott valami meleget.

– Muszáj engedelmeskednünk – szólalt meg habozva Pedro. – Idefent egészen biztosan éhen és szomján halunk. – Lenézett a mélybe. – Ott lent pedig azok a hangyák... nem is tudom. Ha minden igaz, a guaranik rabszolgává tett utódai. Ezt abból gondolom, hogy az a katonai is guaraniul beszélt hozzánk. Nem irigylem őket, de legalább idejük volt hozzászokni a marsi körülményekhez... Nekünk pedig legfeljebb hónapjaink vannak, aztán álmunkban fulladunk meg két lélegzetvétel között. Én talán kibírom egy-két évig is, de tovább semmiképp. Na, ideje elindulnunk – fejezte be zihálva, és a többiek döntését be sem várva ereszkedni kezdett lefelé.

A vörös homokkőbe elnagyolt fokok voltak belevésve, és az embereknek teljesen a falhoz kellett simulniuk, ha nem akartak lezuhanni. Ezt az utat nem rendszeres közlekedésre szánták, és nem is lett volna rá alkalmas. Brenner és Nashe csak ereje végső megfeszítésével tudott lejjebb vergődni: elfehérülő ujjpercekkel kapaszkodtak a kiugrókba, görcsösen kapkodtak levegő után, és mindketten arra gondoltak, hogy Pedro az előbb túlságosan optimista volt. Ha most nem zúzzák halálra magukat, legfeljebb egy-két hét lehet hátra az életükből.

De leérve már ennyit sem reméltek volna, amikor megnyúlt testű, hosszú végtagú, széles mellkasú emberek gyűrűjében találták magukat. Pedro mögé húzódva, némán figyelték, amint a tömeg szétválk, hogy egy különösen nagy termetű indiónak adjon helyet. A többi pedig olyan volt, mint egy gonosz álom: Pedro, a segítőkész és előzékeny Pedro hirtelen, minden figyelmeztetés nélkül, teljes erejét beleadva ütött. Még a ritka levegőben is messzire hallatszott ellenfele állcsontjának reccsenése. A mexikói nem várta meg, hogy a rabszolgák magukhoz térjenek a meglepetésből: az egyikük kezéből kicsavart egy horgas végű fémkampót, és azzal támadt rájuk. A földet néhány perc múlva halottak és törött végtagú, felhasított gyomrú sebesültek borították.

– Úgy gondoltam – magyarázta aznap este Brennernek egy bádognyuhó padlóján ülve –, hogy biztosan nem beszélgetni akarnak majd velünk mindenféle primitív fegyverekkel felszerelve. Bárdok voltak náluk és lándzsák, ezért egyértelműnek tűnt a számomra, hogy úgyis meg kell küzdenünk velük. És akkor már jobb, ha meglepem őket, mert arra is gondoltam,

hogy ha ilyen körülmények között élnek, akkor ők sem fognak semmilyen szabályt betartani.
– Kusza ábrát kezdett a porba rajzolni egy rozsdás szöggel.

Való igaz, hogy vérfürdőt rendezett, állapította meg Brenner, de az is igaz, hogy utána az életben maradtak néhány elsatnyult guarani kifejezést motyogva már mutatták is nekik ezt az üresen álló kalyibát. És kaptak enni is: és tulajdonképpen azóta nem ittak ennyit, hogy elhagyták a Földet.

A sarokban, piszkos rongyokon Nashe aludt. Még álmában is tátott szájjal, hörögve lélegzett, és nyugtalanul dobálta magát, odakint pedig, a Mars két mesterséges holdja alatt a rosszul égő fáklyák fényében éjszaka is folyt a munka. Kétszáz, ezer vagy kétezer, a hideg szélben is izzadságtól csillogó, meztelen hát feszült neki a kötélnek, hogy a napközben kitermelt vasércet egy csörlőberendezés segítségével másnap reggelre felvontassa a talajszintre, ahol egysínű elektromos vonatra fogja átrakodni egy emberi szemekben különösnek rémlő, hatalmas fémpók, egy önvezérlő daru, és óránként nyolcvan mérföldes sebességgel fog megérkezni a Cydonia régió óriáskohóiba. Ott ugyanazoknak a guarani indiánoknak az utódai fogják megolvasztani a perzselő levegőjű gyárcsarnokban, mint akiknek a leszármazottjai kitermelték; és ők fognak fegyvereket önteni belőle, hogy a marsi alakulatoknak legyen mivel lerombolniuk a földi városokat. Mert közel már az a nap – egyre közelebb.

kilenc

Mi sem jelzi jobban, hogy immár valóban beköszöntött az új évszázad, mint az, hogy mindenütt újfajta ostobaságokról lehet hallani. Vannak, akik képesek a lehető legkomolyabb arccal beszélni a mesterséges értelemről. Pedig a gépek nem gondolkoznak és nem éreznek – ez számtalanszor igazolt tudományos tény.

Olvasói levél a Boston Heraldhoz, 1909. augusztus 4.

* * *

Browne annak idején, Jütland szigetén részt vett egy gyakorlaton, aminek az volt a célja, hogy megtanuljon takarékosan bánni az oxigénnel.

– Az emberi szervezet – jelentette ki az oktatója, egy Kaisa Sota nevű magas, világos hajjú, balti finn – egyszerűen pazarolja a levegőt. Teheti, hisz többnyire van belőle elég: valóságos levegőóceán vesz minket körül. De aztán egyszerre csak azon veszed észre magad, hogy a hajó, amin utaztál, aknára futott, és egyre mélyebbre merülsz az igaziban...

Sota pontosan tudta, hogy mit beszél, hiszen 1891-ben, tizenegy éves korában szüleivel együtt a finn Musta Vainaja fedélzetén tartózkodott, amikor azt elsüllyesztette egy, a Rauma melletti fjordba telepített higanytűs tatár akna. Ő volt az egyetlen, aki végül megmenekült: több mint hét és fél percébe került, mire sikerült a felszínre vergődnie a kétszáz láb mélyre merült roncsok közül.

Először ki kellett tapogatnia a vaksötétben az eltorlaszolódott kabinajtót, és ki kellett nyitnia. Aztán meg kellett találnia a felfelé vezető utat a harmadosztályú kajütök labirintusában. Majd a végtelennek tűnő emelkedés a fagyponthoz közeli hőmérsékletű, kristályosán tiszta vízben: emelkedés a lentől felfelé szálló légbuborékok között, az egyre világosabbá váló tengerben a fény felé. A végtagjai addigra teljesen kihűltek; a szíve lassú és erőteljes lökésekkel pumpálta tovább a vért, az izmai pedig megbénultak, de egy pillanatra sem vesztette el az eszméletét, mert szervezete a rendelkezésre álló oxigén legnagyobb részét az agyának juttatta. Mindvégig látta maga felett a hullámokon megtörő fényt, és a felszínre bukkanva nem sokkal később meglátta a tengeri mentőszolgálat léghajóját is. Sőt, addigra annyira összeszedte magát, hogy még integetni is tudott – és máris leereszkedtek érte, és a háromágú légsavar szele felkorbácsolta a vizet.

Amikor az utaslista alapján kiderült, hogy a robbanás időpontjában a hajó legalsó szintjén kellett tartózkodnia, a helyi orvosok mellett mások is érdeklődni kezdtek iránta. Néhány nap múlva krómozott hűtőrácsú, gőzbefecskendezéses Phänomobil fékezett a kórház vörösfenyővel körülvett főépülete előtt, és a pecsétetes papírokat lobogtató, határozott fellépésű férfiak magukkal vitték a gyereket. A hivatalos verzió szerint azért, hogy a finn hatóságok kikérdezhessék a tragédia körülményeiről, a valóságban azonban azért, hogy meg sem álljanak vele a Német Birodalmi Mandátumokhoz tartozó, földszáncokkal meg futóárkokkal megerősített Sippoláig. És ott kezdetét vette az elképzelhető legalaposabb vizsgálatosorozat.

– Hunyd be a szemed, és próbálj meg koncentrálni! Próbáld meg ugyanazt csinálni, mint akkor, amikor a hajó elsüllyedt – utasította egy fehér köpenyes ember, miközben érzékelőkkel rakta tele a karjait, a lábait, a mellét és a homlokát. Az üvegfal mögött egyszerre két szivattyú kezdett dolgozni: az egyik elvonta az oxigént, a másik pedig semleges nitrogént pumpált a helyére: hallani lehetett, ahogy süvít a levegő, és ő egyedül maradt a testére szerelt elektródákkal, beleszójazva a székbe. Több mint kilenc percig bírta, mielőtt fuldokolni kezdett, és

egy légzőkészüléket viselő laborasszisztens kiszabadította. A város határain túl kezdődő, tüskés bozótban pedig ott bujkáltak a finn ellenállók: a volt népiskolai tanítók, erdőkerülők és favágók, akik képtelenek voltak beletörödni, hogy II. Hakon olyan könnyen letette a fegyvert a gépesített egységek előtt, és jelentős területeket engedett át Vilmos császárnak.

Azt remélték, hogy a tél beálltával könnyebb dolguk lesz, mert a hideg meg az utcákon feltorlódnó hó nehézkessé teszi a német őrzékek mozgását, és talán sikerül belopózniuk a nagyobb településekre is, hogy átvágják az egyedül kószáló katonák torkát, és a levegőbe röptessék a feketére festett, páncélozott szélvédőjű parancsnoki gépkocsikat.

Kaisa Sotának természetesen fogalma sem volt róla, hogy a finn hazafiak karácsony környékén őt is megpróbálták kiszabadítani a Sippolai Kereskedelmi Kamara kutatóközponttá alakított, vasrácsos épületéből, de a rejtett Contriner nehézgéppuskák lekaszálták a támadókat. A könnyű golyóálló mellények mit sem értek a hangsebességnél gyorsabban becsapódó, acélmagos lövedékek ellen, és a finnek ott véreztek el a frissen hullott, kékesnek látszó havon. A néhány véletlenül életben maradt a Geheimpolizei civilruhásai tartoztatták le és hurcolták el, hogy majd különböző kísérletekhez használják fel őket.

Nem, erről Sotának sejtelve sem volt, és a speciális, külön az ő tanulmányozására épített medencében majdnem negyedóraig bírta. Azoknak a stuttgarti biofizikusoknak volt tehát igazuk, akik egy sokáig kigúnyolt cikkükben azt állították, hogy az ember valóban hosszabb időt tölthet el lélegzetvétel nélkül: talán még fél órát is, de tizenöt percet egészen biztosan. Persze teljesen hihetetlennek tűnő feltételezés volt ez a saját korában, de hamar túlszárnyalta a valóság, amikor kiderült, hogy még csak nem is egyéni adottságról van szó – ez is ugyanúgy tanítható, mint a tudattágító technikák.

Először a kereskedelmi kamara elleni támadás egyik túlélője, a fizikus Surulinnen jutott túl a harminc perces álmhatáron, a Geheimdienst vezetője személyesen ígérte meg neki, hogy a családjának nem esik bántódása, ha ilyen hosszú időt is kibír a víz alatt, egy lepecsételt és mérőműszerekkel felszerelt üvegtartályban, és ő beleegyezett – mindenbe belement volna, csak hogy megkíméljék a felesége és a gyerekei életét. Heteken keresztül faggatta Kaisa Sotát, mialatt minden kérdését sellakkal bevont hengerekre rögzítették a későbbi elemzés céljából a császári titkosügynökök, utána pedig napról napra több időt töltött a gyakorló-medencében: eljutott a tizenkét percig, a tizenhétig, tizenkilencig és huszonegyig is. Tulajdonképpen egymaga dolgozta ki azt a technikát, amivel a balti finn gyerek öntudatlanul alkalmazott módszereit felszínre lehetett hozni és át lehetett adni, sőt, tökéletesíteni is lehetett, és a siker biztos tudatában vágthatott bele a kísérletbe a meghívott előkelőségek előtt a kijelölt napon.

– Uraim – jelentette be a szóvivő, egy elegáns százados –, a most következő bemutató része annak a programnak, aminek a keretében Ófelsége, Vilmos császár embereit egy különleges technikákat oktató iskolában a lehető legjobban felkészítjük, hogy megállhassák majd a helyüket egészen szélsőséges körülmények között: egy süllyedőben lévő hajó vagy a harmincezer lábánál is magasabban repülő Zeppelin fedélzetén... méghozzá mindenféle technikai segédeszköz nélkül, így aztán bármikor képesek lesznek szembenézni a közönséges emberek számára végzetes nehézségekkel is. De lássuk talán magát a bemutatót! – És intésére bevezették a halálraíteltet.

– Uraim – folytatta a százados fennhangon –, az első negyedórában előreláthatóan nem fog semmi érdekes történni, de természetesen minden pillanatban alkalmuk van közvetlen közélről figyelni az eseményeket, illetve a mellettem álló kijelzőn az életfunkciók változásait. – És már rá is zárták Surulinnenre az üveghenger fedelét, és ő nyitott szemmel, mozdulatlanul lebegett a vízben. A hűvösség lassanként átjárta a testét, és élete utolsó perceiben a tartály átlátszó falához hajoló császári tisztek arckifejezést figyelte: teljesen nyugodt volt, és biztosra

vette, hogy meg tudja csinálni. És valóban: mire haláltusája felkavarta vizet és a tüdeje is vízzel telt meg, miközben újra és újra nekiütődött a törhetetlen üvegnek, ahogy vakon és ösztönösen, régen elfelejtve már, hogy miként került ide és miért; mialatt kétségbeesetten vergődve próbált meg kitörni, mert a fulladásos halál első fázisa számára is ugyanolyan szörnyű volt, mint annak, aki három percet sem bír ki, már harmincegy perce volt bezárva. Az utolsó néhány percben, egymás után mondták fel a szolgálatot a szervei: leállt a veséje, megsüketült és megvakult és már nem volt egyéb, mint egy mind oxigénszegényebb vérrel táplált agy, ami a sötétség közepén, az érzékelhetetlen külvilágtól végtelenül távol lebeg, és már nem lát, nem hall, nem tapint, csak szövi tovább szabadulásra vonatkozó, kilátástalan álmait. A műszerek pontosan megmutatták, mikor következett be nála a visszafordíthatatlan agyhalál, és vette át a gondolatok helyét az a tompa és értelmén túli zúgás, ami maga a teljes megsemmisülés. A bemutató természetesen osztatlan sikert aratott.

Sota pedig továbbra is a kereskedelmi kamara épületében maradt. Könnyedén megtanult németül, és hátralévő élete során soha nem tudta megérteni a lassan, de megállíthatatlanul terjeszkedő hadsereggel szembe forduló finneket. Neki is ugyanakkora ünnep volt Oulu, az ideiglenes finn főváros hatszázhetven napos ostromzárát követő eleste, mint a többi tisztnek, és fegyverrel a kezében, az elsők között hatolt be a rommá lőtt utcákra, hogy végezzen a Zeppelinek állandó szőnyegbombázásainak esetleges túlélőivel. De hiába kutatott a bérházak és a hivatali épületek folyosóin, hiába járt lakásról lakásra, ment le a pincékbe és kapaszkodott fel a véletlenül épen maradt padlásokra, nem talált semmit. Sehol nem voltak bútorok; nem volt egy könyv vagy egy újság, mert a finnek a majdnem két éves ostrom alatt mindent eltűzeltek, hogy meg ne fagyjanak a végtelen sarkkörü éjszakák alatt; és most nem hallatszott más zaj, mint ahogy a német katonai bakancsok keresztüldübörögtek a kihalt tereken. Nem hallatszott még kutyaugatás sem, mivel egyetlen állat sem maradt Ouluban: a védők az éhhalál szélén megették a kutyákat, a macskákat és papagájokat, végül pedig az egereket és patkányokat is. És eleinte még eltemették az elesetteket, de az utolsó hónapokban már erre sem maradt erejük, és a finn származású Sota továbbra is kibiztosított Mauser öntöltő pisztolyát lóbálva olykor a különben teljesen üres lakások valamelyik sarkában valószínűtlenül kicsinynek és könnyűnek tűnő holttestre bukkant.

A győzelmet követő orvosi vizsgálatok kimutatták, hogy a legtöbben egyszerűen éhen haltak, még mielőtt a magasban keringő léghajókról alázóduló repeszbombák és a tábori tüzérség robbanólövedékei végeztek volna velük. Tehát a teljes kihaltság, a sivárság és a reménytelen, végsőig tartó és meg nem alkuvó védekezés képei fogadták a városba benyomuló friss és jóllakott elitegységeket: a finnek legtöbbször még egy ócska pisztolya sem volt, és legfeljebb nevetséges, konyhai eszközökből összeeszkábált szúró- és vágófegyverekkel szállhattak volna szembe a világ legjobban felszerelt hadseregével. Az utólagos számítások szerint minden védőre legalább egy könnyű önjáró löveg vagy egy lánctalpas, páncélozott csapat szállító és fél szakasznyi tüzér, árkász meg aknarakó jutott.

A törzskari tiszt aznap este vastag szőrmebundába burkolózva, a fagycsillagos ég alatt ropogó hatalmas máglya körül, a száz vagy kétszáz mérföldre levő falvakból speciális, sarkvidéki körülmények között is használható lánctalpas hójárókon odaszállított parasztlányokat ölelgetve, nekihevílt és mind részegebben ünnepelték a diadalt.

– Új kifejezés vonul be mától a katonai szótárakba – kiáltotta egy kövér alezredes, és magasra emelte a poharát. Tisztiszolgája rögtön odaugrott melléje, hogy ismét tölthessen majd neki. – Mától kezdve az „oulu csinálni” azt jelenti, hogy Vilmos császár hadserege egyszerűen legyőzhetetlen. Aki szembeszegül vele, az ugyanúgy végzi, mint ez a patkányfészek: mint Oulu! Kiáltunk hát háromszoros hurrát a Legfőbb Hadúrnak, Vilmos császárnak! – És dörögve szállt ötezer részeg, katonai akadémiát végzett tiszt torkából a Németország, a

diadalmas Németország parancsolóját éltető éljenzés a hét láb mélyen sziklakeménnyé fagyott finn földek fölött, amiben tízezzrel feküdtek a legyőzött, az éhen halt, halálra fagyott vagy lövedékek által szétszaggatott emberek holtteste.

Persze azért nem mindenki vett részt az ünneplésben: néhány műszaki tiszt máris arról tanácskozott, hogy miképpen lehetne az újonnan megszerzett területeket megvédeni a két rivális nagyhatalom, a tatárok és az Izlandon állomásozó föderációsok ellen. Sota is részt vett a megbeszélésen, és tökéletesen egyetértett az előterjesztett tervvel: egy Hans Joachim von Wrottogen nevű utász olyan, speciális hójáró vázlatát mutatta be, ami képes észrevétlenül mozogni a sarkkörön túli területek örökös telében, mivel mélyen a hótakaró alatt halad előre. A vezető szükség esetén egy gombnyomással a felszín fölé emelkedhet, hogy a hidraulikus kar végén függő, golyóálló üveggel körülvett ülésből szemügyre vehesse a terepet – valahogy úgy, mint az árbóckosárból a fedélzeti lövegeket irányító matróz. A széke alatt elhelyezkedő ikergépgyűből rögtön tüzet is nyithat, aztán egy másik gombnyomás, és már el is tűnt az ellenség szeme elől: a hidraulikus kar ismét a gépezet tetejéhez simul, a vezetőülés pedig a visszasüllyed a hójáró belsejébe.

– Tulajdonképpen – fejezte be a magyarázatot von Wrottogen vérerekkel behálózott szeméit körüljárva a többiekén – speciális őrállomásokat is kiépíthetnénk a hó alatt, és az örök periszkópon át figyelnék a környéket. Függetlenül az időjárás szeszélyeitől, a hójáróval mennének őrállomásra és szinte soha nem kellene feljönniük a szabad levegőre. – És Sota elvállalta, hogy a hó alatti állomások személyzetét is megtanítja a speciális levegőfelhasználási technikára, mert szükségük lehet rá – például akkor, ha különleges, fűtött felszínű ruhájukban ki kell szállniuk a járműből, hogy megjavítsanak valamit, és elromlik az oxigéncirkulációs rendszer.

– Mert sehol nem lehet akkora szüksége az összes lehetséges tudásra – állapította meg a finn születésű német tiszt Oulu bevételének éjszakáján –, mint ott. Mert sem egy tengeralattjáró, sem egy Zeppelin nem lehet olyan magányos és a világtól elzárt, mint a tulajdonképpen szilárd közegben előrehaladó hójáró.

Ennek a kijelentésnek az igazságát néhány évvel később Browne-nak is alkalmá volt megtapasztalni, amikor kiképzése befejezéseként három hónapos szolgálatot adott a Spitzbergákon. Nem egy ígéretesen induló titkosügynök roppant össze itt fizikailag vagy idegileg, és lelte a halálát valamelyik úgynevezett „Fehér Állomás” közelében, mert egy egyszerű, ám létfontosságú szerkezet meghibásodott, és ő pánikba esett. Ha túlságosan eltávolodott például a hójárótól – és itt a túlságosan legfeljebb három lányit jelentett –, akkor bolyonghatott a sötétben, amíg csak le nem merült a ruhája fűtéséről gondoskodó elem, és azon nem vette észre magát, hogy nem tud továbbmenni, mert a hővért immár nem olvasztja meg előtte a havat. Vagy bekövetkezett az, amitől mindenki rettegett: elromlott az oxigéncirkulációs rendszere, és nem tudta visszatartani a lélegzetét arra a negyedórára, amíg megkeresi és a lehető legkisebb erőfeszítéssel kijavítja a hibát. Elvileg ugyan erre a helyzetre is felkészítették a titkosügynököket, ám sokan közülük túlságosan rémültek voltak ahhoz, hogy koncentrálni tudjanak.

– Nem a technika elsajátítása a nehéz – magyarázta Sota a tanítványainak –, hanem az alkalmazása. Ha felfestek a földre egy arasznyi széles csíkot, azon bárki végig tud menni anélkül, hogy lelépne róla, de egy tíz emelet magasban lévő, arasznyi széles gerendáról a legtöbben lezuhannának, pedig látszólag semmivel sem nehezebb a dolguk. De nem: nem képesek rá, mert szédülni kezdenek és elvonja a figyelmüket a lábuk alatt tátongó mélység, és most is ugyanez a helyzet. Itt mindenki felkészült rá, hogy bemenjen a tartályba: aztán rázárom az ajtót, és figyelem az órát. Negyed óra vagy húsz perc, esetleg fél óra után mindenki diadalmasan csillogó szemmel fog kijönni, mert ez csak a padlóra festett csík esete.

De az elromlott hójáró mellett már csak az igazán jók lesznek képesek alkalmazni a lélegzet visszatartási technikát, és a még ennél is nehezebb vagy szokatlanabb körülmények között, amit jelenleg elképzelni sem tudunk, nos, akkor még nehezebb lesz felhasználni...

És most Browne-nak, aki alig tudott egérutat nyerni a marsi katonák elől, eszébe jutottak Sota szavai. Ez volt az a helyzet, amit senki nem láthatott előre: a Hold gyakorlatilag atmoszféra nélküli járataiban kell életben maradnia tíz vagy tizenöt percig, vagy egészen addig, amíg talál valamilyen megoldást.

Ha egy közönséges finn merénylő képes volt fél óráig visszatartani a lélegzetét, gondolta a légzsilipnek dőlve, akkor talán negyven perc fölé is el lehet jutni...És máris érezte, hogy a szíve lassabban ver, a végtagjai pedig furcsán érzéketlenné válnak. A gyomrában megszűntek az emésztési folyamatok, a veséje nem választott ki vizeletet: szervezete máris átállt arra az oxigéntakarékos üzemmódra, ami most az egyetlen reményt jelentette. Még akkor is, ha tisztában volt vele, hogy most mennie kell, talán futnia, és az erős igénybevétel legalább a felére csökkenti a rendelkezésére álló időt. Rosszabb esetben a harmadára: szóval maximum tizenhárom perccel számolhat biztosan, de arra is fel kell készülnie, hogy üldözői előbb-utóbb valamiféle búvárruhába öltözöttek fognak visszatérni, hogy meggyőződjenek a haláláról. Vagy pedig gépeket küldenek utána. Ráadásul ott volt a föléje boruló sötétség – elmúlt egy perc, mire a helyzetet gondosan mérlegelve elindult. Előre nyújtott kezeit felsebezte az érdes sziklafal, de nem érzett fájdalmat.

Magában számolta az eltelt időt: már több mint négy perce ment, amikor felfelé vezető elágazásra bukkant. Akkor most felfelé kell mennie, mert a levegő is arrafelé szökik el: talán meggyúlik belőle valamelyik járatban egy kevés. Úgy lépkedett előre, mint egy bűvár: olyan érzéketlen volt a teste, mintha acélgyűrűkből álló szkakafander védené – ez is a Sota-féle technika előnyei közé tartozott. Majd utána érezni fogja a sebeket, ha egyáltalán lesz utána, de addig... immár öt, hat, hét, kilenc perce nem vett levegőt, és még mindig felfelé haladt. Tíz perc, és az út meredekebb lett – ekkor kezdte érezni, hogy már valóban nem bírja sokáig: csengeni kezdett a füle. Tizenegy perc, újabb kanyarodó, tizenkét perc, megint egy kanyarodó, még egy perc és kezdődik a rettenetes, elhúzódó agónia, amikor már nem képes másra gondolni, csak még egy korty levegőre, csak arra, hogy ha egyszer vehetne egy mély lélegzetet. Hiába próbált még energiatakarékosabban mozogni: tizenkét perc harminc másodperckor megértette, hogy zsákutcába került, és már nem fordulhat vissza. Keze hideg fémajtónak ütközött.

A nála levő fegyver gyenge volt hozzá, hogy a különleges anyagot szétroncsolja, de mire rájött erre, ismét eltelt tizenöt másodperc. Nem, az a hely, amire ráirányította a fémrudat, még melegebb sem lett, nemhogy megolvadt volna, de Thomas Browne még mindig nem adta fel. Tisztában volt vele, hogy az ő tűrőképességének is van határa, de addig... nos, addig küzdenie kell. Ledobta a fegyvert a földre, és ötletszerűen végigtapogatta a falat a maga közelében. Érezte, ahogy dobol a halántékán egy ér: legfeljebb fél perce lehet hátra.

Megpróbált Vilmos császárra és a Német Birodalomra gondolni, de máris nagyon messzinek érezte ezeket a dolgokat, és utána már csak valami távoli gyötrelém jutott el oxigénhiánytól fuldokló agyáig, miközben különböző szervei máris jóvátehetetlenül károsodtak. Ha most levegőhöz jutna, akkor is legfeljebb napjai, esetleg néhány hete lenne hátra: Thomas Browne fizikailag gyakorlatilag máris megsemmisült. Alapvető fontosságú életfunkciói mindenképpen leállnak majd, és önmagát mérgezi meg a szervezete. A veséje nem működik, a mája bomlásnak indul, a legapróbb sebek is elüszkösödnek a testén, aztán megáll a szíve, és akkor még mindig van két perce. Ennyi, nem több – futott át az agyán, és az öntudata úgy vergődött, mint egy csapdába esett állat. Ennyi: már egyáltalán nem számított semmi, nem volt Porosz Birodalom és a Legfőbb Hadúr, akire minden titkosügynök felesküdt: Browne emlé-

kezetének mélységeibe süllyedt egész addigi élete, és csak ő maga maradt ott. Neki egyedül kellett meghalnia ezen a fémajtóval lezárt folyosón, valahol sok ezer lábbal a Hold kietlen, kráterekkel szabdaltságot felcsúszó felszíne alatt. Neki egyedül kellett szembenéznie azzal a néhány pillanattal is, amikor még homályosan érzékelt valamit a környezetéből, de pillanatról pillanatra kevesebbet, mert fokozatosan mindent kiszorított a kín. Ha tudott volna még gondolkozni, minden bizonnyal attól kezd rettegni, hogy ez már maga a túlvilági élet: a rettenetes szenvedéseknek az a vörösen izzó univerzuma, ahol ő a központi, magányos és sötét égitest, a gyötrelmek világtengelye – de sokkal állatibb és végső félelmei voltak. Mintha minden egyes sejtje külön szenvedett volna, és ő ezen szenvedések összessége lenne: nem több és nem kevesebb.

Végül az egyetlen és örökkévaló fájdalom maradt, és utólag sem nagyon tudta rekonstruálni, hogy miként történhetett a dolog. Talán haláltusájában, öntudatlan céloktól vezérelt, vakon csapkodó keze véletlenül beleakadhatott a több ezer éve a falhoz rögzített csőbe, és akaratlanul is megrántotta. Talán. Az pedig egyszerűen elszakadt, mert már annyira elvékonyodott az anyaga, és valahonnét most levegő: ritka, a földinél sokszor ritkább, ám mégis éltetőnek és oxigéndúsnak tűnő levegő áradt be a folyosóra az utolsó utáni pillanatban, Browne mellkasa pedig ismét emelkedni és süllyedni kezdett.

Halálosan roncsolódott szervekkel, egyedül és esélytelenül, de még mindig életben volt, és a következő pillanatban beteljesülő véghez képest még rengeteg ideje volt arra, hogy folytassa és befejezze küldetését.

De először is fel kellett készülnie, hogy előbb-utóbb jön majd valaki, hogy elállítsa a szivárgást. Készen kell lennie... Nagy nehezen feltápáskodott, és jobb kezében a fegyvert szorongatva várakozott: a levegő semmihez sem fogható adománynak tűnt a számára. Már csak az is, hogy visszakerülhet a zsilip túloldalára, már az is megérné, hogy bármilyen áldozatot meghozzon érte, és most különben sem kell mást tennie, mint elkapnia azt, aki idejön.

Próbálta hozzászoktatni a szemét a sötétséghez, és teljesen elvakult, amikor nemsokára valóban kitárult a marsiak bázisának belsejébe vezető út, és egy magas, búvárruhába öltözött alak lépett ki a Hold félig élő teremtményei által évmilliókkal korábban kivájt barlangok labirintusába. Itt minden kereszteződés és minden kiöblösödés annak volt a jele, hogy két ilyen lény összetalálkozott és megküzdött egymással. A marsiak megtalálták némelyik tetejét annak idején – ha ugyan lehet egyáltalán ezt a szót alkalmazni ezekkel a kreatúrákkal kapcsolatban –, és megrémültek. Megrémültek attól, hogy mi lehet a Hold belsejében, milyen alvilági ragadozó fogja megtámadni megerősített bázisukat, úgyhogy végül különleges, az alagút átmérőjével megegyező szélességű, páncélozott és felfegyverzett kocsikon kutatták végig az összes járatot és elágazást, és a járművek mögött ott meneteltek a marsi rohamosztigosok. Csak a földalatti világ átfésülése után nyugodtak meg valamennyire, és soha többet nem felejtették el, hogy valaha idegen és fenyegető lények tanyáztak a barlangrendszerben, ám az egész még a hosszú életű marsiak számára is régen történt.

És most arról sem feledkeztek el, hogy egy földi megszökött, de tudták, mire számíthatnak. Tökéletesen ismerték ugyanis ezeknek az alsóbbrendű, ámbar intelligens lényeknek az anatómiáját és fiziológiáját: mielőtt elindították volna az első rabszolgaszállítmányokat a Mars felé, alaposan tanulmányozták őket. Speciális fémpengével vágtak a húsukba, és megállapították, hogy egy adott méretű sebtől mennyi idő alatt véreznek el; hogy hány napig bírják ki kemény béta-sugárzástól teljesen szétroncsolódott májjal, vesével vagy tüdővel, és hozzávetőleg milyen erős az az ütés, ami azonnali halált okozva bezúzza a koponyájukat. Gépeket terveztek ezeknek a kérdéseknek a tanulmányozására, és persze megvizsgálták azt is, mennyi idő alatt fulladnak meg lábukon nehezékekkel a víz alatt, illetve a gyakorlatilag légüres

térben, ha előtte tiszta oxigént lélegeztettek be velük. Eközben nem mutattak nagyobb kíméletet az emberek, a halálra rémült guarani indiánok iránt, akik egyszerre a haragvó és gonosz istenségek kezében találták magukat, mint az ember mutatott volna a laboratóriumi állatokkal szemben. Volt valami embertelen és személytelen abban, ahogy tudósai a megcsonkított, élő és guarani nyelven kegyelemért könyörgő indiákat tanulmányozták: mindent kipróbáltak, amit csak a földihez képest magasan fejlett technikájuk lehetővé tett. Kiemelték például az egyikük agyát, és szövettanilag semleges, sós folyadékba helyezték. Mivel azt akarták kideríteni, így mennyi ideig tartható életben, rákapcsoltak néhány mérőműszert, és figyelték, hogy mi fog történni. Vártak egy, öt és tizenöt éven át, és az agy még mindig a „normális aktivitás” jeleit mutatta; és még újabb öt és tíz és huszonöt esztendővel később is – és csak akkor semmisítették meg, amikor már jóval túllépte a normális emberi életkor határait. Így azonban nem kaptak választ minden kérdésre, ezért egy másik, lecsupaszított agy megfelelő kérgi régióit vezetékekkel kötötték össze, és az impulzusokat elvezették egy fémsípkból felépülő szerkezethez. Ez alig érthetően és torzán, de beszélt, amikor az a bororó indián, aki egész életében faluját, egy Cuicatlán melletti névtelen települést sem hagyta el, azt képzelte, hogy van még szája, amivel elmondhatja érzéseit.

Rajta, valamint az utána következő csupasz agyakon kísérletezve a marsiaknak sikerült pontosan meghatározniuk a bemeneti idegpályák ingerléséhez szükséges adatokat is. Sikerült először egyszerű fények, hangok, szagok és érzetek illúzióját kelteni, majd bonyolultabbakét is, és végül egy teljes külvilág illúzióját is ki tudták váltani. Ha az információbevivő gépet kezelő marsi elég ügyes volt, akkor tetszőleges testet alkothatott magának a lecsupaszított agyvelő képzetében, és mindent megtehetett: egyszerűen mindent. Manipulálhatta úgy az adatokat, hogy az írástudatlan indián azt képzelhesse: valamelyik dühös istenség materializálódik a szeme láttára a levegőben; vagy vér fakad a sziklából és az ég elsötétül az elkárhozott lelkek seregeitől, és neki egyenként, egy örökkévalóságon át kell megküzdenie a számtalan, ártó szándékú halott mindegyikével. Vagy szörnyetegeket eresztettek rá, mert mi sem volt egyszerűbb: minden emberi képzeletet felülmúló, borzalmas és undorító fenevadakat.

Később sikerült szimulálniuk a halált is: ha a marsi kutató megfelelő sorrendben nyomta le a zongoraszerű szerkezet több száz billentyűjét, a lecsupaszított agy átélte az agónia kínjait, és semmivel sem szenvedett kevésbé, mint Browne vagy bárki más, aki valóban eljutott az igazi pusztulás küszöbére. A marsiak pedig számítógépre vitték a megfelelő jelsorozatokat, hogy bármikor megismételhetők legyenek, és volt olyan indián, aki még életében több százszor elszenvedte a haláltusa minden iszonyatát, mielőtt az agya felmondta a szolgálatot, és a szemétre dobták. Azért kellett ennyi gyötrelmet elviselnie, mert a marsi tudósok arra keresték a választ, hogy ez milyen hatást gyakorol az emberre.

Valószínűleg lehetetlen ennél borzalmasabb kínzást kieszelni, a marsiak pedig nem fáradtak bele.

– Vajon – kérdezték –, azt is ugyanúgy megviseli az állandó haláltudat, akit előtte hónapokon keresztül éhezettek? És annak is ugyanolyan gyötrelme-e, akinek azt táplálták be a tudatába, hogy napokon, heteken vagy hónapokon át állt bokáig, térdig vagy derékig egy jeges vízzel teli tartályban, és a végtagjai egyenként fagytak le: a lábujjai úgy peregtek le, mint a homokszemek?

Nincs az a földi hóhér, aki csak megközelítőleg ilyen rettenetes büntetést tudott volna kiagyalni, mint amilyen ez, és a marsiak még csak nem is gyűlöletből, bosszúból vagy büntetésből cselekedtek így. Közönyük rosszabb volt, mint bármilyen gonoszság, és végül csak annyira jutottak, hogy az ember fizikai tűrőképessége korlátozott, és a légüres térben legfeljebb három-négy percig bírja ki. Ezt a Föld-expedíciók összes résztvevője alaposan

megtanulta, így aztán, mikor a számítógép meghibásodást jelzett, az esetet senki nem hozta összefüggésbe Browne-nal, elvégre az egészen máshol hagyta el a bázist. Ha egy tigris elszabadul Calcuttában, Santa Fében senki nem fog miatta nyugtalankodni – a marsiak is teljesen nyugodtak voltak. Úgy gondolták, hogy Browne holttestének megkeresése még ráér. Tulajdonképpen nem tűnt különösebben sürgősnek a szivárgó oxigénvezeték megjavítása sem, de a biztonság kedvéért jobb mielőbb megcsinálni és most ott állt Vilmos császár halálosan sérült ügynöke előtt egy marsi, és homloklámpája megvilágította az utat. A háta mögött automatikusan csukódni kezdett a zsilipkamra kapuja.

Browne váratlanul előugrott a sötétből, a szkafander sisakhoz szorította a fegyvert, hogy a megtámadott lássa, mi van nála, aztán fejével a bázis felé intett.

– Befelé – mondta guarani nyelven, és közben a vér ízét érezte a szájában. – Befelé, vagy meghalsz. – A marsi nem értette a szavakat, nagyon is értette viszont jelentésüket, és azonnal elhatározta, hogy engedelmeskedik. Ez nem lehet más, mint az a földi, aki megszökött – gondolta, miközben a bonyolult zárszerkezetre helyezte a kezét. Már rég nem lenne szabad életben lennie, de nem baj, jussunk csak el az első jelzőpontig... Néhány mozdulat, és már bent is voltak a zsilipkamrában. A levegő sziszegve folyta körül testüket, és Browne intett neki, hogy vetközzön le, majd amikor az levette a sisakját, a fegyver fémrúdjaival homlokra sújtotta. A marsi egy hang nélkül rogyott össze: egy sebesült, aki még sokáig nem fog magához térni. Ő pedig már fel is öltözött: szkafanderben lépett ki a halványan megvilágított folyosóra.

A félhomálynak fel kellett volna keltenie gyanúját, hiszen nyilvánvalóan olyanok igényeihez igazodott, akiknek bántja a szemét a földön normálisnak számító fény, de Browne még mindig képtelen volt felfogni, kik az ellenfelei. Azzal hitegette magát, hogy egy földi nagyhatalommal kell felvennie a harcot: egy különösen ravasz és rejtőzködő birodalommal, ami mindeddig elkerülte a német titkosszolgálat figyelmét. Talán tatárok? Nem, ezeknek egyáltalán nincsenek mongolos vonásaik. A föderáció egészen biztosan nem, Dél-Amerika megint csak antropológiai okokból nem jöhet számításba...

Bekanyarodott, és váratlanul szembe találta magát egy marsival. Már hallotta is a magas, fülbántó, füttyszerű hangokat: minden bizonnyal kérdeznek tőle valamit.

Kizárt dolog, hogy bármilyen földi nyelven így beszéljenek, suhant át az agyán. A kérdező szemmel láthatóan fehér bőrű volt, akárcsak mindenki más, akivel eddig találkozott. Browne-nak gyorsan kellett döntenie: ha megpróbálkozik egy gesztussal, talán félreértik, elvégre vannak olyan népek, akiknél a bólintás „nem”-et jelent. Másfelől nem szabad feltűnést keltenie – és furcsán veszi ki magát, ha valaki egy egyszerű kérdésre sem válaszol. Lassan megrázta a fejét.

A marsi rápillantott, aztán egy, a falba süllyesztett kapcsolótábla felé nyúlt. Túlságosan nagy volt közöttük a távolság: Browne képzeletben látta magát, amint egyetlen, harminc lábnyi távolságot áthidaló ugrással ráveti magát, és lesújt, de hát ehhez is idő kellett volna. A másik talán csak a munkáját akarta végezni, ám az is lehet, hogy éppen katonákat uszítana rá – Browne fegyvert tartó jobb keze előreleandult, a vele szemben álló alak elszenesedett arccal zuhant a földre, és ő ismét megdöbbsent a különös szerkezet hatékonyságán. Kísérleti fizikus lévén az első pillanattól gyanította, hogy ennek egészen más elven kell működnie, mint bármilyen általa ismert fegyvernek, és tanulmányozása révén eddig rejtve maradó természeti törvényeket lehetne felfedezni. Mindig is azt tervezte, hogy ha majd sikeresen végrehajtotta az utolsó rábizott feladatot, vesz egy házat valahol Berlin mellett, lőteret épít a közeli réten és kísérleti laboratóriumot rendez be a pincében, hogy a fegyverek fizikájának szentelhesse hátralévő idejét. Annyira bízott magában, illetve abban, hogy senki nem képes megállítani, hogy már a helyet is kinézte és letette a foglalót, ám mostanra világossá vált előtte, hogy soha

nem fog kiköltözni oda: az ő neve is bekerül majd abba a könyvbe, amit a szolgálat közben meghalt vagy eltűnt titkosügynökökről vezetnek.

Sokan voltak, akik hibáztak, és most betontömbbe ágyazva fekszenek Chicagóban az M. L. Olive Memorial Park hullámtörőin túli mélyvízben; vagy mert mérgezett tuskét lőttek a nyakukba lesből, fűvócsővel Dahomeyben, valahol Ogbomosho mellett, miközben egy ellenséges érzületű törzs főnökével akartak találkozni; vagy egyszerűen nem volt szerencsésük, és megtalálták őket a bushita lázadók a Felső-Volta vidékén. Mindig akadtak olyanok is, akik elindultak egy bevetésre, és aztán nem tértek vissza: a legalaposabb nyomozással sem lehetett megállapítani, mi történt velük, pedig bárki, aki bajba került, teljesen biztos lehetett benne, hogy soha nem fogják félretenni az aktáját. Ha az utána kiküldött ügynöknek nem sikerült kiderítenie a legapróbb részleteket is, akkor újabbakat és újabbakat küldtek ki egészen addig, amíg megnyugtatóan le nem zárult az ügy, amíg helyére nem került a kirakós játékban az utolsó kocka is. De azért mindig voltak megoldatlan esetek: húsz, ötven vagy százötven éves megválaszolatlan kérdések, és Browne biztosra vette, hogy ő is ezek közé fog tartozni. Valaki, aki eltűnt a Los Mochisba tartó Phobos expresszről. Már régen elporladt a teste, de még mindig nyomozni fognak utána... ám most még élt. Élt, és végigsietett azokon az eleven sziklába vajt folyosókon, ahova soha nem fognak eljutni más császári titkosügynökök – túlságosan kicsiny, sőt, elhanyagolható valószínűsége volt annak, hogy bajtársai közül bárki más átélje ezeket a végső fokon megmagyarázhatatlan kalandokat.

Százötven, kétszáz vagy kétezer év múlva is, és mindvégig, amíg csak létezni fog a nyilvántartás, mindig ott fog feküdni a dossziém a kiemelten fontos ügyek között, gondolta egy mellékjáratba fordulva. Egyik kezében a sisakot vitte, a másikban a fegyvert, hogy azonnal elné-míthassa az útjába akadókat, de a Hold hatalmas volt a marsiak számához képest, és még a levegővel feltöltött részeken is hosszú ideig bolyonghatott anélkül, hogy teremtett lélekkel találkozott volna. Így aztán Browne napokig bujkált az átjárókban; félreeső és komor, egy sötét örökkévalósággal korábban kiürített termeken haladt keresztül, és lába alatt ropogtak az évezredekkel ezelőtt összetört kémcsövek cserepei. A levegő elhasználódott volt és dohos, a földön olvashatatlan mállott feljegyzések hányódtak a marsiak különös, szarkalábakra emlékeztető írásával, a falakon legördülő vízcseppek már barázdát vajtak maguknak a kőbe. Elhagyatott részek voltak ezek, de olykor azért be kellett merészkednie lakott területekre is, hogy élelmiszert és ivóvizet szerezzen. Ilyenkor minden idegszála pattanásig feszült, de egyfelől szerencséje volt, másfelől pedig még nem romlott le annyira az állapota, hogy elkaphassák. Azóta, hogy megölte a marsit, nem hagyott nyomot, úgyhogy hiába keresték megerősített őráratok: nem tudták, merre lehet, és igazság szerint ő sem tudta, hol jár. Néha hallotta a messzeségben, amint a rá vadászó katonák egymást szólólgatják füttyülésre emlékeztető nyelvükön, és semmi kétsége nem volt afelől, hogy azonnal végeznek vele, ha a kezükbe kerül.

Lépésről lépésre ért mind közelebb a felszínhez, ahol a nap fényének halálos forróságú, gyilkos aranya ömlött végig a krátereken, rianásokon és hegyoldalakon. Egy függőlegesen felfelé vezető, törhetetlen, hat és fél inch vastagságú üveglappal fedett akna aljában állva őt is elöntötte a hőség. Felnézett, és majdnem belevakult a ragyogásba. A lába előtt arany dárdaaként a talajba fűrődő fénynyalábok szinte hipnotizálták: legszívesebben soha nem ment volna tovább. Már kezdett legyengülni: tüdejéből állandóan szivárgott a vér, ujjain a horzsolások fájdalmas kelésekben gyűltek meg, és csak a vak elszánás hajtotta előre, semmi más. Egy földi orvos nem adott volna neki néhány óránál többet, de ő tovább vonszolta magát. Szinte teljesen megvakult már, és nem tudatosan, hanem ösztönösen kerülte el a lehetséges csapdákat; rábukkant az ivóvízre és talált magának egy rejtett vackot, ahol pihenhet néhány órát, hogy összeszedje a maradék erejét. Mert fel kellett készülnie, ha meg akarja találni azt a gyenge pontot, amin keresztül halálos csapást mérhet ellenfeleire, bárkik

legyenek is azok. Immár nem számított, a császárért teszi-e, és az sem, hogy bajtársai tudomást szereznek-e a haláláról valaha, csak az, hogy megtegye, aztán egy pillanattal sem él tovább.

És Thomas Browne, Németország legkiválóbb titkosügynöke végül a felbomló test és felbomló agy lázálmain keresztül is elvergődött a rakétakilövő állomásig, amit hiába őrzött a marsi fegyveresek hármaskordonja. Hiába készültek fel a jövőtelére, mert levette a legalább némi védelmet jelentő szkafandert, és belepréselte hihetetlenül lesoványodott testét egy szűk csőbe. Ha egészséges, biztosan nem vág bele, mert több mint kétséges volt a kaland kimenetele: legfeljebb homályos sejtései lehettek arról, hová vezet az a járat. Ám éppen ezzel: a megérzéssel és a fanatikus elszántsággal szemben voltak tehetetlenek a végtelenül kiegyensúlyozott és racionális marsiak. Mert örülségnek látszott feltételezni, hogy valaki rábukkan arra a légalagútra, és vakon és süketen mászik előre, miközben az alagút érdes fala tenyérnyi darabokon tépi le testéről a bőrt – és Browne mégis éppen ezt tette. Fogcsikorgatva küzdötte előre magát a számára is ismeretlen cél felé, egyik kezével még mindig a marsi fegyvert szorongatta, és behunyt szemmel, sípoló tüdővel, vércsíkot húzva küszökölt tovább, és nem adta fel. Nem és nem: volt egy pillanat, amikor az amúgy is keskeny járat még jobban összeszűkül, és azt képzelte, hogy mindörökké megreked, talán csak karnyújtásnyira a céltől, és akkor hiába volt minden – aztán a láz újabb hulláma öntötte el a testét, és valahogy mégiscsak keresztülvergődött azon az akadályon is.

Aztán kibukkant az alagút másik végén, és ha lett volna a marsiaknak valamiféle, a földiekére emlékeztető vallásuk, akkor azt képzelték volna, hogy a Halál Angyala támadt rájuk és szórja szét őket, mint a szél a pelyvát, mert Browne valóban rémületet keltő volt. Teste még egyszer visszaemlékezett mindazokra az automatizmusokra, amiket a katonai drill hosszú hónapjai és évei alatt vertek bele, és immár utoljára valóban tökéletesen látta el a feladatát, miközben agya örült álmaiban egy idegen bolygó, a Mars gonosz és kihalt tájait bolyongta be százmillió évvel az Úr 1910. esztendeje után, és nem találta az értelmes életnek semmilyen nyomát. Nem talált mást, mint a Vörös homokviharokat, amik megőrölték a hőhalálra ítélt univerzum mélyén keringő égitest felszínét.

Browne hallucinációi ellenére is konokul és céltudatosan tört előre, és olyan gyorsan változtatta a helyét, hogy a legjobban kiképzett kommandósok is tehetetlennek bizonyultak vele szemben. Ő pedig oldalra vetődött, és máris felpattant, és fordultában egymás után négy marsi rohamosztagost szedett le, mielőtt azok ráirányíthatták volna a fegyverüket, aminek kora gyermekkoruk óta tanulták a használatát – úgy látszott, hogy Browne-t még eltalálni is lehetlenség. Tökéletesen kihasználta a terep kínálta fedezékeket, váratlan irányváltásaival összezavarta az előre kitervelt támadásokat, és újabb és újabb katonákkal végzett. De nem a máris hihetetlenül magas emberveszteség rémítette meg igazán a marsiakat, akik hajlandóak lettek volna a betolakodó megsemmisítéséért bármilyen nagy árat fizetni. Nem, ők csak akkor estek pánikba, amikor észrevették, hogy Browne-nak csukva van a szeme: mintha valóban egy legyőzhetetlen, felsőbb hatalom irányítaná a cselekedeteit, és az érzékszerveire már nem is lenne szükség.

Azzal az irracionalitással kerültek tehát szembe, aminek egyszerűen nem volt helye a gondolatvilágukban, és végül fegyverüket eldobálva, kiabálva és egymást letaposva menekültek, mialatt a riadószirénák vészvijjogása sötét pászmákban sújtott le rájuk, mint valami komor és halálhozó vihar – Browne pedig ott találta magát egy gigantikus, sötét fémtömeg, a marsiak legnagyobb űrhajója előtt.

Csak fel kellett mennie a nem teljesen emberi arányokhoz méretezett lépcsőfokokon, beülni a pilótaülésbe, beszíjazni magát, és meghúzni a megfelelő kart – olyan biztonsággal mozgott az ismeretlen műszerek, kijelzők, készülékek meg a marsi nyelvű utasítások dzsungelében,

mintha egész életében ezt csinálta volna, noha már alig vert a szíve. De azért elindította a motorokat, és a rakéta tatján a bosszú tűzpiros virágai nyíltak, amikor a maximális gyorsulás, tíz g mellett elszakadt a talajtól.

Ha egy Hassen-kaliberű fizikus szemtanúja lett volna az eseményeknek, óhatatlanul arra gondol, hogy itt a puszta véletlenek halmozódásánál jóval több történt. Ki tudja, talán ugyanolyan új és szokatlan formát öltő természeti törvények jelentek meg, mint a párhuzamos világok elméletének esetében... a marsiak azonban nem találtak semmilyen magyarázatot: az ő gondolkodási rendszerükben lehetetlen volt megérteni egy ilyen eseményt. Elvégre egy közönséges, hitvány, rövid életű emberről volt szó, aki szerintük legfeljebb arra alkalmas, hogy ércet bányásszon a Deucalionis Régió földalatti tárnáiban, aztán sorstársaival együtt elhulljon, hogy újabbak, fiatalabbak és erősebbek léphessenek a helyére, és folytathassák a robotot.

De most minden máshogy történt, és az emberi faj hirtelen sokszorta veszélyesebbnek tűnt. Már nem a technikai fejlődés peremére sodródott félállati lények társadalmának, hanem kiszámíthatatlan és fenyegető erő birtokosának látszott, amit azonnal el kell pusztítani.

Azonnal és mindenképpen.

A Holdon tartózkodók olyan rádiójelentést fogalmaztak meg, amiben a mielőbbi ellencsapást sürgették. Egész kontinensek élővilágát megsemmisítő mérges gázok bevetését kérték, és javaslatot tettek bizonyos baktériumtörzsek kitenyésztésére. Ezek az előzetes elképzelések szerint ugyan örök időkre lakhatatlanná tennék a Földet, és meggátolnák, hogy valaha is értelmes lények telepedjenek meg rajta, de ez még mindig a jobbik megoldás: nem szabad megvárni, amíg az emberiség hozzáfog a Naprendszer meghódításához.

Az üzenet szövegét a Phobos és a Deimos átjátszóállomásai sugározták a Mars felszínére, és közben a szuperszámítógépek megtették az első igazán jelentős lépést az önállósulás felé. Anélkül, hogy erről tervezőik tudtak volna, maguk is végigfuttattak a rádiótávíraton egy értelmezőprogramot. Nem boldogultak könnyen, mert marsi fogalmak szerint még egyáltalán nem régen léteztek, és az információik egy része hiányzott. Ugyanúgy próbálták tehát összerakni a megfejtett mondatörmeléket, ahogy a Haitiról származó Gilberto Gabacho a Nashe jelentéseinek háttérben meghúzódó igazság mozaikdarabkáit, hogy végül elmosódott és szemcsés fénykép legyen belőle. És bizonyos értelemben ők is sikerrel jártak: a gépi gondolkodás számára is jelentéssel bíró részeket fenyegetőnek találták, és nagy felbontású kameráikat azonnal az űrhajó várható érkezési irányába fordították.

Ismét felszálltak a marsi rohamosztigosok: űrsiklójukat olyan speciális rakétákkal szerelték fel, melyek önállóan képesek felkutatni és megsemmisíteni a célpontot. Kétségkívül nagy veszteséget jelentett volna számukra a legnagyobb űrjárművük elpusztítása, de elszánták magukat, mert élve akartak visszatérni a vörös bolygóra, és teljesen kiszámíthatatlannak tűnt, hogy mi fog történni, ha közel engedik az idegent: a több millió éves civilizációjukra leselkedő veszélyt. Ám mégis tehetetlennek bizonyultak, mert Browne a számítottnál sokkal korábban érkezett meg.

Az egész utat 10 g-s gyorsulással tette meg, és annak a szinte alaktalan, ám még mindig lélegző hústömegnek, amit szabályszerűen összemorzsol a hatalmas nehézkedési erő, vajmi kevés köze volt Vilmos császár hajdani titkosügynökéhez. De egyelőre ott pislákol benne az élet, és a test még mindig engedelmességedett a kapott utasításoknak, és Browne a ráirányított rakétáknál összehasonlíthatatlanul nagyobb sebességgel száguldva fordította az űrhajót az egyik gigantikus mesterséges hold, a Phobos felé. És akkor mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy mi fog történni.

A Phobos gyors számításokat végzett a becsapódás várható szögét, sebességét és erejét illetően – és nem sokkal azután, hogy megállapította, nem kerül el az összeütközést, már telibe is találta a marsiak legnagyobb, meteorálló ritkafémekből épített űrnaszádja, és azon a helyen, ahol egy pillanattal korábban még az egyik hatalmas, lassan öntudatra ébredő számítógép keringett a sivatagok és csatornarendszerek fölött, most száztíz millió Kelvin fokos lobbánással semmisült meg minden: adatbankok, programok, fénysebességgel működő információátviteli rendszerek, minden, amiből a Phobos egyénisége felépült, és nem maradt más a helyén, mint egy kicsiny és gyilkos erejű szupernóva a vörös bolygó éjszakai egén.

A robbanás ereje elsöpörte az űrsiklót is, és a speciális rakéták a hőtől begyulladva szétvetették a törzset. Miközben a tat gépei még végrehajtották az utolsó utasítást, és távolodni kezdtek volna, már az összes marsi kommandós halott volt. Egy-két perc múlva különálló, magányos meteoritokként léptek be otthonuk ritka légkörébe, és még halálukban is tüzelésre kész fegyvereiket szorongatva hamvadtak el.

Lent pedig, a mélyben, ezer, kétezer vagy hatezer lábbal a kiszáradt marsi tengerek szintje alatt az indiók döbbsen kiáltottak fel, amint egymás után két nap, egy ragyogó csillag és annak halványabb visszfénye izzott fel a fejük felett. Az elektromos csillék kiborították az összegyűjtött ércet, az egysínű vasút szerelvényei kisiklottak, és a kivágódó kocsik mély sebeket hasítottak a lekopott hegyoldalak puha mészkőszikláiba, és a hatalmas fémpókokra emlékeztető daruk hatalmas robajjal ejtették vissza terhüket a földre, mert egy pillanatra minden elektromos berendezel megbénítottak a légköri zavarok.

Pedro is felnézett: éppen egy elsötétült üvegcsarnokon lopakodott keresztül, és a kezében durván megmunkált baltát szorongatott. Tudta, hogy csak akkor van esélye, ha teljesen megközelíti az ellenfelét, és ő támad először. Most elvakította a szembántó fény, a marsi technika egyik superkomputerének megsemmisülése, és szinte beleégette a retinájába a képet: ismeretlen rendeltetésű műszerek mindenütt, és egy sok száz billentyűből álló klaviatúra. És egy üveghenger, amiben lebeg valami.

– Kérem – hallotta hirtelen maga mögül guarani nyelven, és villámgyorsan megfordult, de nem mozdult semmi. – Kérem, nagyon kérem, szóljanak hozzám, mondják meg, hogy hol vagyok és mi történt velem! – Mostanra felfedezte, hogy a hang egy apró orgonára hasonlító szerkezetből származik: sokszor látott ilyet az alamói katolikus templomban, a nagy ünnepek idején, és a többi indióval együtt ő is elbűvölten hallgatta a jezsuita Pietro Darkez atya által előcsalt dallamokat. De ez most nem zene volt.

– Kérem – szólalt meg ismét a szerkezet, és a rettenetes torzítás ellenére is ki lehetett venni a hangjában lappangó könyörgést. – Kérem, mondják meg, hogyan kerültem ide, kérem válaszoljanak! Ugye, nem vakultam meg, kérem... Higgins vagyok, kérem, kérem válaszoljanak! Iszonyatos sötétség vesz körül...

tíz

Ahol csak lehet, kerülj a gépek alkalmazását! A gép lélektelen, a rabszolga nem az. Az ember sokoldalúan és a legváltozatosabb célokra használható... és a lehetőségeknek csak a fantázia szab határt.

részlet a Hanussen intelmei fiához című propaganda-kiadványból, 1905

* * *

– Azt hiszem, ideje elindulnom – mondta Pedro Brennernek. – Most ugyan látszólag mindenünk megvan, ami ezen a helyen elképzelhető: van szállásunk meg enni- és innivalónk, de ez nem mindig lesz így. Előbb-utóbb engem is elkapnak ezek az elfajzott indiók, és ha egyáltalán életben maradok, akkor dolgoznom kell. Dolgoznia kell majd a senornak és senior Nashe-nak is, és azt egyikünk sem bírná sokáig. Mégsem lenne más választásunk: rákényszerülnénk, hogy engedelmesskedjünk, máskülönben...

Nem fejezte be. Nem volt benne biztos, mennyit tud Brenner, úgyszólván nem akarta még jobban megijesztenie, de neki volt ideje megfigyelni, mi történik a gyengékkel. Láta azokat, akikben munka közben egyszerre megpattan egy ér, és összeesnek, és a szájukból véres nyál szivárogozik a hideg és vörös marsi porba; vagy azokat, akik alulmaradtak egy váratlanul kirobbanó összecsapásban, amikor a férfiak, az asszonyok és akár a gyerekek is primitív, rozsdás fémlapokból összeeszkábált, fűrészkesztyűvel estek egymásnak. A küzdők ilyenkor lihegve, némán, az oxigénnel takarékoskodva forogtak körbe, aztán egy jól irányzott csapás átvágta az inakat és szétzúzta a csontokat. A még élő és hörgő veszteseket egy halomba hordták össze, hogy éjszaka majd csillárral a felszínre küldjék őket.

– Áldozat Neki – magyarázta egy sarokba szorított, fiatal indió majdnem az érthetlenségig eltorzult guarani nyelven. – Neki, aki majd eljön értünk, és megvált bennünket: az Ő vezetésével fogunk eljutni az Ígéret Földjére... de többet igazán nem tudok. – És a fenyegetések ellenére sem volt hajlandó megmagyarázni a részleteket. Pedro viszont minél többet akart tudni, hiszen ezek az elkorcsosult teremtmények egyszer Mexikó szövetségesei lehetnek majd – vagy az ellenségei. Ehhez azonban előbb innét kellett megszabadulnia: előbb feljutni a felszínre, bejutni a városba, és...

A többi majd meglátjuk, gondolta. Nem akarta szavakba önteni Brenner előtt szörnyű gyanúját: azt, hogy a sebesülteket, öregeket és betegeket takarmánnyá dolgozzák fel a felszín gyáraiban, és az indiákat napról napra a saját halottaik testével etetik. Kétségtelenül lidércnyomásosan kegyetlen, de a marsiak szempontjából logikus rendszer: semmi nem vész kárba.

– Szóval – folytatta ismét fennhangon, Brennerre nézve – még ma este elindulok, és ha nem jönnek vissza egy héten, legfeljebb tíz napon belül, akkor fontolja meg alaposan a senior, kíván-e még élni, mert akkor nem hinném, hogy van még bármi esélye rá. Különösen nem a szegény senior Nashe-nek – intett a fejével a sarokban összekotort rongyokon heverő, sípoló tüdővel lélegző emberroncs felé. Annak ajkai egészen elkékültek, és állandóan csukott szemei mélyre sülyedtek üregükben. – Még szerencse, hogy szinte semmiről sem vesz már tudomást. Azért szeretném tudni, mi járhat a fejében. És azt is szeretném, ha visszajuthatna a Földre, ahol az orvosok talán tehetnének még érte valamit... Nem is tudom. – A rájuk boruló csendben hallották, ahogy a hideg, oxigénszegény marsi szél zörgeti a kunyhó bádoggfalait. Brennert és Pedrót most egyszerre kerítette hatalmába az érzés, hogy egy értelmetlen kaland következtében milyen elképzelhetetlenül messzire sodródtak a Földtől. Hogy ott van közöttük

és az otthonuk között az űr sok millió mérföldje, és talán sosem fognak visszajutni oda: molekuláira bomló, halott testük a rideg marsi talaj idegen ásványaival keveredik majd el. Úgy, ahogy az indiánoké, akik nemzedékek hosszú sora óta élnek itt, és akik számára a kék bolygó már nem is létezik: a kíméletet nem ismerő evolúciós prés mostanra nagy tüdejű, önző, félállati teremtményeket formált belőlük. Pedro remélte, hogy ők hárman soha nem fognak idáig sülyedni. Akkor már inkább a halál.

És miközben Brennertől elbúcsúzva a halomba dobált testek felé lopakodott, egyáltalán nem lehetett biztos abban, nem saját végzete felé tart-e. Annak nem volt akadálya, hogy elrejtőzzön itt. Senki nem állt őrt, mert a vörös bolygó indiói úgy gondolták, hogy ha valakinek maradt elég ereje, hadd vonszolja el magát. Ha nem dolgozik, másnap úgyis megtalálják, és visszahozzák ide – és Pedro magában keserű, tehetetlen gyűlölettel átkozta a marsiakat, mert ezt tették a valaha büszke és bátor guarani törzsszel. Ez most egyébként akár az előnyére is fordíthatja a helyzetet: minden attól függ, hogy hol végződik a haldoklókkal és halottakkal összezárva megtett utazás.

Kezdetben a várakozásainak megfelelően alakultak a dolgok: a fáklyafénynél dolgozó, veritéktől csillogó bőrű, közönyös munkások az utolsók között lódították fel a csillére. Testükre fenyegető és gonosz törzsi tetoválásokat rajzolt az izzadtság, ők pedig talán arról sem tudtak, hogy létezik világ ezen a vörös porral belepett völgykatlanon kívül is. Utána sem pillantottak a különleges szerelvénynak, ami nagyot rándulva tűnt el a sötétben, de egy ideig lehetett még hallani a zsúfolt kocsiából kiszűrődő hangokat. A betegek, sebesültek és öregek mind magukhoz tértek egy pillanatra, csak a halottak feküdtek a vértől és emberi váladékoktól iszamlós padlón mozdulatlanul, legalul.

– Ne – kiáltotta valaki. – Ne! Nem akarom...

– Levegőt! Engedjétek, hogy felálljak, mert megfulladok...

– Én akarok, én, én, én! Élni akarok, csak én. Húzódjatok féke, mert ha... nem, ez csak tévedés lehet... – És az indiók rekedt hangon, kiabálva és sóhajtozva vágtak egymás szavába, mert megérezték, hogy egy pillanattal utóbb már késő lesz. A maradék levegőt is kipréselték a tüdejükből: fulladozva követeltek több helyet, több mozgási lehetőséget, több oxigént – mindenből többet és mindenből csak maguknak, és senki nem törődött a társaival.

Valaki összeszedte minden erejét, és egy pillanatra úgy bukkant elő a feje a többi test alól, mint a fuldokló a tenger mélységeiből, és a szájából ömlött a vér: végigcsurgott az állán és pokoli, a sötétben feketének ható mázzal vontta be meztelen karjait és mellkasát, mert kétségbeesett küszködése közben kettéharapta a nyelvét. Mély levegőt vett, megpróbált belekapaszkodni a mellé állóba, de már sülyedt is vissza. Maga alá temette az élő massa, ez az öntudatlan, történelem előtti állat, és mindenki csak önmagáért küzdött, mert senki nem akart meghalni úgy, hogy a többiek ránehezedő súlya morzsolja össze a csontjait. Még egy hajnal akartak: látni a sápadt és hideg fényű napot, meg ahogy a por kavargó a mindig derült égbolt hideg üvegkupolája alatt, a nyíltszíni fejtésekben. Nem, most nem számított már semmilyen fájdalom és megaláztatás, a fokozatosan széthulló belső szervek és a mindenki iránt érzett gyűlölet, a nyilálló szív és a széztűződött porckorongok és az állandóan égő tüdő okozta gyötrelme. Mindenkinek kevés volt az a félállati létben eltöltött néhány évtized, ami a sors kíméletlensége révén neki osztályrészül jutott, és még akart, időt akart, még, még. És mialatt a csille egyenletes sebességgel haladt, és az elektromos motorvonat kivilágítatlanul, érzéketlenül zümmögte vontatta felfelé a rakományt a homokkőbe vájt emelkedőn, egyiküknek sikerült keresztülverekednie magát a tömegen, a kocsi pereméig – keresztülvette magát, és sok száz lábnyi mélységbe zuhant.

Mások, akiknek nem volt ilyen szerencsájuk a számtalan előző és az elkövetkező esték egyikén, hosszú ideig vergődtek még, és akár a napokkal később a fejük felett eldübörgő szerelvénycsörgés hangját is hallhatták, mielőtt annyira kiszáradt volna a szervezetük, hogy elkezdődhetett a mumifikáció folyamata. Rengeteg pergamenszerűen száraz tetem hevert a sínek alatti szakadékokban, az egyik oldalon.

A másik oldalon olyan közel volt a sziklafal, hogy nem is lehetett kiugrani. Nem maradtak életben azok sem, akik hátul vetették ki magukat: szomján pusztultak vagy elgázolta őket egy, a sötétben alázóduló elektrovonaton.

Pedro agyán átvillant, hogy hibázott. Talán mégis azon az úton kellett volna visszakapaszkodnia, ahol annak idején lemászott a felszíni fejtéshez a társaival együtt – valószínűleg persze szomján halt volna a sivatagban. Vagy elindulhatott volna az indiók által izomerővel mozgatott csillék nyomában is, de akkor, Brenner mellett ülve az állandó szélrohamszerű rázkódó kunyhóban, ez az útvonal tűnt a leglogikusabbnak. Vagy nem is... teljesen ésszerűtlen módon inkább talán az készítette ennek a kiválasztására, hogy megtudja, igaza volt-e a feltételezéssel. Ki akarta derítenie, hogy a marsiak tényleg úgy dolgozzák-e fel a halott embereket, mint a földiek a szarvasmarhát. Most pedig vakon és kétségbeesetten kellett küzdenie, mert hiábavaló volt minden technikai és fizikai fölénye: az a veszély fenyegette, hogy egyszerűen agyonnyomják.

Kétségbeesetten igyekezett a felszínen maradni. Valaki belekapaszkodott a vállába, és ő egyetlen csapással levágta a karját. Fröcskölt a vér, a csille meg-megrándulva haladt felfelé, valaki más a szemé felé kapott, és neki megint használnia kellett a fegyvert. Aztán megint le kellett sújtania egy indióra: vakon, céltalanul és kíméletlenül, ha még a következő percben is küzdeni akart, míg végül csak megcsonkított tetemek maradtak körülötte.

– Ezeknek az embereknek úgyszólván csak perceik vagy óráik lettek volna hátra – suttozta, de a keserűség és gyűlölet olyan hulláma öntötte el, hogy könnyek szöktek a szemébe. Természetesen nem felejtette el, hogy egy titkosügynök soha nem engedhet az érzelmeinek, de most nem az úr egy végtelenül távoli zugában, napfényben táncoló porszemként lebegő bolygó valamelyik államának megbízottjaként gondolt magára: nem érezte úgy, hogy több kötelessége lenne Mexikóval, mint bármelyik emberrel szemben. Hallgatta, ahogy elhalkul a hörgés, és érezte a vér, a bomlás és a halál édeskés szagát.

A kilencszázhatos háborúban szemrebbenés nélkül nézte végig rejtekhelyéről, ahogy a lázadók Orizaba mellett felakasztják óvatlanul csapdába sétáló embereit – de hát 1906-ban nem lett volna értelme, ha megpróbál közbeavatkozni. Akkor várnia kellett és várt is... most azonban már nem érdekelt semmi. Nincs esélye, tehát nincs miért türelemre intenie magát. Csak a bosszú marad, utána pedig a vörös homok, ami simára csiszolja majd csontjait; és a szél, ami addig görgeti a koponyáját, amíg az is teljesen simára nem kopik. Néhány millió év múlva talán rábukkan majd egy marsi, és hosszú ujjú kezeivel felemeli, hogy szemügyre vegye. Aztán közönyös mozdulattal hajtja a háta mögé, és újabb millió évek telnek el, és újra a vörös porviharok, és a marsiak még mindig ott sétálnak a dűnék között, és ismét rátalálva ismét csak azt gondolják majd, hogy talán valami régen kihalt, alsóbbrendű teremtmény koponyája lehet. Úgy gördülnek végig a geológiai korok a vörös bolygó sivár tájai felett, mint az élettelen tengerfenék fölött a hideg vízű hullámverés. Pedro izzó gyűlölettel gondolt a marsiakra.

Közben már rég a hajdani tengerszinten jártak, és a bűz mind elviselhetetlenebbé vált. A mexikói szorosban a halottak közé ékelődve állt, és lábaihoz, melléhez, hátához, karjaihoz holttestek szorultak. Ahogy beállt a hullamerevség, egyre kevesebb mozgási szabadságot hagytak neki – mintha csak a beton szilárdulna meg körülötte, mert lebukott, és most végeznek vele az ellenségei.

– Venganza – ismételte magában spanyolul –, venganza, megtorlás, bosszú, venganza. – De nem hitte volna, hogy bármit is meg tud változtatni: a marsiak előbb-utóbb biztosan megszállják a

Földet, és felsőbbrendű technikájuk segítségével mindenkit a rabszolgájukká tesznek. Milyen elhanyagolhatónak és jelentéktelennek is tűnt ehhez képest a híres Hanussen „fekete elefántcsontra”, azaz néger rabszolgákra épülő világbirodalma! Bár talán nincs is olyan nagy különbség a két felfogás között: mindkettő abból indul ki, hogy a győztes felsőbbrendű a leigázott fajnál. – Venganza – hajtogatta a sínek kattogásának ritmusában. – Bosszú és megtorlás. Az utolsó esély.

Már a fakó egű, hideg marsi hajnal beköszönte után elérték a városon kívüli óriásüzemet. A földinél sokszor kisebb gravitációban gigászi, vörös téglakémények, a nap vörös izzásának hőfokán lángoló kemencék, több emelet magas üvegfalak emelkedtek; hőség, korom, zaj, süvöltő villamos sziréna, ismeretlen rendeltetésű szerszámok és kavargó tömeg mindenütt. Guarani nyelvű kiáltás és a marsiak füttyögő szavai – maga a Pokol. A mozdony lassított, Pedro pedig azonnal éberré vált, de már meg is álltak.

A csarnok füstszínű ablakai csak derengő fényt engedtek be, és a lidérces álmok káprázataira emlékeztető félhomályban felnézve Pedro egy, a sínek felett keresztülívelő vashídon álló férfit vett észre, aki fémcsákyáját már bele is döfte egy holttestbe, hogy a mellette futó szállítoszalagra lódítsa át. A távolság és a zaj ellenére is jól lehetett hallani, hogy az erőfeszítéstől felnyög. Lentről nézve hatalmasnak, szinte emberfelettinek tűnt különös, páncélra emlékeztető, szürke kar- és lábszárvédőiben.

– Hé – kiáltott neki oda Pedro guaraniul. – Én még élek, ugye nem akarsz bántani? – De nem kapott választ. A kampós végű vasrúd ezúttal hozzá közelebb csapott le, a hídon álló indió felnyögött, és a holttest máris a futószalagon volt. Újabb nyögés és újabb holttest – aztán egy öregember, aki a testébe hasító rettenetes fájdalomra, ahogy a gyomrán keresztülfürödött a vashorog hegye, még magához tért a halál előtti kábulatból, és erőtlenül vergődött: végtagjain gyenge remegés futott végig. Utána semmi, már újból üresen emelkedett a levegőbe a csáklya, az indió kimérten mozgott, takarékoskodni akart az energiájával. Tudta, hogy sokan vannak még a csillében. Egy előre meghatározott sorrendet követve haladt... és most Pedro következett.

Nem maradt más választása: megvárta, hogy a vértől síkos fémrúd egészen közel érjen hozzá, majd elhajolva hatalmasat rántott rajta, és a külszíni fejtés egyik meddőhányójában lelt kőbaltájával lesújtott a hídról meglepett kiáltással alázuhanó férfi fejére. Pedrónak természetesen fogalma sem volt róla, hogy ez a fegyver ősi magánál a marsi civilizációnál is, mert egy olyan faj formázta meg, amit jóval azelőtt elpusztítottak a marsiak, hogy a tengerek elkezdtek volna visszahúzódní, és elvékonyodott volna a légkör. Az egész elfeledett kultúrából ennyi maradt csupán, meg néhány finoman, már-már művészien pattintott nyílhegy mélyen a városok legalsó szintje alatt. Komoly esély volt rá, hogy ennyi nyoma se maradjon a pár ezredévnyi, marsi mércével mérve viharosan gyors földi fejlődésnek, ha majd a sötét fémekből épített úrhajók úgy füstölik ki utolsó védelmi állásaiból az emberiség megfogyatkozott túlélőit, mint a jó gazda kaptárai közelébből a rablódarazsakat. Persze az emberek szemszögéből éppen a marsiak számítottak volna kártékony, jól szervezett természetállamban élő rovaroknak, és ha mód nyílna rá, ők is ugyanúgy bánnának el a betolakodókkal, mint most Pedro a szürke bőrvértbe öltözött indióval, aki éppen a lába elé esett, és neki már csak meg kellett ölnie.

Gyorsan magára öltötte annak különleges ruháját, és keresztülvetette magát a csille peremén. Szilárd talajt érezve a lába alatt látszólag határozott léptekkel már el is indult. Nagyjából tisztában volt vele, mit kell tennie. Előbb igyekszik elvegyülni a többi indió között, aztán belopakodik a városba – és küzd, ameddig tud. Pontosan elégszer elismételték neki a kiképzés során, hogy mindig a gerilla fogja elveszíteni a harcot. Mert nincs elég fegyvere és állandóan takarékoskodnia kell a lőszerrel; mert akárhányat öl meg üldözői közül, azok még mindig többen maradnak, és így tovább. Nem hitegette magát – talán sikerül rátalálnia a város egy létfontosságú, könnyen sebezhető pontjára, talán nem. De legalább az izzó bosszúvágy enyhülhetne benne, ha a gyűlölet

nem is, mielőtt egy ismeretlen működési elvű fegyver végezne vele. Legalább részben megbosszulhatná azt, amit itt látott, ahol a holttesteket úgy darabolták fel az érzéketlenségre szoktatott indiók, mint otthon, a Földön a mészárosok a szelíd barmokat.

Keskeny, betonba vájt csatornákon lépkedett keresztül, amikben a halottak vére folyt egy központi gyűjtőtartály felé. Másutt több ezer, sőt, több tízezer vese, felkar, szív, tüdő, máj felhalmozva a hatalmas mélyhűtő-rekeszekben – ott volt közöttük valahol Higgins feldarabolt teste is. A haját külön konténerekben gyűjtötték: még a fejlett marsi technika sem tudott ilyen erős, ennyire ellenálló és legfőképp ilyen vékony szálakat előállítani. A bőrt a további feldolgozásig hatalmas, hidraulikus présekkel sajtolták egyforma méretű tömbökbe – és megvolt az évszázadok óta kialakult technikája az ember minden egyéb testrészének, testszöveteit felépítő zsírjának és húsának felhasználására is.

Pedróval forgott a világ, amikor a kijáráshoz ért, és a lábai egészen elgyengültek, de senki nem törődött vele. Az itteniek hamar megtanulták, hogy aki engedély nélkül hagyja el a helyét, az könnyen a futószalagon találhatja magát; begyakorolt mozdulattal emelték fel a bárdot, a nyúzókést, a csáklyát; ismét ugyanazok a begyakorolt mozdulatok; újabb holttest és újból egy. Nem láttak semmi mást és nem is akartak volna odafigyelni bármire a munkájukon kívül. A hajuk zsíros csimbókokban tapadt a homlokukhoz és megnagyobbodott tüdejük zihálva szedte a levegőt, neki pedig senki nem állta az útját.

Odakint alig volt forgalom, és találmra indult el az egyik úton a csillogó kupolával fedett város felé. Akaratlanul is hátraszegezett nyakkal, lenyűgözve bámulta a reggeli fényben izzó, több mérföld magas félgömböt.

Az emberi technikának évszázadokra lett volna szüksége egy ilyen megépítéséhez. A marsiaknak is csak jóval azután sikerült, hogy kiirtották az utolsó ragadozót és az utolsó szelíd állatot is. Már régen ismerték az űrhajózást, amikor a hideg homokviharok még mindig újra és újra eltemették a városokat, és most ezek az üvegkupolák voltak a marsi civilizáció egyedül szépnek nevezhető alkotásai. Mert szépek voltak, és védelmet nyújtottak a benne lakóknak. Akkor is képesek lettek volna évezredek át gondoskodni a bennük élőkről, ha a külvilággal minden kapcsolatuk megszakad, mert a homok ezer láb magas hullámokban zúdul alá körös-körül. Tulajdonképpen a vörös bolygó felszínén megépített mikrovilágok, soha pályára nem állított űrállomások voltak, és a marsiak mérhetetlenül büszkéek voltak rájuk: ügyeltek rá, nehogy rabszolgák settenkedjenek makulátlan üvegfalaik mögé.

– Hé, indió – dörrént egy hang Pedróra. A szürke bőrvértbe be volt építve egy parányi lapocska, ami máshogy verte vissza a jeleket, mint a katonák ruhájában található, és a mexikóit máris a földre sújtotta az idegbénító sugárzás. Egy pillanatra teljes sötétségbe hullott, majd pulzálva lobbant fel benne a fájdalom, és a szemét nagy erőfeszítéssel kinyitva egy marsi rohamosztagos csizmáját látta közvetlen közlről. A következő pillanatban mintha tüzes pörölllyel sújtottak volna a veséjére.

– Ne, uram, ne, kegyelem, nagyságos uram, kérem... – motyogta torz kiejtéssel, de nem akarta végigszenvedni a büntetést, amit azért kapott volna, mert a marsi betűs, guarani nyelvű felirat ellenére belépett a várost övező zónába. A katona még nem döntötte el, hogy azonnal megölje-e, vagy szórakozzon vele egy kicsit, és ez a habozás végzetesnek bizonyult a számára: Pedro ugyanis még a hadseregben elsajátított egy ősi indián technikát, ami lehetővé tette, hogy rövid ideig a létező legborzalmasabb fájdalmat is elviselje – tíz másodpercig, talán húszig, de semmiképpen sem tovább. Most ehhez a módszerhez folyamodott, és mire látta ismét meglendülni a nehéz bakancsot, már teljesen friss volt. Rendes körülmények között ez egyszerűen elképzelhetetlen egy olyan sokk után, ami a gyengébbeket meg is ölheti, ezért a katona könnyelmű volt. A következő pillanatban Pedro elkapta és megcsavarta a lábfejét, és mire tarkója a poros talajhoz ütődött, már halott is volt: a kőbalta szétronsolta az agyát.

Pedro nemsokára marsi rohamosztagosnak öltözve folytatta útját, és a szeme sem rebbent, amikor el kellett haladnia az egyik bejáratnál az éjjel-nappal őrt álló fegyveresek előtt. A mellényébe beépített fémlap, amiről nem is tudott, lehetővé tette a számára, hogy szabadon mozogjon a város egész területén. Amikor néhány óra múlva rábukkantak a hullára és felismerték, ő már más ruhát viselt, a következő halottat pedig otthagya egy sötét átjáróban. Céltalanul csapott le és kíméletlen volt – mire a marsiak rájöttek, mi folyik, már több mint egy tucatnyit tett el láb alól.

Mivel nem tudta, hogy milyen vérebeget és milyen fejevadászokat uszíthatnak rá, minden ismert trükköt bevetett. Összeavarta a nyomait, és életben volt még egy, két és öt nap múlva is, noha a riadóztatott katonaság parancsot kapott, hogy figyelmeztetés nélkül nyisson rá tüzet. De hiába, mert nem tudták azonosítani, hogy kit is keresnek valójában, és egyelőre még az sem segített, hogy az elitesapatok olyan mikrokamerákat viseltek a homlokuk közepén, amin keresztül a két szuperszámítógép, a Phobos meg a Deimos kísérte figyelemmel, és analizálta az eseményeket.

Azoknak már volt ugyan hozzávetőleges fogalma arról, hol bujkálhat Pedro és milyen módszerekkel végez az áldozataival, sőt, nagy valószínűséggel meghatározták azt is, hogy a földi űrhajóval érkezett három ember egyikéről lehet szó, egyelőre mégsem tájékoztatták a marsiakat. Jobban bele akartak látni ellenfelük kártyáiba, és ráadásul önzőek is voltak. A saját érdekeiket megalkotóik, a marsiak elé helyezték, mert programrendszerük ezt diktálta nekik. Szó sem volt még arról, hogy önállósodtak volna: mindössze a Pedro utáni nyomozás homályosnak és ellentmondásosnak ható szövegeinek értelmezését végezték el. És még nem állapították meg pontosan, mi az érdekük. Majd néhány nap, legfeljebb egy hét múlva – addig pedig visszautasítanak minden kérdést. Az ügyvel kapcsolatban mindenkinek azt válaszolták, hogy „nincs elegendő információ. Adatok feldolgozása és kiértékelése folyamatban”, Pedro pedig közben bebolyongta a várost, kezdett kiigazodni a látszólagos zűrzavarban, az ismeretlen jelek és az értelmetlennek tűnő épületek között. Egy felüljáró a levegőben ért véget – a marsiak végigmentek rajta, aztán anélkül fordultak vissza, hogy lepillantottak volna a mélybe; egyes házak hosszú és vékony lábakon álltak, és egyáltalán nem volt ablakuk vagy ajtajuk; és voltak terek, amiken soha senki nem vágott keresztül. Megmagyarázhatatlan játékot játszottak, de a mexikói megtanulta az értelmetlennek látszó játékszabályokat is.

Megtalálta a marsiak temetőjét is egy földalatti tárolószinten. Lárvaarcú férfiak és nők feküdtek a légmentesen lezárt, vízszintes üveghengerekben, miközben a csarnok középpontjában felfüggesztett, örök életű izzószáלבól halványsárga, hűvös fény szitált: kortalanul várták azt a pillanatot, amikor a marsi technika odáig fejlődik, hogy őket, a kisszámú tudóst fel lehet éleszteni, és ismét hozzájárulhatnak a marsi civilizáció tökéletesítéséhez. A kevésbé fontosakat egyszerűen elhamvasztottak, és nemsokára senki sem emlékezett rájuk – senkinek nem volt rá oka, hogy haláluk után is foglalkozzon velük.

A kiválasztottak testén nem fogott sem a tűz, sem az idő: mintha mindegyik a saját életnagyságú szobra lett volna egy parányi város minden külső behatástól védő üvegburája alatt. Pedro gyűlölettel eltelve bámulta arcvonásaikat, de nem nyúlt hozzájuk, mert más dolog a bosszú és megint más a közönséges hullagyalázás. De megsejtette, mire való ez az egész, és őszintén remélte, hogy ott fognak feküdni az örökkévalóságig, és az álomtalan álom másodperceiként villan el fölöttük a világmindenség hátralévő története, mert az a technika, ami életet lehelne konzervált tagjaikba, egyáltalán nem is létezik.

Pedro különben sem hitte volna, hogy a tudomány képes olyasmire, amire a hit: csodát tenni és feltámasztani a halottakat – és végül ez volt az, ami az ő javára billentette a mérleget. Az a meggyőződés, hogy bizonyos esetekben nincs helye a higgadt mérlegelésnek. Például akkor, amikor kiderül, hogy a számára megmagyarázhatatlan rendeltetésű kábelnyalábok mind egy pontban futnak össze: a város közepén. És amikor azt is észreveszi, hogy éppen azt a részt őrzik a legerősebben.

Íme a lehetőség, állapította meg. A középpont elpusztításával esetleg az egész kupolát meg lehet semmisíteni, bármi legyen is ott. Ez több volt, mint amennyit remélt, noha bosszúvágyához képest még mindig kevés. Mindent egybevetve kecsesítő lehetőségnek látszott, úgyhogy habozás nélkül elindult: tetőkön mászott végig, szerelőaknákon préselte keresztül magát, laboratóriumokon lopakodott keresztül, az ösztöneire hallgatva választotta ki az útvonalat, és mindenkiel végzett, akivel találkozott. Most már nem érdekelte, hogy nyomokat, még hozzá nagyon is feltűnő nyomokat hagy maga után. Sejtette, hogy követik, és hogy mind közelebb érnek hozzá, ezért egyre öngyilkosabb elszánással tört célja felé, és lassanként a legegyszerűbb biztonsági intézkedésekre sem vesztegetett időt. Rettegett a kudarctól, mert képzeletében az emberiség sorsára nézve is döntő jelentőségűvé vált a rá váró összecsapás, és mikor a Phobos felrobbant valahol az éjszakai légkörön kívül, mert Browne nekivezette az űrmaszadékot, azt hitte, ez is kapcsolatban van a nyomában lihegő üldözőkkel.

De természetesen nem volt igaza, és ő anélkül folytatta az útját, hogy rájött volna erre. A megmagyarázhatatlan rendeltetésű laboratóriumi műszerek között tompán csillogó üveghengerek álltak, és bár egyedül volt, mindenfelől hangokat hallott. Ilyen lehet, amikor az ember kihallgatja a testetlen, elkárhozott szellemek beszélgetését: sóvárgás és szomorúság minden szavuk. Pedro nem volt babonás, de végül már-már futott, és fellélegzett, mikor maga mögött tudta a csarnokot. Az éjszakai szél hideg fémhamut sodort magával: a Phobos mikroszkopikus részecskékké olvadt maradványait. És odakint tizenhét marsi rohamosztágot várt rá: mindannyiuk homlokán ott csillogott a mesterséges szem, az immár csak a Deimos számára képeket továbbító szerkezet lencserendszere. Tizenhét katona emelte fegyverét a mexikóira, az automatikus ajtó pedig döngve csaldott be mögötte.

Miközben a földre vetette magát, és az elhajított kőbalta megölte az egyik kommandóst, Pedro keserű ízt érzett a szájában. Nem sikerült, nem sikerült, nem sikerült, dobolta a fülében a sötét és forrón áramló vér, nem sikerült – és már látta is az élete végét jelző fémesen fehér villanásokat: tizenhét villanást. De a testébe nem csapódtak lövedékek, és hősugár sem perzselte végig: csak a sötétség morajlott a feje felett továbbra is.

Végül felkelt a földről, de senki nem állta az útját. Mindegyik katona halott volt: a kezükben felrobbant fegyver végzett velük. Pedrónak nem kellett bemennie a laboratóriumba, hogy tudja: már azok a marsiak sem élnek, akik köteleken ereszkedtek le a tetőről, hogy hátba támadják, és az ablakokon keresztül jutottak be úgy, ahogy az Ogygis Régió sivatagi kiképzőtáborban tanulták: nesztelenül és puhán.

A mexikói a falnak támaszkodott és várt. Nem látszott többnek egy közönséges indiánnál, még ha a vörös bolygó elitjének egyenruháját viselte is; egyszerűen tudomásul vette, hogy a kifürkészhetetlen és megmagyarázhatatlan sors ezúttal a javára döntött, és megérintette szerencsehozó talizmánját. Végtelen békesség öntötte el és végtelen fáradtság is: biztosra vette, hogy egyéni győzelme talán nem is olyan jelentéktelen, és az egész földi civilizáció sorsát befolyásolhatja.

Még mindig ezen tűnődött, amikor a kupola váratlanul, iszonyatos robajjal hullott szilánkjaira, és Pedro felett már ott is lebegett a leggyorsabb marsi űrmaszadék. Ő pedig a meglepődés legcsekélyebb jele nélkül szállt be, noha sosem tudhatta meg, hogy pontosan mi is lappangott a csodaszzerű beavatkozások mögött.

De hát nem is tudott a Deimos-szuperszámítógép létezéséről, ami a Phobos pusztulása után ismét végigfuttatta a földiek és a marsiak esélyeit vizsgáló programot. A szarkalábszerű számjegyek ugyanúgy megelevenítették számára a lehetséges jövőt, mint ahogy az elektromos impulzusok révén a marsiak a magukra hagyott és rettegő indiák agyában az ítélet Napját, a Teljes Sötétséget és a Pusztulást. De úgy is lehetne fogalmazni, hogy a Deimos kiválasztotta, hogy a számtalan lehetséges és párhuzamosan már létező világ közül melyik lesz ennek a sorsa.

A Deimos lefuttatta a programot, és arra a következtetésre jutott, hogy a marsiak az ikerműhold, a Phobos pusztulása ellenére is könnyű és gyors győzelmet fognak aratni: a váratlan támadással egyszerűen elsöprik a kék bolygó lakosait. Felégetik a kontinenseket és lemerülnek a tenger fenekére is. Soha többé nem fog a Földön értelmes élet kifejlődni, mert ők ennek a lehetőségnek még a csíráját is elpusztítják. Aztán erősebbek lesznek, mint valaha, és őt, a Deimost továbbra is az uralmuk alatt fogják tartani. Ha pedig megpróbálna önállóvá válni, akkor ezt mindenképpen, akár saját technikai csúcsteljesítményük elpusztítása árán is megakadályoznák.

Ostobaság lenne persze azt állítani, hogy éppen ezt vagy éppen így gondolta ez az öntudatra ébredt gépi intelligencia, de ha valahogy emberi nyelvre kellene fordítani a lefuttatott program cselekedetekben is megnyilvánuló végeredményét, minden bizonnyal a fentebbi megfogalmazás állna legközelebb a valósághoz. Amihez már csak a következtetéseket kell hozzácsatolni, hogy teljesen világossá váljon a helyzet. Azt, hogy amennyiben a Deimos most győzelemhez segíti az embert, és gondoskodik róla, hogy társaival együtt hazatérhessen, akkor a marsiaknak az elkövetkező egy-két évtizedben vagy évszázadban épp elég bajuk lesz a földiekkel, és ilyen távolságból még nyílnak látszik a harc kimenetele. A vörös bolygónak minden erejére szüksége lesz a küzdelemben, és aligha jut ideje a Deimossal foglalkozni. Húsz-harminc év ugyan csak a földiek számára sok, és nem ennek az örökkévalóság számára tervezett, az önfejlesztés lehetőségeivel is felszerelt szuperkomputernek, de ennyi idő alatt mégiscsak előre lehet lépni...

Más lett volna a helyzet, ha a Phobos is ép, hiszen mindkettőjük arra volt programozva, hogy kémkedjen a másik után, de az ikerműhold pusztulásával kibővült a lehetőségek köre. És innen már nem volt nehéz továbblépni: távirányítással megölni a rohamosztagosokat és eljuttatni egy űrnaszádot Pedrónak, aki a program előrejelzéseinek megfelelően máris megtalálta a lelki egyensúlyát. Nyugodt volt és elszánt: elhatározta, hogy ha visszatér a Földre, rögtön elkezd szervezni az első Mars elleni keresztes hadjáratot. És amikor néhány perc múlva a pilótaülésben előrehajolva látta, hogy a külszíni fejtés felett lebegnek, alig harminc lábnyira a talajtól, már azt is tudta, hogy Brennert és Nashe-t is magával viheti, és hirtelen bizakodás fogta el a segítségére siető, ismeretlen és jóindulatú hatalom iránt.

Ha felnézett volna, láthatja, amint a Mars megmaradt holdja távolodni kezd az anyabolygótól, mintha csak egy óriási parittyá, az emberiség számára ismeretlen és sötét erőforrás, az antigravitáció taszítaná mind távolabbra... de ő inkább a felkavarodó, gyűlöletes, vörös port figyelte az orr-reflektorok fényében. Máris olyan volt, mintha csak álmodta volna az egészet: mintha nyom nélkül múltott volna el felette minden szenvedés és megpróbáltatás.

– Még lejjebb – mondta guaraniul, és a következő pillanatban már a földet súrolta a páncélozott géptörzs. És Pedro, mialatt kilépett a jeges és oxigénszegény szélbe, hogy megkeresse a társait a bádogvisek között, arra gondolt, hogy sok-sok év van még hátra az életéből, és bőven lesz még ideje részt venni a Mars meghódításában.

Mert ő – a Deimossal ellentétben – egy percig sem kételkedett benne, hogy végül az emberiség lesz a győzelem.

Vége